

Cofnod y Trafodion

The Record of Proceedings

10/07/2013

Cynnwys Contents

[Cwestiynau i'r Gweinidog Cyfoeth Naturiol a Bwyd](#)
[Questions to the Minister for Natural Resources and Food](#)

[Cwestiynau i'r Gweinidog Tai ac Adfywio](#)
[Questions to the Minister for Housing and Regeneration](#)

[Cynigion i Ethol Aelodau i Bwyllgorau a Chadeirydd i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol](#)
[Motions to Elect Members to Committees and the Chair of the Health and Social Care Committee](#)

[Dadl gan Aelodau Unigol o dan Reol Sefydlog 11.21\(iv\): Dim Mwy o Dudalen Tri](#)
[Debate by Individual Members under Standing Order 11.21\(iv\): No More Page Three](#)

[Adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar yr Ymchwiliad i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor](#)
[The Constitutional and Legislative Affairs Committee's Report on the Inquiry into the Council Tax Reduction Schemes](#)

[Dadl Cyfnod 3 o dan Reol Sefydlog Rhif 26.44 ar y Bil Cartrefi Symudol \(Cymru\)](#)
[Stage 3 Standing Order No. 26.44 Debate on the Mobile Homes \(Wales\) Bill](#)

[Cynnig o dan Reol Sefydlog Rhif 26.45 ynghylch y Bil Cartrefi Symudol \(Cymru\)](#)
[Motion under Standing Order No. 26.45 in relation to the Mobile Homes \(Wales\) Bill](#)

[Dadl Fer: Buddsoddi yn ein Dyfodol](#)
[Short Debate: Investing in our Future](#)

Cyfarfu'r Cynulliad am 1.30 p.m. gyda'r Llywydd
(Rosemary Butler) yn y Gadair.

The Assembly met at 1.30 p.m. with the Presiding Officer
(Rosemary Butler) in the Chair.

13:30 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

Good afternoon. The National Assembly for Wales is now in session.

Prynhawn da. Dyma ddechrau trafodion Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cwestiynau i'r Gweinidog Cyfoeth Naturiol a Bwyd

TB mewn Gwartheg

Questions to the Minister for Natural Resources and Food

Bovine TB

13:30 **Mohammad Asghar** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

1. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am fesurau sy'n cael eu cymryd i reoli lledaeniad TB mewn gwartheg yng Nghymru? OAQ(4)0034(NRF)

1. Will the Minister make a statement on measures being taken to control the spread of bovine TB in Wales? OAQ(4)0034(NRF)

13:31 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol a Bwyd / The Minister for Natural Resources and Food

The Welsh Government has a comprehensive suite of measures in place to eradicate bovine TB in Wales. These measures, which include a rigorous cattle surveillance programme, and a badger vaccination project, are set out in 'A Strategic Framework for Bovine TB Eradication in Wales', which was launched in March 2012.

Mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi cyfres gynhwysfawr o fesurau ar waith i ddileu TB mewn gwartheg yng Nghymru. Mae'r mesurau hyn, sy'n cynnwys rhaglen drylwyr i gadw golwg ar wartheg, a phrosiect brechu moch daear, wedi'u hamlinellu yn y 'Fframwaith Strategol ar gyfer Dileu TB Gwartheg yng Nghymru', a gafodd ei lansio ym mis Mawrth 2012.

- 13:31 **Mohammad Asghar** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Thank you very much for the reply, Minister. In spite of the badger vaccination programme, the number of herds that are under movement restrictions due to TB incidents has risen by 15% in the last year. Badger vaccination has cost nearly £1 million in its first year, but nearly 8,500 cattle have still had to be slaughtered due to infection. Does the Minister agree that it is now time to assess the impact of his badger vaccination policy, and to consider other ways of tackling the spread of bovine TB in Wales?
- Diolch yn fawr iawn am yr ateb, Weinidog. Er gwaethaf y rhaglen brechu moch daear, mae nifer y buchesi sydd o dan gyfyngiadau symud o ganlyniad i achosion o TB wedi codi 15% yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r rhaglen brechu moch daear wedi costio bron £1 filiwn yn ystod ei blwyddyn gyntaf, ond bu'n dal rhaid lladd bron 8,500 o wartheg o ganlyniad i'r haint. A yw'r Gweinidog yn cytuno ei bod yn bryd erbyn hyn asesu effaith ei bolisi brechu moch daear, ac ystyried ffyrdd eraill o fynd i'r afael â lledaeniad TB mewn gwartheg yng Nghymru?
- 13:32 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The badger vaccination project is a part of a wider suite of policies that have been adopted by this Government to control and then eradicate bovine TB. All these measures are constantly being reassessed and evaluated. I met yesterday with the chairs of the regional TB eradication boards, and we have considered how we might continue to bear down on the disease. We are continuing to explore all the options that are available to us within our current policy framework.
- Mae'r prosiect brechu moch daear yn rhan o gyfres ehangach o bolisiau a fabwysiadwyd gan y Llywodraeth hon i reoli ac yna ddileu TB mewn gwartheg. Caiff yr holl fesurau hyn eu hailasesu a'u gwerthuso drwy'r amser. Cefais gyfarfod ddoe gyda chadeiryddion y byrddau dileu TB rhanbarthol, ac rydym wedi ystyried sut y gallem barhau i fynd i'r afael â'r clefyd. Rydym yn parhau i ystyried yr holl opsiynau sydd ar gael inni o fewn ein fframwaith polisi cyfredol.
- 13:32 **Joyce Watson** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, it is clear to any sensible person that there are no silver bullets when it comes to eradicating TB—although there may be stray ones in Gloucestershire and Somerset at the moment. Can you confirm that, according to scientific modelling, it will take a few years of vaccination to deliver significant benefits? Given that the lifespan of a badger is roughly five years, do you expect that we will see a new, clean, healthy badger population in north Pembrokeshire in a few years' time?
- Weinidog, mae'n amlwg i unrhyw berson synhwyrol nad oes unrhyw fwledi arian ar gael i ddileu TB—er y gall fod rhai ar grwydr yn Swydd Gaerloyw a Gwlad yr Haf ar hyn o bryd. A allwch gadarnhau, ar sail modelu gwyddonol, y bydd yn cymryd rhai blynnyddoedd i'r gwaith brechu arwain at fuddiannau sylweddol? O ystyried mai tua phum mlynedd yw hyd oes mochyn daear, a ydych yn disgwyl y byddwn yn gweld poblogaeth newydd, lân ac iach o foch daear yng ngogledd Sir Benfro ymhen rhai blynnyddoedd?
- 13:33 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member is absolutely correct—there are no cost-free or easy options in the eradication of bovine TB. There are no easy answers either, where you can adopt one single policy that will deliver the eradication of the disease. We are committed to the vaccination project, to which my friend referred, and our objective is to ensure that this terrible disease is eradicated from the Welsh countryside—from the cattle population, and from the wildlife population.
- Mae'r Aelod yn llygad ei le—nid oes unrhyw opsiynau rhad na rhwydd i ddileu TB mewn gwartheg. Nid oes unrhyw atebion hawdd chwaith, lle gallwch fabwysiadu un polisi a fydd yn llwyddo i ddileu'r clefyd. Rydym wedi ymrwymo i'r prosiect brechu, y cyfeiriodd fy nghyfaill ato, a'n hamcan yw sicrhau bod y clefyd enbyd hwn yn cael ei ddileu o gefn gwlad Cymru—o'r boblogaeth gwartheg, ac o'r boblogaeth bywyd gwyllt.
- 13:33 **Llyr Huws Gruffydd** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Yn amlwg, byddwn ni yng Nghymru yn dysgu gwersi o'r gwaith sy'n cael ei wneud nawr yn yr ardal weithredu ddwys. Fodd bynnag, mae dull gwahanol yn cael ei fabwysiadu mewn rhannau eraill o Brydain, fel yr ydym wedi clywed. A allwch sôn ychydig ynglŷn â sut y byddwch yn rhannu'r gwersi y byddwn ni'n eu dysgu yng Nghymru, a sut hefyd y byddwch chi'n dysgu o'r 'approach' gwahanol sy'n digwydd yn Lloegr?
- Clearly, we in Wales will learn lessons from the work currently being done in the intensive action area. However, there is an alternative method being adopted in other parts of Britain, as we have already heard. Can you tell us a little about how you will roll out the lessons learnt from Wales, and how you will learn from the different approach that is being taken in England?

- 13:34 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Mae'r Aelod yn hollol gywir—mae dulliau gwahanol mewn gwledydd gwahanol, ac mewn rhanbarthau gwahanol oddi fewn i wledydd. Mi fyddwn ni yn dysgu gwersi, gyda llaw, ac yr ydym yn trafod y pwnc hwn, yn ogystal â phynciau eraill, fel Gweinidogion amaeth ym mhob rhan o Brydain. Felly, byddwn ni'n dysgu o'r hyn sy'n digwydd yn Lloegr, a byddan nhw'n dysgu o'r hyn sy'n digwydd yn y fan hon. Un peth arall buaswn i'n dweud wrth ateb eich cwestiwn yw ein bod ni wedi penodi arbenigwyr newydd yng Nghymru i edrych ar sut y mae'r afiechyd hwn yn datblygu mewn mannau gwahanol yn y wlad, oherwydd, ymhen rhai blynyddoedd, efallai y bydd dull gwahanol yn cael ei weithredu mewn mannau gwahanol yng Nghymru.
- The Member is quite correct—there are different methods in different countries, and in different regions within countries. We will be learning lessons, by the way, and we do discuss this subject, among others, as Ministers for agriculture from all parts of Britain. So, we will learn from what is happening in England and they will learn from what happens here. Another point is that I would make in response to your question is that we have appointed new experts in Wales to look at how this disease develops in various places in the country, because, in a number of years' time, it is possible that different methods will be implemented in different parts of Wales.
- 13:34 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Welsh Liberal Democrat spokesperson, William Powell.
- Galwaf ar lefarydd Democratiaid Rhyddfrydol Cymru, William Powell.
- 13:34 **William Powell** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, as you know, the Welsh Government's Chief Veterinary Officer visited Ethiopia earlier this year to learn more from the vaccination programme that had been undertaken in that country with regard to bovine TB. What specific discussions have you had with Dr Glossop since that visit, and what, if any, lessons have been learnt to improve success rates here in Wales?
- Weinidog, fel y gwyddoch, ymwelodd Prif Swyddog Milfeddygol Llywodraeth Cymru ag Ethiopia yn gynharach eleni i ddysgu mwy o'r rhaglen frechu a roddwyd ar waith yn y wlad honno mewn perthynas â TB mewn gwartheg. Pa drafodaethau penodol yr ydych wedi'u cael gyda Dr Glossop ers yr ymweliad hwnnw, a pha wersi a ddysgwyd, os o gwbl, er mwyn gwella cyfraddau llwyddiant yma yng Nghymru?
- 13:35 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Clearly, I meet the chief veterinary officer on a weekly basis to have discussions of those sorts and others. We had a conversation yesterday, to which I referred in an earlier answer, with the chairs of the bovine TB eradication boards in Wales and we are considering how we can take the programme forward.
- Yn amlwg, rwy'n cyfarfod â'r prif swyddog milfeddygol yn wythnosol i drafod y mater hwn a materion eraill. Cawsom sgwrs ddoe, y cyfeiriais ati mewn ateb cynharach, gyda chadeiryddion y byrddau dileu TB mewn gwartheg yng Nghymru ac rydym yn ystyried sut y gallwn fwrw ymlaen â'r rhaglen.
- 13:35 **William Powell** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am grateful for that answer, Minister. Another issue that I have raised in committee and elsewhere is the scope for more intensive work with local authorities across Wales to collect badgers that fall victim to road traffic accidents and are otherwise deposited on the roads, which could contribute to the further spread of bovine TB. Will you outline any discussions that you have had with the local authorities, or indeed any liaison that you have had with the relevant Minister within the Cabinet?
- Diolch am yr ateb hwnnw, Weinidog. Mater arall yr wyf wedi'i godi yn y pwyllgor ac mewn mannau eraill yw'r cyfle i weithio mewn ffordd fwy dwys gydag awdurdodau lleol ledled Cymru i gasglu moch daear a gaiff eu lladd mewn damweiniau traffig ar y ffyrdd ac sydd, fel arall, yn cael eu gadael ar y ffyrdd, a allai beri i TB mewn gwartheg ledaenu ymhellach. A wnewch amlinellu unrhyw drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda'r awdurdodau lleol, neu yn wir unrhyw gyswllt yr ydych wedi'i gael â'r Gweinidog perthnasol o fewn y Cabinet?

13:36

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Badger-found-dead surveys have been done and have provided some useful information as to the extent of infection in the wildlife populations. Clearly, we are looking to continue, as I said in answer to an earlier question, to extend, develop and deepen our understanding of how the disease develops in different parts of the country. Our belief is that it will develop in different ways in different places. For that reason, we continue to talk to local authorities and others, for example, private veterinary services, about how we can address bovine TB differently in different places, according to the genesis of the disease in that place.

Mae arolygon o foch daear marw wedi'u cynnal ac mae'r rhain wedi darparu gwybodaeth ddefnyddiol am hyd a lled yr haint mewn poblogaethau bywyd gwyllt. Yn amlwg, rydym yn awyddus i barhau i ymestyn, datblygu a dyfnhau ein dealltwriaeth o'r ffordd y mae'r clefyd yn datblygu mewn gwahanol rannau o'r wlad, fel y dywedais mewn ateb i gwestiwn cynharach. Ein cred yw y bydd yn datblygu mewn ffyrdd gwahanol mewn lleoedd gwahanol. Am y rheswm hwnnw, rydym yn parhau i siarad ag awdurdodau lleol ac eraill, er enghraifft, gwasanaethau milfeddygol preifat, ynghylch sut y gallwn fynd i'r afael â TB mewn gwartheg yn wahanol mewn lleoedd gwahanol, yn unol â tharddiad y clefyd yn y lle hwnnw.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

13:37

Rebecca Evans [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I understand that, across the border in England, some research is taking place into contraceptive injections for badgers. It strikes me that this might be a useful additional tool in terms of our approach to eradicating the disease. Is this something that you will commit to looking into further?

Deallaf fod rhywfaint o waith ymchwil yn cael ei wneud, dros y ffin yn Lloegr, i bigiadau atal cenhedlu ar gyfer moch daear. Mae'n ymddangos imi y gallai hwn fod yn adnodd ychwanegol defnyddiol inni ei ddefnyddio i ddileu'r clefyd. A yw hyn yn rhywbeth y byddwch yn ymrwymo i'w ystyried ymhellach?

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

13:37

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

It is. Clearly, the Department for Environment, Food and Rural Affairs has referred to this in some of its statements and announcements on potential future use. The technology is not currently available to us. This is a matter that was first discussed, I believe, with the original Welsh Assembly—as it was then—TB action group, back in 2006. It is a matter that we do keep under consideration.

Ydy. Yn amlwg, mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig wedi cyfeirio at y mater hwn mewn rhai o'i datganiadau a'i chyhoeddiadau ar ddefnydd posibl yn y dyfodol. Nid yw'r dechnoleg ar gael inni ar hyn o bryd. Mae hwn yn fater a drafodwyd gyntaf, fe gredaf, gyda grŵp gweithredu gwreiddiol y Cynulliad Cenedlaethol ar TB—fel yr oedd ar y pryd—yn ôl yn 2006. Mae'n fater yr ydym yn ei ystyried o hyd.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

Poblogaeth Hebogiaid yng Nghymru

The Falcon Population in Wales

13:37

Mick Antoniw [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

2. Beth y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i helpu i gynorthwyo'r boblogaeth hebogiaid yng Nghymru?
OAQ(4)0035(NRF)

2. What is the Welsh Government doing to help support the falcon population in Wales? OAQ(4)0035(NRF)

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

13:37

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Falcons are key species within our listed Welsh birds of prey. At the biodiversity summit to be held at the Royal Welsh Show, we will be considering our priorities for habitat and species conservation in Wales, particularly in response to the issues raised in the recent 'State of Nature' report.

Mae hebogiaid yn rhywogaethau allweddol ymhlith ein hadar ysglyfaethus rhestredig yng Nghymru. Yn yr uwchgynhadledd bioamrywiaeth a gynhelir yn Sioe Frenhinol Cymru, byddwn yn ystyried ein blaenoriaethau ar gyfer gwarchod cynefinoedd a rhywogaethau yng Nghymru, yn enwedig mewn ymateb i'r materion a godwyd yn adroddiad 'State of Nature' yn ddiweddar.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

13:38 **Mick Antoniw** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Minister, you will almost certainly be aware that the rare hobby falcon has been recently spotted hunting in my constituency, which is fantastic news for this magnificent bird of prey, as it is rarely seen this far south. You will also be aware, Minister, that in 2011 there were six incidents with regard to birds of prey reported in Rhondda Cynon Taf and Torfaen; these incidents related mainly to poisoning, shooting and nest robberies. What action will the Welsh Government be taking in respect of the actual protection of birds of prey and the development of other similar endangered species?

Weinidog, mae'n siŵr eich bod yn gwybod i hebog yr ehedydd prin gael ei weld yn hela yn fy etholaeth yn ddiweddar, sy'n newyddion gwych ar gyfer yr aderyn ysglyfaethus ysbennydd hwn, gan na chaiff ei weld yn aml cyn belled â hyn i'r de. Byddwch hefyd yn gwybod, Weinidog, i chwe achos yn ymwneud ag adar ysglyfaethus gael eu cofodi yn Rhondda Cynon Taf a Thorfaen yn 2011; roedd yr achosion hyn yn cynnwys gwenwyno, saethu a lladrata nythod yn bennaf. Pa gamau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i ddiogelu adar ysglyfaethus a datblygiad rhywogaethau eraill tebyg sydd mewn perygl?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:38 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will say two things. First of all, where any Member is aware of any wildlife crime, those matters should be reported to the police and to the relevant authorities. Where there is any example of a pattern of wildlife crime developing, then clearly we need to ensure that the police have sufficient resources to address that, and sufficient intelligence available to them to address those matters as well. On wider issues, it is fantastic to see the return of some of these species. All of us who travel regularly through mid Wales are inspired by the sight of red kites flying high above our valleys. It is important—and I hope there will be consensus on all sides of the Assembly this afternoon—to ensure that we continue to protect, enhance and allow these species of bird of prey and other species to return in safety.

Dywedaf ddau beth. Yn gyntaf oll, os oes unrhyw Aelod yn ymwybodol o unrhyw droseddau bywyd gwyllt, dylid hysbysu'r heddlu a'r awdurdodau perthnasol o'r materion hynny ar unwaith. Os oes unrhyw enghraifft o batrwm o droseddau bywyd gwyllt yn datblygu, yna yn amlwg mae angen inni sicrhau bod gan yr heddlu ddigon o adnoddau i fynd i'r afael â hynny, a bod digon o wybodaeth ar gael iddynt fynd i'r afael â'r materion hynny hefyd. O ran materion ehangach, mae'n wych gweld bod rhai o'r rhywogaethau hyn yn dychwelyd. Caiff pob un ohonom sy'n teithio'n rheolaidd drwy'r canolbarth ein hysbrydoli o weld barcudiaid coch yn hedfan yn uchel uwchben ein cymoedd. Mae'n bwysig sicrhau—a gobeithio y bydd consensws ar bob ochr i'r Cynulliad y prynhawn yma—ein bod yn parhau i ddiogelu'r rhywogaethau hyn o adar ysglyfaethus a rhywogaethau eraill, yn eu gwella ac yn gadael iddynt dychwelyd yn ddiogel.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:39 **Nick Ramsay** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

In recent years, falcons have been illegally targeted due to the threat that they pose to the racing pigeon population. That has been part of the issue. I think that I am right in saying that there are two specific sites in Wales where the decline is being reversed and the falcon population is being encouraged to breed. Can you tell us what you are doing to support those sites? Will you liaise with the Minister for Education and Skills to ensure that, at a young age, children and people in Wales are given more information about these beautiful birds and the importance of protecting them in future years?

Dros y blynyddoedd diwethaf, mae hebogiaid wedi'u targedu'n anghyfreithlon am eu bod yn fygythiad i'r boblogaeth colomennod rasio. Bu hynny'n rhan o'r broblem. Credaf ei bod yn gywir dweud bod dau safle penodol yng Nghymru lle caiff y dirywiad ei wrthdroi a lle caiff y boblogaeth hebogiaid ei hannog i fagu. A allwch ddweud wrthym beth rydych yn ei wneud i gefnogi'r safleoedd hynny? A wnewch chi gydweithio â'r Gweinidog Addysg a Sgiliau i sicrhau bod plant a phobl yng Nghymru, o oedran ifanc, yn cael mwy o wybodaeth am yr adar prydfarth hyn a phwysigrwydd eu diogelu yn y dyfodol?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:40 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I certainly will do that; the Minister for education is, of course, in his place and will have heard your question. I think that he shares our commitment, and my commitment, to ensuring that those matters are covered.

In terms of the direct question that you asked, with regard to habitats, of course this is one of the key issues that we are beginning to address, or to address again, in terms of the protection of important and listed sites. There are a number of different falcon populations in Wales, some obviously are in decline and some, of course, are seeing an increase in number, as has been referred to by the Member for Pontypridd. We are ensuring that all falcon populations and other species of birds of prey receive the protection that they need and deserve.

Gwnaf hynny'n bendant; mae'r Gweinidog addysg, wrth gwrs, yn ei le a bydd wedi clywed eich cwestiwn. Credaf ei fod yn rhannu ein hymrwymiad ni, a'm hymrwymiad innau, i sicrhau yr ymdrinnir â'r materion hynny.

O ran y cwestiwn uniongyrchol a ofynnwyd gennych, mewn perthynas â chynefinoedd, wrth gwrs dyma un o'r materion allweddol yr ydym yn dechrau mynd i'r afael ag ef, neu fynd i'r afael ag ef eto, o ran diogelu safleoedd pwysig a rhestredig. Mae nifer o boblogaethau gwahanol o hebog yng Nghymru, mae rhai yn amlwg yn prinhau ac mae rhai, wrth gwrs, yn cynyddu, fel y dywedodd yr Aelod dros Bontypridd. Rydym yn sicrhau bod yr holl boblogaethau o hebog a rhywogaethau eraill o adar ysglyfaethus yn cael y diogelwch sydd ei angen arnynt ac y maent yn ei haeddu.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

One of the issues that we will address at the Royal Welsh Show, in terms of our response to the 'State of Nature' report, is how we can ensure that these sorts of birds of prey, which are at the top of a very complex food chain, do receive the protection that they need.

Un o'r materion y byddwn yn mynd i'r afael ag ef yn Sioe Frenhinol Cymru, o ran ein hymateb i adroddiad 'State of Nature', yw sut y gallwn sicrhau bod y mathau hyn o adar ysglyfaethus, sydd ar frig cadwyn fwyd gymhleth iawn, yn cael y diogelwch sydd ei angen arnynt.

13:41 **Christine Chapman** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Minister, after encouraging news last year, the latest results from the Welsh Government's wild bird indicator reinforces a long-term pattern of decline with birds of farmed habitats being 19% below 1994 numbers. What steps can the Welsh Government take to reverse this trend?

Weinidog, ar ôl newyddion calonogol y llynedd, mae canlyniadau diweddaraf dangosydd adar gwylt Llywodraeth Cymru yn atgyfnerthu'r patrwm hirdymor o ddirywiad gydag adar cynefinoedd a amaethir 19% yn is na niferoedd 1994. Pa gamau y gall Llywodraeth Cymru eu cymryd i wrthdroi'r duedd hon?

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

13:41 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I think that the point that you have made is absolutely right in terms of where we are with understanding the declines of particular bird species. I met the RSPCA last week and we did have a conversation about this matter, about the approach that we take today, and the potential approaches that we will take in the future. The 'State of Nature' report that I responded to last month, I hope, will be a catalyst for action across the whole of the Welsh community. It is no longer good enough to say that it is somebody else's problem, that we can address these things through projects that we have had in the past. It is clear that the current approach that we are taking to the protection and to the enhancement of some bird species is not working. We have to start from a basis that we must do something different in the future from what has been done in the past.

Credaf fod y pwynt yr ydych wedi'i wneud yn hollol gywir o ran ein dealltwriaeth o ddirywiad rhywogaethau adar penodol. Cyfarfûm â'r RSPCA yr wythnos diwethaf a thrafodwyd y mater hwn, ein dull gweithredu ar hyn o bryd, a'r dulliau posibl y byddwn yn eu defnyddio yn y dyfodol. Bydd adroddiad 'State of Nature' yr ymatebais iddo fis diwethaf, gobeithio, yn sbardun i gamau gweithredu ym mhob rhan o'r gymuned yng Nghymru. Nid yw'n ddigon da bellach i ddweud mai problem rhywun arall ydyw, ac y gallwn fynd i'r afael â'r pethau hyn drwy brosiectau a fu gennym yn y gorffennol. Mae'n amlwg nad yw'r dull presennol yr ydym yn ei ddefnyddio i ddiogelu a gwella rhai rhywogaethau o adar yn gweithio. Rhaid inni ddechrau o sail bod yn rhaid inni wneud rhywbeth gwahanol yn y dyfodol i'r hyn sydd wedi cael ei wneud yn y gorffennol.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Dyddodion Nwy Siâl

Shale Gas Deposits

13:42 **Suzy Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

3. Sut y mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda Llywodraeth y DU i nodi'r dyddodion nwy siâl posibl yng Ngorllewin De Cymru? OAQ(4)0038(NRF)

3. How has the Welsh Government worked with the UK Government in identifying potential shale gas deposits in South Wales West? OAQ(4)0038(NRF)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

13:42 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

In 2012, a British Geological Survey report provided a UK level overview of prospective areas for shale gas exploration, including the Member's regional constituency of South Wales West. The potential for commercial development of the resource remains uncertain. We continue to work alongside the United Kingdom Government and develop our policy position as more evidence becomes available.

Yn 2012, rhoddodd adroddiad gan Arolwg Daaregol Prydain drosolwg ar lefel y DU o ddarpar ardaloedd i chwilio am nwy siâl, gan gynnwys etholaeth ranbarthol yr Aelod, sef Gorrlewin De Cymru. Mae'r potensial i ddatblygu'r adnodd yn fasnachol yn parhau'n ansicr. Rydym yn parhau i weithio ochr yn ochr â Llywodraeth y Deyrnas Unedig a datblygu ein safbwynt polisi wrth i fwy o dystiolaeth ddod i law.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

13:42

Suzy Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Thank you for that answer, Minister. As you are probably aware, my region sits on a pocket of shale gas and I would be very surprised if energy companies do not already have their eye on it. South Wales West has long been a source of energy, whether it has been through coal or a proliferation of onshore and possibly offshore windfarms now. So, will you work with the UK Government to help to give South Wales West a break from intensive high-carbon fuel exploitation? Will you work with the Minister for Local Government and Government Business to produce new fracking guidelines that are fit for purpose here in Wales, on which local authorities in Wales will feel that they can rely?

Diolch ichi am yr ateb hwnnw, Weinidog. Fel y gwyddoch mae'n debyg, saif fy rhanbarth ar boced o nwy siâl a byddwn yn synnu'n fawr os nad yw cwmnïau ynni eisoes yn ei lygadu. Mae Gorllewin De Cymru wedi bod yn ffynhonnell o ynni ers tro, boed hynny drwy lo neu drwy'r doreth o ffermydd gwynt ar y tir ac, o bosibl, ffermydd gwynt ar y môr erbyn hyn. Felly, a wnech chi weithio gyda Llywodraeth y DU i helpu i roi seibiant i Orllewin De Cymru rhag gweithgarwch dwys i ymelwa ar danwydd carbon uchel? A wnech chi weithio gyda'r Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth i baratoi canllawiau ffracio newydd sy'n addas at y diben yma yng Nghymru, y bydd awdurdodau lleol yng Nghymru yn teimlo y gallant ddbynnu arnynt?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:43

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will certainly do that and I understand the point that the Member raises. I will say that, at the moment, the approach that we take—a precautionary approach, which we discussed at the last question session—is one that I feel has broad support on all sides of this Chamber. I have not received any representations for a change to that approach, or a change to the policy approach advice that we currently provide. Clearly, we have conversations with the United Kingdom Government on this and other matters. We have taken a precautionary approach to ensure that the economic and environmental and geological issues are well covered and, on that basis, we will take an approach where necessary when any application for the exploitation of shale gas reserves comes to us. We have not yet received any application for the exploitation of shale gas anywhere in Wales.

Byddaf yn sicr yn gwneud hynny a deallaf y pwynt y mae'r Aelod yn ei godi. Dywedaf, ar hyn o bryd, fy mod yn teimlo bod cefnogaeth eang i'n hymagwedd—sef ymagwedd ragofalus, y gwnaethom ei thrafod yn ystod y sesiwn cwestiynau ddiwethaf—ar bob ochr i'r Siambr hon. Nid wyf wedi cael unrhyw sylwadau o blaid newid yr ymagwedd honno, neu newid y cyngor polisi a ddarperir gennym ar hyn o bryd. Yn amlwg, rydym yn cael trafodaethau gyda Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar y mater hwn a materion eraill. Rydym wedi cymryd ymagwedd ragofalus er mwyn sicrhau bod y materion economaidd ac amgylcheddol a daearegol yn cael eu hystyried yn briodol ac, ar sail hynny, byddwn yn arddel yr ymagwedd honno lle y bo angen pan gyflwynir unrhyw gais i ymelwa ar gronfeydd nwy siâl. Nid ydym wedi cael unrhyw gais ar gyfer gwaith ymelwa ar nwy siâl unrhyw le yng Nghymru hyd yn hyn.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:44

Bethan Jenkins [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Minister, given that you are satisfied that the precautionary approach to the exploitation of unconventional gas is an appropriate response, as you have indicated, why do you not support a four-year moratorium in Wales that would enable us to ensure that, if any mistakes are made when the UK Government presses ahead with fracking in England, we could learn from the process here in Wales? The Welsh Government can prevent pollution in Wales by introducing such a moratorium.

Weinidog, o gofio eich bod yn fodlon bod yr ymagwedd ragofalus at ymelwa ar nwy anghonfensiynol yn ymateb priodol, fel y nodwyd gennych, pam nad ydych yn cefnogi moratoriwm pedair blynedd yng Nghymru a fyddai'n ein galluogi i sicrhau, os caiff unrhyw gamgymeriadau eu gwneud pan fydd Llywodraeth y DU yn bwrw ymlaen â ffracio yn Lloegr, y gallwn ddsygu o'r broses yma yng Nghymru? Gall Llywodraeth Cymru atal llygredd yng Nghymru drwy gyflwyno moratoriwm o'r fath.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:44

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

In terms of where we are today, of course, fracking takes place elsewhere in the world, not simply in England. We do already have a great deal of the understanding that you refer to in your question. You will have seen the Department of Energy and Climate Change report, published by the UK Government last December, and I think that provided a great deal of reassurance for people in different places about the fracking process. Clearly, the Office of Unconventional Gas and Oil, based in DECC, will continue to assemble information and an evidence base on the potential use of shale gas from its exploitation in other places. We will continue to monitor the situation. I do not support a moratorium, because we do not have any potential applications in front of us at the moment.

O ran y sefyllfa sydd ohoni, wrth gwrs, mae ffracio yn digwydd mewn mannau eraill yn y byd, nid dim ond yn Lloegr. Mae gennym eisoes gryn dipyn o'r ddealltwriaeth y cyfeirwch ati yn eich cwestiwn. Byddwch wedi gweld adroddiad yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU fis Rhagfyr diwethaf, a chredaf iddo roi llawer o sicrwydd i bobl mewn gwahanol leoedd am y broses ffracio. Yn amlwg, bydd y Swyddfa Nwy ac Olew Anghonfensiynol, sydd wedi'i lleoli yn yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd, yn parhau i gasglu gwybodaeth a sail dystiolaeth ar y defnydd y gellir ei wneud o nwy siâl sy'n cael ei ddatblygu mewn mannau eraill. Byddwn yn parhau i fonitro'r sefyllfa. Nid wyf yn cefnogi moratoriwm, am nad oes gennym unrhyw geisiadau posibl o'n blaenau ar hyn o bryd.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

- 13:45 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, although there is huge potential in terms of mining shale gas in south Wales, and in South Wales West in particular, there is also a lot of concern about the impact of such operations on the local environment and the local water supply. What work will the Welsh Government be doing, once you start receiving applications, to mitigate those concerns and educate people as to the reality of taking that shale gas out? How can you address those concerns, in terms of people's fears about the impact on their environment?
- Weinidog, er bod potensial aruthrol i fwyngloddio nwy siâl yn y de, ac yng Ngorllewin De Cymru yn benodol, mae hefyd lawer o bryder am effaith gweithrediadau o'r fath ar yr amgylchedd lleol a'r cyflenwad dŵr lleol. Pa waith y bydd Llywodraeth Cymru yn ei wneud, unwaith y byddwch yn dechrau derbyn ceisiadau, i leddfu'r pryderon hynny ac addysgu pobl am realiti gwaith i dynnu'r nwy siâl hwnnw? Sut y gallwch fynd i'r afael â'r pryderon hynny, o ran ofnau pobl am yr effaith ar eu hamgylchedd?
- 13:46 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I understand the point that has been made, and I think that there is a great deal of well-founded fear and concern about these matters among the general public. As I said in answer to Suzy Davies, we have a precautionary approach to dealing with applications, and we would adopt a very robust regulatory approach to any potential exploration or exploitation of such reserves. However, I have to say that we are not at that point at the moment. We are not there at the moment, and, clearly, I would make a full statement to this place prior to us allowing the exploitation of such reserves and I would inform Members of the sort of regulatory environment that we would expect to have in place.
- Deallaf y pwynt sydd wedi cael ei wneud, a chredaf fod cryn dipyn o ofn a phryder haeddiannol am y materion hyn ymhlith y cyhoedd. Fel y dywedais wrth ateb Suzy Davies, mae gennym ymagwedd ragofalus tuag at ddelio â cheisiadau, a byddem yn mabwysiadu ymagwedd reoleiddiol gadarn iawn o ran unrhyw weithgarwch posibl i chwilio am gronfeydd o'r fath ac ymelwa arnynt. Fodd bynnag, rhaid imi ddweud nad ydym wedi cyrraedd y pwynt hwnnw ar hyn o bryd. Nid ydym yno ar hyn o bryd, ac, yn amlwg, byddwn yn gwneud datganiad llawn i'r lle hwn cyn inni ganiatáu camau i ymelwa ar gronfeydd o'r fath a byddwn yn hysbysu Aelodau o'r math o amgylchedd rheoleiddiol y byddem yn disgwyl ei sefydlu.
- 13:47 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Question 4, OAQ(4)0044(NRF), has been transferred for written answer.
- Mae Cwestiwn 4, OAQ (4) 0044 (NRF), wedi'i drosglwyddo i'w ateb yn ysgrifenedig.
- Polisi Ynni** **Energy Policy**
- 13:47 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- 5. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am drafodaethau diweddar ar bolisi ynni gyda Llywodraeth y DU? OAQ(4)0048(NRF)*
- 5. Will the Minister make a statement on recent discussions with the UK Government on energy policy? OAQ(4)0048(NRF)*
- 13:47 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Welsh Government regularly engages with the United Kingdom Government on a number of issues, including energy policy.
- Mae Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu'n rheolaidd â Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar nifer o faterion, gan gynnwys polisi ynni.
- 13:47 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Thank you, Minister. I heard your previous answer to Suzy Davies, Bethan Jenkins and Peter Black. On 18 June, my colleague, Hywel Williams MP, asked the UK Government Minister what representations he had received from your Government regarding plans for hydraulic fracturing in Wales. The response was 'none'. Is he correct?
- Diolch, Weinidog. Clywais eich ateb blaenorol i Suzy Davies, Bethan Jenkins a Peter Black. Ar 18 Mehefin, gofynnodd fy nghyd-Aelod, Hywel Williams AS, i Weinidog Llywodraeth y DU pa sylwadau yr oedd wedi'u cael gan eich Llywodraeth ynghylch cynlluniau hollti hydrolig yng Nghymru. Yr ymateb oedd 'dim'. A yw hynny'n gywir?

13:47 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Hywel Williams asked the right question, but to the wrong Minister. You say that he asked the UK Government, but he actually spoke to Michael Fallon about that matter. The conversations that we have been having have been with DECC and DEFRA. The Office of Unconventional Gas and Oil is located in DECC, not in the Department for Business, Innovation and Skills, so the answer that Michael Fallon gave was completely correct, but it did not answer the question that you have just asked.

Gofynnodd Hywel Williams y cwestiwn cywir, ond i'r Gweinidog anghywir. Rydych yn dweud iddo ofyn i Lywodraeth y DU, ond mewn gwirionedd siarad â Michael Fallon a wnaeth am y mater. Mae'r sgrysiâu yr ydym wedi bod yn eu cael wedi bod gyda'r Adran Ynni a Newid Hinsawdd a DEFRA. Mae'r Swyddfa Nwy ac Olew Anghonfensiynol wedi'i lleoli yn yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd, nid yn yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau, felly mae'r ateb a roddodd Michael Fallon yn hollol gywir, ond nid oedd yn ateb y cwestiwn yr ydych newydd ei ofyn.

13:48 **Antoinette Sandbach** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Minister, given that Wales is in the unique position of being the only devolved nation to have a signed memorandum of understanding with the Crown Estate, can you confirm what progress you and the First Minister are making in streamlining the process of marine planning for renewable energy projects in Welsh waters, and also what progress you are making on marine mapping?

Weinidog, o gofio bod Cymru mewn sefyllfa unigryw gan mai hi yw'r unig wlad ddatganoledig sydd wedi llofnodi memorandwm cyd-ddealltwriaeth gydag Ystad y Goron, a allwch gadarnhau pa gynnydd yr ydych chi a'r Prif Weinidog yn ei wneud i symleiddio'r broses cynllunio morol ar gyfer prosiectau ynni adnewyddadwy yn nyfroedd Cymru, a hefyd pa gynnydd yr ydych yn ei wneud ar fapio morol?

13:48 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

You will be aware that I have just brought together, in my new department, the fisheries and marine planning divisions to ensure that we have a much stronger marine policy resource in place. I met the Minister responsible for terrestrial planning earlier today, and we will continue to meet, along with the First Minister. I will be meeting the Crown Estate next week to discuss all of the matters that you have raised.

Byddwch yn ymwybodol fy mod newydd ddwyn ynghyd, yn fy adran newydd, yr isadrannau pysgodfeydd a chynllunio morol er mwyn sicrhau bod gennym adnodd polisi morol llawer cryfach. Cyfarfûm â'r Gweinidog sy'n gyfrifol am gynllunio daearol yn gynharach heddiw, a byddwn yn parhau i gyfarfod, ynghyd â'r Prif Weinidog. Byddaf yn cyfarfod ag Ystad y Goron yr wythnos nesaf i drafod pob un o'r materion a godwyd gennych.

Ffermio Organig

Organic Farming

13:49 **Nick Ramsay** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

6. Beth y mae'r Gweinidog yn ei wneud i gynorthwyo ffermio organig yng Nghymru? OAQ(4)0039(NRF)

6. What is the Minister doing to support organic farming in Wales? OAQ(4)0039(NRF)

13:49 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Wales was the first Government in the United Kingdom to extend current rural development plan support for the organic sector to provide continuity into the next programme. The Organic Research Centre in Aberystwyth will assist the Welsh Government in developing a new organic scheme, and this will be subject to consultation later this year.

Llywodraeth Cymru oedd y gyntaf yn y Deyrnas Unedig i ymestyn cymorth y cynllun datblygu gwledig presennol i'r sector organig er mwyn cynnig parhad at y rhaglen nesaf. Bydd y Ganolfan Ymchwil Organig yn Aberystwyth yn cynorthwyo Llywodraeth Cymru i ddatblygu cynllun organig newydd, a bydd hwn yn destun ymgynghoriad yn ddiweddarach eleni.

13:49

Nick Ramsay [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Thank you, Minister. I am aware of the important work that has been going on in Aberystwyth. I recently visited an organic farm in my constituency, run by Mr and Mrs Hillman just outside Abergavenny—you may know how much they do to promote organic farming. They have been successfully farming organically for around eight or nine years. However, they stressed the difficulties that they had in the conversion process. There is good practice in certain farms. What are you doing to extend that practice? Also, what are you doing to support the export market, because that is particularly important to the organic sector, even more so than to other sectors of the farming industry in Wales?

Diolch, Weinidog. Rwy'n ymwybodol o'r gwaith pwysig sydd wedi bod yn digwydd yn Aberystwyth. Yn ddiweddar, ymwelais â fferm organig yn fy etholaeth, a gaiff ei rhedeg gan Mr a Mrs Hillman nid nepell o'r Fenni—efallai y byddwch yn gwybod faint y maent yn ei wneud i hyrwyddo ffermio organig. Maent wedi bod yn ffermio'n organig yn llyddiannus ers tuag wyth neu naw mlynedd. Fodd bynnag, gwnaethant bwysleisio'r anawsterau a wynebwyd ganddynt wrth droi'n organig. Mae arfer da mewn rhai ffermydd. Beth rydych yn ei wneud i ymestyn yr arfer hwnnw? Hefyd, beth rydych yn ei wneud i gefnogi'r farchnad allforio, oherwydd mae honno'n arbennig o bwysig i'r sector organig, hyd yn oed yn fwy felly nag i sectorau eraill y diwydiant ffermio yng Nghymru?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:50

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

We have increased the support that we provide to food exporters in all sectors and I think that we reported previously on the success of that programme. In terms of the specific question you asked about organic farming, I think that knowledge transfer, in the way that you have described it, is an absolutely central and essential part of any future organic support programme. I would be more than happy to listen in more detail to the experiences of your constituent and I would be happy to meet your constituent to take those matters forward. However, we have procured some specialist policy support as well, to ensure that we are able to design an organic support programme for the next RDP that provides exactly the sort of support that you have outlined.

Rydym wedi cynyddu'r cymorth yr ydym yn ei roi i allforwyr bwyd ym mhob sector a chredaf ein bod wedi adrodd yn flaenorol ar lwyddiant y rhaglen honno. O ran y cwestiwn penodol a ofynnwyd gennych am ffermio organig, credaf fod trosglwyddo gwybodaeth, yn y ffordd a ddisgrifwyd gennych, yn rhan hollol ganolog a hanfodol o unrhyw raglen cymorth organig yn y dyfodol. Byddwn yn fwy na pharod i wrando'n fanylach ar brofiadau eich etholwr a byddwn yn barod i gyfarfod â'ch etholwr i fynd i'r afael â'r materion hynny. Fodd bynnag, rydym wedi caffael rhywfaint o gymorth polisi arbenigol yn ogystal, er mwyn sicrhau y gallwn ddylunio rhaglen cymorth organig ar gyfer y Cynllun Datblygu Gwledig nesaf sy'n darparu'r union fath o gymorth a amlinellwyd gennych.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:51

Rhodri Glyn Thomas [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Weinidog, yn ogystal â hyrwyddo'r sector organig, a ydych chi'n credu ei bod yn bwysig i ni geisio hyrwyddo amaethyddiaeth Cymru fel amaethyddiaeth sydd yn cynhyrchu i'r safon uchaf posibl ac sydd yn ddiwydiant traddodiadol yng Nghymru? Mae llawer o bobl sydd yn amaethu ar y tiroedd uchel yn agos iawn at fod yn gynhyrchwyr organig, heb gofrestru fel amaethwyr organig, ac mae'n rhaid i ni geisio gwerthu hynny fel rhywbeth sydd yn cynnig gwerth ychwanegol o Gymru.

Minister, in addition to promoting the organic sector, do you believe that it is important that we endeavour to promote Welsh agriculture as agriculture that produces to optimum standards and that is a traditional industry in Wales? Many people farming on the uplands are very close to being organic producers, without being registered as organic farmers, and we should try to sell that as something that offers added value from Wales.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:51

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Rwy'n cytuno'n llwyr â sylwadau'r Aelod. Mae e'n gwybod o'i etholaeth ei hun am y gwaith y mae'r 'Cambrian mountains initiative' wedi ei wneud i wneud hynny'n union. Roeddwn yn bresennol fis diwethaf gyda Thywysog Cymru yn hyrwyddo cig oen o Gymru yn yr union ffordd y mae'r Aelod wedi ei awgrymu. Hefyd, yn ystod yr argyfwng cig ceffyl ym mis Chwefror, roeddwn yn gallu hyrwyddo cig oen a chig eidion o Gymru am y rhesymau y mae'r Aelod wedi eu hamlinellu ac, oherwydd bod gennym statws PGI, mae gennym y gallu nid yn unig i hyrwyddo ond i brofi hefyd fod y safonau yma yn cyrraedd y safonau uchaf posibl.

I agree entirely with the Member's comments. He knows from his own constituency about the work that the Cambrian mountains initiative has done to do just that. I was in attendance last month with the Prince of Wales promoting Welsh lamb in exactly the way the Member has suggested. Also, during the horsemeat crisis in February, we were able to promote Welsh lamb and beef for the reasons that the Member outlined, and, because we have PGI status, we are able not just to promote but also to prove that the standards here are the highest possible standards.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

13:52

Y Llywydd / The Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call the opposition spokesperson, Russell George.

Galwaf ar lefarydd yr wrthblaid, Russell George.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

- 13:52 **Russell George** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Thank you, Presiding Officer. One of the issues for me is that there does not seem to be a drive for sustainable growth in the organic farming sector. We often see a spike after particular incidents. The horsemeat scandal, for example, saw a significant spike in organic meat sales. However, I am aware that many organic farmers are considering reverting back to conventional farming. The Scottish Government has developed quite a comprehensive action plan to develop the sector there. What discussions have you had with your counterparts in Scotland? Would you be prepared to produce an action plan alongside the new rural development plan that would really help to drive the sector forward in Wales?
- Diolch ichi, Lywydd. Un o'r problemau i mi yw nad yw'n ymddangos fel pe bai ymdrech i sicrhau twf cynaliadwy yn y sector ffermio organig. Rydym yn aml yn gweld cynnydd sydyn dros dro ar ôl digwyddiadau penodol. Er enghraifft, gwelwyd cynnydd sydyn dros dro yng ngwerthiant cig organig yn dilyn y sgandal cig ceffyl. Fodd bynnag, gwn fod llawer o ffermwyr organig yn ystyried dychwelyd i ffermio confensiynol. Mae Llywodraeth yr Alban wedi datblygu cynllun gweithredu eithaf cynhwysfawr i ddatblygu'r sector yno. Pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda'ch cymheiriaid yn yr Alban? A fydddech yn barod i lunio cynllun gweithredu ochr yn ochr â'r cynllun datblygu gwledig newydd a fyddai'n wirioneddol helpu i ddatblygu'r sector yng Nghymru?
- 13:53 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I should welcome the Conservatives' spokesperson to his role. I did not realise that there had been a reshuffle on the Conservative benches, but I certainly look forward to working alongside Russell George in the future on these matters.
- Dylwn groesawu llefarydd y Ceidwadwyr yn ei rôl. Nid oeddwn yn sylweddoli bod ad-drefnu wedi bod ym meinciau'r Ceidwadwyr, ond yn sicr edrychaf ymlaen at weithio ochr yn ochr â Russell George yn y dyfodol ar y materion hyn.
- 13:53 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Can you move on to the answer, please, because we are running out of time?
- A allwch chi symud ymlaen at yr ateb, os gwelwch yn dda, gan fod amser yn mynd yn brin?
- 13:53 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- In terms of where we are in providing new support under the RDP, I announced yesterday—and the Member was in the Chamber for that announcement—that we are looking at the whole range of support that we will be making available to Welsh farmers, including in the organic sector.
- O ran ein sefyllfa mewn perthynas â darparu cymorth newydd o dan y Cynllun Datblygu Gwledig, cyhoeddais ddoe—ac roedd yr Aelod yn y Siambr ar gyfer y cyhoeddiad hwnnw—ein bod yn ystyried yr ystod gyfan o gymorth y byddwn yn ei roi i ffermwyr Cymru, gan gynnwys ffermwyr yn y sector organig.
- 13:53 **Russell George** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Thank you for your answer, Minister. In your statement on the common agricultural policy yesterday, there was no mention of the impact the agreement will have on the organic sector in Wales. As I understand it, there is a new measure for organic farming in pillar 2, but there are concerns that there is not enough clarity from the Commission about what member states will be expected to deliver through the new separate measure. I wonder what your thoughts are on that.
- Diolch am eich ateb, Weinidog. Yn eich datganiad ar y polisi amaethyddol cyffredin ddoe, nid oedd sôn am yr effaith y bydd y cytundeb yn ei chael ar y sector organig yng Nghymru. Yn ôl a ddeallaf, mae mesur newydd ar gyfer ffermio organig yng ngholofn 2, ond mae pryderon nad yw'r Comisiwn wedi bod yn ddigon clir ynghylch yr hyn y disgwylir i aelod-wladwriaethau ei gyflawni drwy gyfrwng y mesur newydd ar wahân. Tybed beth yw eich barn ar hynny?
- 13:54 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- As I said in a previous answer, I have commissioned specialist advice from the Organic Research Centre, the Institute of Biological, Environmental and Rural Sciences, and ADAS to provide exactly that sort of information and knowledge to us. When I have that advice, I will be more than happy to publish it for the Conservatives and others to see. However, I will make the commitment that there will be an organic scheme in the new RDP. The scheme that we will implement will be subject to consultation and we will publish the information on that consultation as soon as possible.
- Fel y dywedais mewn ateb blaenorol, rwyf wedi comisiynu cyngor arbenigol gan y Ganolfan Ymchwil Organig, Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig, ac ADAS i ddarparu'r union fath hwnnw o wybodaeth inni. Pan gaf y cyngor hwnnw, byddaf yn fwy na pharod i'w gyhoeddi fel y gall y Ceidwadwyr ac eraill ei weld. Fodd bynnag, byddaf yn ymrwymo y bydd cynllun organig yn y Cynllun Datblygu Gwledig newydd. Bydd y cynllun y byddwn yn ei weithredu yn destun ymgynghoriad a byddwn yn cyhoeddi'r wybodaeth ar yr ymgynghoriad hwnnw cyn gynted ag y bo modd.

Tlodi Tanwydd

Fuel Poverty

- 13:54 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
7. A wnaiff y Gweinidog amlinellu ei bolisiau i fynd i'r afael â thlodi tanwydd yng Nghymru? OAQ(4)0041(NRF) *7. Will the Minister outline his policies to combat fuel poverty in Wales? OAQ(4)0041(NRF)*
- 13:54 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
Our key policy is to invest in improving energy efficiency in the homes of people on low incomes through our Nest and Arbed schemes. This investment helps to reduce household bills and also creates new jobs and training opportunities, helping to tackle poverty through improving incomes too. Ein polisi allweddol yw buddsoddi mewn gwella effeithlonrwydd ynni yng nghartrefi pobl ar incwm isel drwy ein cynlluniau Nyth ac Arbed. Mae'r buddsoddiad hwn yn helpu i leihau biliau aelwydydd a hefyd yn creu swyddi newydd a chyfleoedd hyfforddi, gan helpu i drechu tlodi drwy wella incwm hefyd.
- 13:55 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
Thank you for that response. How do you, or how will you, engage with the new Minister for Communities and Tackling Poverty on the fuel poverty agenda and initiatives such as the Consumer Futures report on collective switching, examining opportunities that this might provide to people on lower incomes and the Green Deal and energy company obligations for those most in need and in hard-to-treat properties, following the 20 June Big Green Book event in the Assembly? Diolch am yr ymateb hwnnw. Sut rydych, neu sut y byddwch, yn ymgysylltu â'r Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi newydd ar yr agenda tlodi tanwydd a mentrau megis adroddiad Dyfodol Defnyddwyr ar newid cyfunol, gan ystyried y cyfleoedd a allai godi yn sgil hyn i bobl ar incwm is a rhwymedigaethau'r Fargen Werdd a chwmnïau ynni i'r rhai sydd â'r angen mwyaf ac sy'n byw mewn eiddo anodd ei drin, yn dilyn digwyddiad Big Green Book yn y Cynulliad ar 20 Mehefin?
- 13:55 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
The Minister referred to in the question is in his place and will have heard the question. There is a cross-governmental commitment to tackling poverty. All of us, as Ministers, are equally committed to using the resources we have available within our individual portfolios to tackle poverty, and that includes fuel poverty. Mae'r Gweinidog y cyfeiriwyd ato yn y cwestiwn yn ei le, a bydd wedi clywed y cwestiwn. Mae ymrwymiad trawslywodraethol i drechu tlodi. Mae pob un ohonom, fel Gweinidogion, yn rhannu'r un ymrwymiad i ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael o fewn ein portffolios unigol i drechu tlodi, ac mae hynny'n cynnwys tlodi tanwydd.
- 13:56 **Simon Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
Weinidog, tra fy mod yn croesawu yn gyffredinol yr hyn y mae'r Llywodraeth yn ei wneud yn y maes hwn, mae anhawster a phroblem arbennig gyda'r bobl hynny nad ydynt yn derbyn trydan a nwy drwy'r grid ond sy'n dibynnu ar gludo olew a nwy i'w tai. Rwyf wedi bod yn edrych ar gynllun diddorol iawn sy'n cael ei redeg ar y cyd rhwng Cyngor Sir Gâr a Menter Cwm Gwendraeth, sy'n sefydlu clybiau tanwydd yn yr ardal. Drwy ddod at ei gilydd, mae trigolion yn gallu arbed 10% ar gost eu holerw a'u nwy, sy'n swm sylweddol yn y cyd-destun hwn. Sut y gall y Llywodraeth gefnogi clybiau o'r fath? Nid ydynt wedi cael cefnogaeth uniongyrchol gan y Llywodraeth, ond a oes modd ichi edrych ar hwn fel patrwm i'w ddatblygu yng nghefn gwlad er mwyn helpu'r bobl hynny nad ydynt yn derbyn nwy a thrydan drwy'r grid? Minister, while I generally welcome what the Government is doing in this regard, there is a particular difficulty and problem faced by those people who do not receive electricity and gas through the grid but who depend on oil and gas being brought to their homes. I have been looking at a very interesting scheme that is run jointly by Carmarthenshire County Council and Menter Cwm Gwendraeth, which establishes fuel clubs in the area. By coming together, residents can save 10% on the cost of their oil and gas, which is a significant amount in this context. How can the Government support such clubs? They have not received direct support from the Government, but could you look at this as a pattern that could be developed in rural areas that will help those people who do not receive gas and electricity through the grid?
- 13:56 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
Wrth gwrs. Nid oeddwn wedi clywed am y cynllun yr ydych wedi ei ddisgrifio'r prynhawn yma, ond rwy'n hapus iawn, os ysgrifennwch ataf, i sicrhau bod y wybodaeth hon yn mynd i mewn i'r system a'n bod yn cydnabod ac yn cydweithio â rhaglenni o'r fath. Mae'r cynllun Nest i fod i weithio yng nghefn gwlad yn yr union fath o dai yr ydych wedi disgrifio'r prynhawn yma. Fodd bynnag, rwy'n hapus iawn i gydweithio â awdurdodau lleol, yn Sir Gâr neu unrhyw le arall, i gefnogi cynllun o'r fath, fydd yn cael y fath o effaith rydym i gyd am ei weld. Of course. I had not heard of the scheme that you have described this afternoon, but I am very happy, if you write to me, to ensure that this information goes into the system and that we acknowledge and collaborate with such schemes. The Nest scheme is supposed to work in rural areas in exactly the kind of houses that you have described this afternoon. However, I am very happy to collaborate with local authorities, in Carmarthenshire or anywhere else, to support such a scheme, which will have the kind of impact we all want to see.

Phytophthora Ramorum

13:57 **Aled Roberts** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
8. Pa gyfarfodydd y mae'r Gweinidog wedi eu cynnal gyda Chyfoeth Naturiol Cymru i drafod y ffordd y mae'n rheoli Phytophthora ramorum? OAQ(4)0050(NRF)

13:57 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Bu imi gyfarfod â Chyfoeth Naturiol Cymru fis diwethaf ac eto'r bore yma i drafod y clefyd. Mae fy natganiad ysgrifenedig mis diwethaf yn ymdrin â'r camau y mae Llywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru wrthi'n eu cymryd i reoli'r clefyd.

13:57 **Aled Roberts** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Diolch am yr ymateb hwnnw. Yn ystod cynhadledd ddiweddar yn Efrog, dywedodd un arbenigwr mai'r perygl mwyaf yn dod o blannu coed sydd wedi eu mewnfario. Mae Llywodraeth yr Alban yn ystyried Gorchymyn meithrinfeydd i ddweud o ble mae'r coed yn dod er mwyn i brynwyr fod yn ymwybodol o'r risg. A fyddai Llywodraeth Cymru yn barod i ystyried cefnogi polisi o'r fath a'i wneud yn amod ar unrhyw grant, a hefyd i'w gynnwys o fewn polisi prynu Cyfoeth Naturiol Cymru?

13:58 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Cawsom sgwrs y bore yma am hynny'n union, ac mae'n rhywbeth sydd wedi bod o dan ystyriaeth yng Nghymru ers rhai wythnosau, os nad misoedd. Rydym yn ystyried yr union fath o gynlyn yr ydych wedi ei ddisgrifio. Mae'r clefyd hwn yn un hynod o bwysig a bydd yn cael effaith mawr iawn ar goedwigoedd yng Nghymru, ar draws y gwlad.

13:58 **David Rees** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Minister, the blight of Phytophthora ramorum has had a devastating impact on the Afan valley, and I have raised this continually with your predecessor. Will you come to the Afan valley to see how that impact has been addressed by Forestry Commission Wales, now Natural Resources Wales, and also to look at the way in which it can be tackled, because this will spread across other regions and we need to make sure that we tackle it in an appropriate manner so that the communities and the environment and the economic impact are addressed?

13:59 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
I will certainly visit the Afan valley to see for myself the issues that you have raised. I met the Confederation of Forest Industries UK Ltd last week to discuss these matters as well, and it very much welcomes the steps that the Welsh Government is taking in addressing these issues. The action group that I established to look at this is meeting tomorrow, and I will be asking the action group to report to me within months or weeks on the action that it intends to take. I agree very much with you about the very real threat that this diseases presents to forests across the whole of Wales.

Phytophthora Ramorum

8. What meetings has the Minister held with Natural Resources Wales to discuss the way it manages Phytophthora ramorum? OAQ(4)0050(NRF)

I met Natural Resources Wales last month and again this morning to discuss the disease. My written statement last month covered actions currently being undertaken by the Welsh Government and Natural Resources Wales to manage the disease.

Thank you for that response. During a recent conference in York, one expert said that the major risk comes from planting trees that have been imported. The Scottish Government is considering a nurseries Order to state where the trees come from so that buyers can be aware of the risk. Would the Welsh Government be willing to consider supporting such a policy and making it a condition of any grant, and also to include it within the purchasing policy of Natural Resources Wales?

We had conversation about exactly that this morning, and it is something that has been under consideration in Wales for some weeks, if not months. We are considering exactly the kind of scheme that you have described. This disease is extremely important and will have a major impact on forests in Wales, throughout the country.

Weinidog, mae malltod Phytophthora ramorum wedi cael effaith ddinistriol ar gwm Afan, ac rwyf wedi codi'r mater hwn drwy'r amser â'ch rhagflaenydd. A wnewch chi ddod i gwm Afan i weld sut y gwnaeth Comisiwn Coedwigaeth Cymru, sef Cyfoeth Naturiol Cymru bellach, ymdrin â'r effaith hon, a hefyd i edrych ar y ffordd y gellir mynd i'r afael â'r mater, oherwydd bydd hwn yn ymledu i ranbarthau eraill ac mae angen inni wneud yn siŵr ein bod yn mynd i'r afael ag ef mewn modd priodol fel bod y cymunedau a'r amgylchedd a'r effaith economaidd yn cael sylw?

Byddaf yn sicr yn ymweld â chw m Afan i weld y materion a godwyd gennych dros of fy hun. Cyfarfûm â Confederation of Forest Industries UK Ltd yr wythnos diwethaf i drafod y materion hyn hefyd, ac mae'n croesawu'n fawr y camau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i fynd i'r afael â'r materion hyn. Mae'r grŵp gweithredu a sefydlais i ystyried y mater hwn yn cyfarfod yfory, a byddaf yn gofyn i'r grŵp gweithredu adrodd imi ymhen misoedd neu wythnosau ar y camau y mae'n bwriadu eu cymryd. Cytunaf yn llwyr â chi am y bygythiad gwirioneddol y mae'r clefyd hwn yn ei beri i goedwigoedd ledled Cymru.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

14:00

Antoinette Sandbach [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Minister, members of the forestry industry with whom I have spoken have told me, from their discussions with forestry officers, that about 1,300 ha of infected larch were identified on Welsh Government-owned Forestry Commission land last year, but not felled. However, in writing to me you have indicated that that figure was just 556.5 ha. Can I ask you to check with Natural Resources Wales that it has supplied you with the correct figures? Given that the £2 million recently announced to tackle *Phytophthora ramorum* was not new money, what confidence do you have that Natural Resources Wales has the necessary ability to deal with the extent of the disease on the public estate, which, on the aerial survey this year, has ballooned to 2,300 ha infected larch?

Weinidog, rwyf wedi siarad ag aelodau o'r diwydiant coedwigaeth a ddywedodd wrthyf, o'u trafodaethau gyda swyddogion coedwigaeth, fod tua 1,300 hectar o larwydd heintiedig wedi'u nodi ar dir y Comisiwn Coedwigaeth sy'n eiddo i Lywodraeth Cymru y llynedd, ond na chawsant eu torri. Fodd bynnag, rydych wedi fy hysbysu'n ysgrifenedig mai dim ond 556.5 hectar oedd y ffigur hwn. A allaf ofyn ichi gadarnhau gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ei fod wedi rhoi'r ffigurau cywir ichi? O ystyried nad arian newydd oedd y £2 filiwn a gyhoeddwyd yn ddiweddar i fynd i'r afael â *Phytophthora ramorum*, pa mor hyderus ydych fod gan Gyfoeth Naturiol Cymru y gallu angenrheidiol i ddelio â maint y clefyd ar yr ystad gyhoeddus, sydd, yn ôl yr arolwg o'r awyr eleni, wedi cynyddu i 2,300 hectar o larwydd heintiedig?

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

14:00

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I have complete confidence that Natural Resources Wales has the resources available to it to deal with this and other matters. The chair and chief executive, whom I met this morning, informed me that they do have the resources available to them. We have discussed how we will approach this issue with the urgency that you and other Members have outlined this afternoon. You talk about the number of hectares that are being affected to date. The reality is that this disease is going to affect the whole of Wales. This is not something that is going to be limited to one particular region or a particular sort of ownership. This is something that is going to affect forestry operations and forests across the whole country, and that is the approach that we are going to take in dealing with it.

Rwy'n gwbl ffyddiog bod gan Gyfoeth Naturiol Cymru yr adnoddau i ymdrin â'r mater hwn a rhai eraill. Dywedodd y cadeirydd a'r prif weithredwr, y cyfarfûm â hwy y bore yma, fod ganddynt yr adnoddau. Rydym wedi trafod sut y byddwn yn ymdrin â'r mater hwn yn ddiymdroi fel yr ydych chi ac Aelodau eraill wedi sôn amdano y prynhawn yma. Gwnaethoch sôn am nifer yr hectarau yr effeithwyd arnynt hyd yma. Y realiti yw y bydd y clefyd hwn yn effeithio ar Gymru gyfan. Nid yw hyn yn rhywbeth a gaiff ei gyfyngu i un rhanbarth penodol neu fath penodol o berchnogaeth. Mae hyn yn rhywbeth a fydd yn effeithio ar weithrediadau coedwigaeth a choedwigoedd ledled y wlad, a dyna sut y byddwn yn gweithredu i fynd i'r afael ag ef.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Seilwaith Dŵr

Water Infrastructure

14:01

Gwyn R. Price [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

9. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am fuddsoddi yn y seilwaith dŵr yng Nghymru? OAQ(4)0043(NRF)

9. Will the Minister make a statement on investment in Welsh water infrastructure? OAQ(4)0043(NRF)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

14:01

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The water industry in Wales invests heavily in its infrastructure to ensure that services, such as collection, treatment and distribution are fit for purpose. In the current investment period, 2010-15, our water industry is delivering capital investment of just under £2 billion.

Mae'r diwydiant dŵr yng Nghymru yn buddsoddi'n drwm yn ei seilwaith er mwyn sicrhau bod gwasanaethau, fel casglu, trin a dosbarthu, yn addas at y diben. Yn ystod y cyfnod buddsoddi cyfredol, 2010-15, mae ein diwydiant dŵr yn darparu buddsoddiad cyfalaf o ychydig llai na £2 biliwn.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

14:02

Gwyn R. Price [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Thank you for that answer. Minister, Welsh Water has just announced another substantial increase in its programme. Bills are lower in real terms than they were in 2001 and it is helping more low-income families than any other water company. Minister, will you commit to continuing to resist the UK Government's attempt to undermine all of this in the name of competition?

Diolch ichi am yr ateb hwnnw. Weinidog, mae Dŵr Cymru newydd gyhoeddi cynnydd sylweddol arall yn ei raglen. Mae biliau'n is mewn termau real nag yr oeddent yn 2001, ac mae'n helpu mwy o deuluoedd incwm isel nag unrhyw gwmni dŵr arall. Weinidog, a wnewch ymrwymo i barhau i wrthsefyll ymgais Llywodraeth y DU i danseilio hyn i gyd yn enw cystadleuaeth?

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

14:02	Alun Davies Bywgraffiad Biography I certainly will give you that commitment. The Member for Islwyn is absolutely right in his analysis and his view. I have, in the last month, negotiated an approach with the United Kingdom Government, which ensures that all those water companies that are wholly or partly within Wales will not suffer the same regime that will be inflicted upon those in England.	Byddaf yn sicr yn rhoi'r ymrwymiad hwnnw ichi. Mae'r Aelod dros Islwyn yn hollol gywir yn ei ddadansoddiad a'i farn. Yn ystod y mis diwethaf, rwyf wedi trafod dull gweithredu gyda Llywodraeth y Deyrnas Unedig, sy'n sicrhau na fydd unrhyw un o'r cwmnïau dŵr hynny sy'n gweithio'n gyfan gwbl neu'n rhannol yng Nghymru yn wynebu'r un drefn ag a gaiff ei gorfodi ar y rhai yn Lloegr.	Senedd.tv Fideo Video
14:02	Russell George Bywgraffiad Biography What is the delay in bringing forward the Government's final decision on the future of internal drainage boards and drainage districts to the National Assembly?	Beth yw'r oedi cyn cyflwyno penderfyniad terfynol y Llywodraeth ar ddyfodol byrddau draenio mewnol ac ardaloedd draenio i'r Cynulliad Cenedlaethol?	Senedd.tv Fideo Video
14:03	Alun Davies Bywgraffiad Biography I am considering the future of those bodies at present. I am aware that the Public Accounts Committee has also been considering these matters. I will bring forward a statement to the National Assembly as soon as possible.	Rwy'n ystyried dyfodol y cyrff hyn ar hyn o bryd. Gwn fod y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus hefyd wedi bod yn ystyried y materion hyn. Byddaf yn cyflwyno datganiad i'r Cynulliad Cenedlaethol cyn gynted ag y bo modd.	Senedd.tv Fideo Video
14:03	Llyr Huws Gruffydd Bywgraffiad Biography Weinidog, pa asesiad mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o allu Cymru i gwrdd â'i anghenion dŵr dros y degawdau nesaf?	Minister, what assessment has the Welsh Government made of Wales's ability to meet its water requirements over the next decades?	Senedd.tv Fideo Video
14:03	Alun Davies Bywgraffiad Biography Mae'r asesiadau sydd gennym yn dangos bod digon o gapasiti yn y system i ddiwallu ein hanghenion ar hyn o bryd. Rwy'n dueddol o feddwl bod ffordd inni ddatblygu'r modd yr ydym yn ecsbloetio'r adnoddau sydd gennym, a byddwn yn trafod hynny gyda'r cwmnïau dŵr ac eraill yn ystod y misoedd nesaf.	The assessments that we have at present show that we have sufficient capacity in the system to satisfy our current needs. I tend to believe that there is a way for us to develop the way in which we exploit the resources that we have, and we will be discussing that with the water companies and others over the ensuing months.	Senedd.tv Fideo Video
14:03	Llyr Huws Gruffydd Bywgraffiad Biography Clywn yn gyson, wrth gwrs, gan y Llywodraeth am yr angen i symud i ddull ecosystem. Rydym i gyd yn ymwybodol o'r potensial sylweddol sydd yn y dull hwnnw o safbwynt darpariaeth dŵr yng Nghymru. Er hynny, pryd y gwelwn ni symudiad sylweddol o'r rhethreg, efallai, i weithredu ar raddfa arwyddocaol?	We hear regularly from the Government, of course, about the need to move to an ecosystems approach. We are all aware of the significant potential that that approach has in terms of water provision in Wales. However, when will we see a significant shift from the rhetoric, perhaps, to action on a significant scale?	Senedd.tv Fideo Video
14:04	Alun Davies Bywgraffiad Biography Credaf ein bod yn gweld hynny ar hyn o bryd. Rwyf wedi cyfarfod â Dŵr Cymru deirgwaith yn ystod y pedwar mis diwethaf i edrych ar y ffordd mae'n gweithredu'r dull ecosystem yr ydych wedi'i grybwyll. Rydym hefyd, ar ochr y Llywodraeth, yn edrych ar sut y gallwn gydweithio â thirfeddianwyr, ffermwyr ac eraill gan ddefnyddio'r math hwn o ddull. Yn y gorffennol, rydym wedi edrych ar bwy sydd biau'r tir ac wedyn rydym wedi cydweithio â hwy. Credaf nawr fod yn rhaid i ni edrych ar y tir ei hun. Bydd hynny'n rhan hanfodol o'm hadolygiad o Glastir, er enghraifft.	I believe that we are already seeing that. I have met with Welsh Water three times over the past four months to see how it is implementing the ecosystems approach that you are talking about. We, too, on the Government side, are looking at how we can work with landowners, farmers and others and use this kind of approach. In the past, we have looked at who owns the land and then we have worked with them. I now believe that we have to look at the land itself. That will be an essential part of my review of Glastir, for example.	Senedd.tv Fideo Video

14:04	<p>Eluned Parrott Bywgraffiad Biography</p> <p>Minister, as well as being infrastructure, Wales's reservoirs are also important environmentally to our communities and can provide useful community resources. Llanishen reservoir in my region is lying empty at the moment, and this might threaten its ability to act as an environmental corridor in northern Cardiff. What can the Welsh Government do to help protect facilities such as this?</p>	<p>Weinidog, yn ogystal â bod yn seilwaith, mae cronfeydd dŵr Cymru hefyd yn bwysig i'n cymunedau o safbwynt amgylcheddol ac yn gallu bod yn adnoddau cymunedol defnyddiol. Mae cronfa ddŵr Llanisien yn fy rhanbarth yn wag ar hyn o bryd, a gallai hyn beryglu ei gallu i weithredu fel coridor amgylcheddol yng ngogledd Caerdydd. Beth gall Llywodraeth Cymru ei wneud i helpu i amddiffyn cyfleusterau fel hyn?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:05	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>That is a matter for the Minister for planning.</p>	<p>Mae hwnnw'n fater i'r Gweinidog cynllunio.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
	Tâp Coch	Red Tape	
14:05	<p>Paul Davies Bywgraffiad Biography</p> <p><i>10. Beth y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i gynorthwyo ffermwyr o ran lleihau tâp coch? OAQ(4)0037(NRF)</i></p>	<p><i>10. What is the Welsh Government doing to support farmers in reducing red tape? OAQ(4)0037(NRF)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:05	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Bydd yr Aelod yn gwybod bod y fenter lwyddiannus, 'Hwyluso'r Drefn', yn cwtogi gwaith papur i ffermwyr yng Nghymru. Fodd bynnag, mae hyn yn ymwneud â mwy na biwrocratiaeth. Mae'n ymwneud â pherthynas newydd rhwng y Llywodraeth a'r diwydiant amaeth, er mwyn sicrhau busnesau amaethyddol yng Nghymru sy'n cael eu rheoli'n broffesiynol ac yn broffidiol.</p>	<p>The Member will know the very successful initiative, 'Working Smarter', has reduced the paperwork for farmers in Wales. However, this is about more than red tape. It is about a new relationship between the Government and the farming industry, designed to deliver professionally managed and profitable farm businesses in Wales.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:05	<p>Paul Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Weinidog, mae'r gwaharddiad chwe diwrnod ar gyfer symudiadau yn cael effaith enfawr ar ffermwyr yn ystod cyfnodau o fasnachu. Un awgrym mae llawer yn teimlo a allai helpu pethau yw cael, yn lle'r cyfyngiad hwn, cyfleuster ynysu ar ffermydd fel bod stoc sydd newydd ei brynu yn cael ei osod yn y maes hwn i ffwrdd oddi wrth anifeiliaid eraill, a fyddai felly'n caniatáu i anifeiliaid eraill ar y fferm gael eu symud yn ystod y chwe diwrnod. A fyddai'r Gweinidog yn fodlon dweud wrthym ba ystyriaeth a roddwyd i'r awgrym hwn?</p>	<p>Minister, the six-day movement restriction has a huge impact on farmers during periods of trading. One suggestion that many feel could assist matters is, rather than having this restriction, to have an isolation facility on farms so that new stock could be placed there away from the other stock on that farm, which would allow that stock to be moved during those six days. Could the Minister tell us what consideration has been given to that suggestion?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:06	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Rhoddyd ystyriaeth lawn i hynny. Fel mae'r Aelod yn ymwybodol, mae grŵp ar y cyd rhwng y diwydiant a'r Llywodraeth sy'n ystyried modelau ar gyfer y dyfodol ynghylch diogelu iechyd anifeiliaid tra'u bod yn cael eu symud rhwng ffermydd gwahanol. I roi enghraifft i chi o'r hyn sy'n fy mecso ar hyn o bryd, os edrychwch ar y sefyllfa ddiçiaù yn sir Fôn, byddech yn deall ac yn gwybod bod yr afiechyd hwnnw yn dod i sir Fôn trwy brynu anifeiliaid i mewn yn fwy na thrwy unrhyw ffynhonnell arall. Felly, mae'n rhaid inni sicrhau bod gennym systemau mewn lle sydd yn gweithio ac sy'n diogelu nid dim ond iechyd anifeiliaid, ond hefyd ddyfodol economaidd y diwydiant. Rwy'n gobethio y bydd adroddiad ar hyn yn yr hydref.</p>	<p>Full consideration was given to that. As the Member is aware, there is a joint group between the industry and the Government that is considering future models in terms of safeguarding the health of animals while they are moved between various farms. To give you an example of what is concerning me at present, if you look at the TB situation in Anglesey, you will understand and know that that disease comes to Anglesey through the buying in of animals more than through any other source. So, we must ensure that we have systems in place that work and that safeguard not only the health of animals, but also the economic future of the industry. I hope that there will be a report on this in the autumn.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:07	<p>Alun Ffred Jones Bywgraffiad Biography</p> <p>Pwy sy'n bennaf gyfrifol am greu rheoliadau diangen? Ai'r Undeb Ewropeaidd ynteu Lywodraeth Cymru?</p>	<p>Who is chiefly responsible for making needless regulations? Is it the European Union or the Welsh Government?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

14:07	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Nid wyf yn credu bod rheoliadau diangen yn eu lle.</p>	<p>I do not believe that there are needless regulations in place.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
Datblygu Bwyd Cynaliadwy		Sustainable Food Production	
14:07	<p>Jenny Rathbone Bywgraffiad Biography</p> <p><i>11. Sut y gall y Fframwaith Cyllid Ewropeaidd hyrwyddo proses well o ddatblygu bwyd yn gynaliadwy yng Nghymru? OAQ(4)0046(NRF)</i></p>	<p><i>11. How can the European Funding Framework promote the better development of sustainable food production in Wales? OAQ(4)0046(NRF)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:07	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Pillar 1 of the common agricultural policy and the rural development plan make specific provision for the better development of sustainable food production. Opportunities for 2014-20 include supporting food chain organisation, promoting the competitiveness of agriculture and farm viability, encouraging knowledge transfer and innovation, and more efficient use of natural resources.</p>	<p>Mae Colofn 1 o'r polisi amaethyddol cyffredin a'r cynllun datblygu gwledig yn gwneud darpariaeth benodol i ddatblygu cynhyrchiant bwyd cynaliadwy yn well. Mae'r cyfleoedd ar gyfer 2014-20 yn cynnwys helpu i drefnu cadwyni bwyd, hybu cystadleurwydd amaethyddiaeth a hyfywedd ffermydd, annog trosglwyddo gwybodaeth ac arloesi, a defnydd mwy effeithlon o adnoddau naturiol.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:08	<p>Jenny Rathbone Bywgraffiad Biography</p> <p>Ideas Wales recently published an article demonstrating how other European countries have used European regulations to promote local, sustainable fruit and vegetable markets. They have been promoting these food security measures in Italy since 2009, which are entirely within the European rules, and which are backed up food education in schools so that children know where food comes from, and the consequences of buying things that involve lots of food miles. What can we do to change the environment so that we can get local food, particularly at this time of year, rather than for things to be imported from other countries?</p>	<p>Yn ddiweddar, cyhoeddodd Syniadau Cymru erthygl sy'n dangos sut mae gwledydd Ewropeaidd eraill wedi defnyddio rheoliadau Ewropeaidd i hyrwyddo marchnadoedd ffrwythau a llysiau cynaliadwy, lleol. Maent wedi bod yn hyrwyddo'r mesurau diogelwch bwyd hyn yn yr Eidal ers 2009, sy'n cyd-fynd yn gyfan gwbl â'r rheolau Ewropeaidd, ac sy'n cael eu cefnogi gan addysg bwyd mewn ysgolion fel bod plant yn gwybod o ble ddaw bwyd, a chanlyniadau prynu pethau sy'n golygu llawer o filltiroedd bwyd. Beth gallwn ei wneud i newid yr amgylchedd fel y gallwn gael bwyd lleol, yn enwedig ar yr adeg hon o'r flwyddyn, yn hytrach na bod pethau'n cael eu mewnforio o wledydd eraill?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:08	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I am aware of the example that the Member quotes from Italy, and the work that they have done to develop exactly those systems. I will publish a new plan for food, which builds on our existing strategy, in the autumn. That plan for food will include the economic tools that we need to put in place to sustain and support the food production industry. It will also look at the place of food in society and how we develop a food culture in Wales that appreciates the value of food, and recognise the importance of good local Welsh-produced food in our everyday diets. We will launch that strategy in the autumn.</p>	<p>Rwy'n ymwybodol o'r enghraifft o'r Eidal y mae'r Aelod yn cyfeirio ati, a'r gwaith y maent wedi'i wneud i ddatblygu'r union systemau hynny. Byddaf yn cyhoeddi cynllun newydd ar gyfer bwyd, sy'n adeiladu ar ein strategaeth bresennol, yn yr hydref. Bydd y cynllun bwyd hwnnw'n cynnwys yr adnoddau economaidd hynny y mae angen inni eu rhoi ar waith i gynnal a chefnogi'r diwydiant cynhyrchu bwyd. Bydd hefyd yn edrych ar le bwyd yn y gymdeithas a sut mae datblygu diwylliant bwyd yng Nghymru sy'n gwerthfawrogi gwerth bwyd ac yn cydnabod pwysigrwydd bwyd da a gynhyrchir yn lleol yng Nghymru yn ein deiet bob dydd. Byddwn yn lansio'r strategaeth honno yn yr hydref.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:09	<p>Byron Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Minister, the push towards the better development of sustainable food production is much welcomed, but can you outline how this fits in with the policy to push for the development of biofuel?</p>	<p>Weinidog, caiff yr ymgyrch i ddatblygu cynhyrchiant bwyd cynaliadwy yn well ei chroesawu'n fawr, ond a allwch amlinellu sut y mae hynny'n cyd-fynd â'r polisi o blaid datblygu biodanwydd?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

14:09	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I do not make value judgments on the crops grown by different landowners and farmers on their ground. It is a matter for the business judgment of individual farms and individual landowners.</p>	<p>Nid wyf yn rhoi barn ar werth y cynydau a dyfir gan wahanol dirfeddianwyr a ffermwyr ar eu tir. Mater i farn fusnes ffermydd unigol a thirfeddianwyr unigol ydyw.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:10	<p>Rhodri Glyn Thomas Bywgraffiad Biography</p> <p>A gaf i gynnig ateb i gwestiwn blaenorol Alun Ffred Jones ac awgrymu mai'r broblem fwyaf o ran biwrocraiaeth yw'r aelod-wladwriaeth, ac nid, o reidrwydd, yr Undeb Ewropeaidd na Chymru ychwaith?</p>	<p>May I propose an answer to Alun Ffred Jones's earlier question and suggest that the biggest problem as regards bureaucracy is the nation state, and not necessarily the European Union or Wales either?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
	<p>Fodd bynnag, o ran cynhyrchu bwyd, a ydych yn credu bod potensial yng Nghymru inni ddatblygu ein gallu i gynhyrchu bwyd y môr trwy sicrhau bod system brosesu a gwerthu yn datblygu ar y tir?</p>	<p>However, as regards food production, do you believe that there is potential in Wales for us to develop our ability to produce seafood by ensuring that a production and selling system is developed on the land?</p>	
14:10	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Absolutely.</p> <p>Rwy'n gwybod fod yr Aelod yn gwneud gwaith arbennig o bwysig fel aelod o Bwyllgor y Rhanbarthau ar yr union bwnc, ac rwy'n falch iawn gyda'r gwaith rydych wedi ei wneud. Rwy'n gwybod eich bod wedi gwneud y fath hynny o awgrymiadau.</p>	<p>Credaf yn wir.</p> <p>I know that the Member does very important work as a member of the Committee of the Regions on this very issue, and I am delighted with the work that you have done. I know that you have made these kinds of suggestions.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
	<p>Roeddwn i'n falch iawn o gael y cyfle i agor gŵyl bwyd môr yn Aberaeron ddydd Sul. Nid wyf am ailadrodd yr araith a wnes i yno y prynhawn yma, ond ei phwrpas oedd dweud ein bod ni'n datblygu ac yn defnyddio'r cronfeydd Ewropeaidd gyda'i gilydd i sicrhau bod gennym yr union gyfleusterau yn y cymunedau arfordirol i gefnogi'r diwydiant pysgota yng Nghymru.</p>	<p>I was very pleased to have the opportunity to open a seafood festival in Aberaeron on Sunday. I will not repeat this afternoon the speech that I made there, but its purpose was to say that we are developing and making use of European funds to ensure that we have exactly those types of facilities in our coastal communities to support the fishing industry in Wales.</p>	
	<p>Cynhyrchu Ynni</p>	<p>Energy Production</p>	
14:11	<p>Keith Davies Bywgraffiad Biography</p> <p><i>12. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gynhyrchu ynni yng Nghymru? OAQ(4)0045(NRF)</i></p>	<p><i>12. Will the Minister make a statement on energy production in Wales? OAQ(4)0045(NRF)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:11	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Our energy policy, 'Energy Wales: A Low Carbon Transition', is based on the widespread deployment of a diverse range of low carbon technologies. Some of these technologies, such as wind, solar, nuclear and biomass, are commercial. Others, such as wave and tidal, are at an earlier stage but will contribute significantly over a longer period.</p>	<p>Mae ein polisi ynni, 'Ynni Cymru: Newid Carbon Isel', yn seiliedig ar wneud defnydd eang o ystod amrywiol o dechnolegau carbon isel. Mae rhai o'r technolegau hyn, megis ynni'r gwynt, ynni'r haul, niwclear a biomas, yn fasnachol. Mae eraill, megis tonnau a llanw, ar gam cynharach, ond byddant yn cyfrannu'n sylweddol dros gyfnod hwy.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:11	<p>Keith Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>You will be aware that an underground coal gasification exploratory licence has been awarded to the Loughor estuary. There are concerns that the estuary contains the Burry inlet, which is specific to various specific protections. Have you had any discussions on the matter and do you agree with me that, given the protected status of the Burry inlet, this is not something that we should be supporting?</p>	<p>Byddwch yn ymwybodol bod trwydded archwiliol nwyeddio glo tanddaearol wedi'i dyfarnu i aber Lluchwr. Mae pryderon bod yr aber yn cynnwys cilfach Tywyn, sy'n destun amryw o fesurau gwarchod penodol. A ydych wedi cael unrhyw drafodaethau ar y mater ac a ydych yn cytuno â mi, o ystyried statws gwarchoddedig cilfach Tywyn, nad yw hwn yn rhywbeth y dylem fod yn ei gefnogi?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

14:12	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I have received no representations on this matter, except from you. You have spoken to me on a number of occasions about your concerns in this regard, and I recognise the concerns that you raise. I did say in answer to an earlier question on the exploitation of non-conventional gas that any exploitation of such gases will be subject to very rigorous regulatory assessments and a very robust regulatory environment.</p>	<p>Nid wyf wedi cael unrhyw sylwadau ar y mater hwn, ac eithrio gennyh chi. Rydych wedi trafod eich pryderon yn hyn o beth â mi ar sawl achlysur, ac rwy'n cydnabod y pryderon a godwch. Dywedais wrth ateb cwestiwn yn gynharach ar ymelwa ar nwy anghonfensiynol y bydd unrhyw gamau i ymelwa ar nwyon o'r fath yn destun asesiadau rheoleiddiol trylwyr iawn ac amgylchedd rheoleiddiol cadarn iawn.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:12	<p>Andrew R.T. Davies Bywgraffiad Biography <i>Arweinydd yr Wrthblaid / The Leader of the Opposition</i></p> <p>Minister, planning authorities across Wales are facing numerous applications for energy extraction, whether that is solar, wind, fracking, or shale gas. Very often, the advice that the planning authorities are working to is quite antiquated and out of date. The Vale of Glamorgan Council recently lost an appeal decision on fracking, which cost it £30,000. What discussions have you had with the Minister for planning to try to bring forward a set of proposals that is up to date and meets the requirement for energy extraction across Wales, and which is on renewables in particular?</p>	<p>Weinidog, mae awdurdodau cynllunio ledled Cymru yn wynebu nifer o geisiadau mewn perthynas ag echdynnu ynni, boed hynny ar gyfer ynni'r haul, ynni'r gwynt, ffracio, neu nwy siâl. Yn aml iawn, mae'r cyngor y mae'r awdurdodau cynllunio'n gweithio'n unol ag ef yn eithaf hen ffasiwn ac wedi dyddio. Yn ddiweddar, colodd Cyngor Bro Morgannwg benderfyniad apêl ar ffracio, a gostiodd £30,000 iddo. Pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda'r Gweinidog cynllunio i geisio cyflwyno cyfres o gynigion sy'n gyfredol ac yn bodloni'r gofynion o ran echdynnu ynni ledled Cymru, ac sy'n ymwneud ag ynni adnewyddadwy yn benodol?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:13	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>The Minister is about to answer that question himself, from his position. We continue to have these conversations regularly. If you have any specific issues that you wish to bring to our attention, then please do so.</p>	<p>Mae'r Gweinidog ar fin ateb y cwestiwn hwnnw ei hun, o'i safbwynt ei hun. Rydym yn parhau i gael y sgysiau hyn yn rheolaidd. Os bydd gennyh unrhyw faterion penodol yr hoffech eu dwyn i'n sylw, yna mae croeso ichi wneud hynny.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
	Glastir	Glastir	
14:13	<p>Russell George Bywgraffiad Biography</p> <p><i>13. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gostau ariannol cyflawni Glastir, cynllun amaeth-amgylchedd Llywodraeth Cymru? OAQ(4)0047(NRF)</i></p>	<p><i>13. Will the Minister make a statement on the financial costs of delivering the Welsh Government's agri-environment scheme Glastir? OAQ(4)0047(NRF)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:13	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>The Conservative Members are having a very busy afternoon today.</p> <p>I refer you to the answer that I gave to your written Assembly question, WAQ64995, for answer on 2 July 2013.</p>	<p>Mae'r Aelodau Ceidwadol yn cael prynhawn prysur iawn heddiw.</p> <p>Fe'ch cyfeiriaf at yr ateb a roddais i'ch cwestiwn ysgrifenedig y Cynulliad, WAQ64995, a oedd i'w ateb ar 2 Gorffennaf 2013.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:13	<p>Russell George Bywgraffiad Biography</p> <p>Thank you, Minister, but that answer was not very helpful at all, because all it said was that you could not provide me with the answer, because the data could not be broken down.</p>	<p>Diolch ichi, Weinidog, ond nid oedd yr ateb hwnnw'n ddefnyddiol o gwbl, oherwydd yr unig beth a ddywedwyd oedd na allech roi'r ateb imi, gan nad oedd modd dadansoddi'r data.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

There are a number of farmers in my constituency who are keen to understand the costs of Glastir and the costs that underpin the scheme. Could you revisit the data sets that you have available to you and look at the data that are captured? It would be extremely helpful if you could provide a fulfilling answer for me, which I could relay to my constituents. That would be helpful in terms of transparency. Would you be willing to revisit this and perhaps write to me at a later date?

Mae nifer o ffermwyr yn fy etholaeth sy'n awyddus i ddeall costau Glastir a'r costau sy'n sail i'r cynllun. A allech edrych eto ar y setiau data sydd ar gael ichi ac edrych ar y data a gesglir? Byddai'n ddefnyddiol iawn pe gallech roi ateb boddhaus imi, y gallwn ei drosglwyddo i'm hetholwyr. Byddai hynny'n ddefnyddiol o ran tryloywder. A fydddech yn barod i ailedrych ar hyn ac efallai ysgrifennu ataf yn nes ymlaen?

14:14 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Perhaps what the Member means is that the answer did not give him the information that he wanted or did not provide him with the information that he thought that it would. We do provide a very transparent form of accountability. The Member is also a member of the Environment and Sustainability Committee, which has questioned me on these matters during budget scrutiny sessions, and I would invite the Member to perhaps spend some time doing that.

Efallai mai'r hyn y mae'r Aelod yn ei olygu yw nad oedd yr ateb wedi rhoi'r wybodaeth yr oedd arno ei heisiau neu nad oedd wedi rhoi'r wybodaeth yr oedd wedi'i disgwyl iddo. Rydym yn cynnig ffurf dryloyw iawn o atebolrwydd. Mae'r Aelod hefyd yn aelod o'r Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd, sydd wedi fy holi ar y materion hyn yn ystod sesiynau craffu ar y gyllideb, a byddwn yn gwahodd yr Aelod i dreulio rhywfaint o amser yn gwneud hynny o bosibl.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:14 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

May I invite Members to turn off their mobile phones—unlike Russell George?

A allaf ofyn i'r Aelodau ddiffodd eu ffonau symudol—yn wahanol i Russell George?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Bioamrywiaeth

Biodiversity

14:15 **Christine Chapman** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

14. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gamau gweithredu Llywodraeth Cymru i wella bioamrywiaeth ledled Cymru? OAQ(4)0042(NRF)

14. Will the Minister make a statement on the Welsh Government's actions to improve biodiversity across Wales? OAQ(4)0042(NRF)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:15 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

In response to the 'State of Nature' report, I am hosting a summit at the Royal Welsh Show to discuss the priorities for Wales and to agree the next steps. Together, we can work towards achieving the important target of halting and reversing the decline in biodiversity by 2020.

Mewn ymateb i adroddiad 'State of Nature', byddaf yn cynnal uwchgynhadledd yn Sioe Frenhinol Cymru i drafod y blaenoriaethau ar gyfer Cymru a chytuno ar y camau nesaf. Gyda'n gilydd, gallwn weithio tuag at gyflawni'r targed pwysig o atal a gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth erbyn 2020.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:15 **Christine Chapman** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Following pressure from the pheasant shooting industry, DEFRA is planning to allow the destruction of buzzard nests in England, which will have a serious impact on raptor biodiversity. Will the Minister join me in condemning these plans and can the Welsh Government commit to not adopting such a destructive approach? [Interruption.]

Yn dilyn pwysau gan y diwydiant saethu ffasantod, mae DEFRA yn bwriadu caniatáu dinistrio nythod bwncathod yn Lloegr, a fydd yn cael effaith ddifrifol ar fioamrywiaeth adar ysglyfaethus. A wnaiff y Gweinidog ymuno â mi i gondemnio'r cynlluniau hyn ac a all Llywodraeth Cymru ymrwymo i beidio â mabwysiadu dull gweithredu mor ddinistriol? [Torri ar draws.]

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:15 **Alun Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will answer the question, if Members will—

Atefab y cwestiwn, os bydd Aelodau yn—

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:15 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I am glad of that. Can you move on to it then, please?

Rwy'n falch o hynny. A allwch symud ymlaen ato felly, os gwelwch yn dda?

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

14:16	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>In the last five years, only two such sites have been licensed by Welsh Ministers for the destruction of buzzards. May I say that I do not, at the present time, see any call or reason to weaken our licensing policy? However, on the wider biodiversity issues, the place of raptors is well understood in the food chain in Wales. We need to protect and ensure that we have policies in place that protect raptors of all kinds. We will be addressing these issues at the biodiversity summit in the Royal Welsh, and I invite all Members to join us there for that discussion.</p>	<p>Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, dim ond dau safle o'r fath y mae Gweinidogion Cymru wedi'u trwyddedu at ddibenion dinistrio bwncathod. A gaf fi ddweud nad ydwyf, ar hyn o bryd, yn gweld unrhyw angen na rheswm i wanhau ein polisi trwyddedu? Fodd bynnag, o ran y materion bioamrywiaeth ehangach, ceir dealltwriaeth dda o safle adar ysglyfaethus yn y gadwyn fwyd yng Nghymru. Mae angen inni ddiogelu a sicrhau bod gennym bolisiau ar waith sy'n diogelu adar ysglyfaethus o bob math. Byddwn yn mynd i'r afael â'r materion hyn yn yr uwchgynhadledd bioamrywiaeth yn y Sioe Frenhinol, ac estynnaf wahoddiad i bob Aelod ymuno â ni yno ar gyfer y drafodaeth honno.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:16	<p>Angela Burns Bywgraffiad Biography</p> <p>Minister, as you are aware, one of the ways of judging whether or not we are successful in our biodiversity targets is how we meet the various targets laid out in the sustainability indicators. A number of those indicators cannot be used because they do not have sufficient and accurate data sets behind them. I wonder, Minister, what you might be doing to improve on that.</p>	<p>Weinidog, fel y gwyddoch, un o'r ffyrdd o farnu a ydym llwyddo o ran ein targedau bioamrywiaeth ai peidio yw sut rydym yn cyflawni'r targedau amrywiol a nodwyd yn y dangosyddion cynaliadwyedd. Ni ellir defnyddio nifer o'r dangosyddion hynny am nad oes digon o setiau data cywir i'w cefnogi. Tybed, Weinidog, beth yr ydych yn ei wneud i wella hynny.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:17	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I have commissioned exactly the work that you suggest is required. I agree very much with your analysis. We require far better baseline data on many of these issues. I felt that the 'State of Nature' report was groundbreaking in the sense of the picture that it painted for us, but it did not provide us with the sort of data sets that we require for Wales at a Welsh level. I have commissioned that work. I hope that some of that work, at least, will be available by the time that we meet in Llanelwedd. However, the information that is not available at that time will be published as soon as possible after that. You were absolutely right in your analysis that we have failed as a country to achieve the targets that we have set for ourselves, and that means that we have to have a very serious conversation about how we take these matters forward.</p>	<p>Rwyf wedi comisiynu'r union waith yr ydych yn awgrymu sydd ei angen. Cytunaf yn llwyr â'ch dadansoddiad. Mae angen data sylfaenol llawer gwell arnom ar y materion hyn. Roeddwn yn teimlo bod adroddiad 'State of Nature' yn torri tir newydd o ran y darlun a roddodd inni, ond ni ddarparodd y math o setiau data sydd eu hangen arnom ar gyfer Cymru ar lefel Cymru. Rwyf wedi comisiynu'r gwaith hwnnw. Rwy'n gobeithio y bydd rhywfaint o'r gwaith hwnnw, o leiaf, ar gael erbyn y byddwn yn cyfarfod yn Llanelwedd. Fodd bynnag, bydd y wybodaeth nad yw ar gael bryd hynny yn cael ei chyhoeddi cyn gynted â phosibl ar ôl hynny. Roeddech yn llygad eich lle yn eich dadansoddiad ein bod wedi methu fel gwlad i gyflawni'r targedau yr ydym wedi'u gosod i ni ein hunain, ac mae hynny'n golygu bod yn rhaid inni gael sgwrs ddirifol iawn am sut y mae bwrw ymlaen â'r materion hyn.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
	<p>TB mewn Gwartheg</p>	<p>Bovine TB</p>	
14:17	<p>Mark Isherwood Bywgraffiad Biography</p> <p><i>15. A wnaiff y Gweinidog amlinellu ei bolisiau i fynd i'r afael â TB mewn gwartheg? OAQ(4)0040(NRF)</i></p>	<p><i>15. Will the Minister outline his policies to combat Bovine TB? OAQ(4)0040(NRF)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:17	<p>Alun Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I refer the Member to the answer given to question 1 earlier.</p>	<p>Cyfeiriaf yr Aelod at yr ateb a roddwyd i gwestiwn 1 yn gyharach.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:17	<p>Mark Isherwood Bywgraffiad Biography</p> <p>Given your commitment as a backbencher in the last Assembly to targeted badger culling, how do you respond to the statement by the British Veterinary Association president at its annual Welsh dinner last week—which none of us could attend, because we were all here late that night—when he said, on bovine TB, that</p>	<p>O ystyried eich ymrwymiad fel aelod o'r meinciau cefn yn y Cynulliad diwethaf i ddifa moch daear mewn modd wedi'i dargedu, beth yw eich ymateb i'r datganiad gan lywydd Cymdeithas Filfeddygol Prydain yn ei chinio Cymreig blynyddol yr wythnos diwethaf—lle nad oedd yr un ohonom wedi gallu bod yn bresennol, am ein bod i gyd yma'n hwyr y noson honno—pan ddywedodd, o ran TB mewn gwartheg</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

'we need all the tools in the toolbox to get on top of the disease, and that must include targeted, humane culling of badgers in certain circumstances'?

bod arnom angen yr holl adnoddau sydd ar gael i fynd i'r afael â'r clefyd, a rhaid i hynny gynnwys difa moch daear mewn ffordd drugarog wedi'i thargedu o dan amgylchiadau penodol?

Alun Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I met Peter Harlech Jones the following morning after that dinner and after the speech that he made. We had a very long and fruitful conversation about all the different tools in the toolbox that we require in order to address the issues of bovine TB. The points that I made in the previous Assembly are real today. We cannot simply address and eradicate bovine TB using a single method or single methodology. We have to address the issue of the disease in both the wildlife and cattle populations, and we have to address the issues raised by the reservoir of infection in both those populations.

Cyfarfûm â Peter Harlech Jones y bore ar ôl y cinio hwnnw ac ar ôl yr araith a wnaeth. Cawsom sgwrs hir a buddiol iawn am yr holl adnoddau gwahanol sydd eu hangen arnom er mwyn mynd i'r afael â'r materion TB mewn gwartheg. Mae'r pwyntiau a wneuthum yn y Cynulliad blaenorol yn berthnasol heddiw. Ni allwn fynd i'r afael â TB mewn gwartheg a'i ddileu gan ddefnyddio un dull neu fethodoleg yn unig. Rhaid inni fynd i'r afael â'r clefyd ymhlith y poblogaethau bywyd gwyllt a gwartheg, a rhaid inni fynd i'r afael â'r problemau sy'n ymddangos yn sgil cronfa'r haint yn y poblogaethau hynny.

Cwestiynau i'r Gweinidog Tai ac Adfywio

Questions to the Minister for Housing and Regeneration

Tai Awdurdod Lleol

Local Authority Housing

14:19 **Jenny Rathbone** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

1. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am y trefniadau cyllido newydd ar gyfer tai awdurdod lleol? OAQ(4)0287(HR)

1. Will the Minister make a statement on the new financing arrangements for local authority housing? OAQ(4)0287(HR)

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

14:19 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Y Gweinidog Tai ac Adfywio / The Minister for Housing and Regeneration

I thank the Member for Cardiff Central. The agreement with the Treasury will require the affected local authorities to borrow to buy out of the existing subsidy system. The interest on the debt will be less than the current negative subsidy, generating savings for authorities to use in improving their housing stock and to bring benefits to tenants.

Diolch i'r Aelod dros Ganol Caerdydd. Bydd y cytundeb â'r Trysorlys yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdodau lleol yr effeithir arnynt fenthycia er mwyn gadael y system gymhorthdal bresennol. Bydd y llog ar y ddyled yn llai na'r cymhorthdal negyddol ar hyn o bryd, gan greu arbedion y gall awdurdodau eu defnyddio i wella eu stoc tai ac i ddod â manteision i denantiaid.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

14:19 **Jenny Rathbone** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The housing revenue account is, classically, something that only a handful of people in the whole of the UK precisely understand. Is it possible for you to explain whether or not council tenants are going to be better off as a result of this buy-out? It means that we will not be sending £33 million back to the Treasury for other uses, but will it mean that there will be more money to maintain the homes of council tenants?

Mae'r cyfrif refeniw tai yn enghraifft berffaith o rywbeth mai dim ond llong llaw o bobl ledled y DU gyfan sy'n ei ddeall yn iawn. A yw'n bosibl ichi egluro a fydd tenantiaid cyngor yn well eu byd o ganlyniad i'r broses hon? Mae'n golygu na fyddwn yn anfon £33 miliwn yn ôl i'r Trysorlys at ddefnyddiau eraill, ond a fydd yn golygu y bydd mwy o arian i gynnal cartrefi tenantiaid cyngor?

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

14:20 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The Member raises an important issue. I agree that the HRAS is a complex system and that only a handful of people fully understand it. Nine weeks into this, I struggle myself. That is an honest answer from the Minister in terms of this process. Put simply, as the Member said, it means that residents will benefit from an additional £33 million in the 11 authorities that have been affected. That was thanks to the work of Jocelyn Davies and Huw Lewis, as previous housing Ministers, in tackling this issue with the Treasury.

Mae'r Aelod yn codi mater pwysig. Cytunaf fod Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai yn system gymhleth ac mai dim ond llong llaw o bobl sy'n ei deall. Ar ôl naw wythnos, rwy'n ei chael hi'n anodd fy hun. Mae hwnnw'n ateb gonest gan y Gweinidog o ran y broses hon. Yn syml, fel y dywedodd yr Aelod, mae'n golygu y bydd trigolion yn elwa o £33 miliwn ychwanegol yn y 11 o awdurdodau yr effeithiwyd arnynt, a hynny diolch i waith Jocelyn Davies a Huw Lewis, fel Gweinidogion tai blaenorol, yn mynd i'r afael â'r mater hwn gyda'r Trysorlys.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

14:20	Paul Davies Bywgraffiad Biography Minister, are you confident that the borrowing cap that has been agreed will give local authorities the flexibility to continue to invest in housing stock in line with their housing business plan commitments?	Weinidog, a ydych yn hyderus y bydd y cap benthyca y cytunwyd arno yn rhoi'r hyblygrwydd i awdurdodau lleol barhau i fuddsoddi yn y stoc tai yn unol â'u hymrwymiadau i'r cynllun busnes tai?	Senedd.tv Fideo Video
14:20	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography Yes.	Ydw.	Senedd.tv Fideo Video
14:21	Lindsay Whittle Bywgraffiad Biography I do not think that my answer will be as quick as that, Minister. I highly recommend Professor Steve Wilcox to answer any questions on this; he is a real expert, and was my lecturer at university. I welcome this change, Minister, but may I ask you for some more precise details on what the situation will be regarding the debt held by Welsh local authorities, and what role, in particular, will the Welsh Government have in that regard? Have you made any arrangements with the Treasury to discuss the assistance that you can give to Welsh local authorities?	Ni chredaf y gallaf innau ateb mor gyflym â hynny, Weinidog. Argymhellaf yn gryf yr Athro Steve Wilcox fel un a fyddai'n gallu ateb unrhyw gwestiynau ar hyn; mae'n arbenigwr go iawn, ac roedd yn un o'm darlithwyr yn y brifysgol. Croesawaf y newid hwn, Weinidog, ond a gaf ofyn ichi am fwy o fanylion am y sefyllfa o ran y ddyled sydd gan awdurdodau lleol yng Nghymru, a pha rôl, yn arbennig, fydd gan Lywodraeth Cymru yn hynny o beth? A ydych wedi gwneud unrhyw drefniadau gyda'r Trysorlys i drafod y cymorth y gallwch ei roi i awdurdodau lleol Cymru?	Senedd.tv Fideo Video
14:21	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography The detailed discussions have been led by Jane Hutt, the Minister for Finance, with support in the Treasury through Danny Alexander. There have been fruitful discussions on the fact that we have delivered an exit out of HRAS. Discussions are continuing with the Treasury and with local authorities in Wales to see exactly how the new proposals will be implemented and how they will support tenants across Wales.	Arweiniwyd y trafodaethau manwl gan Jane Hutt, y Gweinidog Cyllid, gyda chefnogaeth yn y Trysorlys drwy Danny Alexander. Cafwyd trafodaethau ffrwythlon o ran y ffaith ein bod wedi sicrhau dihangfa o Gymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai. Mae trafodaethau yn parhau gyda'r Trysorlys a chydag awdurdodau lleol yng Nghymru i weld yn union sut y caiff y cynigion newydd eu rhoi ar waith a sut y byddant yn cefnogi tenantiaid ledled Cymru.	Senedd.tv Fideo Video
14:22	Y Llywydd / The Presiding Officer Bywgraffiad Biography I remind Members to please switch off their mobile phones, because there is one on and it is interfering with the translation equipment. Please ensure that your phones are switched off.	Atgoffaf yr Aelodau y dylent ddiffodd eu ffonau symudol, oherwydd mae un ymlaen ac mae'n ymyrryd â'r offer cyfieithu. Gwnewch yn siŵr bod eich ffonau yn cael eu diffodd.	Senedd.tv Fideo Video
	Cyflenwad Tir	Supply of Land	
14:22	Mohammad Asghar Bywgraffiad Biography <i>2. Pa gamau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd yn 2013 i gynyddu'r cyflenwad o dir sydd ar gael i'w ddatblygu yng Nghymru? OAQ(4)0277(HR)</i>	<i>2. What action will the Welsh Government take in 2013 to increase the supply of land available for development in Wales? OAQ(4)0277(HR)</i>	Senedd.tv Fideo Video
14:22	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I thank the Member for his question. We require local planning authorities to allocate sufficient land to meet their proposals for future development.	Diolch i'r Aelod am ei gwestiwn. Rydym yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio lleol ddyrannu digon o dir i fodloni eu cynigion ar gyfer datblygu yn y dyfodol.	Senedd.tv Fideo Video

- 14:22 **Mohammad Asghar** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#) [Fideo](#) [Video](#)
- The UK Government has introduced new rules to make it easier for Government departments to release surplus land for development. Major landholding Government departments have published disposal strategies to make as many brownfield and previously used sites as possible available for new homes. What plans does the Minister have to ensure that Welsh Government departments review their landholdings so that surplus land can be made available for building developments?
- Mae Llywodraeth y DU wedi cyflwyno rheolau newydd i'w gwneud yn haws i adrannau'r Llywodraeth ryddhau tir dros ben ar gyfer datblygu. Mae adrannau'r Llywodraeth sydd â daliadau tir mawr wedi cyhoeddi strategaethau gwaredu i sicrhau bod cymaint o safleoedd tir llwyd a safleoedd a ddefnyddiwyd o'r blaen â phosibl ar gael ar gyfer cartrefi newydd. Pa gynlluniau sydd gan y Gweinidog i sicrhau bod adrannau Llywodraeth Cymru yn adolygu eu daliadau fel y gellir sicrhau bod tir dros ben ar gael ar gyfer datblygiadau adeiladu?
- 14:23 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#) [Fideo](#) [Video](#)
- I am grateful for the important question that the Member raises, and I am grateful that the UK Government is now catching onto Welsh Government policy. The fact of the matter is that we are already releasing land. The Ely mill site in Cardiff is one example of good-quality partnership working with other departments. We will continue to work to release land at the appropriate time and value in order to sustain additional house building.
- Rwy'n ddiolchgar am y cwestiwn pwysig y mae'r Aelod yn ei godi, ac rwy'n ddiolchgar bod Llywodraeth y DU yn dechrau dilyn polisi Llywodraeth Cymru. Y ffaith amdani yw ein bod eisoes yn rhyddhau tir. Mae safle melin Trelái yng Nghaerdydd yn enghraifft o weithio'n effeithiol mewn partneriaeth ag adrannau eraill. Byddwn yn parhau i weithio i ryddhau tir ar yr adeg briodol ac am y gwerth priodol er mwyn cynnal gwaith adeiladu tai ychwanegol.
- 14:23 **Llyr Huws Gruffydd** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#) [Fideo](#) [Video](#)
- Mae nifer o gyrff yn y sector gyhoeddus yng Nghymru wedi bod yn gwerthu darnau o dir yn ddiweddar, yn amlach na pheidio ar gyfer datblygiadau tai. Mae ardal bwrdd iechyd Betsi Cadwaladr yn y gogledd yn un enghraifft lle mae cyn safleoedd ysbytai wedi'u gwerthu. Pa arolwg strategol y mae Llywodraeth Cymru yn ei gynnal ar draws y sector gyhoeddus yng Nghymru er mwyn sicrhau bod y tiroedd hynny sy'n cael eu trosglwyddo ar gyfer datblygiad yn cael eu rhyddhau ar gyfer defnydd sy'n cyflawni amcanion Llywodraeth Cymru, yn hytrach na chyrraedd y ffigur ariannol uchaf yn unig?
- Many public sector bodies in Wales have been selling plots of land recently, very often for housing developments. Betsi Cadwaladr health board area in north Wales is one example of where former hospital sites have been sold. What strategic overview does the Welsh Government take across the public sector in Wales in order to ensure that those areas of land that are transferred for development are released for use that achieves the objectives of the Welsh Government rather than simply reaching the highest financial figure possible?
- 14:24 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#) [Fideo](#) [Video](#)
- That is an important point that the Member raises. We have to look strategically across all departments. I have met with all Ministers recently in terms of the portfolio landholding, whether that is in the NHS for within other departments. We have to look at the land value and at the opportunity for construction and starting growth in the economy here, which plays a pivotal role in the development. Much of the land and buildings available in the public sector is co-ordinated on a programme called e-PIMS, which is already up and running. We are refreshing that just to make sure that we have a full understanding of the land base.
- Mae'r Aelod yn gwneud pwynt pwysig. Rhaid inni edrych yn strategol ar draws yr holl adrannau. Rwyf wedi cyfarfod â'r holl Weiniogion yn ddiweddar o ran daliadau tir portffolios, boed hynny yn y GIG neu mewn adrannau eraill. Rhaid inni edrych ar werth y tir ac ar y cyfle i adeiladu a dechrau twf yn yr economi yma, sy'n chwarae rhan allweddol yn y datblygiad. Mae llawer o'r tir a'r adeiladau sydd ar gael yn y sector cyhoeddus yn cael ei gydgyssylltu ar raglen o'r enw e-PIMS, sydd eisoes ar waith. Rydym yn adfywio hynny er mwyn gwneud yn siŵr bod gennym ddealltwriaeth lawn o'r sylfaen tir.
- 14:24 **Eluned Parrott** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#) [Fideo](#) [Video](#)
- Minister, one site that has been turned down for development recently is the Llanishen reservoir site in my region. The removal of the water from the reservoir by its owners is damaging to its use as a community facility and undermines its environmental value as a green corridor for north Cardiff. What can the Welsh Government do to ensure that this site, which is not to be developed now, is restored to its former state?
- Weinidog, un safle sydd wedi cael ei wrthod ar gyfer datblygiad yn ddiweddar yw safle cronfa ddŵr Llanisien yn fy rhanbarth. Mae'r ffaith bod ei pherchenogion wedi cael gwared ar y dŵr o'r gronfa yn amharu ar ei defnydd fel cyfleuster cymunedol ac yn tanselilio ei gwerth amgylcheddol fel coridor gwyrdd i ogledd Caerdydd. Beth y gall Llywodraeth Cymru ei wneud i sicrhau bod y safle hwn, nad yw'n cael ei ddatblygu bellach, yn cael ei adfer i'w gyflwr blaenorol?

- 14:25 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am aware of the site and those issues. My colleague Julie Morgan has raised this issue with me on several occasions. The Member will be aware that this is a private holding and that it is not a duty of the Welsh Government to regenerate the area after the application was refused.
- Rwy'n ymwybodol o'r safle a'r materion hynny. Mae fy nghyd-Aelod Julie Morgan wedi codi'r mater hwn gyda mi ar sawl achlysur. Bydd yr Aelod yn ymwybodol ei fod yn ddaliad preifat ac nad yw'n ddyletswydd ar Lywodraeth Cymru i adfywio'r ardal ar ôl i'r cais gael ei wrthod.
- 14:25 **Byron Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, what assessment has been made of former WDA land, the potential use of this land for development, and the value that could be realised for the taxpayer by making it available?
- Weinidog, pa asesiad a wnaed o hen dir Awdurdod Datblygu Cymru, y defnydd posibl o'r tir hwn ar gyfer datblygu, a'r gwerth y gellid ei wireddu i'r trethdalwr drwy sicrhau ei fod ar gael?
- 14:25 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- All landholdings in the Welsh Government, whether these refer to former WDA land or land held by colleagues across the Cabinet, are being considered for future use, in relation to housing developments and other interesting development opportunities that the Government sees as fit for land use.
- Mae'r holl ddaliadau tir yn Llywodraeth Cymru, boed y rhain yn cyfeirio at hen dir Awdurdod Datblygu Cymru neu dir a ddelir gan gyd-Weinidogion yn y Cabinet, yn cael eu hystyried at ddefnydd yn y dyfodol, mewn perthynas â datblygiadau tai a chyfleoedd datblygu diddorol eraill y mae'r Llywodraeth yn ystyried eu bod yn addas ar gyfer defnydd tir.
- 14:26 **Byron Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- On that basis, could you explain why so much housing development land was released within the regeneration investment fund for Wales package and was sold, off the open market, in a block and for an undervalued sum? Will you assure this Chamber that you will never release land for development in Wales without going to the open market?
- Ar sail hynny, a allech egluro pam y cafodd cymaint o dir datblygu tai ei ryddhau o fewn pecyn cronfa buddsoddi Cymru mewn adfywio a'i werthu, heb fod ar y farchnad agored, yn un gwerthiant ac am swm wedi'i danbrisio? A roddwch sicrwydd i'r Siambr hon na fyddwch byth yn rhyddhau tir ar gyfer datblygu yng Nghymru heb fynd i'r farchnad agored?
- 14:26 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am aware of the issue that the Member raises, and I am looking at it very closely. I will be making a statement on that very shortly.
- Rwy'n ymwybodol o'r mater y mae'r Aelod yn ei godi, ac rwy'n edrych arno'n fanwl iawn. Byddaf yn gwneud datganiad am hynny yn fuan iawn.

Stoc Tai

Housing Stock

- 14:26 **Angela Burns** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
3. *A wnaiffy Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y stoc tai sydd ar gael yng Nghymru? OAQ(4)0288(HR)*
3. *Will the Minister provide an update on the availability of housing stock in Wales? OAQ(4)0288(HR)*
- 14:26 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The annual statistical release published in April 2013 presented estimates of the number of dwellings in Wales by tenure and for each local authority. As of 31 March, 2012, the total number of dwellings in Wales is estimated at 1.4 million.
- Cyflwynodd y datganiad ystadegol blynyddol a gyhoeddwyd ym mis Ebrill 2013 amcangyfrifon o nifer yr anheddau yng Nghymru yn ôl daliadaeth ac ar gyfer pob awdurdod lleol. Ar 31 Mawrth, 2012, amcangyfrifir bod cyfanswm o 1.4 miliwn o anheddau yng Nghymru.

- 14:26 **Angela Burns** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
- Thank you very much for that answer. This applies particularly to my area, but I know that throughout Wales there is a real shortage of housing that has been adapted for disabled people's needs and for older people. There is a situation in Pembrokeshire where there is a development being proposed for older people that is miles away from anywhere. Once they lose the ability to drive, these people will not be able to access shops, doctors or anything. It seems to be completely inappropriate. There is another proposal in the heart of Tenby where the people would be well served, but that is not going anywhere fast in terms of development. What overview do you have over local authorities, Minister, to ensure that we have a broad mix of housing stock throughout Wales, particularly for those two very vulnerable groups?
- 14:27 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member raises an issue today that is of great importance, in terms of community, how we ensure longer term effects on housing and how this can interact with how a community operates. I believe that, in some cases, there are opportunities to make adaptations to homes because people change as they grow older or otherwise. That is a good option, in terms of keeping people in their homes. The Member raises the important issue of planning properly for the future; connectivity is an important part of that, and it should be taken forward through the LDP process when we look at the local authority's overarching vision for planning for the future.
- 14:28 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, not all available stock is affordable. You will know that the homelessness acceptance figures rose by 4% last year, and that this figure is likely to rise further due to the changes to social security. Could you tell me your projections for this year's homelessness statistics, and what are you going to do to mitigate those changes?
- 14:28 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
- We are introducing legislation with regard to tackling homelessness, and this has been broadly welcomed by many in the social sector. I do not have the projections to hand, but I will write to the Member with that detail. She raises an important point. In the wake of the welfare reform changes, there will be displacement of people from their homes. The problem that we have with the development of new property is that there is quite a long lead-in time. We are seeing the effects of that now, and that is part of the problem that we are trying to address.
- 14:29 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
- With no legal right to housing, single homeless people, under your proposals, might still find themselves with very few options, and some will have no choice at all but to sleep rough. Do you support calls from third sector groups for a new duty to all single homeless people, so that they will be entitled to written advice, real assistance and emergency accommodation if they need it?

14:29	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I believe that we are bringing this legislation in to tackle issues relating to homelessness. The future pressures that the Member identified around welfare reform will play a part in what we create in the new Bill. The Member raises an important point, on behalf of third sector organisations, and I will give due consideration to that in the drafting of the new Bill.</p>	<p>Credaf ein bod yn cyflwyno'r ddeddfwriaeth hon er mwyn mynd i'r afael â materion yn ymwneud â digartrefedd. Mae'r pwysau yn y dyfodol a nododd yr Aelod ynghylch diwygio lles yn rhan o'r hyn y byddwn yn ei greu yn y Bil newydd. Mae'r Aelod yn codi pwynt pwysig, ar ran sefydliadau yn y trydydd sector, a byddaf yn rhoi ystyriaeth briodol i hynny wrth ddrafftio'r Mesur newydd.</p>
14:30	Y Llywydd / The Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call on the Welsh Liberal Democrats spokesperson, Peter Black.</p>	<p>Galwaf ar lefarydd Democratiaid Rhyddfrydol Cymru, Peter Black.</p>
14:30	Peter Black Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Minister, it is not just about the number of homes that are available, but about whether we have the right homes to meet the demand for them. Due to circumstances beyond the Assembly's control, there is a big demand for one and two-bedroomed properties at the moment. Have you had any discussions with local authorities about whether some of the £33 million that is available as a result of the housing revenue account subsidy changes could be used to build more one and two-bedroomed properties, to meet this demand?</p>	<p>Weinidog, yn ogystal â nifer y cartrefi sydd ar gael, mae a wnelo hyn hefyd â pha un a oes gennym y cartrefi priodol i ateb y galw. Oherwydd amgylchiadau y tu hwnt i reolaeth y Cynulliad, mae galw mawr am eiddo un a dwy ystafell wely ar hyn o bryd. A ydych wedi cael unrhyw drafodaethau gydag awdurdodau lleol ynghylch a allai rhywfaint o'r £33 miliwn sydd ar gael yn sgil y newidiadau i gymhorthdal y cyfrif refeniw tai gael ei ddefnyddio i adeiladu mwy o eiddo un a dwy ystafell wely, er mwyn ateb y galw hwn?</p>
14:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Not specifically on the HRAS, because that has only just been announced. There are discussions going on with local authorities on how we will deal with that. On the additional funding that Jane Hutt, the Minister for Finance, introduced with regard to the £20 million that is specifically targeted at one and two-bedroomed properties, we have asked for a needs assessment from local authorities to be delivered to us, and from then we will look at the distribution formula for that.</p>	<p>Ddim yn benodol o ran Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai, gan mai newydd ei gyhoeddi y mae. Mae trafodaethau'n mynd rhagddynt gydag awdurdodau lleol ynghylch sut y byddwn yn delio â hynny. O ran y cyllid ychwanegol a gyflwynodd Jane Hutt, y Gweinidog Cyllid, mewn perthynas â'r £20 miliwn sydd wedi'i dargedu'n benodol at eiddo un a dwy ystafell wely, rydym wedi gofyn i awdurdodau lleol gyflwyno asesiad o anghenion inni, ac yna byddwn yn edrych ar y fformiwla dosbarthu ar gyfer hynny.</p>
14:31	Peter Black Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Thank you for that reply, Minister. The other issue in terms of demand is around first-time buyers. As you may have heard me saying in my question to the First Minister yesterday, some first-time buyers are having to wait 15 years before they can afford to buy their first home. Given that we are still having problems with the Welsh Government's scheme for first-time buyers, will you look at homebuy—and at the other schemes that you already have in place—to see whether they can be reinforced, and bolstered, to try to offer some support to these people?</p>	<p>Diolch ichi am yr ateb hwnnw, Weinidog. Mae'r mater arall o ran y galw yn ymwneud â phrynwyr tro cyntaf. Mae'n bosibl ichi fy nghlywed yn dweud yn fy nghwestiwn i'r Prif Weinidog ddoe bod rhai prynwyr tro cyntaf yn gorfod aros 15 mlynedd cyn y gallant fforddio prynu eu cartref cyntaf. Gan ein bod yn dal i gael problemau gyda chynllun Llywodraeth Cymru ar gyfer prynwyr tro cyntaf, a wnewch chi edrych ar y Cymorth Prynu—a'r cynlluniau eraill sydd eisoes ar waith gennych—i weld a ellir eu hatgyfnerthu, a'u hategu, i geisio cynnig rhywfaint o gymorth i'r bobl hyn?</p>
14:31	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Yes. I will be making an announcement shortly.</p>	<p>Byddaf. Byddaf yn gwneud cyhoeddiad maes o law.</p>
	Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai	Housing Revenue Account Subsidy
14:31	Aled Roberts Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>4. Yn dilyn y cyhoeddiad diweddar ar Gymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai, beth fydd natur yr ymgynghoriad ag awdurdodau lleol? OAQ(4)0292(HR)</p>	<p>4. Following the recent announcement on the Housing Revenue Account Subsidy, what will be the nature of the consultation with local authorities? OAQ(4)0292(HR)</p>

- 14:31 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The first meeting with the Welsh Local Government Association and the 11 affected local authorities was held yesterday to start discussions on the agreement and the way forward. Each authority has been invited to become actively involved in these talks, moving forward, to secure the £33 million investment back into housing opportunities across the 11 authorities.
- Cynhaliwyd y cyfarfod cyntaf â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a'r 11 o awdurdodau lleol yr effeithir arnynt ddoe i ddechrau trafodaethau ar y cytundeb a'r ffordd ymlaen. Gwahoddwyd pob awdurdod i gymryd rhan weithredol yn y trafodaethau hyn, yn y dyfodol, er mwyn sicrhau bod y swm o £33 miliwn yn cael ei fuddsoddi mewn cyfleoedd tai ar draws y 11 o awdurdodau.
- 14:32 **Aled Roberts** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, I appreciate that it is early days, but, in England, there were major problems over the package having to be agreed by all authorities there. Is that the nature of the package that you envisage in Wales? Similarly, what stance will you be taking with regard to borrowing cap limits on authorities where the level of debt may breach the overall capping limit?
- Weinidog, sylweddolaf mai megis dechrau y mae'r broses hon, ond, yn Lloegr, cafwyd problemau mawr ynghylch y ffaith bod yn rhaid i bob awdurdod yno gytuno ar y pecyn. Ai dyna natur y pecyn a ragwelwch yng Nghymru? Yn yr un modd, beth fydd eich barn o ran gosod terfynau benthyca ar awdurdodau lle y gall lefel y ddyled fod yn uwch na'r terfyn capio cyffredinol?
- 14:32 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The package received in the announcement from the Treasury was based on the premise of understanding the debt levels and the investment of the 11 authorities that are already in place. Therefore, we already have had discussions on need, prior to the announcement, so we are now just working up what that will mean in terms of the distribution and the assessment of what was placed as a request prior to the acceptance of HRAS exit.
- Roedd y pecyn a gyflwynwyd yn y cyhoeddiad gan y Trysorlys yn seiliedig ar y rhagdybiaeth bod dealltwriaeth o lefelau dyled a buddsoddiad yr 11 o awdurdodau sydd eisoes yn eu lle. Felly, rydym eisoes wedi cael trafodaethau ar angen, cyn y cyhoeddiad, felly'r cwbl yr ydym yn ei wneud yn awr yw ystyried beth fydd goblygiadau hynny o ran dosbarthu ac asesu'r cais a wnaed cyn derbyn gadael Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai.
- 14:33 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- What discussions are you having with the three stock retention authorities that were identified by your predecessor as not having a business plan to meet the Welsh housing quality standard, given that we now know that it is confirmed that the £33 million across the 11 authorities will not be any more than a drop in the ocean against the actual expenditure that is required?
- Pa drafodaethau a gewch gyda'r tri awdurdod sydd wedi cadw eu stoc y nododd eich rhagflaenydd nad oes ganddynt gynllun busnes i gyrraedd safon ansawdd tai Cymru, o gofio ein bod bellach yn gwybod y cafwyd cadarnhad mai canran fach iawn o'r gwariant gwirioneddol sy'n ofynnol fydd y £33 miliwn ar draws y 11 awdurdod?
- 14:33 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The three authorities to which the Member refers are well advanced in creating a business plan for succeeding for WHQS.
- Mae'r tri awdurdod y mae'r Aelod yn cyfeirio atynt wedi gwneud cynnydd da ar y broses o greu cynllun busnes ar sut i lwyddo i gyrraedd Safon Ansawdd Tai Cymru.
- 14:33 **Rhodri Glyn Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Weinidog, a dderbyniwch fod hyn yn awr yn agor y drws i'r posibilrwydd o fuddsoddi mewn tai cyngor—rhywbeth a oedd yn bwysig iawn yn nhraddodiad Cymru? Fel rydym i gyd yn gwybod, mae mwy a mwy o bobl yn cael trafferth ymuno â'r farchnad dai. A wnewch chi, felly, gydweithio â'r Gweinidog sydd â chyfrifoldeb dros lywodraeth leol, a chydag awdurdodau lleol, i edrych ar sut y gellir buddsoddi'r arian hwn mewn adeiladu tai cyngor?
- Minister, do you accept that this now opens the door to the possibility of investing in council houses—something that was traditionally very important in Wales? As we all know, more and more people are finding it difficult to get onto the housing ladder. Will you, therefore, work with the Minister for local government, and with local authorities, to look at how this money can be invested in building council housing?
- 14:34 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member is absolutely right. My vision is to have a national council house building scheme. I have a team that is working on that, and is also working with local authorities.
- Mae'r Aelod yn llygad ei le. Fy ngweledigaeth yw cael cynllun adeiladu tai cyngor cenedlaethol. Mae gennyf dim sy'n gweithio ar hynny, ac mae hefyd yn gweithio gydag awdurdodau lleol.

Cronfa Gymunedol Ardal Adfywio Arfordir Gogledd Cymru

North Wales Coast Regeneration Area Community Fund

- 14:34 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
5. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am Gronfa Gymunedol Ardal Adfywio Arfordir Gogledd Cymru? OAQ(4)0285(HR)
- 14:34 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Since 2009, the community fund has assisted community groups in delivering projects that further the aims of the regeneration programme on the north Wales coast.
- 14:34 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
You are no doubt aware that the Rhyl youth action group community hub has applied for funding to complete building works on the hub, which is on Wellington Road in Rhyl. The Rhyl youth action group community hub has secured several substantial grants in order to deliver the vital youth services that are needed in Rhyl, particularly Rhyl West—the most deprived ward in Wales. However, these are conditional on the Welsh Government approving this grant for the completion of building works. What assurance of support can you provide to Rhyl youth community hub regarding this application, and its ability, therefore, to deliver these essential youth services?
- 14:35 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
I can give no reassurance to Rhyl youth community hub. It would be premature of me to do that. What I can do is reassure the Member, and Ann Jones—who also raised this with me last week—that I will be giving that serious consideration in moving forward.
- 14:35 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
I call Rhodri Glyn Thomas.
- Ymdrechion Adfywio yn Nyffryn Aman**
- 14:35 **Rhodri Glyn Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
6. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am ymdrechion adfywio yn Nyffryn Aman? OAQ(4)0280(HR)
- 14:35 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
I beg your pardon. First, Alun Ffred Jones will ask a supplementary on the last quesiton.
- 14:35 **Alun Ffred Jones** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
Weinidog, mae Caernarfon yn dref hynafol ar arfordir y gogledd, ac mae cynlluniau cyffrous iawn ynglŷn â datblygu ac adfywio'r dref honno. Mae eich cyd-Weinidog John Griffiths wedi bod yno yn gweld y dref a chlywed rhai o'r syniadau. A gaf i eich gwahodd chi hefyd i ddod i'r dref hynafol a phrydferth hon i gael clywed am y cynlluniau hyn?
- 5. Will the Minister make a statement on the North Wales Coast Regeneration Area Community Fund? OAQ(4)0285(HR)*
- Ers 2009, mae'r gronfa gymunedol wedi cynorthwyo grwpiau cymunedol i gyflawni prosiectau sy'n hyrwyddo amcanion y rhaglen adfywio ar arfordir gogledd Cymru.
- Gwyddoch, mae'n siŵr, fod canolfan gymunedol grŵp gweithredu ieuencid y Rhyl wedi gwneud cais am gyllid i gwblhau gwaith adeiladu ar y ganolfan, sydd ar Wellington Road yn y Rhyl. Mae canolfan gymunedol grŵp gweithredu ieuencid y Rhyl wedi sicrhau nifer o grantiau sylweddol er mwyn darparu'r gwasanaethau ieuencid hanfodol sydd eu hangen yn y Rhyl, yn arbennig Gorllewin y Rhyl—y ward fwyaf difreintiedig yng Nghymru. Fodd bynnag, mae'r rhain yn dibynnu ar ba un a fydd Llywodraeth Cymru yn cymeradwyo'r grant hwn i gwblhau gwaith adeiladu. Pa sicrwydd o gymorth y gallwch ei roi i ganolfan gymunedol y Rhyl ynglŷn â'r cais hwn, a'i gallu, felly, i ddarparu'r gwasanaethau ieuencid hanfodol hyn?
- Ni allaf roi unrhyw sicrwydd i ganolfan gymunedol y Rhyl. Byddai'n rhy gynnar imi wneud hynny. Yr hyn y gallaf ei wneud yw sicrhau'r Aelod, ac Ann Jones—a gododd y pwynt hwn hefyd gyda mi yr wythnos diwethaf—y byddaf yn ystyried hynny o ddirif yn y dyfodol.
- Galwaf ar Rhodri Glyn Thomas.
- Regeneration Efforts in the Amman Valley**
- 6. Will the Minister make a statement on regeneration efforts in the Amman Valley? OAQ(4)0280(HR)*
- Mae'n ddrwg gennyf. Yn gyntaf, bydd Alun Ffred Jones yn gofyn cwestiwn atodol ar y cwestiwn diwethaf.
- Minister, Caernarfon is an ancient town on the north Wales coast, and there are very exciting plans to develop and regenerate the town. Your fellow Minister John Griffiths has been there to see the town and to hear about some of the ideas. May I invite you too to visit this ancient and beautiful town, so that you can hear about these plans?

14:36	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I am very familiar with the town and I agree with the Member that it is an exciting and historic venue. I would be happy to visit Caernarfon with the Member, but of course, there is a bidding round for the 'Vibrant and Viable Places', and I would expect an invitation from many Members. These invitations will not prejudice my decision over the next couple of weeks.	Rwy'n gyfarwydd iawn â'r dref ac rwy'n cytuno â'r Aelod ei fod yn lleoliad cyffrous a hanesyddol. Byddwn yn fodlon ymweld â Chaernarfon gyda'r Aelod, ond wrth gwrs, mae cylch ceisiadau ar gyfer 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid' yn mynd rhagddo, a byddwn yn disgwyl gwahoddiad gan nifer o Aelodau. Ni fydd y gwahoddiadau hyn yn rhagfarnu fy mhenderfyniad yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf.	Senedd.tv Fideo Video
14:36	Y Llywydd / The Presiding Officer Bywgraffiad Biography Now we move to question 6, from Rhodri Glyn Thomas.	Symudwn ymlaen at gwestiwn 6, gan Rhodri Glyn Thomas.	Senedd.tv Fideo Video
14:36	Rhodri Glyn Thomas Bywgraffiad Biography Weinidog, gofynnaf y cwestiwn rwyf newydd ei ofyn i chi ynghylch cynlluniau adnewyddu yn Nyffryn Aman.	Minister, I ask the question that I have just asked you about regeneration schemes in the Amman Valley.	Senedd.tv Fideo Video
14:36	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I am grateful for the Member's question again. We have invested £2 million to support projects in the Amman Valley, including Ammanford town centre, through the western Valleys regeneration area programme.	Rwy'n ddiolchgar am gwestiwn yr Aelod eto. Rydym wedi buddsoddi £2 filiwn i gefnogi prosiectau yn Nyffryn Aman, gan gynnwys canol tref Rhydaman, drwy raglen ardal adfywio Cymoedd y gorllewin.	Senedd.tv Fideo Video
14:37	Rhodri Glyn Thomas Bywgraffiad Biography Cyfeiriaf yn benodol at bwll nofio y lido ym Mrynaman, sy'n dyddio'n ôl dros ganrif, ac y talwyd amdano gan drigolion Brynaman er mwyn sicrhau bod y bobl leol yn cael y cyfle i nofio. Mae'n bwll awyr agored, ac yn yr ystyr hwnnw, mae'n anghyffredin yng Nghymru bellach. A fydddech yn barod i gwrdd â Chyngor Sir Gaerfyrddin i weld sut y gellir sicrhau bod arian ar gael i barhau â'r gweithgareddau yn y pwll nofio hwnnw?	I refer specifically to the lido swimming pool in Brynaman, which dates back over 100 years, and was paid for by the residents of Brynaman to give local people the opportunity to swim. It is an open-air swimming pool and, in that respect, it is unusual in Wales nowadays. Would you be willing to meet with Carmarthenshire County Council to look at how money could be secured to allow activities to continue in that swimming pool?	Senedd.tv Fideo Video
14:37	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography As the Member is aware, I recently launched the 'Vibrant and Viable Places' regeneration framework. The guidance to accompany that is very clear and I am already receiving bids from the 22 authorities. I expect to make decisions on that over the next couple of weeks. I am not aware whether the lido swimming pool, to which the Member makes reference, is included in the bid. Maybe the conversation should continue between the Member and the council to asses, initially, whether it is in the bid or not.	Fel y gwŷyr yr Aelod, yn ddiweddar lansiais y fframwaith adfywio 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid'. Mae'r canllawiau i gyd-fynd â hynny yn glir iawn ac mae ceisiadau eisoes yn dod i law gan y 22 o awdurdodau. Rwy'n disgwyl gwneud penderfyniadau ar hynny yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf. Nid wyf yn ymwybodol a yw'r pwll nofio lido, y mae'r Aelod yn cyfeirio ato, yn cael ei gynnwys yn y cais. Efallai y dylai'r sgwrs barhau rhwng yr Aelod a'r cyngor i asesu, i ddechrau, a yw'n rhan o'r cais ai peidio.	Senedd.tv Fideo Video
14:38	Rebecca Evans Bywgraffiad Biography Back in February, I welcomed the announcement of £1 million to deliver regeneration projects in the Amman Valley and elsewhere in my region. The then Minister committed to working with colleagues across Government to ensure that local people were best placed to take advantage of economic opportunities provided by regeneration, including those in construction and tourism. Could you provide an update on that work?	Yn ôl ym mis Chwefror, croesewais y cyhoeddiad o £1 filiwn i gyflawni prosiectau adfywio yn Nyffryn Aman ac mewn mannau eraill yn fy rhanbarth. Ymrwymodd y Gweinidog ar y pryd i weithio gyda chyd-Weinidogion yn y Llywodraeth i sicrhau bod pobl leol yn y sefyllfa orau i fanteisio ar gyfleoedd economaidd a geir yn sgil adfywio, gan gynnwys y rhai ym meysydd adeiladu a thwristiaeth. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith hwnnw?	Senedd.tv Fideo Video

14:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

The Member is right to make reference to the additional £1 million for the Amman Valley. It is money well spent, and we believe that it is creating the opportunities to which the Member makes reference. It is about supporting local businesses and amenities and ensuring that the local community can benefit most from the regeneration opportunities in which we invest. Further to that response, I will write to the Member with more detail around the scheme and spend of the £1 million.

Mae'r Aelod yn iawn i gyfeirio at yr £1 filiwn ychwanegol ar gyfer Dyffryn Aman. Mae'n arian a wariwyd yn dda, a chredwn ei fod yn creu'r cyfleoedd y cyfeiria'r Aelod atynt. Mae'n ymwneud â chefnogi busnesau ac amwynderau lleol a sicrhau mai'r gymuned leol sy'n elwa fwyaf o'r cyfleoedd adfywio yr ydym yn buddsoddi ynddynt. Yn ogystal â'r ymateb hwnnw, byddaf yn ysgrifennu at yr Aelod gyda mwy o fanylion ynglŷn â'r cynllun a'r modd y caiff y swm o £1 filiwn ei wario.

14:39 **Byron Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

I have met with the Amman Valley Railway Society several times to discuss its projects. It consists of a social enterprise company that was formed in 1992, with the initial idea of regenerating public transport in the area. It has ambitious ideas and it has potential to regenerate the area. Will you and your officials commit to working with it to draw down European funds to realise part of its projects and regenerate the Amman Valley?

Rwyf wedi cyfarfod â Chymdeithas Rheilffordd Dyffryn Aman sawl gwaith i drafod ei phrosiectau. Mae'n cynnwys cwmni menter gymdeithasol a ffurfiwyd yn 1992, gyda'r syniad gwreiddiol o adfywio trafndiaeth gyhoeddus yn yr ardal. Mae ganddi syniadau uchelgeisiol ac mae ganddi'r potensial i adfywio'r ardal. A wnech chi a'ch swyddogion ymrwymo i weithio gyda hi i sicrhau arian Ewropeaidd i wireddu rhai o'i phrosiectau ac adfywio Dyffryn Aman?

14:39 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

The issue around transport and social enterprise rests with another Minister, and I am sure that your comments have been noted in terms of funding and European funding. I am in discussions with colleagues around the Cabinet table to make sure that we get maximum leverage in the regeneration portfolio under the 'Vibrant and Viable Places' framework. If the bid is part of 'Vibrant and Viable Places', I will of course consider the process.

Mae materion sy'n ymwneud â thrafnidiaeth a mentrau cymdeithasol yn nwylo Gweinidog arall, ac rwy'n siŵr y nodwyd eich sylwadau ynghylch ariannu ac arian Ewropeaidd. Rwy'n cael trafodaethau gyda chyd-Weinidogion o amgylch bwrdd y Cabinet i wneud yn siŵr ein bod yn cael y dylanwad mwyaf yn y portffolio adfywio dan y fframwaith 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid'. Os yw'r cais yn rhan o 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid', byddaf yn sicr yn ystyried y broses.

Grant Refeniw Tai Cymdeithasol

14:40 **Andrew R.T. Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

7. A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am weithredu'r Grant Refeniw Tai Cymdeithasol?
OAQ(4)0281(HR)

14:40 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Implementation is on track. We are in the process of agreeing financing terms with a preferred lender, and funding will be in place before the end of this year.

14:40 **Andrew R.T. Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Thank you, Minister, for that answer. One of the issues raised by housing associations is the ability to borrow at preferential rates. What level of interaction have you had with housing associations to assist their ability to borrow at favourable rates? Also, what discussions have you had with the UK Government to work with it on the proposals that it has on the table that could lever in favourable rates for borrowing, so that the total amount of money can be spent on what this grant was set up for, rather than spent on higher rates of interest?

Social Housing Revenue Grant

7. Will the Minister provide an update on the implementation of the Social Housing Revenue Grant?
OAQ(4)0281(HR)

Mae'r broses o'i weithredu ar y trywydd iawn. Rydym yn y broses o gytuno ar delerau ariannu gyda benthyciwr dewisol, a bydd yr arian yn ei le cyn diwedd y flwyddyn hon.

Diolch am yr ateb hwnnw, Weinidog. Un o'r materion a godwyd gan gymdeithasau tai yw'r gallu i fenthycu ar gyfraddau ffafriol. I ba raddau rydych wedi rhyngweithio gyda chymdeithasau tai i'w helpu i fenthycu ar gyfraddau ffafriol? Hefyd, pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU i weithio gyda hi ar y cynigion sydd ger ei bron a allai arwain at gyfraddau ffafriol ar gyfer benthycu, fel y gellir gwario'r holl arian ar yr hyn y sefydlwyd y grant hwn ar ei gyfer, yn hytrach na gwario ar gyfraddau llog uwch?

14:41	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The Member raises an important issue. As I mentioned to the Member, implementation is on track; we have a very close working relationship with the RSLs on how and where the money should be lent. The scheme's indicative value is around £125 million; we aim to achieve around 1,000 new affordable homes in Wales. I am confident that my team is working with organisations and the further sector to ensure that we get the best deal for the implementation of this grant.</p>	<p>Mae'r Aelod yn codi mater pwysig. Fel y soniais wrth yr Aelod, mae'r broses weithredu ar y trywydd iawn; mae gennym berthynas waith agos iawn â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ynglŷn â sut a ble y dylid benthycu'r arian. Mae gwerth dangosol y cynllun tua £125 miliwn; rydym yn anelu at gyflawni tua 1,000 o gartrefi fforddiadwy newydd yng Nghymru. Rwy'n hyderus bod fy nhîm yn gweithio gyda sefydliadau a'r sector pellach er mwyn sicrhau ein bod yn cael y fargen orau ar gyfer gweithredu'r grant hwn.</p>
14:41	Bethan Jenkins Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Minister, obviously, you will be aware that the last comprehensive spending review gave Wales 40% cuts. We now face capital budget growth but further revenue cuts. What plans does the Government have to protect budgets, such as Supporting People and Care and Repair, which are preventative measures, to keep pressures off other public services, such as the NHS in Wales?</p>	<p>Weinidog, yn amlwg, byddwch yn ymwybodol bod yr adolygiad cynhwysfawr diwethaf o wariant wedi arwain at 40% o doriadau i Gymru. Rydym bellach yn wynebu twf yn y gyllideb cyfalaf ond toriadau refeniw pellach. Pa gynlluniau sydd gan y Llywodraeth i ddiogelu cyllidebau, megis Cefnogi Pobl a Gofal a Thrwsio, sy'n fesurau ataliol, i gadw pwysau oddi ar wasanaethau cyhoeddus eraill, megis y GIG yng Nghymru?</p>
14:42	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I have raised this issue with Cabinet colleagues and with my colleague the Minister for Health and Social Services, with regard to Supporting People. We know that preventative spend on the protection of vulnerable people protects budgets in other areas. It is a good and safe investment, and it is something that my Cabinet colleagues and I are considering carefully.</p>	<p>Rwyf wedi codi'r mater hwn gyda chyd-Weinidogion yn y Cabinet ac â'm cyd-Weinidog, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, o ran Cefnogi Pobl. Gwyddom fod y gwariant ataliol ar amddiffyn pobl sy'n agored i niwed yn diogelu cyllidebau mewn meysydd eraill. Mae'n fuddsoddiad da a diogel, ac mae'n rhywbeth y mae fy nghyd-Weinidogion yn y Cabinet a minnau yn ei ystyried yn ofalus.</p>
	Tai Fforddiadwy	Affordable Housing
14:42	Mohammad Asghar Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p><i>8. Pa gamau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd yn 2013 i gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy yng Nghymru? OAQ(4)0275(HR)</i></p>	<p><i>8. What action will the Welsh Government take in 2013 to increase the supply of affordable housing in Wales? OAQ(4)0275(HR)</i></p>
14:42	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Increasing housing supply in Wales is my No. 1 priority across my whole portfolio.</p>	<p>Cynyddu'r cyflenwad tai yng Nghymru yw fy mhrif flaenoriaeth ar draws fy mhortffolio cyfan.</p>
14:42	Mohammad Asghar Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The UK Government has made £400 million available for the new affordable rent-to-buy scheme. This scheme provides funding for new homes to be let at an affordable rent for a fixed period of time, allowing people to save for a deposit. At the end of this period, the sitting tenant will get first option to buy that home. Will the Minister consider introducing such a scheme in Wales to give families the stability that they need to step on the housing ladder?</p>	<p>Mae Llywodraeth y DU wedi sicrhau £400 miliwn ar gyfer y cynllun rhentu i brynu tai fforddiadwy newydd. Mae'r cynllun hwn yn darparu arian ar gyfer cartrefi newydd i'w gosod ar rent fforddiadwy am gyfnod penodol o amser, gan alluogi pobl i gynilo ar gyfer blaendal. Ar ddiwedd y cyfnod hwn, y tenant meddiannol fydd yn cael y dewis cyntaf i brynu'r cartref hwnnw. A wnaiff y Gweinidog ystyried cyflwyno cynllun o'r fath yng Nghymru i roi'r sefydlogrwydd sydd ei angen ar deuluoedd i gamu ar yr ysgol tai?</p>

14:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Of course, I am looking for any innovation in terms of housing opportunity. I will consider all options, making sure that my prime concern is the tenants and the home.

Wrth gwrs, rwy'n chwilio am unrhyw fesurau arloesol o ran cyfleoedd tai. Byddaf yn ystyried yr holl opsiynau, gan wneud yn siŵr mai'r tenantiaid a'r cartref yw fy mhrif flaenoriaeth.

14:43 **Simon Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Minister, there is a considerable stock of potential affordable housing in Wales that is frozen at the moment, in effect, and that is the non-traditional-construction stock. I visited, for example, so-called Dorlonco housing out in Pontyberem last week. This stock is a mixture of privately and publicly owned housing, but it seems to me that there is not a coherent, national approach to how we bring this stock back into affordability, where it should be, really, because of its non-traditional construction. Are there things that you can do, Minister, this year, particularly in the forthcoming housing legislation, to try to encourage this stock to become once more available? Of course, you cannot get a mortgage on this stock at the moment.

Weinidog, mae stoc sylweddol o dai fforddiadwy posibl yng Nghymru sydd wedi'i rewi ar hyn o bryd, i bob pwrpas, sef y stoc nad yw'n stoc adeiladu traddodiadol. Er enghraifft, ymwelais â thai Dorlonco fel y'u gelwir ym Mhontyberem yr wythnos diwethaf. Mae'r stoc yn gymysgedd o dai preifat ac eiddo cyhoeddus, ond mae'n ymddangos imi nad oes dull gweithredu cenedlaethol cydlynol ar gyfer sicrhau bod y stoc hon yn fforddiadwy unwaith eto, sef yr hyn a ddylai fod, mewn gwirionedd, oherwydd ei adeiladau anhraddodiadol. A oes pethau y gallwch eu gwneud eleni, Weinidog, yn enwedig yn y ddeddfwriaeth tai sydd ar y gweill, er mwyn ceisio sicrhau bod y stoc hon ar gael unwaith eto? Wrth gwrs, ni allwch gael morgais ar y stoc hon ar hyn o bryd.

14:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

I am not sure that the legislative process is the right vehicle to solve those issues, but I will consider that. The Member may be interested to know that, since taking up my post, I have started a new team in the department that looks at housing supply, in addition to the 7,500 affordable homes in Wales, to see what we can increase. Again, all options are open in terms of opportunity, and I will take the Member's comments on board.

Nid wyf yn siŵr ai'r broses ddeddfwriaethol yw'r cyfrwng cywir i ddatrys y materion hynny, ond byddaf yn ystyried hynny. Efallai y bydd gan yr Aelod ddiddordeb i wybod, ers imi ddechrau yn fy swydd, rwyf wedi sefydlu tîm newydd yn yr adran sy'n edrych ar gyflenwad tai, yn ychwanegol at y 7,500 o gartrefi fforddiadwy yng Nghymru, i weld beth y gallwn ei gynyddu. Unwaith eto, mae pob dewis ar gael, a byddaf yn ystyried sylwadau'r Aelodau.

Parciau Cenedlaethol Cymru

Wales's National Parks

14:44 **William Powell** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

9. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am adfywio ym Mharciau Cenedlaethol Cymru? OAQ(4)0283(HR)

9. Will the Minister make a statement on regeneration in Wales' National Parks? OAQ(4)0283(HR)

14:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

I have allocated up to £90 million for targeted regeneration programmes across Wales, focusing on town centres, coastal communities and Communities First clusters. Local authorities need to submit applications on behalf of local partnerships by 12 July. I hope that the national parks will engage in the 'Vibrant and Viable Places' consultation application process.

Rwyf wedi clustnodi hyd at £90 miliwn ar gyfer rhaglenni adfywio wedi'u targedu ledled Cymru, gan ganolbwyntio ar ganol trefi, cymunedau arfordirol a chlystyrau Cymunedau yn Gyntaf. Mae angen i awdurdodau lleol gyflwyno ceisiadau ar ran partneriaethau lleol erbyn 12 Gorffennaf. Gobeithiaf y bydd y parciau cenedlaethol yn cymryd rhan yn y broses o wneud cais ar gyfer yr ymgynghoriad 'Lleoedd Llewyrchus a Llawn Addewid'.

- 14:45 **William Powell** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am grateful for that answer, Minister. On several occasions over recent months I have raised in this Chamber and elsewhere concerns that have been brought to me about the tensions that often arise as a result of competence in relation to planning powers, on the one hand, and overall responsibility for regeneration being split between national parks and their constituent local authorities. Will you please confirm that this issue will be fully aired in the upcoming planning Bill, and also outline any recent discussions that you have had with your colleague the Minister for Culture and Sport, who has overarching responsibility for national parks in Wales?
- Rwy'n ddiolchgar am yr ateb hwnnw, Weinidog. Ar sawl achlysur yn ystod y misoedd diwethaf, rwyf wedi codi pryderon yn y Siambr hon ac mewn manau eraill a gyflwynwyd imi am y tensiynau sy'n aml yn codi o ganlyniad i gymhwysedd mewn perthynas â phwerau cynllunio, ar y naill law, a chyfrifoldeb cyffredinol am adfywio'n cael ei rannu rhwng parciau cenedlaethol a'u hawdurdodau lleol cyfansoddol. A wnewch chi gadarnhau y caiff y mater hwn sylw llawn yn y Bil cynllunio sydd ar y gweill, ac amlinellu unrhyw drafodaethau diweddar a gawsoch gyda'ch cyd-Weinidog, y Gweinidog Diwylliant a Chwaraeon, sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am barciau cenedlaethol yng Nghymru?
- 14:45 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I have had discussions with the relevant Minister. I have also got a meeting tomorrow with all the planning leads across Wales. I will be touching base with that process and developing new opportunities. The planning Bill, I believe, will address opportunities where conflict may arise in terms of seeking to resolve these issues very quickly.
- Rwyf wedi cael trafodaethau gyda'r Gweinidog perthnasol. Mae gennyf hefyd gyfarfod yfory gyda'r holl arweinwyr cynllunio ledled Cymru. Byddaf yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y broses honno ac yn datblygu cyfleoedd newydd. Credaf y bydd y Bil cynllunio yn mynd i'r afael â chyfleoedd lle y gall gwrthdaro godi o ran ceisio datrys y materion hyn yn gyflym iawn.
- 14:46 **Russell George** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Minister, you will have seen comments from the leader of Powys County Council and the Country Land and Business Association calling for the national parks to lose their planning functions, which would in effect abolish their function. I think that it is a fair argument that they have put forward. But, how can national parks effectively deliver Welsh Government planning policy with no economic responsibility?
- Weinidog, byddwch wedi gweld sylwadau gan arweinydd Cyngor Sir Powys a'r Gymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad yn galw am i'r parciau cenedlaethol gollu eu swyddogaethau cynllunio, a fyddai'n diddymu eu swyddogaeth i bob pwrpas. Credaf fod honno'n ddadl deg ganddynt. Ond sut y gall parciau cenedlaethol gyflawni polisiâu cynllunio Llywodraeth Cymru heb unrhyw gyfrifoldeb economaidd?
- 14:46 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- We have 25 planning authorities in Wales and I expect them to act responsibly on all the decisions that they make. I will undertake further consideration in the planning Bill of the future of all planning authorities in Wales.
- Mae gennym 25 o awdurdodau cynllunio yng Nghymru ac rwy'n disgwyl iddynt ymddwyn yn gyfrifol mewn perthynas â'r holl benderfyniadau a wnânt. Byddaf yn ystyried ymhellach ddyfodol pob awdurdod cynllunio yng Nghymru yn y Bil cynllunio.
- 14:46 **Alun Ffred Jones** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Mae parciau cenedlaethol yn cael eu beirniadu yn aml iawn am geisio rhwystro datblygiadau, ond mae cwmni ZipWorld yn chwarae Penrhyn ym Methesda wedi cael cefnogaeth y parc cenedlaethol a chefnogaeth Cyngor Gwynedd, ac wedi ymsefydlu yn gwmni llwyddiannus iawn, gyda'r daith zip hiraf yn Ewrop. Pan fyddwch yng Nghaernarfon, efallai y byddwch yn gallu galw heibio i ZipWorld a chael taith ar y daith zip hiraf yn Ewrop. Mi fyddwn yn eich rhybuddio y byddwch yn cyrraedd cyflymder o thua 50 mya ar y ffordd.
- National parks are often criticised for attempting to stop developments, but ZipWorld at the Penrhyn quarry in Bethesda has received the support of the national park and Gwynedd Council, and has established itself as a very successful business with the longest zip wire in Europe. When you are in Caernarfon, perhaps you could pop in to ZipWorld and have a go on the longest zip wire in Europe. I will warn you that you will be attaining speeds of about 50 mph.
- 14:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member can be reassured that I will not be going on that, but I may be coming to Caernarfon. [Laughter.]
- Gallaf sicrhau'r Aelod na fyddaf yn mynd ar hwnnw, ond efallai y dof i Gaernarfon. [Chwerthin.]

14:47 **Antoinette Sandbach** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Minister, you will be aware of the longstanding concerns from businesses within the national parks that unobtrusive and low-impact projects are being subject to excessive delays in the planning system, and that this is discouraging investment, the creation of new jobs, and wider economic regeneration in the national parks. Can you provide an update on your discussions with the planning authorities—it may be something that you can discuss in your meeting this week—over their future structure? What steps are you taking to ensure that TAN 8 applications and renewable energy projects are better supported by planners?

Weinidog, byddwch yn ymwybodol o'r pryderon a fu gan fusnesau o fewn y parciau cenedlaethol ers tro bod prosiectau anymwithiol ac effaith isel yn gorfod wynebu oedi gormodol yn y system gynllunio, a bod hyn yn atal pobl rhag buddsoddi a chreu swyddi newydd, ac yn atal adfywiad economaidd ehangach yn y parciau cenedlaethol. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am eich trafodaethau gyda'r awdurdodau cynllunio—gall fod yn rhywbeth y gallwch ei drafod yn eich cyfarfod yr wythnos hon—am eu strwythur yn y dyfodol? Pa gamau yr ydych yn eu cymryd i sicrhau bod ceisiadau TAN 8 a phrosiectau ynni adnewyddadwy yn cael eu cefnogi'n well gan gynllunwyr?

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

14:48 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

As I said earlier, I do not believe that we should—. The function of the 25 planning authorities is very clear, and I expect them to function effectively. If the Member has any further detail on the incidents that she refers to with regard to a particular planning authority, I would be very interested to hear that detail.

Fel y dywedais yn gynharach, ni chredaf y dylem—. Mae swyddogaeth y 25 o awdurdodau cynllunio yn glir iawn, a disgwyliaf iddynt weithredu'n effeithiol. Os oes gan yr Aelod unrhyw fanylion pellach ar yr achosion y mae'n cyfeirio atynt mewn perthynas ag awdurdod cynllunio penodol, byddwn yn falch iawn o glywed y manylion hynny.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

Papur Gwyn ar Rentu Cartrefi

Renting Homes White Paper

14:48 **Joyce Watson** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

10. A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y papur gwyn ar Rentu Cartrefi? OAQ(4)0286(HR)

10. Will the Minister provide an update on the Renting Homes white paper? OAQ(4)0286(HR)

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

14:48 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I thank the Member for Mid and West Wales. I launched the White Paper on 20 May. Consultation events are taking place across Wales. The response to the consultation, which ends on 16 August, will inform the development of the renting homes Bill.

Diolch i'r Aelod dros y canolbarth a'r gorllewin. Lansiais y Papur Gwyn ar 20 Mai. Cynhelir digwyddiadau ymgynghori ledled Cymru. Bydd yr ymateb i'r ymgynghoriad, sy'n dod i ben ar 16 Awst, yn llywio'r broses o ddatblygu'r Bil rhentu cartrefi.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

14:49 **Joyce Watson** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I thank you for that update, Minister. Going back to when the Communities and Culture Committee looked at this a few years ago, we recognised then the growing importance of the private rented sector in Wales. I fully support this Government's determination to simplify contracts and clarify rights and responsibilities for both landlord and tenant. Minister, can you assure me that you will listen to the people actually living in rented accommodation? I am afraid that there might be a danger that consultations are dominated by the loudest, most organised voice. There may not be a big lobby for the private tenant, but their views are nevertheless critical to getting this legislation right.

Diolch ichi am y wybodaeth honno, Weinidog. Gan fynd yn ôl at y cyfnod pan edrychodd y Pwyllgor Cymunedau a Diwylliant ar hyn rai blynyddoedd yn ôl, gwnaethom gydnabod pwysigrwydd cynyddol y sector rhentu preifat yng Nghymru bryd hynny. Rwy'n llwyr gefnogi penderfyniad y Llywodraeth i symleiddio contractau ac egluro hawliau a chyfrifoldebau ar gyfer y landlord a'r tenant. Weinidog, a allwch fy sicrhau y byddwch yn gwrandao ar y bobl sy'n byw mewn llety ar rent? Ofnaf y gallai fod perygl yn yr ymgynghoriadau mai'r mwyaf croch a threfnus fydd drech. Efallai na fydd lobi fawr ar gyfer y tenant preifat, ond mae eu barn yn hanfodol, serch hynny, er mwyn cael y ddeddfwriaeth hon yn iawn.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

- 14:49 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member raises an important issue about engagement and consultation and responding to that. The Member is right to raise that, and it is a little easier to deal with professional organisations as opposed to individuals. However, I am very pleased that the work with the Welsh Tenants Federation, Shelter Cymru, Citizens Advice Cymru and the National Union of Students in Aberystwyth, of course, has added great value to informing how the Bill may shape up in future.
- Mae'r Aelod yn codi mater pwysig ynghylch ymgysylltu ac ymgynghori ac ymateb i hynny. Mae'r Aelod yn iawn i godi'r mater hwnnw, ac mae ychydig yn haws delio â sefydliadau proffesiynol yn hytrach nag unigolion. Fodd bynnag, rwy'n falch iawn bod y gwaith gyda Ffederasiwn Tenantiaid Cymru, Shelter Cymru, Cyngor ar Bopeth Cymru ac Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr yn Aberystwyth, wrth gwrs, wedi ychwanegu gwerth mawr i lywio'r modd y gellir datblygu'r Bil yn y dyfodol.
- 14:50 **Suzy Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- Ynglŷn â'r ymgynghoriad, mae gan y Gymdeithas Landlordiaid Preswyl—'Residential Landlords Association'—gynigion amgen i'ch Papur Gwyn. Ni fyddai'r cynigion hyn mor ddud i'w gweithredu, ac ni fyddant ychwaith yn gyrru landlordiaid neu fuddsoddiad mas o'r farchnad yng Nghymru. Pa fath o ystyriaeth a ydych wedi'i rhoi i'r cynigion hyn yn barod?
- With regard to the consultation, the Residential Landlords Association has alternative proposals to your White Paper. These proposals would not be as expensive to implement and they also would not drive landlords or investment out of the market in Wales. What consideration have you given to these proposals?
- 14:50 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am surprised therefore that, if they are really effective, the RLA has not implemented the proposals already. The clear issue is that it has not done so in some areas. There is too much difference in the system across Wales. Of course, the consultation event is open and I welcome any consultation responses, including the RLA's offer of support for alternative methods.
- Synnaf felly, os ydynt yn wirioneddol effeithiol, nad yw'r Gymdeithas Landlordiaid Preswyl wedi gweithredu'r cynigion eisoes. Y mater amlwg yw nad yw wedi gwneud hynny mewn rhai ardaloedd. Mae gormod o wahaniaeth yn y system ledled Cymru. Wrth gwrs, mae'r digwyddiad ymgynghori yn agored a chroesawaf unrhyw ymatebion i'r ymgynghoriad, gan gynnwys cynnig y Gymdeithas Landlordiaid Preswyl o gefnogaeth i ddulliau amgen.
- 14:51 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- One aspect of the White Paper is a mandatory register of all landlords. The Scottish Government has implemented a similar scheme with, I have to say, mixed reviews so far. Have you considered a rogue landlord register instead, where those who breach legislation are named and shamed and where that information is available for all tenants to see?
- Un agwedd ar y Papur Gwyn yw cofrestr orfodol o bob landlord. Mae Llywodraeth yr Alban wedi gweithredu cynllun tebyg a rhaid imi ddweud mai cymysg fu'r ymateb hyd yma. A ydych wedi ystyried sefydlu cofrestr o landlordiaid twyllodrus yn lle hynny, lle mae'r rhai sy'n torri'r ddeddfwriaeth yn cael eu henwi a'u cywilyddio a lle mae'r wybodaeth honno ar gael i bob tenant ei gweld?
- 14:51 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The Member raises an interesting point. I am not sure that I would support that. I think that the problem that we have at the moment is that, sometimes, we do not know who owns the buildings. We are trying to raise standards, not just in terms of rogue landlords, but by investing in the service so that people understand what quality housing is, for tenants and registered landlords, and how they operate in the system. It is an interesting point that the Member raises. Of course, she may want to add that to the consultation process.
- Mae'r Aelod yn codi pwynt diddorol. Nid wyf yn siŵr a fyddwn yn cefnogi hynny. Credaf mai'r broblem sydd gennym ar hyn o bryd weithiau yw nad ydym yn gwybod pwy sy'n berchen ar yr adeiladau. Rydym yn ceisio codi safonau, nid yn unig o ran landlordiaid twyllodrus, ond drwy fuddsoddi yn y gwasanaeth er mwyn i bobl ddeall beth yw tai o ansawdd, ar gyfer tenantiaid a landlordiaid cofrestredig, a sut maent yn gweithredu yn y system. Mae'n bwynt diddorol y mae'r Aelod yn ei godi. Wrth gwrs, efallai y bydd am ychwanegu hynny at y broses ymgynghori.

Arolwg Tai Cymru

Welsh Housing Survey

- 14:52 **Janet Finch-Saunders** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
11. Pa drafodaethau y mae'r Gweinidog wedi eu cael o ran cyflwyno Arolwg Tai Cymru cynhwysfawr?
OAQ(4)0282(HR)
11. What discussions has the Minister had regarding the introduction of a comprehensive Welsh Housing Survey?
OAQ(4)0282(HR)

- 14:52 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I have had none to date. Nid wyf wedi cael dim hyd yma.
- 14:52 **Janet Finch-Saunders** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
As you will be aware, in other parts of the UK, a housing survey does exist. This allows for the collection and collation of a range of data about trends and various tenures. It is used to study lots of information around the housing market, and I know that it is something that has been requested for Wales. Are you considering the implementation of a housing survey in Wales? Fel y byddwch yn ymwybodol, mewn rhannau eraill o'r DU, mae arolwg tai yn bodoli. Mae hyn yn fodd i gasglu a choladu ystod o ddata am dueddiadau a gwahanol ddeiliadaethau. Caiff ei ddefnyddio i astudio llawer o wybodaeth am y farchnad dai, a gwn ei fod yn rhywbeth y gofynnwyd amdano i Gymru. A ydych yn ystyried rhoi arolwg tai ar waith yng Nghymru?

- 14:52 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
On this point, I would probably agree with the Member that being better informed leads to better decision-making processes. However, while our budgets are reducing significantly because of the UK Government's decisions on policy and spend, I cannot, at this point in time, commit to spending significant amounts of money on a survey. Ar y pwynt hwn, mae'n debyg y byddwn yn cytuno â'r Aelod bod mwy o wybodaeth yn arwain at brosesau gwneud penderfyniadau gwell. Fodd bynnag, tra bydd ein cyllidebau yn gostwng yn sylweddol oherwydd penderfyniadau Llywodraeth y DU ar bolisi a gwariant, ni allaf, ar hyn o bryd, ymrwymo i wario symiau sylweddol o arian ar arolwg.

Prosiectau Adfywio

Regeneration Projects

- 14:53 **Kirsty Williams** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Arweinydd Democratiaid Rhyddfrydol Cymru / The Leader of the Welsh Liberal Democrats
12. A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am y cymorth sydd ar gael i brosiectau adfywio ym Mrycheiniog a Sir Faesyfed? OAQ(4)0290(HR) *12. Will the Minister make a statement on what support is available for regeneration projects in Brecon and Radnorshire? OAQ(4)0290(HR)*

- 14:53 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am grateful to the Member for Brecon and Radnorshire for her question. Our 'Vibrant and Viable Places' framework sets out how we will continue to support regeneration across all of Wales. I am currently awaiting investment proposals from authority-led partnerships for targeted regeneration programmes in their chosen priority areas. Rwy'n ddiolchgar i'r Aelod dros Frycheiniog a Sir Faesyfed am ei chwestiwn. Mae ein fframwaith 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid' yn nodi sut y byddwn yn parhau i gefnogi adfywio ledled Cymru. Ar hyn o bryd rwy'n aros am gynigion buddsoddi gan bartneriaethau a arweinir gan awdurdodau ar gyfer rhaglenni adfywio wedi'u targedu yn eu meysydd blaenoriaeth a ddewiswyd.

- 14:53 **Kirsty Williams** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Minister, you very kindly made your officials available to meet me and others to talk about the proposals to redevelop Brecon museum. However, Brecon is not the only place that is full of people with enthusiastic ideas about they can regenerate their market towns. Would you make your officials available to meet with representatives of Hay castle, who have some very innovative ideas about how we can preserve that important building, while ensuring that it will be available to the public, provide training opportunities and lead to economic development for the town of Hay-on-Wye? Weinidog, buoch cystal â threfnu bod eich swyddogion ar gael i gyfarfod â mi ac eraill i drafod y cynigion i ailddatblygu amgueddfa Aberhonddu. Fodd bynnag, nid Aberhonddu yw'r unig le sy'n llawn o bobl gyda syniadau brwdfrydig am sut y gallant adfywio eu trefi marchnad. A fydech yn sicrhau y bydd eich swyddogion ar gael i gyfarfod â chynrychiolwyr o gastell y Gelli, sydd â syniadau arloesol iawn am sut y gallwn warchod yr adeilad pwysig hwnnw, tra'n sicrhau y bydd ar gael i'r cyhoedd, yn darparu cyfleoedd hyfforddi ac yn arwain at ddatblygu economaidd ar gyfer tref y Gelli Gandryll?

14:54	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>The Member will have listened carefully to contributions from all Members today, and there are many good projects across Wales. The Member will welcome the fact that 'Vibrant and Viable Places' will now cover the Brecon and Radnorshire area, subject to a successful bid. Before, when the strategic regeneration zones were in place, they did not affect the Member in terms of positive regeneration. This is an opportunity to do so, and, subject to the submission to the consultation that comes from her authority, the programme may include one of the places that the Member raised with me today.</p>	<p>Bydd yr Aelod wedi gwrando'n ofalus ar gyfraniadau gan yr holl Aelodau heddiw, ac mae llawer o brosiectau da ledled Cymru. Bydd yr Aelod yn croesawu'r ffaith bod 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid' bellach yn cwmpasu ardal Brycheiniog a Sir Faesyfed, yn amodol ar gais llwyddiannus. O'r blaen, pan oedd y parthau adfywio strategol ar waith, ni wnaethant effeithio ar yr Aelod o ran adfywio cadarnhaol. Mae hwn yn gyfle i wneud hynny, ac, yn amodol ar y cyflwyniad i'r ymgynghoriad a ddaw oddi wrth ei hawdurdod, efallai y bydd y rhaglen yn cynnwys un o'r lleoedd a gododd yr Aelod gyda mi heddiw.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:55	<p>Byron Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>Brecon and Radnorshire is an excellent example of where community-led regeneration can really make a difference, due to its rural nature, like many parts of the region that I represent, including Gower. Can you outline what you and your Government are doing to encourage local communities to put together their own regeneration projects to enable bottom-up regeneration and to build a sense of ownership within the communities?</p>	<p>Mae Brycheiniog a Sir Faesyfed yn enghraifft wych o ble y gall adfywio o dan arweiniad y gymuned wneud gwahaniaeth gwirioneddol, oherwydd ei natur wledig, fel llawer o rannau o'r rhanbarth yr wyf yn ei gynrychioli, gan gynnwys Gŵyr. A allwch amlinellu beth rydych chi a'ch Llywodraeth yn ei wneud i annog cymunedau lleol i lunio eu prosiectau adfywio eu hunain er mwyn sicrhau adfywiad o'r gwaelod i fyny ac i greu ymdeimlad o berchnogaeth yn y cymunedau?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:55	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I agree with the Member that decisions around regeneration should involve the community, and that is why the 'Vibrant and Viable Places' document and application process are accompanied by clear guidance in terms of working in partnership. Authorities that come in with only an authority bid, without any leverage, consideration or partnership working will probably be pretty low on the list of investment opportunity.</p>	<p>Cytunaf â'r Aelod y dylai penderfyniadau ynghylch adfywio gynnwys y gymuned, a dyna pam mae'r ddogfen 'Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid' a'r broses ymgeisio yn cael eu hategu gan ganllawiau clir o ran gweithio mewn partneriaeth. Mae'n debyg y bydd awdurdodau sy'n cyflwyno cais gan awdurdod yn unig, heb unrhyw ymgais i ddenu cyllid arall, ystyriaeth na gweithio mewn partneriaeth yn eithaf isel ar y rhestr o gyfleoedd i fuddsoddi.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:55	<p>Y Llywydd / The Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>Question 13, OAQ(4)0291(HR), is withdrawn.</p>	<p>Tynnwyd cwestiwn 13, OAQ(4)0291(HR), yn ôl.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
<p>Argaeledd Tai Fforddiadwy</p>		<p>Availability of Affordable Housing</p>	
14:55	<p>Mick Antoniw Bywgraffiad Biography</p> <p><i>14. Pa gynlluniau sydd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu argaeledd tai fforddiadwy yn Rhondda Cynon Taf? OAQ(4)0279(HR)</i></p>	<p><i>14. What plans does the Welsh Government have to increase the availability of affordable housing in Rhondda Cynon Taf? OAQ(4)0279(HR)</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:56	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>The delivery of affordable housing is the responsibility of local authorities. They should seek to maximise the delivery of affordable housing through their local development plans and allocate any funding based on identified housing need.</p>	<p>Cyfrifoldeb awdurdodau lleol yw darparu tai fforddiadwy. Dylent geisio sicrhau y darperir cymaint o dai fforddiadwy â phosibl drwy eu cynlluniau datblygu lleol a dyrannu unrhyw arian yn seiliedig ar yr angen am dai a nodwyd.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

14:56	Mick Antoniw Bywgraffiad Biography	<p>Thank you for that answer, Minister. As you will be aware, almost 1,000 people in my constituency are affected, and are suffering dire consequences, as a result of the bedroom tax that is being forced on us by the Tories in Westminster. Has the Minister given any consideration to the potential of co-operative models of housing and similar schemes that are being developed in Canada and other parts of Europe?</p>	<p>Diolch ichi am yr ateb hwnnw, Weinidog. Fel y byddwch yn ymwybodol, mae'r dreth ystafell wely sy'n cael ei gorfodi arnom gan y Toriaid yn San Steffan yn effeithio ar bron i 1,000 o bobl yn fy etholaeth, gan arwain at ganlyniadau difrifol. A yw'r Gweinidog wedi rhoi unrhyw ystyriaeth i botensial modelau tai cydweithredol a chynlluniau tebyg sy'n cael eu datblygu yng Nghanada a rhannau eraill o Ewrop?</p>	Senedd.tv Fideo Video
14:56	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>The co-operative model of housing is something that is being considered by my housing team. We are advanced in the process of developing schemes across Wales, with opportunities for some pilot schemes to be launched quite shortly, I hope. The bedroom tax will affect around 40,000 households in Wales. The bedroom tax has a consequence of an average loss of around £13 a week to families. Opposition Members may jeer at that point, but, actually, that has a devastating effect on our communities and people living in Wales.</p>	<p>Mae'r model tai cydweithredol yn rhywbeth sy'n cael ei ystyried gan fy nhîm tai. Rydym wedi gwneud llawer o waith yn y broses o ddatblygu cynlluniau ledled Cymru, gyda chyfleoedd ar gyfer rhai cynlluniau peilot yn cael eu lansio cyn hir, gobeithio. Bydd y dreth ystafell wely yn effeithio ar oddeutu 40,000 o gartrefi yng Nghymru. Mae'r dreth ystafell wely yn golygu colli tua £13 yr wythnos ar gyfartaledd i deuluoedd. Gall Aelodau'r Gwrthbleidiau wawdio'r pwynt hwnnw, ond, mewn gwirionedd, mae hynny'n cael effaith ddinistriol ar ein cymunedau a phobl sy'n byw yng Nghymru.</p>	Senedd.tv Fideo Video
14:57	Andrew R.T. Davies Bywgraffiad Biography	<p>One of the important things about Rhondda Cynon Taf is the importance of spreading affordable housing across the whole area, rather than just the key transport corridors. Many private builders have logically been drawn to those areas to build their housing estates. What action are you taking, along with the local authority in Rhondda Cynon Taf, to make sure that the whole of the area is promoted as an area that is attractive for affordable development, and in particular for affordable development built by the private sector?</p>	<p>Un o'r pethau pwysig am Rhondda Cynon Taf yw pwysigrwydd lledaenu tai fforddiadwy ar draws yr ardal gyfan, yn hytrach na dim ond y coridorau trafniadaeth allweddol. Mae llawer o adeiladwyr preifat wedi cael eu denu, wrth reswm, at yr ardaloedd hynny i adeiladu eu hystadau tai. Pa gamau yr ydych yn eu cymryd, ynghyd â'r awdurdod lleol yn Rhondda Cynon Taf, er mwyn sicrhau bod yr ardal gyfan yn cael ei hyrwyddo fel ardal sy'n ddeniadol ar gyfer datblygiad fforddiadwy, ac yn benodol ar gyfer datblygiad fforddiadwy a adeiledir gan y sector preifat?</p>	Senedd.tv Fideo Video
14:57	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>The opportunity for house building and development is a matter for the local authority in terms of its local development plan process. That is something that we are advised on, not only with regard to RCT, but all authorities across Wales. It is really important that they get their plans right in terms of the distribution of housing, and the quality and affordability of stock. When the inspector tests that plan, he should be clear on what the authority is expecting to deliver.</p>	<p>Mae'r cyfle i adeiladu a datblygu tai yn fater i'r awdurdod lleol o ran ei broses cynllun datblygu lleol. Mae hynny'n rhywbeth y cawn ein cynghori arno, nid yn unig o ran Rhondda Cynon Taf, ond o ran pob awdurdod ledled Cymru. Mae'n bwysig iawn eu bod yn cael eu cynlluniau'n gywir o ran dosbarthiad tai, ac ansawdd a fforddiadwyedd stoc. Pan fydd yr arolygydd yn profi'r cynllun hwnnw, dylai fod yn glir ynghylch yr hyn y mae'r awdurdod yn disgwyl ei gyflawni.</p>	Senedd.tv Fideo Video
Cronfa Buddsoddi Cymru mewn Adfywio		Regeneration Investment Fund for Wales		
14:58	Aled Roberts Bywgraffiad Biography	<p>15. Pryd y bydd Llywodraeth Cymru yn penderfynu a fydd Cronfa Buddsoddi Cymru mewn Adfywio yn aildechrau? OAQ(4)0289(HR)</p>	<p>15. When will the Welsh Government decide whether the Regeneration Investment Fund for Wales will recommence? OAQ(4)0289(HR)</p>	Senedd.tv Fideo Video
14:58	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>I am awaiting the outcome of the reviews conducted earlier in the year, along with the findings of the Wales Audit Office. I will provide an update once the review process has been completed.</p>	<p>Rwy'n disgwyl am ganlyniad yr adolygiadau a gynhaliwyd yn gynharach yn y flwyddyn, ynghyd â chanfyddiadau Swyddfa Archwilio Cymru. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf unwaith y bydd y broses adolygu wedi'i chwblhau.</p>	Senedd.tv Fideo Video

14:58	<p>Aled Roberts Bywgraffiad Biography</p> <p>Thank you for that response. I wonder whether any indication has been given by the Wales Audit Office with regard to the completion of its review. What will be the position with regard to those schemes that are held up in the pipeline, and new schemes that are held in abeyance while the review is being undertaken?</p>	<p>Diolch am yr ymateb hwnnw. Tybed a yw Swyddfa Archwilio Cymru wedi rhoi unrhyw arwydd o ran pryd y bydd wedi cwblhau ei hadolygiad. Beth fydd y sefyllfa o ran y cynlluniau hynny sy'n wynebu oedi, a chynlluniau newydd sy'n cael eu hatal dros dro tra y cynhelir yr adolygiad?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:59	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I believe that the action to pause the scheme was appropriate. When I am fully aware of the detail of the reports, I can make a statement to the Chamber. The answer to the question that the Member raises with regard to pipeline schemes and schemes that are on hold will be clear then, in terms of my decision on whether the scheme will go ahead or not.</p>	<p>Credaf fod y weithred i oedi yn briodol. Pan fyddaf yn gwbl ymwybodol o fanylion yr adroddiadau, gallaf wneud datganiad i'r Siambr. Bydd yr ateb i'r cwestiwn y mae'r Aelod yn ei godi mewn perthynas â chynlluniau ar y gweill a chynlluniau sy'n cael eu hatal dros dro yn glir bryd hynny, o ran fy mhenderfyniad ynghylch a fydd y cynllun yn mynd yn ei flaen ai peidio.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:59	<p>Byron Davies Bywgraffiad Biography</p> <p>I remain deeply concerned that we still do not know the full facts surrounding the RIFW fund and its inability to fund private projects alongside an off-market land deal. Specifically, what has happened to the match funded European moneys? Have they been released elsewhere, or have you returned the funding with all the potential consequences of that?</p>	<p>Rwy'n dal yn bryderus iawn nad ydym yn gwybod y ffeithiau llawn o hyd ynghylch Cronfa Buddsoddi Cymru mewn Adfywio a'i hanallu i ariannu prosiectau preifat ochr yn ochr â chynnig tir oddi ar y farchnad. Yn benodol, beth sydd wedi digwydd i'r arian cyfatebol Ewropeaidd? A yw wedi cael ei ryddhau mewn mannau eraill, neu a ydych wedi dychwelyd yr arian gyda holl ganlyniadau posibl hynny?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:59	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>The funding is still in place, and I will be making a decision on the scheme very shortly, once I am fully aware of what the reports say.</p>	<p>Mae'r arian yn dal i fod yn ei le, a byddaf yn gwneud penderfyniad ar y cynllun yn fuan iawn, pan fyddaf yn gwbl ymwybodol o'r hyn y mae'r adroddiadau yn ei ddweud.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
14:59	<p>Cynigion i Ethol Aelodau i Bwyllgorau a Chadeirydd i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol</p>	<p>Motions to Elect Members to Committees and the Chair of the Health and Social Care Committee Llywydd / The Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p>	<p>Y Senedd.tv Fideo Video</p>
	<p>I call on a member of the Business Committee to move the motions.</p>	<p>Galwaf ar aelod o'r Pwyllgor Busnes i gyflwyno'r cynigion.</p>	
	<p>Cynnig NDM5294 Rosemary Butler</p>	<p>Motion NDM5294 Rosemary Butler</p>	
	<p>Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 17.14, yn ethol:</p>	<p>To propose that the National Assembly for Wales, in accordance with Standing Order 17.14, elects:</p>	
	<p>1. David Rees (Llafur Cymru) yn aelod o'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn lle Vaughan Gething (Llafur Cymru), a;</p>	<p>1. David Rees (Welsh Labour) as a member of the Health and Social Care Committee in place of Vaughan Gething (Welsh Labour), and;</p>	
	<p>2. David Rees (Llafur Cymru) yn Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.</p>	<p>2. David Rees (Welsh Labour) as Chair of the Health and Social Care Committee.</p>	
	<p>Cynnig NDM5296 Rosemary Butler</p>	<p>NDM5296 Rosemary Butler</p>	
	<p>Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 17.14, yn ethol:</p>	<p>To propose that the National Assembly for Wales, in accordance with Standing Order 17.14, elects:</p>	

(i) Leighton Andrews (Llafur Cymru) yn aelod o'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn lle Ken Skates (Llafur Cymru):

(i) Leighton Andrews (Welsh Labour) as a member of the Health and Social Care Committee in place of Ken Skates (Welsh Labour):

(ii) Leighton Andrews (Llafur Cymru) yn aelod o'r Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol yn lle Ken Skaes (Llafur Cymru).

(ii) Leighton Andrews (Welsh Labour) as a member of the Communities, Equality and Local Government Committee in place of Ken Skates (Welsh Labour).

15:00 **William Graham** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I move the motions.

Cynigiau y cynnig.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

15:00 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Unless there are any objections, I propose that the votes on the motions be grouped. There are no objections. The proposal is to agree the motions. Does any Member object? There are no objections, therefore the motions are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.

Oni bai bod unrhyw wrthwynebiadau, cynigiau y dylid grwpio'r pleidleisiau ar y cynigion. Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Y cynnig yw y dylid derbyn y cynnig. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly, derbynir y cynigion yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd y cynigion.

Motions agreed.

Daeth y Dirprwy Lywydd (David Melding) i'r Gadair am 3.00 p.m.

The Deputy Presiding Officer (David Melding) took the Chair at 3.00 p.m.

Dadl gan Aelodau Unigol o dan Reol Sefydlog 11.21(iv): Dim Mwy o Dudalen Tri

Cynnig NDM5266 Rebecca Evans, Lindsay Whittle, Suzy Davies, Aled Roberts

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn cefnogi'r ymgyrch Dim Mwy o Dudalen Tri ac yn galw ar bapur newydd The Sun i roi'r gorau i'r cynnwys hwn.

Debate by Individual Members under Standing Order 11.21(iv): No More Page Three

Motion NDM5266 Rebecca Evans, Lindsay Whittle, Suzy Davies, Aled Roberts

To propose that the National Assembly for Wales:

Supports the No More Page Three campaign and calls upon The Sun Newspaper to drop the feature.

15:00 **Rebecca Evans** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I move the motion in my name and in the names of Lindsay Whittle, Suzy Davies and Aled Roberts.

Cyflwynaf y cynnig yn fy enw i yn ogystal â Lindsay Whittle, Suzy Davies ac Aled Roberts.

The No More Page 3 campaign began last year during the Olympics, when 36-year-old actress and writer Lucy-Anne Holmes noticed that the largest female image in the paper that day was of a topless young woman, even though Jessica Ennis had just won an Olympic gold medal. Angry, she wrote a letter to the then editor of 'The Sun', calling on him to drop the feature. The letter became an online petition and, as of this lunchtime, 108,000 women and men have put their name to it.

Dechreuodd ymgyrch No More Page 3 y llynedd yn ystod y Gemau Olympaidd, pan sylwodd yr actores a'r awdur Lucy-Anne Holmes, sy'n 36 oed, mai llun o fenyw fronnoeth oedd y llun mwyaf o fenyw yn y papur y diwrnod hwnnw, er bod Jessica Ennis newydd ennill medal aur yn y Gemau Olympaidd. Yn ei thymher, ysgrifennodd llythyr at olygydd 'The Sun' ar y pryd, yn galw arno i gael gwared ar y nodwedd. Trodd y llythyr yn ddeiseb ar-lein ac, ers amser cinio heddiw, roedd 108,000 o fenywod a dynion wedi ei arwyddo.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

For 42 years, 'The Sun' has displayed half-naked women within its pages, and the feature is now seen by over 7 million people every day, including children, of course. Page 3 has long polarised opinion. While some people see it as a bit of good, harmless fun and an innocuous but a bit cheeky British institution, I see it as perpetuating the sexist norms of yesteryear, depicting women as sex objects, negatively affecting girls' body image, and contributing to a much wider culture in which the mistreatment of women is considered to be okay.

I want to deal first with a couple of matters. Some critics of this campaign want to know why we are not debating the big issues of the day. Well, I say that women's place in society is the big issue of the day. How women are perceived and how we perceive ourselves affects how we are able to maximise our contribution to the economy and how we shape our society, and it affects the aspirations and achievements of the girls who are this country's future. That is why Girlguiding UK and the National Association of Head Teachers have pledged their support.

It is also important to be clear what this debate is not about. It is not about censorship of the press or press regulation, nor is about seeking to ban anything. It is just about asking 'The Sun' to do the right thing by the women and girls who make up more than half of its potential readership. The Leveson inquiry heard arguments both for and against page three, and concluded that page three and the representation of women in tabloids more generally raised important and sensitive issues that merit further consideration. This is part of that debate and that conversation.

Barely a week goes by when we do not see the launch of a new and challenging piece of research on gender equality showing how sexism and discrimination are alive and well. In Wales, the recent Bevan Foundation 'Women, Work and the Recession in Wales' report, for example, showed how women are being hit disproportionately hard by the current economic situation. Chwarae Teg's report, 'A Woman's Place', showed how women are still the poor relation in the workplace, facing inequalities and challenges in terms of skills and progression at work.

Images such as those in 'The Sun' used to be acceptable in the workplace on so-called 'girly' calendars and so on. However, thanks to employment and equalities legislation, most of those calendars have now gone, leaving 'The Sun' as one of the only places where you will find soft pornography accepted and normalised in the workplace—workplaces such as the Assembly, for example, where our Library holds copies of 'The Sun', and staff members are exposed to the sexual objectification of women while carrying out their jobs. It is for this reason that I ask the Assembly to follow the lead of Aberystwyth University's students union and not to have copies of 'The Sun' on display in the Library until such time as page three is dropped.

Ers 42 mlynedd, mae 'The Sun' wedi arddangos menywod hanner noeth ar ei dudalennau, ac mae'r nodwedd bellach yn cael ei gweld gan dros 7 miliwn o bobl bob dydd, gan gynnwys plant, wrth gwrs. Mae Tudalen 3 wedi hollti barn ers amser. Er bod rhai pobl yn ei hystyried yn hwyl ddiniwed ac yn arfer Prydeinig diniwed ond haerllug braidd, credaf ei bod yn cynnal arferion rhywiaethol y gorffennol, yn darlunio menywod fel gwrthrychau rhyw, yn cael effaith negyddol ar ddelwedd merched o'r corff, ac yn cyfrannu at ddiwylliant llawer ehangach lle ystyrir bod cam-drin menywod yn dderbyniol.

Hoffwn ymdrin yn gyntaf â chwpl o faterion. Mae rhai o'r bobl sy'n beirniadu'r ymgyrch hon am wybod pam nad ydym yn dadlau prif faterion y dydd. Wel, hoffwn ddweud mai safle menywod mewn cymdeithas yw prif fater y dydd. Mae'r ffordd y caiff menywod eu hystyried a sut rydym yn gweld ein hunain yn effeithio ar ein gallu i gyfrannu at yr economi a sut rydym yn llunio ein cymdeithas, ac mae'n effeithio ar ddyheadau a chyflawniadau merched, sef dyfodol y wlad hon. Dyna pam mae Girlguiding UK a Chymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon wedi dangos eu cefnogaeth.

Mae hefyd yn bwysig bod yn glir o ran yr hyn nad yw'r ddadl hon yn ymwneud ag ef. Nid yw'n ymwneud â sensro'r wasg na rheoleiddio'r wasg, ac nid yw ychwaith yn ymwneud â cheisio gwahardd unrhyw beth. Mae'n ymwneud â gofyn i 'The Sun' wneud y peth iawn o ran y menywod a'r merched sy'n cyfrif am fwy na hanner ei ddarpar ddarllenwyr. Clywodd ymchwiliad Leveson ddadleuon o blaid ac yn erbyn tudalen tri, a daeth i'r casgliad bod tudalen tri a chynrychiolaeth menywod yn y papurau tabloid yn fwy cyffredinol yn codi materion pwysig a sensitif y mae angen eu hystyried ymhellach. Mae hyn yn rhan o'r ddadl honno a'r sgwrs honno.

Prin y mae wythnos yn mynd heibio pan nad ydym yn gweld darn newydd a heriol o ymchwil yn cael ei lansio ar gydraddoldeb rhywiol sy'n dangos presenoldeb parhaus rhywiaeth a gwahaniaethu. Yng Nghymru, dangosodd adroddiad diweddar Sefydliad Bevan, 'Menywod, Gwaith a'r Dirwasgiad yng Nghymru', er enghraifft, sut mae'r sefyllfa economaidd bresennol yn effeithio'n anghymesur ar fenywod. Dangosodd adroddiad Chwarae Teg, 'A Woman's Place', mai menywod sydd yn y sefyllfa wannaf yn y gweithle o hyd, gan wynebu anghydraddoldebau a heriau o ran sgiliau a chynnydd yn y gwaith.

Arferai lluniau fel y rhai a welir yn 'The Sun' fod yn dderbyniol yn y gweithle ar yr hyn a elwir yn galendrau 'merchetaidd' ac ati. Fodd bynnag, diolch i ddeddfwriaeth cyflogaeth a chydraddoldeb, mae'r rhan fwyaf o'r calendrau hynny bellach wedi diflannu, gan olygu mai 'The Sun' yw un o'r unig leodd lle byddwch yn gweld pornograffi meddal yn cael ei dderbyn a'i normaleiddio yn y gweithle—gweithleoedd fel y Cynulliad, er enghraifft, lle mae ein Llyfrgell yn dal copiau o 'The Sun', ac mae aelodau o staff yn cael eu hamlygu i'r lluniau hyn sy'n gwrthrychioli menywod yn rhywiol tra'n cyflawni eu swyddi. Oherwydd hynny, gofynnaf i'r Cynulliad ddilyn esiampl undeb myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth ac i beidio ag arddangos copiau o 'The Sun' yn y Llyfrgell hyd nes y ceir gwared ar dudalen tri.

I am very proud of the work that we are doing in Wales to tackle discrimination in all its forms. Our forthcoming end violence against women Bill will include a new focus on education about healthy relationships as part of a drive to develop a culture that promotes equality and challenges and questions abusive behaviour. The continued presence of page three in a national, daily, unrestricted newspaper serves only to undermine the good work that Government, the Assembly, the third sector, trade unions, teachers, parents and many others are doing every day to build a country in which we are all treated equally and with respect, and where young people grow up with healthy expectations of themselves and others.

Page three normalises the trivial objectification of women, entrenches inequality and sexist attitudes, and, quite simply, half-naked women just are not news. I urge Members to lend their support to the No More Page 3 campaign, which is being run with respect, integrity and a large dose of humour. I thank my co-tablers, Lindsay Whittle, Suzy Davies and Aled Roberts, for ensuring that there is cross-party support for the motion today. The No More Page 3 campaign's motto is:

'Say No To The Wrong Things, The Right Things Will Happen.'

That sounds about right to me.

15:05

Joyce Watson [Bywgraffiad Biography](#)

I thank Rebecca for bringing this debate forward. In my opinion, being opposed to page 3 of 'The Sun' is, as they say nowadays, 'a no-brainer'. However, page 3 is a symptom. Getting rid of page 3 does not mean a change in attitudes. Writing in 'The Guardian', Hadley Freeman, having said that

'Clearly, page 3 is ridiculous and anachronistic',

goes on to say:

'Any unmarried, unmothered woman over 30 is generally described as "brave" for which read: pitiable, for which read: tragic.... This is because women in the media...exist only in relation to men and children. Once a female celebrity has children, she is always, in the eyes of the media, a mother first and foremost, no matter what else she accomplishes, but a man is always a man.'

Women are either seen as desirable or maternal, still judged more by their appearance than their achievements. I read 'The Sun' yesterday. I was determined to be non-judgmental. I was pleased that Andy Murray's victory in Wimbledon was headlined:

'Wee bit of happiness at last for Dunblane',

Rwy'n falch iawn o'r gwaith rydym yn ei wneud yng Nghymru i fynd i'r afael â phob math o wahaniaethu. Bydd ein Bil arfaethedig i roi terfyn ar drais yn erbyn menywod yn cynnwys ffocws newydd ar addysg ar gydbertnhasau iach fel rhan o ymgyrch i ddatblygu diwylliant sy'n hyrwyddo cydraddoldeb ac yn herio a chwestiynau ymddygiad sarhaus. Mae presenoldeb parhaus tudalen tri mewn papur newydd anghyfyngedig dyddiol, cenedlaethol, yn tansellio'r gwaith da y mae'r Llywodraeth, y Cynulliad, y trydydd sector, undebau llafur, athrawon, rhieni a llawer o bobl eraill yn ei wneud bob dydd i greu gwlad lle caiff pawb eu trin yn gyfartal a'u parchu, a lle mae pobl ifanc yn tyfu i fyny gyda disgwyliadau iach ohonynt hwy eu hunain ac eraill.

Mae tudalen tri yn normaleiddio'r weithred o wrthrychioli menywod, yn sefydlu anghydraddoldeb ac agweddau rhywiaethol, ac, yn syml iawn, nid yw menywod hanner noeth yn newyddion. Anogaf yr Aelodau i gefnogi ymgyrch No More Page 3, sy'n cael ei rhedeg â pharch, gonestrwydd a llawer iawn o hiwmor. Diolch i'm cyd-gyflwynwyr, Lindsay Whittle, Suzy Davies ac Aled Roberts, am sicrhau bod cefnogaeth drawsbleidiol i'r cynnig heddiw. Arwyddair ymgyrch Page 3 No More yw:

'Dywedwch Na Wrth y Pethau Anghywir, A Bydd y Pethau Cywir yn Digwydd.'

Mae hynny'n swnio'n iawn i mi.

Diolch i Rebecca am gyflwyno'r ddadl hon. Yn fy marn i, does dim dwywaith y dylid gwrthwynebu tudalen 3 'The Sun'. Fodd bynnag, symptom yw tudalen 3. Nid yw cael gwared ar dudalen 3 yn golygu y bydd agweddau yn newid. Wrth ysgrifennu yn 'The Guardian', mae Hadley Freeman, ar ôl dweud

bod tudalen 3 yn amlwg yn rhywbeth chwerthinllyd ac anacronistig,

yn mynd ymlaen i ddweud

bod unrhyw fenyw ddi-briod, heb blant dros 30 fel arfer yn cael ei disgrifio'n "ddewr", hynny yw, mewn sefyllfa druenus a thrasig, a hynny am nad yw menywod yn y cyfryngau yn bodoli ac eithrio mewn perthynas â dynion a phlant. Unwaith y caiff gwraig enwog blant, mae bob amser, o safbwynt y cyfryngau, yn fam yn gyntaf ac yn bennaf, ni waeth beth arall y bydd yn ei gyflawni, ond mae dyn bob amser yn ddyn. '

Mae menywod naill ai'n cael eu hystyried yn ddymunol neu'n famol, ac maent yn dal i gael eu barnu'n fwy yn ôl eu hymddangosiad na'u cyflawniadau. Darllenais 'The Sun' ddoe. Roeddwn yn benderfynol o fod yn anfeiriadol. Wrth gyfeirio at fuddugoliaeth Andy Murray yn Wimbledon, roeddwn yn falch o weld y pennawd:

'Wee bit of happiness at last for Dunblane',

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

as I had got the impression that, for most of the media, winning Wimbledon has made Murray an honorary Englishman. No such joy for Ms Bartoli, the French winner of the ladies' final at Wimbledon. The message went out loud and clear: 'We want our foreigners to conform to our stereotypes'. The media coverage was as embarrassing as it was stupid. It also ignored Virginia Wade's 1977 Wimbledon victory.

Fortunately, the message that goes out from this National Assembly for Wales is very different. 'We need to be impatient for change' was the message of human rights campaigner, Shami Chakrabarti, when she made the keynote speech in the Pierhead as part of the Assembly's Presiding Officer's, Rosemary Butler's, Women in Public Life campaign. I have tried to encourage the role of women in construction. Ours is not a negative campaign. On the contrary, it is positive. It seeks to celebrate the role of women in every aspect of life. That is the reality that we are seeking to celebrate and that we want the media to reflect.

gan fy mod wedi cael yr argraff, yn achos y rhan fwyaf o'r cyfryngau, fod buddugoliaeth Wimbledon wedi gwneud Murray yn Sais anrhydeddus. Ni welwyd llawenydd o'r fath ar gyfer Ms Bartoli o Ffrainc, sef enillydd rownd derfynol y menywod yn Wimbledon. Roedd y neges yn glir: 'We want our foreigners to conform to our stereotypes'. Roedd y sylw yn y cyfryngau yn annifyr ac yn hurt. Anwybyddodd hefyd fuddugoliaeth Virginia Wade yn Wimbledon yn 1977.

Yn ffodus, mae'r neges o Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn wahanol iawn. 'Mae angen bod yn ddiamynedd dros newid' oedd neges yr ymgyrchydd hawliau dynol, Shami Chakrabarti, yn ei haraith yn y Pierhead fel rhan o ymgyrch Menywod mewn Bywyd Cyhoeddus Llywydd y Cynulliad, Rosemary Butler. Rwyf wedi ceisio annog rôl menywod yn y diwydiant adeiladu. Nid ymgyrch negyddol mohoni. I'r gwrthwyneb, mae'n gadarnhaol. Mae'n ceisio dathlu rôl menywod ym mhob agwedd ar fywyd. Dyna'r realiti rydym yn ceisio ei ddathlu ac rydym am i'r cyfryngau ei gyfleu.

15:07

Lindsay Whittle [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I am delighted to speak in this debate today. I, too, attended the Liberty event last week, and listened to Shami Chakrabarti, who was a very inspiring speaker indeed. You might regard me as a typical Welshman: I drink beer, I sing a lot and I support rugby. However, I am also proud to say, in this Chamber, that I am indeed a feminist. Most of us old-fashioned Assembly Members still read newspapers. For some readers, myself included, the first pages we turn to are maybe the back pages to check our favourite sports and teams. I am sure that Ann Jones does that as well. Others will automatically go to the letters to the editor page to ensure that maybe we, as Assembly Members, are not being criticised or even praised—although the latter is unlikely. Some go to the editorial to check that public opinion is being reflected through the readership. However, I am saddened that there are those in Wales who always refer to page 3 first and make some sexist or even worse comment. I am not a prudish person, I can assure you, but I cannot help feel some sadness that families allow this sort of publication into their homes, where young children can view this quite openly. What message is that sending to your daughters, your sisters, your wives, your partners, your mothers and your girlfriends? Ask yourself this, guys: 'What message is this sending to your sons, your brothers and your fathers?' Are women not to be respected?

Mae'n bleser gennyf siarad yn y ddadl hon heddiw. Roeddwn innau, hefyd, yn bresennol yn nigwyddiad Liberty yr wythnos diwethaf, a chlywais araith Shami Chakrabarti, a oedd yn siaradwr ysbrydoledig iawn yn wir. Efallai y byddwch yn fy ystyried yn Gymro nodweddiadol: rwy'n yfed cwrw, rwy'n canu gryn dipyn ac rwy'n mwynhau rygbi. Fodd bynnag, rwyf hefyd yn falch o ddweud, yn y Siambr hon, fy mod yn wir yn ffeminydd. Mae'r rhan fwyaf ohonom ni'r Aelodau Cynulliad hen-ffasiwn yn dal i ddarllen papurau newydd. I rai darllenwyr, gan gynnwys fi fy hun, y tudalennau cyntaf y byddwn yn troi atynt efallai yw'r tudalennau cefn er mwyn cael hanes ein hoff chwaraeon a thimau. Rwy'n siŵr bod Ann Jones yn gwneud hynny hefyd. Bydd eraill yn troi'n awtomatig at y llythyrar ar dudalen y golygydd er mwyn sicrhau nad ydym ni, fel Aelodau Cynulliad, efallai'n cael ein beirniadu neu hyd yn oed ein canmol—er bod yr olaf yn annhebygol. Bydd rhai yn troi at yr erthygl olygyddol er mwyn sicrhau bod barn y cyhoedd yn cael ei chyfleu drwy'r darllenwyr. Fodd bynnag, mae'n peri tristwch imi fod rhai yng Nghymru sydd bob amser yn troi at dudalen 3 yn gyntaf ac yn gwneud rhyw sylw rhywiaethol neu hyd yn oed waeth. Nid wyf yn berson maldodus, gallaf eich sicrhau, ond ni allaf ond teimlo rhywfaint o dristwch bod teuluoedd yn caniatáu i gyhoeddiad o'r fath gyrraedd eu cartrefi, lle gall plant ifanc ei weld yn eithaf agored. Pa neges y mae hynny'n ei chyfleu i'ch merched, eich chwiorydd, eich gwragedd, eich partneriaid, eich mamau a'ch cariadon? Gofynnwch i chi'ch hun ddyonion; 'Pa fath o neges y mae hyn yn ei chyfleu i'ch meibion, eich brodyr a'ch tadau? Oni ddylid parchu menywod?

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Imagine what a tourist would think as they thumb through what is supposed to be a major UK-wide newspaper—I use that phrase with a pinch of salt, because Wales is very rarely mentioned in British newspapers anyway—and on page 3, randomly, is a woman posing with her bare breasts on full display. Can you think of anything more archaic—even silly, I would say—not to mention deeply sexist? I cannot imagine what it says to an outsider about the state of our society that this should happen. If any of us went to any modern western country and found something similar, we would surely question the morality of that nation. You do not see it in Europe.

There are magazines available for those who feel the need to view such material, and I agree that there is another debate to be had on those publications, too. However, the important question that we are debating today is whether page 3 is suitable for families to look at in their own homes. I, certainly, argue that it is not. Editors have a duty to respect half of our population. Some might say that it is just an example of a nanny state gone mad, and that there is nothing wrong with a bit of cheeky fun in the best British tradition. Well, this is not the traditional Victorian postcard that you look at in antique fairs, and there are many things that were considered traditional or just a bit of cheeky fun that are no longer acceptable to people in the modern world. This cheeky bit of fun is actually based on demeaning and sexist views of women, and is totally past its sell-by date.

Dychmygwch beth fyddai teithiwr yn ei feddwl wrth iddo gael cipolwg brysiog drwy'r hyn a elwir yn un o brif bapurau newydd y DU—defnyddiaf yr ymadrodd hwnnw gyda phinsiad o halen, gan mai prin iawn y cyfeirir at Gymru mewn papurau newydd Prydeinig beth bynnag—ac ar dudalen 3, ar hap, mae menyw fronnoeth. Allwch chi feddwl am unrhyw beth mwy hynafol—gwirion, hyd yn oed, yn fy marn i—heb sôn am hynod rywiaethol? Ni allaf ddychmygu beth mae'n ei ddweud wrth rywun o'r tu allan am gyflwr ein cymdeithas. Pe bai unrhyw un ohonom yn mynd i unrhyw wlad orllewinol fodern ac yn dod ar draws rhywbeth tebyg, byddem yn sicr yn cwestiynu moesoldeb y wlad honno. Nid ydych yn ei weld yn Ewrop.

Mae cylchgronau ar gael i'r rhai sy'n teimlo bod angen iddynt weld deunydd o'r fath, a chytunaf fod dadl arall i'w chael o ran y cyhoeddiadau hynny, hefyd. Fodd bynnag, y cwestiwn pwysig rydym yn ei ddadlau heddiw yw a yw tudalen 3 yn addas i deuluoedd edrych arni yn eu cartrefi eu hunain. Yn sicr, dadleuaf nad yw'n addas. Mae gan olygyddion ddyletswydd i barchu hanner ein poblogaeth. Efallai y byddai rhai yn dweud ei bod ond yn enghraifft o wladwriaeth faldodus wedi mynd yn wallgof, ac nad oes unrhyw beth o'i le gydag ychydig o hwyl Brydeinig ddiniwed. Wel, nid dyma'r cerdyn post Fictoraidd traddodiadol a welch mewn ffeiriau hen bethau, ac mae llawer o bethau a arferai gael eu hystyried yn draddodiadol neu'n ychydig o hwyl ddiniwed nad ydynt yn dderbyniol i bobl yn y byd modern mwyach. Mae'r ychydig o hwyl ddiniwed hon yn seiliedig mewn gwirionedd ar ddiraddio menywod a safbwyntiau rhywiaethol amdanynt, ac mae'n rhywbeth sydd wedi dyddio'n llwyr.

15:11 **Janet Finch-Saunders** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I am a little bit concerned about the tone of the debate. Surely, there would not be a page 3 if people did not want to pose for it? If a woman is proud of her body and she chooses to allow herself to be shown on page 3 of a major newspaper, do you think that we have a right here to deny her that choice? It also comes down to the choice—

Rwyf ychydig yn bryderus am dôn y dadl. Ni fyddai tudalen 3 yn bodoli pe na fyddai pobl am ymddangos arni. Os yw menyw yn falch o'i chorff ac yn dewis ymddangos ar dudalen 3 un o'r prif bapurau newydd, a gredwch fod gennym yr hawl yma i wrthod rhoi'r dewis hwnnw iddi? Mae hefyd yn fater o ddewis—

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

15:11 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

If you want to make a speech, Janet, I will call you. That is enough.

Os hoffech wneud araith, Janet, fe'ch galwaf. Dyna ddigon.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

15:11 **Janet Finch-Saunders** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Do you not think that there is a choice involved in someone wanting to buy the newspaper? They would not buy it if it was so offensive.

Oni chredwch fod rhywun yn dewis prynu'r papur newydd? Ni fyddai'n ei brynu pe bai mor sarhaus.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

15:11 **Lindsay Whittle** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I am ashamed that you stood up and said that on behalf of women in this Chamber. You really do yourself a great disservice.

Mae gennyf gywilydd eich bod wedi sefyll i fyfyr a dweud hynny ar ran y menywod yn y Siambr hon. Rydych yn wir yn gwneud anghymwynas fawr â chi eich hun.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

I fully support Rebecca Evans in her efforts here today. I once read that the best advice a man can give to his son is to respect the opposite sex and treat them with dignity. The role of women in Welsh life has always been extremely important. If we intend to build a new Wales, we need to ensure that we finally put an end to this sort of publication. Women in Wales need to feel safe and respected. People in Wales need to be aware that, in Wales, not only women are feminists, but it is pretty cool for men to be feminists too. I am really proud to support this. Well done, Rebecca.

Cefnogaf Rebecca Evans yn llwyr yn ei hymdrechion yma heddiw. Darllenais unwaith mai'r cyngor gorau y gall dyn ei roi i'w fab yw i barchu menywod a'u trin ag urddas. Mae rôl menywod ym mywyd Cymru bob amser wedi bod yn eithriadol o bwysig. Os ydym yn bwriadu adeiladu Cymru newydd, mae angen inni sicrhau ein bod o'r diwedd yn rhoi terfyn ar gyhoeddiad o'r fath. Mae angen i fenywod yng Nghymru deimlo'n ddiogel a'u bod yn cael eu parchu. Mae angen i bobl yng Nghymru fod yn ymwybodol bod menywod, yng Nghymru, nid yn unig yn ffeministiaid, ond ei bod yn eithaf cŵl i ddynion fod yn ffeministiaid hefyd. Rwy'n falch iawn o gefnogi hyn. Da iawn, Rebecca.

15:12

Ann Jones [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Rebecca outlined the start of the No More Page 3 campaign, and where it has received its support from is unique in that it has galvanised everybody together. It has galvanised men as well, and I am grateful to Lindsay Whittle for that last contribution.

I believe the reason that this campaign has caught the imagination of so many of our constituents and colleagues is precisely because page 3 is fundamentally outdated—if it ever was fashionable, which I doubt. The world into which page 3 was introduced is very different from the world of today, thank goodness. Page 3 normalises objectification in society, and we still live in a country where two women a week are killed at the hands of their partners or ex-partners. Sixty thousand women are raped every year, and, in 2011, in England and Wales, there were over 300,000 sexual assaults.

If page 3 is removed from 'The Sun' newspaper, it is, of course, not the only solution to ending violence against women, and the fight for equality will not be over. That is why I welcome the proposals in the forthcoming end violence against women Bill. With nearly a third of 16 to 18-year-olds experiencing sexual touching at school, and almost three quarters of girls having been called sexual names, that is why the Bill, I am sure, will ensure that young women and girls, and, more importantly, young boys, will learn key concepts of respect, fairness and consent, which are the way in which relationships should be built.

Amlinellodd Rebecca ddechrau ymgyrch No More Page 3, ac mae natur y gefnogaeth y mae wedi'i chael wedi bod yn unigryw o ran y ffaith ei bod wedi uno pawb ynghyd. Mae dynion wedi dangos cefnogaeth hefyd, ac rwy'n ddiolchgar i Lindsay Whittle am y cyfraniad diwethaf.

Credaf mai'r rheswm pam bod yr ymgyrch hon wedi dal dychymyg cynifer o'n hetholwyr a'n cyd-Aelodau yw am fod tudalen 3 bellach yn rhywbeth hen-ffasiwn—os oedd erioed yn ffasiynol, sy'n amheus gen i. Mae'r byd y cyflwynwyd tudalen 3 iddo yn wahanol iawn i'r byd heddiw, diolch byth. Mae tudalen 3 yn normaleiddio gwrthrychioli mewn cymdeithas, ac rydym yn dal i fyw mewn gwlad lle mae dwy fenyw yr wythnos yn cael eu lladd gan euartneriaid neu gyn-bartneriaid. Mae 60,000 o fenywod yn cael eu treisio bob blwyddyn, ac, yn 2011, yng Nghymru a Lloegr, cafwyd dros 300,000 o ymosodiadau rhywiol.

Os ceir gwared ar dudalen 3 o bapur newydd 'The Sun', nid dyna'r unig ateb, wrth gwrs, i roi terfyn ar drais yn erbyn menywod, ac ni fydd y frwydr yn erbyn cydraddoldeb drosodd. Dyna pam rwy'n croesawu'r cynigion yn y Bil arfaethedig i roi terfyn ar drais yn erbyn menywod. Gyda bron draean o bobl ifanc rhwng 16 a 18 oed yn cael eu cyffwrdd yn rhywiol yn yr ysgol, a bron dri chwarter y merched wedi cael eu galw'n enwau rhywiol, dyna pam y bydd y Bil, rwy'n siŵr, yn sicrhau bod menywod ifanc a merched, ac, yn fwy pwysig, bechgyn ifanc, yn dysgu cysyniadau allweddol parch, tegwch a chaniatâd, sef y ffordd y dylid meithrin cydberthnasau.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

It is a two-pronged attack—the No More Page 3 campaign and our proposals, which will see an improvement to the lives of women, and make a better society for us. If successful, the campaign will stop roughly 7 million people a day from seeing the objectification of women in a newspaper. It will show those people that the objectification of women is not news. It will show those same readers that women can aspire to be more than just glamour models. Had glamour models been the key, many of us standing here today would never have come out of our front doors, let alone our back doors, into any form of employment. So, it is not good enough to use the blasé response of, 'If you don't like it, don't buy it', or even to say 'Parents should turn the page over if it is in the family home'. Those are the two quotes from the Prime Minister and the Deputy Prime Minister of the UK Government. I find that quite disturbing indeed, because, Deputy Presiding Officer, Wales has led the UK in promoting gender equality, and I am proud that this Assembly has always had a strong record of female representation and creates positive role models for women, and hopefully, for more women in Wales to step forward.

It is time to support the 'No More Page Three' campaign, and it is time for us to carry on our proud tradition here of championing gender equality and to be the first legislature to show that we do support women, whatever their size, creed or colour in whatever they want to do.

15:16

Bethan Jenkins [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

When I was thinking about what to say in this debate today, I did not really know where to start, because the sexualisation, sexism and objectification of women is so endemic in this society that I think that page 3, quite frankly, is the tip of the iceberg.

So, I want to start with a quote:

'There's too many interesting women I have not had the experience to know in this life because I have been brainwashed.'

Those are the words of Dustin Hoffman. Brainwashed that a certain look is ideal; women dismissed because they do not fit what society defines as acceptable, and undermined instantly if they do not look a certain way due to other people's attitudes towards them, and framed by the media, by adverts and by the continuous stereotyping of women in society.

When Clare Short had an opinion on the page 3 campaign, she was branded 'fat, jealous and a kill-joy' by 'The Sun' for speaking out against page 3. For speaking out on these issues, you are made to feel that you are wrong for having an opinion.

Mae'n ymosodiad deublyg—ymgyrch No More Page 3 a'n cynigion, a fydd yn gwella bywydau menywod, ac yn creu cymdeithas well i ni. Os bydd yn llwyddiannus, bydd yr ymgyrch yn atal tua 7 miliwn o bobl y dydd rhag gweld menywod yn cael eu gwrthrychioli mewn papur newydd. Bydd yn dangos i'r bobl hynny nad yw gwrthrychioli menywod yn newyddion. Bydd yn dangos i'r un darllenwyr hynny y gall menywod ddyheu i fod yn fwy na dim ond modelau bronnoeth. Pe bai modelau bronnoeth wedi bod yn allwedd, ni fyddai llawer ohonom sy'n sefyll yma heddiw erioed wedi camu drwy ein drysau blaen, heb sôn am ein drysau cefn, i mewn i unrhyw fath o gyflogaeth. Felly, nid yw'n ddigon da i ymateb mewn ffordd blasé a dweud 'Os nad ydych chi'n ei hoffi, peidiwch â'i brynu', neu hyd yn oed 'Dylai rhieni droi'r dudalen os yw yng nghartref y teulu'. Dyna'r ddau ddyfyniad gan Brif Weinidog a Dirprwy Brif Weinidog Llywodraeth y DU. Mae hynny'n peri pryder mawr imi, oherwydd, Ddirprwy Lywydd, mae Cymru wedi arwain y DU yn y gwaith o hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau, ac rwy'n falch bod y Cynulliad hwn bob amser wedi cynnwys nifer fawr o gynrychiolwyr benywaidd a'i bod yn creu modelau rôl cadarnhaol i fenywod, a fydd, gobeithio, yn annog rhagor o fenywod yng Nghymru i gamu ymlaen.

Mae'n bryd cefnogi ymgyrch 'No More Page 3', ac mae'n bryd inni gynnal ein traddodiad balch yma o hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau fel y ddeddfwrfa gyntaf i ddangos ein bod yn cefnogi menywod, beth bynnag eu maint, eu credo neu liw, ym mha beth bynnag y maent am ei wneud.

Pan oeddwn yn meddwl am beth i'w ddweud yn y ddadl hon heddiw, nid oeddwn mewn gwirionedd yn gwybod ble i ddechrau, gan fod rhywioli, rhywiaeth a gwrthrychioli menywod mor endemig yn y gymdeithas hon fel nad ydym prin yn crafu'r wyneb, a dweud y gwir, wrth sôn am dudalen 3.

Felly, rwyf am ddechrau gyda dyfyniad:

Mae gormod o fenywod diddorol nad wyf wedi cael y profiad o'u hadnabod yn y bywyd hwn gan fy mod wedi cael fy nghyflyru.

Dyna eiriau Dustin Hoffman. Gydag unigolion wedi eu cyflyru bod golwg benodol yn ddelfrydol; caiff menywod eu hanwybyddu am nad ydynt yn cyfateb i'r hyn y mae cymdeithas yn ei ddiffinio'n dderbyniol, a'u tansellio'n syth os nad oes ganddynt edrychiad penodol o ganlyniad i agweddau pobl eraill tuag atynt, a'u fframio gan y cyfryngau, gan hysbysebion a chan ystrydebau parhaus o fenywod mewn cymdeithas.

Pan oedd gan Clare Short farn ar yr ymgyrch tudalen 3, cafodd ei galw'n dew ac yn genfigennus gan 'The Sun' am siarad yn gyhoeddus yn erbyn tudalen 3, ac fe'i cyhuddwyd o geisio difetha hwyl pobl eraill. Os byddwch yn siarad yn gyhoeddus ar y materion hyn, gwneir ichi deimlo'n wael am fod gennych farn.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

So, I want to look at all of the people who have been abused by sexuality, sexualisation and objectification, and the list is endless. Look at Reeva Steenkamp who was going out with Oscar Pistorius; she died and they put a picture of her in a bikini on the front page of the newspapers. This woman was killed. I was embarrassed to read those papers. Marion Bartoli, as Joyce Watson said, won Wimbledon, but John Inverdale had the audacity to say that she was 'no looker' and that she had to resort to tennis. I think that that, again, was totally unacceptable. Helen Flannigan, who was on 'I'm a Celebrity', has mental health issues and was criticised, yet again. BBC presenters Miriam O'Reilly and Anna Ford were criticised for their age, because obviously they are too old to be on television. We have the sexiest female lists in our papers here in Wales and anonymous online comments against politicians and people here in our society. Julia Gillard who was Wales-born had to do a speech in her national parliament about misogyny and said that obsessive media were pouring over every detail of her life. I think that that is totally unacceptable in this day and age.

The University at Buffalo did a study on the changes in how intensely sexualised images of women have become. The study looked at people who read the 'Rolling Stone' magazine, and said:

'What we conclude from this is that popular media outlets...are not depicting women as sexy musicians or actors; they are depicting women musicians as ready and available for sex. This is problematic...because it indicates a decisive narrowing of media representations of women'.

As has been said, and if anybody wants to challenge it here today, it exacerbates the male perception of women, it exacerbates domestic violence, and it exacerbates how women feel about their bodies. That is why I set up the cross-party group on eating disorders in this institution, so that we can challenge those perceptions of people's body images. Young women—young men as well now, to be fair—should not have to go out in society and be worried that they are not a size zero, or that they do not fit a certain image. There are now children as young as seven who are worried about what they eat, what they look like, and where they go to socialise. Some people are smoking as a result of not wanting to put on weight. We have to challenge these stereotypes and that is why I think that the Welsh Government should be introducing more body-confidence lessons and self-esteem lessons in schools, so that we can stop young people from developing mental illnesses down the line that will affect their everyday lives.

Felly, hoffwn edrych ar bawb sydd wedi cael eu cam-drin mewn perthynas â rhywioldeb, rhywioli a gwrthrychioli, ac mae'r rhestr yn ddiwedd. Un enghraifft yw Reeva Steenkamp, a oedd mewn perthynas gydag Oscar Pistorius; bu farw a rhoesant lun ohoni mewn bicini ar dudalen flaen y papurau newydd. Cafodd y wraig hon ei lladd. Teimlais gwilydd wrth ddarllen y papurau newydd hynny. Enillodd Marion Bartoli, fel y dywedodd Joyce Watson, yn Wimbledon, ond roedd John Inverdale yn ddigon hy i ddweud nad oedd yn ferch ddel iawn a'i bod wedi gorfod troi at chwarae tennis fel y dewis olaf. Credaf fod hynny, unwaith eto, yn gwbl annerbyniol. Mae gan Helen Flannigan, a ymddangosodd ar 'I'm a Celebrity', broblemau iechyd meddwl a chafodd ei beirniadu, unwaith eto. Cafodd cyflwynwyr y BBC Miriam O'Reilly ac Anna Ford eu beirniadu am eu hoedran, am eu bod yn amlwg yn rhy hen i fod ar y teledu. Mae gennym y rhestrau o fenywod mwyaf rhywiol yn ein papurau newydd yma yng Nghymru a sylwadau ar-lein dienw yn erbyn gwleidyddion a phobl yma yn ein cymdeithas. Bu'n rhaid i Julia Gillard a anwyd yng Nghymru wneud araith yn ei senedd genedlaethol am wreig-gasineb a dywedodd fod y cyfryngau obsesiynol yn myfyrio dros bob manylyn o'i bywyd. Credaf fod hynny'n gwbl annerbyniol yn yr oes sydd ohoni.

Cynhaliodd y Brifysgol yn Buffalo astudiaeth ar y newidiadau yn y modd y mae lluniau o fenywod yn cael eu rhywioli'n gynyddol. Edrychodd yr astudiaeth ar bobl sy'n darllen cylchgrawn 'Rolling Stone', a dywedwyd

mai'r hyn a gasglwyd o'r astudiaeth hon yw nad yw cyfryngau poblogaidd yn dangos menywod fel cerddorion neu actorion rhywiol; maent yn darlunio cerddorion benywaidd fel menywod sy'n barod i gael rhyw ac ar gael i wneud hynny. Mae hyn yn broblem, oherwydd mae'n dangos portreadau cul iawn o fenywod yn y cyfryngau'.

Fel y dywedwyd, ac os oes unrhyw un yn dymuno ei herio yma heddiw, mae'n gwaethygu canfyddiad dynion o fenywod, mae'n gwaethygu trais domestig, ac mae'n gwaethygu'r ffordd mae menywod yn teimlo am eu cyrff. Dyna pam y sefydlais y grŵp trawsbleidiol ar anhwylderau bwyta yn y sefydliad hwn, fel y gallwn herio'r canfyddiadau hynny o ddelwedd pobl o gyrff. Ni ddylai menywod ifanc—dynion ifanc hefyd erbyn hyn, a bod yn deg—orfod mynd allan mewn cymdeithas a phoeni nad ydynt yn faint sero, neu nad ydynt yn cyd-fynd â delwedd benodol. Erbyn hyn mae plant mor ifanc â saith oed sy'n poeni am yr hyn y maent yn ei fwyta, sut maent yn edrych, a ble maent yn mynd i gymdeithasu. Mae rhai pobl yn ysmegu am nad ydynt am fagu pwysau. Rhaid inni herio'r ystrydebau hyn a dyna pam y credaf y dylai Llywodraeth Cymru fod yn cyflwyno mwy o wersi hyder yn y corff a gwersi hunan-barch mewn ysgolion, er mwyn inni allu atal pobl ifanc rhag datblygu salwch meddwl maes o law a fydd yn effeithio ar eu bywydau bob dydd.

On a practical issue, with regard to the page 3 campaign, we need to be challenging retailers and advertisers—that is where the big bucks lie. People will continue to buy a paper, but if advertisers take away their sponsorship from these papers, and if retailers, such as small shops—we have plenty of small shops in Wales—refuse to stock 'The Sun', we will be on to something. We do not have the powers in this national institution to tell 'The Sun' to stop doing this, but we have influence and we have power in terms of what we say and the message that we bring to 'The Sun' and other, similar papers.

Therefore, I urge everyone to support this debate, and I hope, if people have a differing opinion—as we have heard from Janet Finch-Saunders—that this debate will change their minds. Women in society have suffered for far too long. I know, Janet, if I may say so, that you have suffered, as an Assembly Member, from judgments about how you come over or about looking a certain way. So, I would like you to understand that that is how many other women in society feel, and I urge you to give your support for this campaign.

15:21

Aled Roberts [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I also welcome the opportunity to participate in this debate today. I am tempted to claim that I am a feminist, given the tenor of the debate, but my wife would soon put that record straight. [Laughter.] I think, however, that some of us have been accused, in bringing this debate forward, of seeking a ban on page 3 and engaging in attempts at press censorship. I have to say that, as a liberal, I have been brought up to tolerate opinions that are very different to mine, and I have been accused of being intolerant in signing up to today's motion. I accept that there is a view, as Ann Jones mentioned, that says, 'If you don't like it; don't buy it'. I certainly do not like it, and I do not buy it, but I think that we need to go further. We need to make a statement, which we have the opportunity to make today, that we do not believe that it is acceptable in this day and age, despite firmly held convictions, for young people to be placed in inappropriate situations in public circumstances such as sitting on a bus or a train when, even though they might not like it and do not buy it, they cannot control those situations.

As Rebecca Evans stated—thanks, Rebecca, for instigating today's debate—'The Sun' currently has a daily circulation of 2.5 million. It is estimated that 7.5 million people see 'The Sun' every day. Among those people are young men and young women who are still in the process of forming and understanding their identity, which is something that Bethan referred to. They are forming opinions in relation to both their identity and those of people around them. How they eventually see the world and their place in it is often coloured by the images that they encounter along the way, including, in this country, the images on page 3.

Ar fater ymarferol, o ran yr ymgyrch yn ymwneud â thudalen 3, mae angen inni herio manwerthwyr a hysbysebwywr—hynny yw lle mae'r arian mawr. Bydd pobl yn parhau i brynu papurau newydd, ond os na fydd hysbysebwywr yn noddi'r papurau hyn, ac os bydd manwerthwyr, megis siopau bach—mae gennym ddigon o siopau bach yng Nghymru—yn gwrthod gwerthu 'The Sun', gallwn fynd i'r afael â hyn. Nid oes gennym y pwerau yn y sefydliad cenedlaethol hwn i ddweud wrth 'The Sun' i roi'r gorau i wneud hyn, ond mae gennym ddylanwad ac mae gennym bŵer o ran yr hyn rydym yn ei ddweud a'r neges rydym yn ei chyfleu i 'The Sun' a phapurau tebyg eraill.

Felly, anogaf bawb i gefnogi'r ddadl hon, a gobeithiaf, os bydd gan bobl farn wahanol—fel yr ydym wedi ei chlywed gan Janet Finch-Saunders—y bydd y ddadl hon yn newid eu meddyliau. Mae menywod mewn cymdeithas wedi dioddef ers gormod o amser o lawer. Gwn, Janet, os caf ddweud hynny, eich bod, fel Aelod Cynulliad, wedi dioddef barn am y ffordd rydych yn ymddangos neu am edrych mewn ffordd benodol. Felly, hoffwn ichi ddeall mai dyna sut mae llawer o fenywod eraill mewn cymdeithas yn ei deimlo, ac fe'ch anogaf i gefnogi'r ymgyrch hon.

Croesawaf hefyd y cyfle i gymryd rhan yn y ddadl hon heddiw. Caf fy nhemtio i ddweud fy mod yn ffeminydd, o gofio hanfod y ddadl, ond byddai fy ngwraig yn fuan yn anghytuno â mi. [Chwerthin.] Credaf, fodd bynnag, fod rhai ohonom wedi cael ein cyhuddo, wrth gyflwyno'r ddadl hon, o geisio gwaharddiad ar dudalen 3 a cheisio sensro'r wasg. Rhaid imi ddweud, fel rhyddfrydwr, fy mod wedi cael fy magu i oddef barn sy'n wahanol iawn i'm barn fy hun, ac rwyf wedi cael fy nghyhuddo o fod yn anoddefgar wrth gefnogi'r cynnig heddiw. Derbyniaf fod barn, fel y soniodd Ann Jones, sy'n dweud, 'Os nad ydych yn ei hoffi, peidiwch â'i brynu'. Yn sicr, nid wyf yn ei hoffi, ac nid wyf yn ei brynu, ond credaf fod angen inni fynd ymhellach. Mae angen inni wneud datganiad, y mae gennym y cyfle i'w wneud heddiw, na chredwn ei bod yn dderbyniol yn yr oes sydd ohoni, er gwaethaf daliadau cadarn, i bobl ifanc gael eu rhoi mewn sefyllfaoedd amhriodol mewn amgylchiadau cyhoeddus megis eistedd ar fws neu drên pan na allant, hyd yn oed os nad ydynt yn ei hoffi ac nad ydynt yn ei brynu, reoli'r sefyllfaoedd hynny.

Fel y dywedodd Rebecca Evans—diolch, Rebecca, am annog y ddadl heddiw—mae gan 'The Sun' gylchrediad dyddiol o 2.5 miliwn. Amcangyfrifir bod 7.5 miliwn o bobl yn gweld 'The Sun' bob dydd. O blith y bobl hynny mae dynion ifanc a menywod ifanc sydd yn dal yn y broses o lunio a deall eu hunaniaeth, sy'n rhywbeth y cyfeiriodd Bethan ato. Maent yn ffurfio barn mewn perthynas â'u hunaniaeth hwy a hunaniaeth y bobl hynny o'u cwmpas. Mae'r ffordd y maent yn gweld y byd a'u lle ynddo yn y pen draw yn aml yn cael ei lliwio gan y delweddau y maent yn dod ar eu traws ar hyd y ffordd, gan gynnwys, yn y wlad hon, y lluniau ar dudalen 3.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Therefore, what place does page 3 have in today's society? How can anyone claim that it contributes to the self-esteem of young women, and how is it helping those young women to develop positive attitudes to themselves in any way other than to their physical attributes? As the father of two male teenagers, I perhaps could be expected to have less fear about or interest in this subject than the father of two young females, but I do not believe that that is the case, because we are creating a situation in which my young sons believe that they are growing up in a society that is no different to the society that I grew up in in the 1960s and 1970s. Will it encourage those young people to engage more in society? No. Is it perpetuating gender stereotyping? Yes, most definitely. I believe that it is rather sad that the editor and the owners of 'The Sun' do not believe that they could make a much more positive contribution to the lives of young people today, by accepting the aims of this campaign.

As has been stated, the early day motion in the House of Commons called for a cessation in the distribution of 'The Sun' newspaper on the Commons estate. I have to say that I am rather surprised that we have heard this afternoon that the Assembly library actually involves 'The Sun' as well.

It is particularly damaging to young girls who are growing up with a warped view of what society thinks a woman should be. We only need to look at the increasing evidence of anorexia and other medical conditions, as well as the work done by Gok Wan and the Campaign for Body Confidence, to know that something is wrong with today's society's attitude towards women and their appearance.

Publications that purport to be family newspapers should not be displaying such images of women. They are degrading and send the message that women can be valued only for their appearances. The campaign appears to have a great deal of cross-party support here already, and I hope that this Assembly can contribute positively to the wider debate that our society desperately needs.

Felly, pa le sydd i dudalen 3 mewn cymdeithas heddiw? Sut y gall unrhyw un honni ei bod yn cyfrannu at hunan-barch menywod ifanc, a sut mae'n helpu'r menywod ifanc hynny i ddatblygu agweddau cadarnhaol tuag at eu hunain mewn unrhyw ffordd ac eithrio eu nodweddion corfforol? Fel tad i ddau fachgen yn eu harddegau, efallai y gellid disgwyl imi fod â llai o ofn am y pwnc hwn neu â llai o ddiddordeb ynddo na thad i ddwy ferch ifanc, ond ni chredaf fod hynny'n wir, oherwydd rydym yn creu sefyllfa lle mae fy meibion ifanc yn credu eu bod yn tyfu i fyny mewn cymdeithas nad yw'n ddim gwahanol i'r gymdeithas y cefais i fy magu ynddi yn y 1960au a'r 1970au. A fydd yn annog y bobl ifanc hynny i chwarae mwy o ran mewn cymdeithas? Na. A yw'n cynnal ystrydebu ar sail rhyw? Ydy, yn bendant. Credaf ei bod braidd yn drist nad yw golygydd a pherchenogion 'The Sun' yn credu y gallent wneud cyfraniad llawer mwy cadarnhaol at fywydau pobl ifanc heddiw, drwy dderbyn nodau'r ymgyrch hon.

Fel y nodwyd, galwodd y cynnig cynnar-yn-y-dydd yn Nhŷ'r Cyffredin am roi'r gorau i ddosbarthu papur newydd 'The Sun' ar ystâd Tŷ'r Cyffredin. Rhaid imi ddweud fy mod yn synnu braidd ein bod wedi clywed y prynhawn yma fod llyfrgell y Cynulliad mewn gwirionedd yn cynnwys 'The Sun' hefyd.

Mae'n arbennig o niweidiol i ferched ifanc sy'n tyfu i fyny gyda chanfyddiad gwyrddroedig o sut beth y dylai menyw fod ym marn cymdeithas. Dim ond edrych ar y dystiolaeth gynyddol o anorecsia a chyflyrau meddygol eraill sydd angen inni ei wneud, yn ogystal â'r gwaith y mae Gok Wan a Campaign for Body Confidence yn ei wneud, i wybod bod rhywbeth o'i le gydag agwedd cymdeithas heddiw tuag at fenywod a'u hymddangosiad.

Ni ddylai cyhoeddiadau sy'n honni eu bod yn bapurau newydd teuluol fod yn arddangos lluniau o'r fath o fenywod. Maent yn ddiraddiol ac yn cyfleu'r neges mai dim ond am eu hymddangosiad y gellir gwerthfawrogi menywod. Ymddengys fod gan yr ymgyrch lawer iawn o gefnogaeth drawsbleidiol yma eisoes, a gobeithiaf y gall y Cynulliad hwn gyfrannu'n gadarnhaol at y ddadl ehangach sydd ei hangen yn daer ar ein cymdeithas.

15:26

Angela Burns [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will be absolutely honest and say that I was not going to speak in today's debate, so I am very grateful to the Deputy Presiding Officer for allowing me to do so. I wanted to start off by saying that I will be voting in favour of this motion, but I want to urge a little bit of caution on some of the language that I have heard today. It is a very difficult thing, is it not? I am old enough to have grown up at a time when we were fighting for our rights and fighting for the right of women to be employed and to be recognised in work. I remember going to a senior management conference at an exotic location in America. There were 200 senior managers there and I was the only girl. Incidentally, I was also asked whether I knew how to use the photocopying machine, which was somewhat sad.

Byddaf yn gwbl onest a dweud nad oeddwn yn mynd i siarad yn y ddadl heddiw, felly rwy'n ddiolchgar iawn i'r Dirprwy Lywydd am ganiatáu imi wneud hynny. Hoffwn ddechrau drwy ddweud y byddaf yn pleidleisio o blaid y cynnig hwn, ond anogaf bobl i gymryd pwyll o ran rhywfaint o'r iaith rwyf wedi ei chlywed heddiw. Mae'n beth anodd iawn, onid ydyw? Rwy'n ddigon hen i fod wedi tyfu i fyny mewn cyfnod pan oeddwn yn ymladd dros ein hawliau ac yn ymladd dros hawl menywod i gael eu cyflogi a'u cydnabod yn y gwaith. Cofiaf fynd i gynhadledd uwch reolwyr mewn lleoliad egsotig yn America. Roedd 200 o uwch reolwyr yn bresennol a fi oedd yr unig ferch. Gyda llaw, gofynnwyd imi hefyd a oeddwn yn gwybod sut i ddefnyddio'r peiriant llungopio, a oedd braidd yn drist.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Things have moved on a lot, but they have not moved on enough. Having fought so hard to do what I have done in my life, and to be where I am today, and where I have been in other aspects of my career, I would be very cautious about saying to a young woman—it is always young women, because they are the beautiful ones, and certainly I can tell you that nobody wants to see me with any clothes on let alone any clothes off—what they should or should not do, and how they should, or should not, portray themselves. We have to be very careful, but I think that there is a right time and a right place and it is about educating them so that they make the decisions. It would mean that these beautiful 16 and 17-year-olds—yes, they are as young as that—and the 18, 19 and 20-year-olds grow up having a much better sense of their self-worth and a much better understanding of their enablement in society and what they could achieve, so that they do not think that the easy way to make money is by trading on what nature has given them; that the easy way to make money is to take off their kit; and that the easy way to make money is to then allow legions of strangers to look at them, whether those strangers are young children, or whether those strangers are young men whose thoughts turn to what the thoughts of young men usually are.

The danger I think that this is bringing to us is that we are developing a society where sex has become very cold, where it is all very matter of fact, and where it is all about instant gratification. I can see a photo in a paper of a gorgeous girl, I can walk down the street and get that gorgeous girl, I can nip around the back of the pub and have that gorgeous girl and then I can just walk away and forget about the gorgeous girl. I will say, for all the men here, that there are gorgeous girls who do that to gorgeous young men as well, but it is by far and away the other balance.

I think that this is so sad. I have two young children, as most of you will know by now—I talk about them a lot—and I listen to some of the music that they want to talk about, that they are hearing at school. I hear the words before I let them have it. You hear some rapper talking about 'bitches' and all the rest of it. It is this constant driving down of the status of women. It is this constant saying that women are there to serve, that women are there to please, that women are there to pleasure. I think that it is a terrible, terrible indictment of our society and it is a terrible indictment of the spirit and the truth that we have instilled in those girls as they have gone through the education system. All we can do is to start to change it little by little, brick by brick, to dismantle it.

Mae pethau wedi newid llawer, ond nid ydynt wedi newid digon. Ar ôl brwydro mor galed i wneud yr hyn rwyf wedi ei wneud yn fy mywyd, ac i gyrraedd lle rwyf i heddiw, a lle rwyf wedi bod mewn agweddau eraill ar fy ngyrfa, byddwn yn pwylo cyn dweud wrth fenyw ifanc—menywod ifanc bob amser, gan mai nhw yw'r rhai hardd, a gallaf ddweud wrthyhych yn sicr nad oes neb am fy ngweld i'n gwisgo dillad heb sôn am heb unrhyw ddillad—beth y dylent, ac na ddylent, ei wneud, na sut y dylent, ac na ddylent, gyfleu eu hunain. Rhaid inni fod yn ofalus iawn, ond credaf fod amser cywir a lle cywir ac mae'n ymwneud â'u haddysgu fel eu bod yn gallu gwneud y penderfyniadau. Byddai'n golygu bod y merched ifanc hardd 16 a 17 oed—ydynt, maent mor ifanc â hynny—a 18, 19 a 20 oed hyn yn tyfu i fyny ag ymdeimlad llawer gwell o'u hunan-werth a dealltwriaeth llawer gwell o'u gallu mewn cymdeithas a'r hyn y gallent ei gyflawni, fel nad ydynt yn meddwl mai masnachu'r hyn y mae natur wedi ei roi iddynt yw'r ffordd hawdd o wneud arian; mai tynnu eu dillad yw'r ffordd hawdd o wneud arian, ac mai gadael i lu o ddiethriaid syllu arnynt yw'r ffordd hawdd o wneud arian, p'un a yw'r dieithriaid hynny'n blant ifanc, neu'n ddynion ifanc y mae eu meddyliau'n troi at yr hyn y mae dynion ifanc yn meddwl amdano fel arfer.

Y perygl rydym yn ei wynebu yn fy marn i yw ein bod yn datblygu cymdeithas lle mae rhyw wedi dod yn beth oeraidd iawn, lle mae'r cyfan yn fater o ffaith, a lle mae'r cyfan yn ymwneud â boddhad uniongyrchol. Gallaf weld llun o ferch hardd mewn papur newydd, gallaf gerdded i lawr y stryd a chael y ferch hardd honno, gallaf fynd y tu cefn i'r dafarn a chael rhyw gyda'r ferch hardd honno ac yna gallaf gerdded i ffordd ac anghofio am y ferch hardd. Dywedaf, ar ran yr holl ddynion yma, fod merched hardd sy'n gwneud hynny i ddynion ifanc golygus hefyd, ond mae'r gwrthwyneb yn llawer mwy cyffredin.

Credaf fod hyn mor drist. Mae gennyf ddau blentyn ifanc, fel y bydd y rhan fwyaf ohonoch yn gwybod erbyn hyn—siaradaf amdanynt yn aml—ac rwy'n gwrandao ar rywfaent o'r gerddoriaeth y maent am siarad amdani, y maent yn ei chlywed yn yr ysgol. Rwy'n gwrandao ar y geiriau cyn imi adael iddynt ei chael. Rydych yn clywed rhai rapwyr yn cyfeirio at 'bitches' ac ati. Y diraddio cyson hwn o ran statws menywod. Y dywediad cyson hwn fod menywod yno i wasanaethu, bod menywod yno i blesio, bod menywod yno er pleser. Mae'n adlewyrchiad ofnadwy iawn o'n cymdeithas ac yn adlewyrchiad ofnadwy o'r ysbryd a'r gwirionedd rydym wedi eu meithrin yn y merched hynny wrth iddynt fynd drwy'r system addysg. Y cyfan y gallwn ei wneud yw dechrau ei newid, cam wrth gam, er mwyn ei ddisodli.

I do think that one of the bricks, Rebecca Evans, is to stop the page 3 girl. It is too old fashioned, but, more than that, it makes everything so casual. It stops women treasuring themselves and it certainly does not let young men grow up and treasure themselves. With youngsters, Aled Roberts made such a good point about how the young grow up, and they see these images. I was with David Melding, our Deputy Presiding Officer, Mark Isherwood, and Aled Roberts earlier on today at a cross-party group on looked-after children. We were talking about the sexual exploitation of children, and we listened to compelling evidence from the NSPCC. It is horrific what goes on out there in our names, with some of our knowledge, without any of us raising our hands to do anything about it.

Therefore, while I do not want to censor, and while I do not want to say to the gorgeous girl who might end up one day on the face of 'Vogue', or do whatever she wants to do with her life and with her body, 'Don't do it', I do want to say to her, 'Do it wisely, do it carefully, and do it with consideration. Do it because you feel empowered, and not because it is all you can think of to do'. I believe that something like page 3 in 'The Sun' newspaper exploits those very insecurities that young girls have.

Credaf mai un o'r camau, Rebecca Evans, yw atal merched tudalen 3. Mae'n rhy hen-ffasiwn, ond, yn fwy na hynny, mae'n gwneud popeth mor gyffredin. Mae'n atal menywod rhag trysori eu hunain ac yn sicr nid yw'n gadael i ddynion ifanc dyfu i fyny yn trysori eu hunain. O ran pobl ifanc, gwnaeth Aled Roberts bwynt da iawn am y ffordd y mae'r ifanc yn tyfu i fyny, ac yn gweld y lluniau hyn. Roeddwn gyda David Melding, ein Dirprwy Lywydd, Mark Isherwood, ac Aled Roberts yn gynharach heddiw mewn grŵp trawsbleidiol ar blant sy'n derbyn gofal. Roeddem yn trafod camfanteisio'n rhywiol ar blant, a chlywsom dystiolaeth rymus gan yr NSPCC. Mae'n arswydus beth sy'n digwydd yn ein henw ni, gyda rhywfaint o'n gwybodaeth, heb fod unrhyw un ohonom yn codi ein dwylo ac yn gwneud unrhyw beth amdano.

Felly, er nad wyf am sensro, ac er nad wyf am ddweud wrth y merched hardd a allai un dydd fod ar glawr 'Vogue', neu wneud beth bynnag y maent am ei wneud gyda'u bywydau a'u cyrff, 'Peidiwch â gwneud hynny', hoffwn ddweud wrthynt, 'Gwnewch hynny'n ddoeth, gwnewch hynny'n ofalus, a gwnewch hynny'n bwylllog. Gwnewch hynny am eich bod yn teimlo eich bod wedi eich grymuso, ac nid am mai hynny yw'r unig beth y gallwch feddwl am ei wneud'. Credaf fod rhywbeth fel tudalen 3 papur newydd 'The Sun' yn manteisio ar yr ansicrwydd hynny y mae merched ifanc yn ei deimlo.

15:31 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Minister for Communities and Tackling Poverty, Jeff Cuthbert, to speak.

Galwaf ar y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi, Jeff Cuthbert, i siarad.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

15:31 **Jeff Cuthbert** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi / The Minister for Communities and Tackling Poverty

I welcome the opportunity to respond on behalf of the Government to this debate. The Welsh Government is committed to gender equality. This is evident through our commitments, which are detailed in the programme for government, including enabling women to work, and encouraging them to aspire to and apply for public life. We want Wales to be a country where women are equally represented, and where there is fairness and equality for all.

Croesawaf y cyfle i ymateb ar ran y Llywodraeth i'r ddadl hon. Mae Llywodraeth Cymru yn ymrwymedig i gydraddoldeb rhwng y rhywiau. Mae hyn yn amlwg drwy ein hymrwymiaidau, y manylir arnynt yn y rhaglen lywodraethu, gan gynnwys galluogi menywod i weithio, a'u hannog i anelu at fywyd cyhoeddus. Rydym am i Gymru fod yn wlad lle mae menywod yn cael eu cynrychioli'n gyfartal, a lle mae tegwch a chydraddoldeb i bawb.

We have many fantastic female role models in Wales who have achieved much in non-traditional roles in Wales. We must continue to engage with them, to help us in tackling gender inequality. The work that was undertaken, for example, by Professor Laura McAllister at Sport Wales last year is a good example of how, through leadership, engagement and encouragement, we can ensure that public bodies in Wales increase the number of women on their boards. Again, the targeted, proactive work that we are undertaking in this area will tackle the gender imbalance that we see in many public sector boards in Wales to date.

Mae gennym lawer o fodelau rôl benywaidd gwych yng Nghymru sydd wedi cyflawni llawer mewn rolau anhraddodiadol yng Nghymru. Rhaid inni barhau i ymgysylltu â hwy, er mwyn ein helpu i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb rhwng y rhywiau. Mae'r gwaith a wnaed, er enghraifft, gan yr Athro Laura McAllister yn Chwaraeon Cymru y llynedd yn enghraifft dda o sut y gallwn, drwy arweinyddiaeth, ymgysylltu ac anogaeth, sicrhau bod cyrff cyhoeddus yng Nghymru yn cynyddu nifer y menywod ar eu byrddau. Unwaith eto, bydd y gwaith rhagweithiol ac wedi'i dargedu yr ydym yn ei wneud yn y maes hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd rhwng y rhywiau a welwn ar lawer o fyrddau sector cyhoeddus yng Nghymru ar hyn o bryd.

I was pleased to speak at a seminar for the chairs of public sector boards on Monday. I was impressed by the determination of those who were present to change board representation in Wales. Fittingly, the seminar was held at Sport Wales, where the chair and the vice-chair are women.

Roeddwn yn falch o siarad mewn seminar i gadeiryddion byrddau sector cyhoeddus ddydd Llun. Gwnaeth penderfyniad y rhai a oedd yn bresennol i newid cynrychiolaeth byrddau yng Nghymru argraff arnaf. Yn briodol, cynhaliwtd y seminar yn Chwaraeon Cymru, lle mae'r cadeirydd a'r is-gadeirydd yn fenywod.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Over recent years, we have heard of many women who are achieving in their chosen field, many of whom, I am pleased to say, we have in Wales. Many of you will know that the Presiding Officer, and the Minister for Local Government and Government Business, are also focused on work to increase diversity in public life. We have a long way to go in achieving true gender equality. When both sexes can say that they are treated equally, and that they do not suffer discrimination because of their gender, we will know that we are moving in the right direction.

Unfortunately, images of women portrayed as sexual objects still exist in our society. There is a strong link between gender inequality and page 3. Following the Olympics last year, we had a wealth of women who were successful, and who should rightly be celebrated for their achievements, as Joyce Watson pointed out. As Rebecca Evans said, the campaign began in 2012 when Lucy-Anne Holmes protested to 'The Sun' that, on the day after Jessica Ennis won her gold medal, the most widely available image was that of a half-naked woman on page 3 of that newspaper.

I am concerned that there are links between the portrayal of women as sexual objects and attitudes that underpin violence and discrimination against women and girls. This is not a Wales that we want for our current and future generations. It has been argued—and the point has been made here by several people—that page 3 could be claimed to be just a bit of harmless fun, and not hurting anyone. It has also been suggested that calling for a ban is censorship, when people can simply choose not to buy this newspaper. I broadly agreed with Lindsay Whittle's contribution; he described himself as a typical Welshman, which is true, of course, apart from his political affiliation. However, the key point of his contribution was, in fact, the intervention by Janet Finch-Saunders. I defend absolutely your right to hold whatever point of view you think is right, Janet; I would not deny that for one second, but I was surprised at the comments that you made. I believe that the young women who pose for those photographs are being exploited by the newspapers involved. They will make those newspapers a lot of money and only a small proportion will pass to the young woman concerned. Of course, those young women have no control whatsoever about the effects that the photos might have.

Page 3 normalises these images of women, regardless of whether or not we buy the paper. We are still aware of it and the potential harm that it can do. This will shock many people, but I am old enough to remember the 1970s, when page 3 began in 'The Sun', and the 1970s was a very different decade from this one. So, page 3 is out-dated and inappropriate, and I find it difficult to believe that in the second decade of the twenty-first century, a national newspaper can still carry such images.

Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi clywed am lawer o fenywod yn llwyddo yn eu dewis faes, y mae llawer ohonynt, rwy'n falch o ddweud, yma yng Nghymru. Bydd llawer ohonoch yn gwybod bod y Llywydd, a'r Gweinidog dros Lywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth, hefyd yn canolbwyntio ar waith i gynyddu amrywiaeth mewn bywyd cyhoeddus. Mae gennym lawer i'w wneud o hyd i gyflawni gwir gydraddoldeb rhwng y rhywiau. Pan fydd y ddau ryw yn gallu dweud eu bod yn cael eu trin yn gyfartal, ac nad ydynt yn dioddef gwahaniaethu oherwydd eu rhyw, byddwn yn gwybod ein bod yn symud i'r cyfeiriad cywir.

Yn anffodus, mae lluniau o fenywod yn cael eu portreadu fel gwrthrychau rhywiol yn dal i fodoli yn ein cymdeithas. Mae cysylltiad cryf rhwng anghydraddoldeb rhwng y rhywiau a thudalen 3. Yn dilyn y Gemau Olympaidd y llynedd, roedd gennym gyfoeth o fenywod a fu'n llwyddiannus, ac y dylid eu dathlu'n gywir ddigon am eu llwyddiannau, fel y nododd Joyce Watson. Fel y dywedodd Rebecca Evans, dechreuodd yr ymgyrch yn 2012 pan brotestiodd Lucy-Anne Holmes wrth 'The Sun', ar y diwrnod ar ôl i Jessica Ennis ennill ei medal aur, mai'r llun mwyaf cyffredin oedd llun o fenyw hanner noeth ar dudalen 3 y papur newydd hwnnw.

Pryderaf fod cysylltiadau rhwng portreadu menywod fel gwrthrychau rhywiol ac agweddau sy'n sail i drais a gwahaniaethu yn erbyn menywod a merched. Nid hon yw'r Gymru rydym am i'n cenhedlaeth bresennol a chenedlaethau'r dyfodol fyw ynddi. Dadleuwyd—ac mae sawl un wedi codi'r pwynt yma—y gellid honni mai dim ond ychydig o hwyl ddiniwed yw tudalen 3, ac nad yw'n brifo neb. Awgrymwyd hefyd fod galw am waharddiad yn gyfystyr â sensro, pan y gall pobl yn syml ddevis peidio â phrynu'r papur newydd hwn. Cytunaf yn fras â chyfraniad Lindsay Whittle; disgrifiodd ei hun yn Gymro nodweddiadol, sy'n wir, wrth gwrs, ar wahân i'w ymlyniad gwleidyddol. Fodd bynnag, pwynt allweddol ei gyfraniad, mewn gwirionedd, oedd yr ymyrraeth gan Janet Finch-Saunders. Amddiffynnaf yn llwyr eich hawl i gynnal pa safbwynt bynnag y credwch sy'n gywir, Janet; ni fyddwn yn gwadu hynny am eiliad, ond roeddwn yn synnu o glywed y sylwadau a wnaethoch. Credaf fod y menywod ifanc sy'n dewis ymddangos yn y lluniau hynny yn cael eu hecsbloetio gan y papurau newydd dan sylw. Byddant yn gwneud llawer o arian i'r papurau newydd hynny a dim ond cyfran fach a gaiff ei throsglwyddo i'r menywod ifanc dan sylw. Wrth gwrs, nid oes gan y menywod ifanc hynny unrhyw reolaeth o gwbl dros yr effeithiau y gallai'r lluniau eu cael.

Mae tudalen 3 yn normaleiddio'r lluniau hyn o fenywod, p'un a ydym yn dewis prynu'r papur ai peidio. Rydym yn dal yn ymwybodol ohonynt a'r niwed posibl y gallant ei wneud. Bydd hyn yn synnu llawer o bobl, ond rwy'n ddigon hen i gofio'r 1970au, pan ddechreuodd tudalen 3 ym mhapur newydd 'The Sun', ac roedd y 1970au yn ddegawd wahanol iawn i'r ddegawd hon. Felly, mae tudalen 3 yn hen-ffasiwn ac yn amhriodol, ac rwy'n ei chael hi'n anodd credu, yn ail ddegawd yr unfed ganrif ar hugain, y gall papur newydd cenedlaethol barhau i ddangos lluniau o'r fath.

Evidence shows that men and women living in a society where there is gender equality are happier than where gender inequality persists. We need to set the right example for our young people who are shaped by what they see around them. With ensuring that we get more women into high-profile, visible roles, and with these women acting as role models, we can set the right example for young girls and boys as they look ahead to a society where there is gender equality. We need to challenge and enable the aspirations of many young people, particularly in our more deprived areas. We want to hear girls say that they want to achieve, we want them to be inspired by different people and to have the confidence to reach for their goals. We can all help this to happen. As Minister for both tackling poverty and inequality, I now have ownership of the strategic equality plan and the tackling poverty action plan, and working closely with my Deputy Minister, we will ensure that both plans dovetail and contain key actions for furthering gender equality, such as challenging stereotypes in our schools and increasing the number of women in public appointments.

It is fair to say that we have seen improvements in Wales in terms of gender equality, but as this debate has highlighted today, there is always more that can be done. We are committed to making a stand where gender inequality persists and to taking action.

We support the motion, as tabled by Rebecca Evans, Lindsay Whittle, Suzy Davies and Aled Roberts, and thank them for the opportunity to respond to this debate. Dirprwy Lywydd, the Welsh Government will continue to do all that it can to pursue gender equality.

Dengys tystiolaeth fod dynion a menywod sy'n byw mewn cymdeithas lle mae cydraddoldeb rhwng y rhywiau yn hapusach na lle mae anghydraddoldeb rhwng y rhywiau yn parhau. Mae angen inni osod yr esiampl gywir i'n pobl ifanc sy'n cael eu llywio gan yr hyn a welant o'u cwmpas. Drwy sicrhau bod mwy o fenywod yn cyflawni rolau proffil uchel, gweladwy, a sicrhau bod y menywod hyn yn gweithredu fel modelau rôl, gallwn osod yr esiampl gywir i ferched a bechgyn ifanc wrth iddynt edrych ymlaen at gymdeithas lle mae cydraddoldeb rhwng y rhywiau. Mae angen inni herio a galluogi dyheadau llawer o bobl ifanc, yn enwedig yn ein hardaloedd mwy difreintiedig. Rydym am glywed merched yn dweud eu bod am gyflawni, rydym am iddynt gael eu hysbrydoli gan bobl wahanol a chael yr hyder i anelu at eu nodau. Gall pob un ohonom helpu i wireddu hyn. Fel y Gweinidog dros drechu tlodi ac anghydraddoldeb, mae gennyf bellach y cynllun cydraddoldeb strategol a'r cynllun gweithredu ar gyfer trechu tlodi, a chan weithio'n agos gyda fy Nirprwy Weinidog, byddwn yn sicrhau bod y ddau gynllun yn cydweddu ac yn cynnwys camau gweithredu allweddol ar gyfer hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau, megis herio ystrydebau yn ein hysgolion a chynyddu nifer y menywod mewn penodiadau cyhoeddus.

Mae'n deg dweud ein bod wedi gweld gwelliannau yng Nghymru o ran cydraddoldeb rhwng y rhywiau, ond fel y mae'r ddadl hon wedi nodi, gellid gwneud mwy bob amser. Rydym yn ymrwymedig i wneud safiad lle mae anghydraddoldeb rhwng y rhywiau'n parhau ac i gymryd camau.

Cefnogwn y cynnig hwn, fel y'i cyflwynwyd gan Rebecca Evans, Lindsay Whittle, Suzy Davies ac Aled Roberts, a diolchwn iddynt am y cyfle i ymateb i'r ddadl hon. Ddirprwy Lywydd, bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i wneud popeth o fewn ei gallu i fynd ar drywydd cydraddoldeb rhwng y rhywiau.

15:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I now call on Suzy Davies to reply to the debate.

Galwaf yn awr ar Suzy Davies i ymateb i'r ddadl.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

15:38 **Suzy Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Diolch, Ddirprwy Lywydd, a diolch i bob Aelod sydd wedi cymryd rhan yn y ddadl hon heddiw. Mae testun y sgwrs hon heddiw, wrth gwrs, wedi bod yn rhannu barn am ddegawdau: a yw tudalen 3 yn hwyl ddiniwed; a yw'n effeithio ar hunan-barch menywod ifanc; neu oes potensial i luniau tebyg i'r rhain arwain at ymddygiad mwy sinistr gan rhai pobl? Nid yw'r ddadl hon am sensoriaeth o gwbl. Nid ydym yn chwilio i newid y gyfraith o gwbl ac nid ydym yn erbyn rhyddid. Yr hyn rydym yn chwilio amdano gyda'r ddadl hon yw newid agwedd gan 'The Sun' ei hunan. Fel mae bron pawb wedi dweud heddiw, mewn gwlad gyfoes, lle mae ymwybyddiaeth o gydraddoldeb a gwahaniaethu, mae'r delweddau hyn yn ysgytvol. Maen nhw'n bychanu menywod mewn ffordd anacronistig ac nid oes lle iddynt mewn papur teuluol.

Thank you, Deputy Presiding Officer, and a thank you to all Members who have participated in this debate today. The topic of this discussion today has, of course, polarised opinions for decades: is page 3 innocent fun; does it impact upon the self-respect of young women; or is there potential for such images to lead to more sinister behaviour by certain people? This debate is not about censorship at all. We are not looking for any change in the law and we are not against freedom. What we are seeking with this debate is a change of heart by 'The Sun' newspaper itself. As most people have said today, in a modern nation, where there is an awareness of equality and discrimination, these images are shocking. They belittle women in an anachronistic way and there is no room for them in a family newspaper.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Rebecca, you opened your contribution with an explanation of what the particular campaign is all about, but you made a very good point really early on, namely that women's place in society is a big issue, so this is not too small an issue for the Chamber to be discussing today. In particular, you mentioned the contribution that women make to the economy. I was particularly taken by a little bit of research that was done on the front page of 'The Sun'. I think that it was done over 10 days in a row. On three occasions, a woman featured on the front page of 'The Sun'. In turn, the three women were the Duchess of Cambridge, who is a woman defined by her marriage; Pippa Middleton, a woman who is defined by her sister's marriage; and Madeleine McCann, a girl who is defined by her being kidnapped. However, the seven men who took the front page during the course of those 10 days were all there as a result of their own professional achievements. I thought that that was an interesting illumination of the point that you were making.

Daeth y Llywydd i'r Gadair am 3.40 p.m.

Suzy Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I think that you are absolutely right: this persistent trivialisation—and that is what page 3 is, I think—does not really help society to value women very much. You drew attention to better education regarding equality and you gave examples, as, indeed, did the Minister, of the Assembly setting a good example. However, there is this trickle system of undermining everything that has been achieved by pictures that we see on page 3.

Joyce Watson broadened the argument out and showed us this wider picture about the tabloid press generally and its depiction of women. You made such an important point that words matter just as much as pictures. Other Members referred to the 'John Inverdale scandal', and I think that it is a scandal. I do not think that we are being oversensitive about the way that he spoke about the woman who won Wimbledon the other day. It was absolutely ridiculous.

Lindsay actually even called page 3 'silly'. You referred to the stereotypical side of how we see page 3 as just one of those lovely little fun British traditions that we should perhaps applaud rather than scowl at. You referred to it, effectively, as being shallow. You then drew our attention to what I think is quite an important point, which is how these pictures can affect young boys and young girls. Some people come across the page 3 picture and perhaps have their first sight of a naked woman, God help them. It is a point that Aled Roberts also made. It is just as important to make the point that this is not just about how it might affect a young girl, but how it also affects young boys and their expectation of the other half of the population.

Rebecca, dechreuasoch eich cyfraniad drwy egluro'r ymgyrch yn benodol, ond gwnaethoch bwynt da iawn yn gynnar iawn, sef bod safle menywod mewn cymdeithas yn broblem fawr, felly nid yw hwn yn fater rhy fach i'r Siambr ei drafod heddiw. Yn benodol, soniasoch am y cyfraniad y mae menywod yn ei wneud at yr economi. Hoffais yn arbennig ychydig o waith ymchwil a wnaed ar dudalen flaen 'The Sun'. Credaf iddo gael ei wneud dros gyfnod o 10 diwrnod yn olynol. Yn eu tro, ymddangosodd tair menyw ar dudalen flaen 'The Sun', sef Duges Caergrawnt, menyw a ddiffinnir gan ei phriodas; Pippa Middleton, menyw a ddiffinnir gan briodas ei chwaer; a Madeleine McCann, merch a ddiffinnir gan y ffaith iddi gael ei herwgipio. Fodd bynnag, ymddangosodd y saith dyn a welwyd ar y dudalen flaen yn ystod y cyfnod hwnnw o 10 diwrnod o ganlyniad i'w cyflawniadau proffesiynol eu hunain. Credais fod hynny'n amlygu'r pwynt yr oeddech yn ei wneud yn ddiddorol iawn.

The Presiding Officer took the Chair at 3.40 p.m.

Credaf eich bod yn llygad eich lle: nid yw'r bychanu parhaus hwn—a dyna beth yw tudalen 3, yn fy marn i—yn helpu cymdeithas i werthfawrogi menywod ryw lawer. Gwnaethoch dynnu sylw at addysg well mewn perthynas â chydarddoldeb a rhoesoch enghreifftiau, fel, yn wir, y gwnaeth y Gweinidog, lle mae'r Cynulliad yn gosod esiampl dda. Fodd bynnag, ceir yma'r system ddiiferu hon lle mae popeth a gyflawnir yn cael ei danseilio gan y lluniau a welwn ar dudalen 3.

Ehangodd Joyce Watson y ddadl drwy ddangos inni'r darlun ehangach hwn o'r wasg tabloid yn gyffredinol a'r modd y mae'n portreadu menywod. Gwnaethoch bwynt mor bwysig bod geiriau yr un mor bwysig â lluniau. Cyfeiriodd Aelodau eraill at 'sgandal John Inverdale', a chredaf ei fod yn sgandal. Ni chredaf ein bod yn orsensitif ynglŷn â'r ffordd y siarodd am y fenyw a enillodd yn Wimbledon y diwrnod o'r blaen. Roedd yn gwbl hurt.

A dweud y gwir, galwodd Lindsay dudalen 3 yn 'wirion'. Cyfeiriasoch at yr agwedd ystrydebol ar y modd rydym yn ystyried tudalen 3 yn un o'r traddodiadau Prydeinig bach hyfryd hynny y dylem o bosibl ei ganmol yn hytrach na gwgu arno. Cyfeiriasoch ato, i bob pwrpas, fel rhywbeth arwynebol. Yna gwnaethoch dynnu ein sylw at bwynt eithaf pwysig yn fy marn i, sef y ffordd y gall y lluniau hyn effeithio ar fechgyn a merched ifanc. Mae rhai pobl yn dod ar draws llun tudalen 3 ac efallai'n gweld menyw noeth am y tro cyntaf. Duw â'u helpo. Mae'n bwynt a wnaed gan Aled Roberts hefyd. Mae'r un mor bwysig nodi nad yw'n ymwneud yn unig â sut y gallai effeithio ar ferch ifanc, ond sut y mae hefyd yn effeithio ar fechgyn ifanc a'u disgwyliad o hanner arall y boblogaeth.

In terms of Janet's intervention, I do not think that there is any point in any of us ignoring that this is a point of view. I did prepare a response for you, but Angela broadly made it for me by asking why, in the world today, a woman would particularly choose to make this her career choice. However, she is free to do so if she wants. She is also free to do it in other places. One of the problems that we have today is the many celebrity magazines, 'lads' mags' and so forth that we have, but, if that is what she wants to do, do it there, not on page 3 of a family newspaper.

Ann Jones changed the tempo of this. You talked about the incredibly serious matters of violence and bullying towards women. I am pleased to say that you did not directly blame page 3, but you used it as a part of a larger argument that the objectification of women can contribute to a wider malevolent view of women. I am also pleased that you did not pursue an argument that all men are rapists and all this stuff that we are used to hearing. It is difficult to approach such a difficult debate as this—and I think that someone else mentioned that it was for another day—without acknowledging that this, for some, might just be the beginning of it. A point that Bethan Jenkins went on to make, when we were talking about abuse more generally and body image, is that you cannot overlook the existence of page 3 in people's lives early on. You also mentioned that this casual sexism—if I can even call it that now—is not confined to the red tops. You reinforced Joyce's point about images and writing going beyond the limits of what even the broad-minded among us consider acceptable. For example, the woman who was murdered then having her picture on the front page in her bikini. For me, that is up there in terms of line-crossing as the close-up of shots of bereaved mothers whose child has been snatched, abducted and killed after sexual exploitation.

Aled Roberts, like Bethan, reminded us of the subversive effect of this type of image and other images in the same vein, and how it can perhaps inadvertently affect self-image and self-respect. I have to confess that, as an early blossomer—if I could put it thus—I was absolutely mortified by the teasing that I had by perfectly nice boys at school who thought that they were just being funny, or even flattering on some occasions, in being compared to a page 3 girl.

So, Minister, I thank you for your commitment to equality. I think that this Assembly does have a good record. It is something that I am always proud to say about this place; even though the numbers of men and women in the Chamber change slightly, on balance, we have done a pretty good job of showing that a legislature can be evenly balanced and even-handed. I applaud this place.

I particularly thank you for mentioning Laura McAllister, as well as Jessica Ennis, in your contribution. Those are the kinds of role models that I would like my son or daughter to follow, rather than someone who has perhaps chosen to follow a career in the page 3 style.

O ran ymyriad Janet, ni chredaf fod unrhyw ddiben i unrhyw un ohonom anwybyddu'r ffaith mai barn ydyw. Paratoais ymateb ichi, ond ymatebodd Angela yn fras ar fy rhan drwy ofyn pam, yn yr oes sydd ohoni, y byddai menyw'n dewis gwneud hyn fel gyrfa. Fodd bynnag, mae perffaith rhyddid iddi wneud hynny os yw'n dymuno. Mae rhyddid iddi hefyd ei wneud mewn mannau eraill. Un o'r problemau sydd gennym heddiw yw'r lluo o gylchgronau am bobl enwog, cylchgronau i ddynion ac ati, sy'n bodoli, ond, os mai dyna y mae am ei wneud, dylai ei wneud yn y cylchgronau hynny, nid ar dudalen 3 papur newydd teuluol.

Newidiodd Ann Jones y tempo. Soniasoch am y materion hynod ddifrifol yn ymwneud â thrais a bwlio menywod. Rwy'n falch o ddweud nad oeddech yn rhoi'r bai yn uniongyrchol ar dudalen 3, ond gwnaethoch ei defnyddio fel rhan o ddadl ehangach y gall gwrthrychioli menywod gyfrannu at safbwyntiau maleisus ehangach am fenywod. Rwyf hefyd yn falch na wnaethoch ddadlau bod pob dyn yn dreisiwr a'r holl bethau hynny rydym fel arfer yn eu clywed. Mae'n anodd ymdrin â dadl mor anodd—a chredaf i rywun arall grybwyll bod honno'n ddadl ar gyfer diwrnod arall—heb gydnabod mai dim ond megis dechrau yw hyn o bosibl, i rai. Un pwynt yr aeth Bethan Jenkins ymlaen i'w wneud, wrth inni sôn am gam-drin yn fwy cyffredinol a delwedd y corff, yw na allwch anwybyddu bodolaeth tudalen 3 ym mywydau pobl yn gynnar. Soniasoch hefyd nad yw'r rhywiaeth achlysurol hon—os gallaf hyd yn oed ei galw'n hynny yn awr—bellach wedi'i gyfyngu i'r papurau newydd tabloid. Gwnaethoch atgyfnerthu pwynt Joyce ynglŷn â'r ffaith bod lluniau a thestun ysgrifenedig yn mynd y tu hwnt i derfynau'r hyn y mae hyd yn oed y rhai mwyaf eangfrydig yn ein plith yn ei ystyried yn dderbyniol. Er enghraifft, y fenyw a lofruddiwyd ac y dangoswyd wedyn lun ohoni yn ei bicini ar y dudalen flaen. Yn fy marn i, mae hynny'n croesi'r llinell bron i'r un graddau â lluniau agos o famau mewn profedigaeth y mae eu plentyn wedi'i gipio a'i ladd yn dilyn cam-fanteisio rhywiol.

Atgoffodd Aled Roberts, fel Bethan, ni o effaith danseiliol lluniau o'r fath a lluniau eraill yn yr un modd, a sut y gall o bosibl gael effaith anuniongyrchol ar hunanddelwedd a hunan-barch. Rhaid imi gyfaddef, fel rhywun a aeddfedodd yn gynnar—os caf ei roi felly—imi deimlo cywilydd mawr wrth gael fy mhoeni gan fechgyn digon dymunol yn yr ysgol, a oedd yn credu eu bod yn ddoniol, neu hyd yn oed yn fy seboni weithiau, wrth fy nghymharu â merch tudalen 3.

Felly, Weinidog, diolchaf ichi am eich ymrwymiad i gydraddoldeb. Credaf fod gan y Cynulliad hwn hanes da. Mae'n rhywbeth yr wyf bob amser yn falch o'i ddweud am y lle hwn; er bod nifer y dynion a'r menywod yn y Siambr yn newid ychydig, ar y cyfan, rydym wedi gwneud gwaith eithaf da wrth ddangos y gall deddfwrfa fod yn gytbwys ac yn deg. Cymeradwyaf y lle hwn.

Diolchaf yn arbennig ichi am grybwyll Laura McAllister, yn ogystal â Jessica Ennis, yn eich cyfraniad. Dyna'r math o fodolau rôl yr hoffwn i'm mab neu ferch eu dilyn, yn hytrach na rhywun sydd efallai wedi dewis dilyn gyrfa ym maes tudalen 3.

I wanted to mention a couple of things to elaborate on the arguments that others have made. In terms of sexualised or trivialised pictures of women, I believe that there are more subversive examples than page 3. [Interruption.] This is something that was picked up by the Leveson inquiry, and I want to mention today's 'The Sun'. There was a big front-cover advert for a discount family holiday—all nice and colourful. Inside, we had a page 3 girl; a story about a woman who was looking for a breast reduction so that she could become a glamour model; a still from a certificate-18 film about a porn king, showing a topless actress; and a double-page spread about murderers, including pictures of Mark Bridger, Ian Brady and Rosemary West, whose attitudes to girls and young women could hardly be described as healthy. Why am I getting so agitated about topless pictures of normal young women? I am not agitated about it. These euro-trash, girly calendar images are ones that you do not see very often, partly due to legislation, as Rebecca said, and partly because public places are not places for this kind of imagery at all.

In the course of my work, I met a young man who had gone into a traditional male workplace—I will put it no stronger than that. All around the place, there were girly calendars. This young man happened to be gay. During breaks at work, he had 'The Sun' thrust in front of him several times, and his colleagues said, 'Phwoar, matey, what do you think of that?' He did not know what to do with himself as a result of this. Not only did he find the pictures genuinely offensive, but there was no understanding that he might not be like these other men, who find this sort of thing attractive.

Finally, there are some other things that I could say here. At an earlier point in this decade-old discussion of equality, there was a time when women reached the stage when they said, 'I tell you what, I will show you my peaches if you show me your plums on page 7 of 'The Daily Star'.' However, I want to keep my fruit bowl at home. I do not want to see anyone's fruit bowl on the pages of tabloids. [Laughter.] I realise that that is bringing levity back to the subject, but the levity has gone from it, really. Apologies for raising that when, perhaps, I should not.

The final point that I want to make today relates to some work experience people that I have had in today. I have asked them to do a bit of research on this, because they are youngsters—they are teenagers. They have been looking at websites—all perfectly safe, I assure you, Presiding Officer—such as Digital Spy and the kind of social networking sites that they look at. The most depressing thing that they came up with was as follows. There were several quotations on these sites, but this is the one that summarises them:

'Whilst I find Page Three trashy, I honestly have yet to meet many men that get off on it. In fact, they seem to have been desensitised to it now.'

Hoffwn grybwyll ychydig bethau er mwyn ymhelaethu ar y dadleuon a wnaed gan eraill. O ran lluniau sy'n rhywioli neu'n bychanu menywod, credaf fod enghreifftiau mwy tanseiliol na thudalen 3. [Torri ar draws.] Mae hyn yn rhywbeth y tynnwyd sylw ato yn ymchwiliad Leveson, a hoffwn sôn am rifyn heddiw o 'The Sun'. Roedd hysbysiad mawr ar y clawr blaen ar gyfer gwyliau i'r teulu am bris gostyngol—a oedd yn ddeniadol ac yn lliwgar. Y tu mewn, roedd gennym ferch tudalen 3; stori am fenyw a oedd yn chwilio am driniaeth i leihau maint ei bronnoeth; llun llyondd allan o ffilm tystysgrif 18 am frenin y byd porn, yn dangos actores fronnoeth; a stori dros ddwy dudalen am lofruddion, gan gynnwys lluniau o Mark Bridger, Ian Brady a Rosemary West, na ellid dweud bod ganddynt agweddau iach at ferched a menywod ifanc o bell ffordd. Pam fy mod yn cynhyrfu cymaint ynglŷn â lluniau bronnoeth o fenywod ifanc normal? Nid yw'n fy nghynhyrfu. Nid ydych yn gweld y lluniau hyn, sy'n debyg i luniau mewn calendrau merchetaidd sothach, yn aml iawn, yn rhannol oherwydd deddfwriaeth, fel y dywedodd Rebecca, ac yn rhannol am nad yw manau cyhoeddus yn fannau addas o gwbl ar gyfer lluniau o'r fath.

Fel rhan o'm gwaith, cyfarfûm â dyn ifanc a oedd wedi ymuno â gweithle gwrywaidd traddodiadol—ni ddywedaf fwy na hynny. Roedd calendrau merchetaidd ym mhob man. Roedd y dyn ifanc hwn fel mae'n digwydd yn hoer. Yn ystod seibiannau yn y gwaith, byddai 'The Sun' yn aml yn cael ei wthio o'i flaen, a byddai ei gydweithwyr yn gofyn 'Beth wyt ti'n ei feddwl o hynny?' Nid oedd yn gwybod ble i droi o ganlyniad i hyn. Nid yn unig yr oedd yn credu bod y lluniau yn gwbl sarhaus, ond nid oedd unrhyw ddealltwriaeth nad oedd o bosibl fel y dynion hyn, sy'n credu bod y math hwn o beth yn ddeniadol.

Yn olaf, mae rhai pethau eraill y gallwn eu dweud yma. Yn gynharach yn y ddadl hon ar gydraddoldeb sy'n rhychwantu degawd, roedd adeg pan fyddai menywod yn cyrraedd pwynt pan fyddent yn dweud 'Fe ddangosa i fy eirin gwlanog os ddangosi di dy eirin ar dudalen 7 'The Daily Star'.' Fodd bynnag, rwyf am gadw fy mhowlen ffrwythau adref. Nid wyf am weld powlen ffrwythau unrhyw un ar dudalennau papurau newydd tabloid. [Chwerthin.] Sylweddolaf fod hynny'n ysgafnhau'r pwnc unwaith eto, ond mae'r ysgafnder wedi diflannu, mewn gwirionedd. Ymddiheuraf am godi'r pwynt hwnnw pan na ddylwn, efallai, fod wedi gwneud hynny.

Mae'r pwynt olaf yr hoffwn ei wneud heddiw yn ymwneud â phobl a fu gyda mi heddiw ar brofiad gwaith. Rwyf wedi gofyn iddynt wneud ychydig o waith ymchwil ar hyn, oherwydd maent yn ifanc—maent yn eu harddegau. Maent wedi bod yn edrych ar wefannau—y mae pob un ohonynt yn gwbl ddiogel, rwy'n eich sicrhau, Lywydd—megis Digital Spy a'r math o safleoedd rhwydweithio cymdeithasol y maent yn eu defnyddio. Y peth mwyaf digalon y gwnaethant ddod o hyd iddo oedd fel a ganlyn. Roedd sawl dyfyniad ar y safleoedd hyn, ond dyma'r un sy'n eu crynhoi:

'Er bod Tudalen Tri yn sothach yn fy marn i, gallaf ddweud yn onest nad wyf wedi cwrdd â llawer o ddynion sy'n cyffro wrth ei gweld. Mewn gwirionedd, ymddengys eu bod wedi'u dadsensiteiddio i'r holl beth erbyn hyn.'

That, I think, is just as chilling as some of the horrible things that we have heard in the Chamber today. Forty-two years of page 3 has desensitised us to each other. The fact that we look at a 2-D picture of a 3-D woman without any response to it at all is perhaps the most depressing thing that page 3 has ever done.

Credaf fod hynny yr un mor ddychrynlyd â rhai o'r pethau erchyll rydym wedi eu clywed yn y Siambr heddiw. Mae 42 mlynedd o dudalen 3 wedi ein dadsensiteiddio. Y ffaith ein bod yn edrych ar lun 2-D o fenyw 3-D heb ymateb iddo o gwbl o bosibl yw'r peth mwyaf digalon y mae tudalen 3 wedi ei wneud erioed.

15:48 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The proposal is to agree the motion. Does any Member object? There are no objections, so the motion is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.

Y cynnig yw derbyn y cynnig. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes gwrthwynebiad, felly caiff y cynnig ei dderbyn yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd y cynnig.

Motion agreed.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

15:49 **Adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar yr Ymchwiliad i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor**

I call on the Chair of the Constitutional and Legislative Affairs Committee to move the motion.

Cynnig NDM5292 David Melding

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar ei ymchwiliad i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, a osodwyd yn y Swyddfa Gyflwyno ar 21 Mai 2013.

The Constitutional and Legislative Y Affairs Committee's Report on the Inquiry into the Council Tax Reduction Schemes

Llywydd / The Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Galwaf ar Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol i gynnig y cynnig.

Motion NDM5292 David Melding

The National Assembly for Wales:

Notes the report of the Constitutional and Legislative Affairs Committee on its inquiry into the Council Tax Reduction Schemes Regulations, which was laid in the Table Office on 21 May 2013.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

15:49 **David Melding** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I move the motion.

I am very pleased to be able to open this debate today on the Constitutional and Legislative Affairs Committee's inquiry into the Welsh Government's regulations on council tax reduction schemes. Members will be familiar with the background to these regulations, and I do not intend to rehearse all of that material for the purposes of this debate. I should also point out that, when I refer to the Minister, I am referring to the predecessor in that office, and not to the Minister who is here to reply to this debate this afternoon.

Cynigiau y cynnig.

Rwy'n falch iawn o gael agor y ddadl hon heddiw ar ymchwiliad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol i reoliadau Llywodraeth Cymru ar gynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor. Bydd yr Aelodau'n gyfarwydd â chefnidir y rheoliadau hyn, ac ni fwrriadaf ailadrodd yr holl ddeunydd hwnnw at ddibenion y ddadl hon. Dylwn hefyd nodi, wrth gyfeirio at y Gweinidog, fy mod yn cyfeirio at y rhagflaenydd yn y swydd honno, ac nid at y Gweinidog sydd yma i ymateb i'r ddadl hon y prynhawn yma.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

In our report, we identified two main areas of concern. First was the lack of communication between the UK and Welsh Governments. We accepted that the development of a new council tax reduction scheme was not going to be easy, and that it presented the Welsh Government with significant challenges. However, the lack of communication between the UK Government and the Welsh Government on this important area of public policy was disappointing. In our view, it did not help the efficient and effective development of a new scheme, and it undoubtedly contributed to the difficulties that the Welsh Government faced in bringing forward its legislative proposals. In reaching this view, we noted that the corresponding legislative delays did not occur in England and Scotland. Given the nature of the devolution settlement, timely communication and good relationships between the Welsh Government and the UK Government are vital in securing the delivery of good and effective law in Wales. This is an issue that we will continue to monitor and take close interest in during the remainder of the fourth Assembly.

The second main area of concern related to the specific way in which the legislative solution was delivered. As I have said, the Welsh Government faced potential difficulties in developing a new council tax reduction scheme. Nevertheless, we believe that there are lessons that the Welsh Government should learn about its approach to dealing with new and complex policy areas. The methodology and planning of such work are, rightly, internal matters for the Welsh Government to review. As part of that work, however, it must ensure that its processes minimise the risk of this episode being repeated. Of course, where the approach taken by the Welsh Government impacts on the work of the legislature, it is right that we comment. It is to those issues that I now turn.

Overall, we felt that the delivery of this legislation could have been handled better by the Minister, particularly given the considerable implications that it had for people across the whole of Wales. The Minister knew that subordinate legislation would be needed to deliver the new council tax reduction scheme, having sought these powers from the UK Government in May 2012, yet he waited until 5 November 2012 before engaging directly with our committee. Royal Assent to the UK Government's Local Government Act 2012 was delayed, and it was not received until 1 November 2012. However, we did not believe that this fact should have had any bearing on the timing of the Minister's engagement with our committee. In fact, if the Minister considered that this delay in receiving Royal Assent could have had a negative impact on his ability to bring forward the relevant legislation in a timely fashion, he could, and should, have brought it to our attention at the earliest possible opportunity.

Yn ein hadroddiad, nodwyd dau brif faes o bryder. Y cyntaf oedd diffyg cyfathrebu rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Derbyniwyd na fyddai'r gwaith o ddatblygu cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor newydd yn hawdd, a'i fod yn creu heriau sylweddol i Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, roedd y diffyg cyfathrebu rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ynghylch y maes pwysig hwn o bolisi cyhoeddus yn siomedig. Yn ein barn ni, nid oedd yn helpu i ddatblygu cynllun newydd effeithlon ac effeithiol, ac yn ddiaw cyfrannodd at yr anawsterau a wynebai Llywodraeth Cymru wrth gyflwyno ei chynigion deddfwriaethol. Wrth ddod i'r farn hon, nodwyd na fu oedi deddfwriaethol cyfatebol yn Lloegr nac yn yr Alban. O gofio natur y setliad datganoli, mae cyfathrebu amserol a chydberthnasau da rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn hanfodol i sicrhau y llunir cyfraith dda ac effeithiol yng Nghymru. Mae hwn yn fater y byddwn yn parhau i'w fonitro a chymryd diddordeb mawr ynddo yn ystod gweddill y pedwerydd Cynulliad.

Roedd yr ail brif faes o bryder yn ymwneud â'r ffordd benodol y cyflwynwyd yr ateb deddfwriaethol. Fel y dywedais, wynebai Llywodraeth Cymru anawsterau posibl wrth ddatblygu cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor newydd. Serch hynny, credwn fod gwersi y dylai Llywodraeth Cymru eu dysgu am ei dull o ymdrin â meysydd polisi newydd a chymhleth. Mae methodoleg gwaith o'r fath a'r broses o'i gynllunio yn faterion mewnol i Lywodraeth Cymru eu hadolygu, a hynny'n gwbl briodol. Fel rhan o'r gwaith hwnnw, fodd bynnag, rhaid iddi sicrhau bod ei phrosesu'n lleihau'r risg y bydd hyn yn digwydd eto. Wrth gwrs, os bydd dull gweithredu Llywodraeth Cymru yn effeithio ar waith y deddfwrfra, mae'n briodol ein bod yn gwneud sylwadau. At y materion hynny y trof yn awr.

Yn gyffredinol, roeddem yn teimlo y gallai'r Gweinidog fod wedi ymdrin â'r broses o gyflwyno'r deddfwriaeth hon yn well, yn enwedig o ystyried y goblygiadau sylweddol i bobl ledled Cymru. Gwyddai'r Gweinidog y byddai angen is-ddeddfwriaeth i roi'r cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor newydd ar waith, ar ôl gofyn am y pwerau hyn gan Lywodraeth y DU ym mis Mai 2012, ac eto arhosodd tan 5 Tachwedd 2012 cyn cysylltu'n uniongyrchol â'n pwyllgor. Bu oedi cyn rhoi Cydsyniad Brenhinol i Ddeddf Llywodraeth Leol 2012 Llywodraeth y DU ac ni chafodd ei roi tan 1 Tachwedd, 2012. Fodd bynnag, ni chredwn y dylai'r ffaith hon gael unrhyw effaith ar amseriad ymwneud y Gweinidog â'n pwyllgor. Yn wir, os yw'r Gweinidog o'r farn y gallai'r oedi hwn cyn derbyn Cydsyniad Brenhinol fod wedi cael effaith negyddol ar ei allu i gyflwyno'r deddfwriaeth berthnasol mewn modd amserol, gallai, a dylai, fod wedi ei ddwyn i'n sylw cyn gynted â phosibl.

In the Minister's letter of 5 November, he asked us to agree an advance date for consideration of the regulations, so that it would not be necessary to observe the standard 20-day period prior to the holding of a Plenary debate on 5 December. In our response of 9 November, we indicated that this may not be possible, given the length and complexity of the regulations. However, in the event, the Minister did not lay the final regulations until the day of the Plenary debate on 5 December, following receipt of financial information from the UK Government. So, even if we had been able to give an advance date for consideration of the regulations, and thereby help the Minister, he would not have been able to deliver the regulations to us, on his terms, to enable scrutiny on the agreed date. This highlights the importance of engaging with us at the earliest opportunity.

We noted the emphasis that the Welsh Government has placed on the delay to the regulations being caused by the timing of the UK Government's autumn statement and announcement relating to the final funding settlement. In our view, the regulations could, and should, have been laid. They should have been laid with indicative financial figures, within an appropriate time frame to allow for scrutiny of such lengthy and complex regulations, and to allow us to report in time for the Plenary debate on 5 December. If this approach had been adopted, it would have been open to the committee to report to the Assembly and highlight any issues of concern, such as uncertainty over the funding settlement, as merit points. This would have been a much more open and transparent way of proceeding.

In the circumstances of these particular regulations, we concluded that the Welsh Government confused the political process with the legislative process. In so doing, we believe that the Welsh Government may, at times, have lost sight of the Assembly's fundamental role as a legislative body.

As will be apparent from what I have already said, we also concluded that the Minister should have drawn our attention to his concerns about the making of these regulations much earlier in the process. Notifying the committee on 5 November of the problems anticipated was simply too late. The Minister also needed to be clearer on the reason why regulations were not likely to be in place when he wanted.

This reinforces the need for scrutiny to have taken place on a draft set of regulations with an explanation of the outstanding matters. We expect the Welsh Government to follow that practice in future, if this type of eventuality is ever repeated. As such, we strongly recommend that, when the Welsh Government is to make subordinate legislation that is complex and lengthy in nature, or when it is facing time constraints, it seeks to engage with the Constitutional and Legislative Affairs Committee and any relevant subject committee at the earliest opportunity. This may, for example, mean providing the committee with advance copies of draft regulations and a clear explanation of the reasons why this is being done.

Yn llythyr y Gweinidog ar 5 Tachwedd, gofynnodd inni gytuno ar ddyddiad ymlaen llaw i ystyried y rheoliadau, fel na fyddai angen cadw at y cyfnod safonol o 20 diwrnod cyn cynnal dadl mewn Cyfarfod Llawn ar 5 Rhagfyr. Yn ein hymateb ar 9 Tachwedd, nodwyd efallai na fyddai hyn yn bosibl, o gofio hyd a chymhlethdod y rheoliadau. Fodd bynnag, fel y digwyddodd, ni osododd y Gweinidog y rheoliadau terfynol tan ddiwrnod y ddadl yn y Cyfarfod Llawn ar 5 Rhagfyr, ar ôl cael gwybodaeth ariannol gan Lywodraeth y DU. Felly, hyd yn oed pe gallem fod wedi rhoi dyddiad ymlaen llaw i ystyried y rheoliadau, a thrwy hynny helpu'r Gweinidog, ni fyddai wedi gallu cyflwyno'r rheoliadau i ni, ar ei delerau ei hun, er mwyn craffu arnynt ar y dyddiad y cytunwyd arno. Mae hyn yn pwysleisio pwysigrwydd ymgysylltu â ni cyn gynted â phosibl.

Nodwyd y pwyslais y mae Llywodraeth Cymru wedi ei roi ar y ffaith bod y rheoliadau wedi'u gohirio oherwydd amseriad datganiad hydref Llywodraeth y DU a'r cyhoeddiad yn ymwneud â'r setliad ariannu terfynol. Yn ein barn ni, gallai a dylai'r rheoliadau fod wedi cael eu gosod. Dylent fod wedi cael eu gosod gyda ffigurau ariannol dangosol, o fewn amserlen briodol er mwyn rhoi cyfle inni graffu ar reoliadau mor hirfaith a chymhleth, ac er mwyn ein galluogi i gyflwyno adroddiad ar hyn erbyn y ddadl yn y Cyfarfod Llawn ar 5 Rhagfyr. Pe bai Llywodraeth Cymru wedi gweithredu felly, byddai wedi bod yn rhydd i'r pwyllgor roi adroddiad i'r Cynulliad a thynnu sylw at unrhyw feysydd a fu'n achos pryder, megis ansicrwydd ynghylch y setliad ariannu, fel pwyntiau rhinwedd. Byddai hyn wedi bod yn ffordd fwy agored a thryloyw o lawer o symud ymlaen.

O dan amgylchiadau'r rheoliadau penodol hyn, daethom i'r casgliad bod Llywodraeth Cymru wedi drysu'r broses wleidyddol â'r broses ddeddfwriaethol. Wrth wneud hynny, credwn fod Llywodraeth Cymru, ar adegau, wedi colli golwg o bosibl ar rôl sylfaenol y Cynulliad fel corff deddfwriaethol.

Fel y bydd yn amlwg o'r hyn yr wyf eisoes wedi'i ddweud, daethom i'r casgliad hefyd y dylai'r Gweinidog fod wedi tynnu ein sylw at ei bryderon ynghylch gwneud y rheoliadau hyn yn llawer cynharach yn y broses. Roedd hysbysu'r pwyllgor ar 5 Tachwedd o'r problemau a ragwelwyd yn rhy hwyr. Roedd angen i'r Gweinidog hefyd egluro'n well y rheswm pam nad oedd y rheoliadau'n debygol o fod ar waith yn ôl ei ddymuniad.

Mae hyn yn atgyfnerthu'r ffaith bod angen craffu ar set ddrafft o reoliadau gydag esboniad o'r materion a oedd yn weddill. Rydym yn disgwyl i Lywodraeth Cymru ddilyn yr arfer hwnnw yn y dyfodol, os byth y bydd achos tebyg yn codi eto. Fel y cyfryw, rydym yn argymhell yn gryf, pan fydd Llywodraeth Cymru yn gwneud is-ddeddfwriaeth sy'n gymhleth ac yn hirfaith ei natur, neu pan fydd yn wynebu cyfyngiadau amser, y dylai geisio ymgysylltu â'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ac unrhyw bwyllgor pwnc perthnasol cyn gynted â phosibl. Gall hyn, er enghraifft, olygu rhoi copiâu o'r rheoliadau drafft ymlaen llaw i'r pwyllgor ac esboniad dir o'r rhesymau pam mae hyn yn cael ei wneud.

I cannot over-emphasise how important this recommendation is. It seeks to enable the committee to undertake, in good time, the technical scrutiny for which it is responsible. We want to work effectively with the Welsh Government to ensure that legislative scrutiny improves the quality of legislation and, ultimately, benefits people across Wales.

In closing, I repeat the views expressed in our letter of 9 November 2012 to the Minister and subsequently in Plenary on 19 December 2012: the Constitutional and Legislative Affairs Committee will always endeavour to work flexibly to assist the Welsh Government, and, as such, to consider statutory instruments in a shorter period than the 20 days set under Standing Orders—particularly where the instruments in question are short or have already been considered in draft. However, we must—and we will—balance this approach against our obligations to scrutinise legislation effectively and in an open and transparent manner. The 20-day notice period is the norm, and it must be respected by the Welsh Government. There will only be occasional instances where it is reasonable and in the public interest to shorten this notice period.

Llywydd, in conclusion, we were grateful to the Minister for assisting us fully with this inquiry. He was indeed candid and open in the evidence sessions, and that certainly enabled us to make this report.

15:58

Joyce Watson [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Much has been made here today, perhaps rightly, of the systems and processes that were gone through to pass this legislation. I think that we would all do well to remember that the systems and processes that transferred the funding to the devolved administration went through by a simple announcement, without any prior engagement with the Welsh Government. Further to that, there was a 10% cut in that budget. We would also do well to remember that, despite numerous attempts to find out the finite figure that would be relied on to come up with a formula that would allow some scrutiny of this legislation, it was not forthcoming. I suppose that what I am saying here is that it is not just a single, one-way debate that is going on. However, I have seen the report, and I accept that there are lessons that need to be learned, and I am sure that the Minister equally accepts that. Indeed, maybe a sunset clause would allow that. However, we also need to remember that what we achieved in bringing this legislation forward was that those people who were in desperate need at that time gained from the delivery of a council tax benefit that the Assembly agreed on, and which would fund the shortfall. People would have been severely disadvantaged—people who are struggling and are already severely disadvantaged would have been further disadvantaged if we had done nothing. At least what we did—and I am proud that we did what we did—protected those people from a serious cut to their finances at a significant time for them.

Ni allaf orbwysleisio pa mor bwysig yw'r argymhellad hwn. Mae'n ceisio galluogi'r pwyllgor i ymgymryd, mewn da bryd, â'r gwaith craffu technegol y mae'n gyfrifol amdano. Rydym yn awyddus i weithio'n effeithiol gyda Llywodraeth Cymru i sicrhau bod craffu deddfwriaethol yn gwella ansawdd y ddeddfwriaeth ac, yn y pen draw, ei fod o fudd i bobl ledled Cymru.

Wrth gloi, ailadroddaf y farn a fynegwyd yn ein llythyr dyddiedig 9 Tachwedd 2012 at y Gweinidog ac wedi hynny yn y Cyfarfod Llawn ar 19 Rhagfyr 2012: bydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol bob amser yn ymdrechu i weithio'n hyblyg i gynorthwyo Llywodraeth Cymru, ac, fel y cyfryw, i ystyried offerynnau statudol mewn cyfnod byrrach na'r 20 diwrnod a bennwyd o dan y Rheolau Sefydlog—yn enwedig pan fo'r offerynnau dan sylw yn fyr neu eisoes wedi cael eu hystyried ar ffurf ddrafft. Fodd bynnag, rhaid inni gydbwysu'r dull gweithredu hwn â'n rhwymedigaethau i graffu ar ddeddfwriaeth yn effeithiol ac mewn ffordd agored a thryloyw—ac fe wnawn hynny. Y cyfnod rhybudd o 20 diwrnod yw'r cyfnod arferol, a rhaid iddo gael ei barchu gan Lywodraeth Cymru. Dim ond ar adegau achlysurol lle mae'n rhesymol ac er budd y cyhoedd y bydd yn briodol byrhau'r cyfnod rhybudd hwn.

Lywydd, i gloi, roeddem yn ddiolchgar i'r Gweinidog am ein cynorthwyo yn llawn â'r ymchwiliad hwn. Roedd yn wir yn onest ac yn agored yn y sesiynau tystiolaeth, ac mae hynny'n sicr wedi ein galluogi i lunio'r adroddiad hwn.

Mae llawer o bwys wedi ei roi heddiw ar y systemau a'r prosesau a ddilynwyd er mwyn pasio'r ddeddfwriaeth hon, a hynny'n briodol efallai. Credaf y byddai'n dda i bob un ohonom gofio mai drwy gyhoeddiad syml y rhoddwyd gwybod am y systemau a'r prosesau a drosglwyddodd yr arian i'r weinyddiaeth datganoledig, heb unrhyw ymwneud ymlaen llaw â Llywodraeth Cymru. Ar ben hynny, cafwyd gostyngiad o 10% yn y gyllideb honno. Byddai'n dda hefyd inni gofio, er gwaethaf yr ymdrechion lu i gael y ffigur terfynol y dibynnid arno i lunio fformiwla a fyddai'n golygu y gellid craffu rhywfaint ar y ddeddfwriaeth hon, ni ddaeth i law. Hynny yw, yr hyn yr wyf yn ei ddweud yw nad un ddadl unffordd yn unig sy'n cael ei chynnal. Fodd bynnag, rwyf wedi gweld yr adroddiad, a derbynaf fod gwersi y mae angen eu dysgu, ac rwy'n siŵr bod y Gweinidog yn yr un modd yn derbyn hynny. Yn wir, efallai y byddai cymal machlud yn caniatáu hynny. Fodd bynnag, mae angen inni gofio hefyd mai'r hyn a gyflawnwyd gennym wrth gyflwyno'r ddeddfwriaeth hon yn gynt oedd bod y bobl hynny a oedd ag angen dybryd ar yr adeg honno ar eu hennill o ganlyniad i fudd-dal y dreth gyngor yr oedd y Cynulliad wedi cytuno arno, ac a fyddai'n ariannu'r diffyg. Byddai pobl wedi bod o dan anfantais ddirifol—byddai pobl sy'n ei chael hi'n anodd ac sydd eisoes o dan anfantais ddirifol o dan anfantais bellach pe na baem wedi gwneud rhywbeth. O leiaf gwnaeth yr hyn a wnaethom—ac rwy'n falch o'r hyn a wnaethom—ddiogelu'r bobl hynny rhag gweld gostyngiad mawr yn eu harian ar adeg bwysig iddynt hwy.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

However, moving forward, I think that we have to realise that financial realities will mean that the Welsh Government will be hugely and impossibly challenged to meet those costs again. The change is, essentially, a change at all levels of government. We must work together with other levels of government to ensure a funding package that meets the needs of those council tax benefit recipients. Moving forward, we need to look at a shared scheme, with shared ownership by the Assembly and local authorities. Local authorities must help to come up with the solutions and share the costs.

I also believe that vulnerable people must continue to be a priority. They must continue to be supported at a 100% level. I know that there are people here who have taken issue with the process—quite rightly in some cases, I would argue. However, I will also defend my decision, and that of the Government, to vote this through for the most vulnerable of people. Now that we have the time, I hope that we will come up with a scheme that everybody feels that they can support.

16:02 **Simon Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Rwy'n ddiolchgar i Gadeirydd y pwyllgor yr wyf yn gwasanaethu arno am osod allan mor glir y gwersi sydd i'w dysgu o'r profiad hwn. Nid wyf am ailadrodd yr hyn a ddywedodd; ni wnaf ond rhoi fy argraff i o'r broses a'r hyn y gallwn ddysgu ohoni wrth fynd ymlaen.

Gan ddechrau ar yr ochr positif, mae angen i ni dderbyn, beth bynnag oedd yr helynt a'r drafferth a gawsom wrth bennu'r rheoliadau hyn, yn y pen draw, cafwyd rheoliadau a oedd yn well achos ein bod wedi cael mwy o amser i'w hystyried a bod cymal machlud wedi cael ei ddodi ynddynt. Hefyd, cafwyd canlyniad gwell ar gyfer y bobl hynny a oedd yn mynd i gael eu heffeithio gan benderfyniad yn San Steffan. Roedd cyfnod pan oedd y Llywodraeth yn gallu canfod arian ychwanegol—tua £20 miliwn—ar gyfer y flwyddyn hon, beth bynnag. Mae angen dweud bod y system, yn y pen draw, wedi gweithio ac wedi llwyddo cyrraedd canlyniad a oedd yn well na'r hyn a oedd yn bodoli ar y dechrau.

Rwyf hefyd am ddweud ein bod yn gweld hwn fel rhan o broses o dyndra naturiol sy'n digwydd rhwng Llywodraeth sydd eisiau deddfu a gweithredu mor gyflym â phosibl a'r gweddill ohonom, sydd eisiau craffu ar y Llywodraeth a gwneud yn siŵr bod y ddeddfwriaeth cystal â phosibl, a cheisio gwneud yn siŵr bod dim byd mewn deddfwriaeth sy'n mynd i gael ei gamddefnyddio gan Lywodraeth o liw gwahanol neu Weinidog o fath gwahanol yn y dyfodol. Mae'n bwysig, felly, ein bod yn gweld hon fel proses o aeddfedu'r sefydliad hwn, o ran y ffordd yr ydym yn deddfu ac yn delio â chynlluniau gan y Llywodraeth.

Fodd bynnag, yn y dyfodol, credaf fod yn rhaid inni sylweddoli y bydd y realiti ariannol yn golygu y bydd Llywodraeth Cymru yn wynebu her enfawr ac amhosibl i dalu'r costau hynny eto. Mae'r newid, yn y bôn, yn newid ar bob lefel o lywodraeth. Rhaid inni gydweithio â lefelau eraill o lywodraeth er mwyn sicrhau pecyn ariannu sy'n diwallu anghenion y rhai sy'n cael budd-dal y dreth gyngor. Yn y dyfodol, mae angen inni edrych ar gynllun a rennir, gyda chyd-berchnogaeth gan y Cynulliad ac awdurdodau lleol. Rhaid i awdurdodau lleol helpu i feddwl am atebion a rhannu'r costau.

Credaf hefyd fod yn rhaid i bobl sy'n agored i niwed barhau i fod yn flaenoriaeth. Rhaid iddynt barhau i gael eu cefnogi'n llwyr. Gwn fod pobl yma sy'n anghytuno â'r broses—a hynny'n briodol mewn rhai achosion, byddwn yn dadlau. Fodd bynnag, amddiffynna fy mhenderfyniad hefyd, a phenderfyniad y Llywodraeth, i sicrhau'r bleidlais er mwyn y bobl fwyaf agored i niwed. Gan fod amser gennym erbyn hyn, gobeithio y byddwn yn meddwl am gynllun y bydd pawb yn teimlo y gallant ei gefnogi.

I am grateful to the Chair of the committee on which I serve for setting out so clearly the lessons to be learnt from this experience. I will not repeat what he said; I will just give my impression of the process and what we can learn from it as we move forward.

Starting on the positive side of things, we need to accept that, whatever the troubles that we encountered in making these regulations, at the end of the day, regulations were created that were better because more time was given to consider them and a sunset clause was also included. Also, it was a better result for those people who will be affected by the decision in Westminster. There was a period whereby the Government was able to find additional money—around £20 million—for this year, anyway. I must say that, in the end, the system worked and succeeded in achieving a result that was better than what would have been the case in the first place.

I should also say that we see this as part of a process of natural tension between a Government that wants to legislate and act as quickly as possible and the rest of us who want to scrutinise the Government and ensure that the legislation is as good as it possibly can be, and try to ensure that there is nothing in legislation that could be misused by a future Government of a different colour or a Minister of a different kind. It is important, therefore, that we view this as part of the process of the maturing of this institution, in terms of how we legislate and deal with plans put forward by the Government.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

Wedi dweud hynny, mae un wers i'w dysgu, sef bod angen digon o amser i ni weithio gyda'n gilydd. Efallai bod un o argymhellion y pwyllgor wedi cael ei lled anwybyddu eisoes, oherwydd dim ond yn y munudau diwethaf yr ydym wedi gweld ymateb y Llywodraeth i adroddiad y pwyllgor. Nid wyf wedi cael cyfle i ddarllen ymateb y Llywodraeth yn fanwl, ond rwy'n gweld un peth sy'n galonogol ynddo, sef ei bod wedi cytuno bod gwerth mewn trafod rheoliadau drafft—hyd yn oed rhai sydd heb eu cwblhau—er mwyn inni weld beth yw'r egwyddor heb fod rhaid i bob ffigur gael ei ddodi yn y rheoliadau. Rwy'n croesawu hynny, ac rwy'n meddwl y bydd yn helpu'r broses. Rwy'n meddwl bod gwersi yn hynny o beth ar gyfer unrhyw ddeddfwriaeth sy'n mynd drwy'r lle hwn ar fater brys.

Wythnos nesaf, rydym yn mynd i edrych ar y Bil Sector Amaethyddol (Cymru). Mae hynny'n mynd i arwain at lawer o ddeddfwriaeth, is-ddeddfwriaeth a rheoliadau ynglŷn â sefydlu panel, er enghraifft. Mae hynny, hefyd, yn gofyn yr un fath o gwestiwn i ni fel Cynulliad, a bydd angen digon o amser arnom yn y pwyllgorau i graffu ac edrych ar oblygiadau hynny.

Yn y pen draw, felly, roedd proses ddeddfwriaethol ar waith yn ogystal â phroses wleidyddol ehangach. Roedd fy nghyfaill Rhodri Glyn Thomas yn amlwg iawn yn y broses wleidyddol ehangach, yn dod â'r mater hwn i sylw'r Cynulliad yn y lle cyntaf ac yn annog y Llywodraeth, o'r cychwyn cyntaf, i wneud rhywbeth, o leiaf eleni, i helpu i leddfu'r penderfyniad hwn gan San Steffan. Nid wyf yma i amddiffyn yr hyn a wnaed gan San Steffan, ond nid ydym yma chwaith i graffu ar benderfyniadau San Steffan. Nid ydym ond yn gallu craffu ar benderfyniadau ein Gweinidogion ni yma yng Nghymru.

Wrth edrych at y dyfodol, rwy'n gobeithio y cawn ragor o amser i ystyried hyn, wrth i'r cymal machlud ddod yn weithredol, ac wrth i'r Llywodraeth weithio gyda phwyllgorau ar ei chynlluniau ar gyfer dyfodol y budd-daliadau yma. Mae'n siŵr bod y diffyg cyfathrebu a welwyd yn yr adroddiad rhwng Llywodraeth San Steffan a Llywodraeth Cymru yn achos o ddiffyg cyfathrebu ar y ddwy ochr. Rwy'n derbyn hynny, ond mae angen cyfathrebu eang ac agored yn awr gyda llywodraeth leol, achos bydd unrhyw ateb i'r broblem hon yn yr hirdymor yn gorwedd, am wn i, mewn cytundeb rhwng Llywodraeth Cymru a llywodraeth leol, ac yn ein dwylo ni yn awr y mae gweithredu'r system hon wrth iddi fynd yn ei blaen.

Felly, fel y dywedais, rwy'n meddwl bod hyn yn rhan o'r broses o'r corff hwn yn aeddfedu a sut rydym yn datblygu. Mae twtsh o wleidyddiaeth wastad ynghlwm wrth hyn, ond y prif beth yn yr adroddiad hwn yr wyf eisiau gafael ynddo, a chofio amdano wrth i ni fynd ymlaen ac edrych ar unrhyw ddeddfwriaeth arall sy'n dod ger ein bron, yw bod gwahaniaeth rhwng y Llywodraeth fel Llywodraeth sy'n gweithredu—rwy'n derbyn hynny—a ninnau yn y lle hwn, ond mae'n rhaid parchu hawl y lle hwn i graffu cymaint ag y bo modd a bod yn rhydd o'r ystyriaethau gwleidyddol sydd rhwng y Llywodraeth hon ac unrhyw Lywodraeth arall.

Having said that, one lesson to be learnt is that we need enough time to work together. Perhaps one of the recommendations of the committee has been somewhat ignored, because it is only in the last few minutes that we have seen the Government's response to the committee report. I have not had an opportunity to read the Government's response thoroughly, but I see one thing that is encouraging in it, that it has agreed that there is value in discussing draft regulations—even those that have not been completed—so that we can consider the principle without having to have every figure in the regulations. I welcome that, and I think that it will help the process. I think that there are lessons to be learnt from that for any legislation that progresses through this place as a matter of urgency.

Next week, we will be looking at the Agricultural Sector (Wales) Bill. That will lead to a lot of legislation, subordinate legislation and regulations in terms of establishing a panel, for example. That also poses the same sort of question of us as an Assembly, and we will need plenty of time in committee to scrutinise and to look at the implications of that legislation.

Ultimately, therefore, there was a legislative process as well as a broader political process. My colleague Rhodri Glyn Thomas was very visible in the wider political process as he brought this matter to the Assembly's attention in the first place and encouraged the Government, from the start, to do something, at least this year, to help to mitigate this decision by Westminster. I am not here to defend what was done in Westminster, but we are also not here to scrutinise decisions made in Westminster. We are only here to scrutinise decisions made by our Ministers here in Wales.

Looking to the future, I hope that we have more time to consider this, as the sunset clause is enacted, and as the Government works with committees on its future plans for these benefits. The lack of communication mentioned in the report between the Westminster Government and the Welsh Government was probably on both sides. I accept that, but broad and open communication is now needed with local government, because any solution to this problem in the long term will rest, I suppose, in an agreement between the Welsh Government and local government, and implementing that system as it proceeds is now in our hands.

So, as I said, I believe that this is part of the process of how this institution matures and develops. There is always a touch of politics involved, but the main thing that I want to grasp and bear in mind as we move forward and look at other legislation that comes before us is that there is a difference between the Government in terms of its actions—I accept that—and us in this place, but the right of this place to carry out as much scrutiny as possible and to be free of the political considerations between this Government and any other Government must be respected.

I thank you for the opportunity to take part in this debate today. When looking at issues like this, much of the detail has been discussed, but I want to take a step back and view it from the point of view of what our position is in the grand scheme of things. Why are we here as individual Assembly Members, not as part of a Government? What do our actions look like to our constituents? As a new legislature, what precedent are we setting today that will be followed in future?

The policy issue at stake here is one that affects daily life for thousands of people across Wales. Each of us has constituents who could have been affected. It is not minor or technical; in fact, I would say that it is both extremely important and complex. For each of us as backbench Members, our basic duty is to scrutinise the Welsh Government's proposals and represent the needs of our constituents. However, by tabling the regulations so very late, the Welsh Government asked us, essentially, to rubber stamp its plans without us having had the opportunity to fulfil our fundamental duty as Assembly Members. This Chamber is a legislature. It is a young one, but one that takes its powers and its duties seriously. It should not be circumvented for any Government, either with, or without, a majority. This is not just about building a consensus with the opposition parties. That can be useful in getting a vote past in a hung Chamber, but it is much more fundamental than that; it is also about protecting the role of your own backbench Assembly Members and making sure that they have a fair chance to fulfil their duties to their constituents too. You have to give the legislature the chance to do its job, so I welcome the Welsh Government's agreement to look at things such as sharing draft regulations, so that we have an opportunity to enter into that discussion and debate with it.

Joyce mentioned that we are ruled by Standing Orders and procedures. What would be the consequence then if we just let situations like this pass? Why do we set so much store, in some of the opposition parties, by the Standing Orders and procedures? You could argue that, as a modern legislature, should we not seek a more flexible, consensual style of politics than some of the other places from where we are governed? I would say, 'a flexible and consensual politics, yes', but, 'a flexible and consensual legislature, no'. Although the Assembly is now 14 years old, we have only been a legislature for two years. Every action that we take right now sets a precedent for future Assemblies that will sit in this place—Assemblies with perhaps more powers than we have now. We have an even greater duty than they will have, because we are the foundation on which their democracy will be built. If we forget that, and if we undermine the role and purpose of each individual Assembly Member as a representative of their communities, we not only disenfranchise backbench Members and the voices of their constituents, but leave behind us a precedent that I believe is damaging for future generations and shows us in the worst possible light.

Diolch ichi am y cyfle i gymryd rhan yn y ddatl hon heddiw. Wrth edrych ar faterion fel hyn, mae llawer o'r manylion wedi cael ei drafod, ond rwyf am gymryd cam yn ôl ac ystyried hyn o safbwynt llawer mwy cyffredinol. Pam rydym yma fel Aelodau Cynulliad unigol, ac nid fel rhan o'r Llywodraeth? Beth yw barn ein hetholwyr am ein gweithredoedd? Fel deddfwrfa newydd, pa gynsail yr ydym yn ei osod heddiw a gaiff ei ddilyn yn y dyfodol?

Y mater polisi sydd yn y fantol yma yw un sy'n effeithio ar fywydau beunyddiol miloedd o bobl ledled Cymru. Mae gan bob un ohonom etholwyr y gallai hyn fod wedi effeithio arnynt. Nid yw'n rhywbeth bach na thechnegol; mewn gwirionedd, byddwn yn dweud ei fod yn eithriadol o bwysig a chymhleth. I bob un ohonom fel Aelodau meinciau cefn, ein dyletswydd sylfaenol yw craffu ar gynigion Llywodraeth Cymru a chynrychioli anghenion ein hetholwyr. Fodd bynnag, drwy gyflwyno'r rheoliadau mor hwyr, gofynnodd Llywodraeth Cymru inni roi sêl bendith, yn y bôn, ar ei chynlluniau heb roi'r cyfle inni gyflawni ein dyletswydd sylfaenol fel Aelodau Cynulliad. Deddfwrfa yw'r Siambur hon. Mae'n un ifanc, ond yn un sy'n cymryd ei phwerau a'i dyletswyddau o ddifrif. Ni ddylid ei hosgoi ar gyfer unrhyw Lywodraeth, naill ai gyda neu heb fwyafrif. Nid oes a wnelo hyn â chreu consensws â'r gwrthbleidiau yn unig. Gall hynny fod yn ddefnyddiol i sicrhau pleidlais mewn Siambur grog, ond mae'n llawer mwy sylfaenol na hynny; mae a wnelo hefyd â diogelu rôl eich Aelodau meinciau cefn eich hun o'r Cynulliad a gwneud yn siŵr eu bod yn cael cyfle teg i gyflawni eu dyletswyddau i'w hetholwyr hefyd. Rhaid ichi roi cyfle i'r deddfwrfa wneud ei gwaith, felly croesawaf gytundeb Llywodraeth Cymru i edrych ar bethau fel rhannu rheoliadau drafft, fel y cawn gyfle i drin a thrafod hynny.

Crybwyllodd Joyce ein bod yn cael ein rheoli gan Reolau Sefydlog a gweithdrefnau. Beth fyddai'r canlyniad pe baem yn anwybyddu sefyllfaoedd o'r fath? Pam mae'r Rheolau Sefydlog a'r gweithdrefnau mor bwysig i rai o'r gwrthbleidiau? Gallech ddadlau y dylem, fel deddfwrfa fodern, geisio dull mwy hyblyg a chydsyniol o wleidyddiaeth rhai o'r manau eraill sy'n rhan o'n trefn lywodraethu? Byddwn yn dweud, 'gwleidyddiaeth hyblyg a chydsyniol, ie', ond, 'deddfwrfa hyblyg a chydsyniol, na'. Er bod y Cynulliad wedi bodoli ers 14 mlynedd bellach, dim ond ers dwy flynedd yr ydym wedi bod yn deddfwrfa. Mae pob cam a gymerwn ar hyn o bryd yn gosod cynsail i Gynullidau'r dyfodol a fydd yn eistedd yn y lle hwn—Cynullidau â mwy o bwerau o bosibl nag sydd gennym ar hyn o bryd. Mae arnom ddyletswydd hyd yn oed yn fwy na'r un a fydd arnynt hwy, oherwydd ni yw'r sail yr adeiledir eu democratiaeth arni. Os anghofiw hynny, ac os tanseliwn rôl a diben pob Aelod Cynulliad unigol fel cynrychiolydd eu cymunedau, rydym nid yn unig yn difreinio Aelodau'r meinciau cefn a lleisiau eu hetholwyr, ond yn gadael cynsail ar ein hôl sydd yn niweidiol i genedlaethau'r dyfodol yn fy marn i ac sy'n creu'r argraff waethaf bosibl ohonom.

I hope that lessons will be learnt and that we manage to find a more appropriate balance in the future between the needs of the Welsh Government to act quickly in difficult circumstances, which we all recognise, but also the need for backbench Members to apply effective scrutiny in future and to be allowed to do our duties to the very best of our ability with the information we need to succeed.

Gobeithio y caiff gwersi eu dysgu a'n bod yn llwyddo i ddod o hyd i gydbwysedd mwy priodol yn y dyfodol rhwng anghenion Llywodraeth Cymru i weithredu'n gyflym mewn amgylchiadau anodd, y mae pob un ohonom yn eu cydnabod, a'r angen hefyd i Aelodau meinciau cefn graffu'n effeithiol yn y dyfodol a chael cyfle i gyflawni ein dyletswyddau hyd eithaf ein gallu gyda'r wybodaeth sydd ei hangen arnom i lwyddo.

16:10 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Minister to speak on behalf of the Government.

Galwaf ar y Gweinidog i siarad ar ran y Llywodraeth.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

16:10 **Lesley Griffiths** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth / The Minister for Local Government and Government Business

I would like to thank the Constitutional and Legislative Affairs Committee and David Melding, its Chair, for producing this report. I also thank him and other Members for their comments today. As everyone is aware, the UK Government abolished this scheme and the Welsh Government was left to pick up the pieces. As Joyce Watson stated, there was no engagement between the Governments.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol a David Melding, ei Gadeirydd, am lunio'r adroddiad hwn. Hoffwn ddiolch iddo ef ac Aelodau eraill hefyd am eu sylwadau heddiw. Fel y gŵyr pawb, diddymodd Llywodraeth y DU y cynllun hwn a gadawyd Llywodraeth Cymru i glirio'r llanastr. Fel y nododd Joyce Watson, nid oedd unrhyw ymwneud rhwng y Llywodraethau.

The Welsh Government then faced huge challenges in developing a replacement for a non-devolved benefits system that had been in operation for 20 years, particularly within very constrained timescales and with significantly reduced funding. Therefore, it is an achievement that financial support was provided to over 300,000 households from 1 April this year, most of which were transferred seamlessly into the new system. I am sure that that was at the forefront of my predecessor's mind.

Yna wynebai Llywodraeth Cymru her enfawr o ran datblygu system yn lle'r system budd-daliadau annatganoledig a fu ar waith ers 20 mlynedd, o fewn amserlen dynn iawn a chyda chryn dipyn yn llai o arian. Felly, mae'n gamp bod cymorth ariannol wedi ei ddarparu i dros 300,000 o gartrefi o 1 Ebrill eleni, y trosglwyddwyd y rhan fwyaf ohonynt yn ddidrafferth i'r system newydd. Rwy'n siŵr bod hynny ar flaen meddwl fy rhagflaenydd.

While difficulties were encountered during the legislative processes, I want to assure all colleagues that we have learned from this experience. At least seven further sets of regulations were successfully made after the main council tax reduction scheme regulations referred to in the report. Many of these were also technically complex or dependent on information from and action by UK Government departments. Since I took up the portfolio in March, I have made next year's scheme an absolute priority and I have asked my officials to begin work immediately to ensure that sufficient time would be available for scrutiny. I have also spoken to opposition spokespeople—as Simon Thomas said, it is very important that we work together—and I have been able to inform them of my thoughts on next year's scheme, and my officials are always available to answer questions.

Er i anawsterau godi yn ystod y prosesau deddfwriaethol, hoffwn sicrhau pob cyd-Aelod ein bod wedi dysgu gwersi o'r profiad hwn. Llwyddwyd i wneud o leiaf saith set arall o reoliadau ar ôl rheoliadau'r prif gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor y cyfeiriwyd ato yn yr adroddiad. Roedd llawer o'r rhain yn dechnegol gymhleth neu'n ddibynnol ar wybodaeth gan adrannau Llywodraeth y DU a chamau gweithredu a gyflawnwyd ganddynt. Rwyf wedi sicrhau bod cynllun y flwyddyn nesaf yn flaenoriaeth lwyr ac wedi gofyn i'm swyddogion ddechrau gwaith arno ar unwaith er mwyn sicrhau y byddai digon o amser ar gael ar gyfer craffu. Rwyf hefyd wedi siarad â llefarwyr yr wrthblaid—fel y dywedodd Simon Thomas, mae'n bwysig iawn ein bod yn cydweithio—ac rwyf wedi sôn wrthynt am fy syniadau ynglŷn â chynllun y flwyddyn nesaf, ac mae fy swyddogion bob amser ar gael i ateb cwestiynau.

Given the ongoing shortfall that we expect to increase year on year, along with pressure on budgets and the impact of the UK Government's welfare reform, I have also asked for a review of the options for a longer term solution to provide an equitable and sustainable scheme within the available funding, which we can then implement from 2015-16. The review will examine the options and their impact on public finances and local services and, crucially, on those who currently receive council tax support, as well as other council tax payers. We will analyse the schemes currently operating in England and the implications of welfare reform, identify viable options and then model their likely impact. A task and finish group of officials, local government representatives and Citizens Advice is overseeing this work for me. The ultimate aim is a sustainable scheme that is equitable for recipients within the financial, legislative and other constraints that we face, but we should be under no illusions about how challenging this will be to deliver. However, I intend to keep Members updated on this work as it progresses.

As you are all aware, the sunset clause in this year's regulations commits us to reviewing the regulations and bringing forward a new set by 1 January 2014. As was the case last year, there are two main sets of council tax reduction scheme regulations that will need to be made: the Council Tax Reduction Schemes and Prescribed Requirements (Wales) Regulations and the Council Tax Reduction Schemes (Default Scheme) (Wales) Regulations. These will be made bilingually. It will also be necessary to make minor amendments to update some of the technical regulations made for the effective operation of the scheme, for example, those relating to fraud. I have stated previously that I intend to lay these regulations in November. However, I would like to provide Members with advance notice that we may need to make a separate updating set of regulations after the main sets of regulations have been made. This is necessary to keep claimants' entitlement to support in line with the cost of living increases. Without this, claimants would be worse off. It is just a routine process that is done on an annual basis for a number of other sets of regulations.

The main regulations are already being drafted to incorporate the amendments required for some welfare reform changes, to make further simplifications to improve the process for claimants, and, where possible, to reduce the cost of administration and to consider any practical adjustments needed based on our experience of the first few months of the scheme's operation. As was the case with the regulations made last year, the new regulations will be drafted in close collaboration with local government. I will also be issuing the draft regulations for technical consultation during the summer recess. Immediately they are published, I intend to bring them to the attention of the relevant committees to facilitate effective scrutiny when we come back.

O ystyried y diffyg parhaus yr ydym yn disgwyl iddo gynyddu flwyddyn ar ôl blwyddyn, ynghyd â phwysau ar gyllidebau ac effaith diwygio lles Llywodraeth y DU, rwyf hefyd wedi gofyn am adolygiad o'r opsiynau ar gyfer ateb tymor hwy i ddarparu cynllun teg a chynaliadwy o fewn y cyllid sydd ar gael, a gallwn wedyn ei weithredu o 2015-16. Bydd yr adolygiad yn edrych ar yr opsiynau a'u heffaith ar gyllid cyhoeddus a gwasanaethau lleol ac, yn hollbwysig, ar y rhai sy'n cael cymorth y dreth gyngor ar hyn o bryd, yn ogystal â thalwyr eraill y dreth gyngor. Byddwn yn dadansoddi'r cynlluniau sydd ar waith ar hyn o bryd yn Lloegr a goblygiadau diwygio lles, yn nodi opsiynau dichonadwy ac yna'n modelu eu heffaith debygol. Mae grŵp gorchwyl a gorffen o swyddogion, cynrychiolwyr llywodraeth leol a Chyngor ar Bopeth yn goruchwyllo'r gwaith hwn i mi. Y nod yn y pen draw yw cael cynllun cynaliadwy sy'n deg i dderbynwyr o fewn y cyfyngiadau ariannol a deddfwriaethol a chyfyngiadau eraill a wynebwn, ond ni ddylem dwyllo ein hunain ynghylch pa mor anodd fydd cyflawni hyn. Fodd bynnag, bwriadaf sicrhau bod yr Aelodau'n cael y wybodaeth ddiweddaraf am hyn wrth i'r gwaith fynd rhagddo.

Fel y gwyr pob un ohonoch, mae'r cymal machlud yn rheoliadau eleni yn ein rhwymo i adolygo'r rheoliadau a chyflwyno set newydd erbyn 1 Ionawr 2014. Fel y digwyddodd y llynedd, bydd angen gwneud dwy brif set o reoliadau ar gyfer cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor: Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru). Caiff y rhain eu gwneud yn ddwyieithog. Bydd angen gwneud mân newidiadau hefyd er mwyn diweddarau rhai o'r rheoliadau technegol a wnaed er mwyn i'r cynllun weithredu'n effeithiol, er enghraifft, y rhai yn ymwneud â thwyll. Rwyf wedi nodi o'r blaen fy mod yn bwriadu gosod y rheoliadau hyn ym mis Tachwedd. Fodd bynnag, hoffwn roi rhybudd ymlaen llaw i Aelodau y bydd angen inni efallai uwchraddio set o reoliadau ar wahân ar ôl i'r prif setiau o reoliadau gael eu gwneud. Bydd angen gwneud hyn er mwyn sicrhau bod hawl hawlwr i gymorth yn unol â chostau byw cynyddol. Heb hyn, byddai hawlwr yn waeth eu byd. Proses reolaidd ydyw a wneir bob blwyddyn ar gyfer nifer o setiau eraill o reoliadau.

Mae'r prif reoliadau eisoes yn cael eu drafftio i gynnwys y newidiadau sy'n ofynnol ar gyfer rhai newidiadau diwygio lles, i symleiddio pethau ymhellach er mwyn gwella'r broses ar gyfer hawlwr, a, lle y bo modd, i leihau costau gweinyddu ac ystyried unrhyw addasiadau ymarferol sydd eu hangen yn seiliedig ar ein profiad o ychydig fisoedd cyntaf gweithredu'r cynllun. Fel yn achos y rheoliadau a wnaed y llynedd, bydd y rheoliadau newydd yn cael eu drafftio mewn cydweithrediad agos â llywodraeth leol. Byddaf hefyd yn cyhoeddi rheoliadau drafft ar gyfer ymgynghoriad technegol yn ystod toriad yr haf. Yn union ar ôl eu cyhoeddi, bwriadaf eu dwyn i sylw'r pwyllgorau perthnasol i hwyluso proses graffu effeithiol pan ddychwelwn.

There are no easy ways to manage the shortfall in funding transferred from the UK Government. However, I am currently in discussions with local government about the arrangements for 2014-15. I have offered to share the costs in order to ease the financial pressure in what will be a difficult budget settlement for us all. I have set up a finance sub-group with local government. We met for the first time on Monday this week. There were representatives from the Welsh Local Government Association and leaders of local authorities from right across Wales from different parties at the meeting where we discussed this difficult issue.

My Cabinet colleagues and I are committed to retaining a national framework scheme and to protecting entitlements for eligible claimants at their current levels. I hope to be able to make a further announcement on the scheme for 2014-15 shortly. As Simon Thomas referred to, I will ensure that Members are kept updated on progress with drafting the regulations. However, to make sure that everyone is clear, I will publish a timetable before the summer recess by way of a written statement.

Nid oes unrhyw ffordd hawdd o reoli'r diffyg mewn cyllid a drosglwyddwyd o Lywodraeth y DU. Fodd bynnag, rwyf wrthi'n cynnal trafodaethau â llywodraeth leol am y trefniadau ar gyfer 2014-15. Rwyf wedi cynnig rhannu costau er mwyn lleddfu'r pwysau ariannol yn yr hyn a fydd yn setliad cyllideb anodd inni i gyd. Rwyf wedi sefydlu is-grŵp cyllid â llywodraeth leol. Cyfarfûm am y tro cyntaf ddydd Llun yr wythnos hon. Roedd cynrychiolwyr o Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac arweinwyr awdurdodau lleol o bob cwr o Gymru o wahanol bleidiau yn y cyfarfod lle buom yn trafod y mater anodd hwn.

Mae fy nghyd-Weinidogion yn y Cabinet a minnau yn ymrwymedig i gadw cynllun fframwaith cenedlaethol a chynnal hawliau i hawlwrwyr cymwys ar eu lefelau presennol. Gobeithio y gallaf wneud cyhoeddiad pellach ar y cynllun ar gyfer 2014-15 yn fuan. Fel y soniodd Simon Thomas, byddaf yn sicrhau bod Aelodau'n cael y wybodaeth ddiweddaraf yn rheolaidd am gynnydd o ran drafftio'r rheoliadau. Fodd bynnag, er mwyn sicrhau bod pawb yn deall hyn, byddaf yn cyhoeddi amserlen cyn toriad yr haf drwy gyfrwng datganiad ysgrifenedig.

16:16 **Y Llywydd / The Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Chair of the committee to reply to the debate.

Galwaf ar Gadeirydd y pwyllgor i ymateb i'r ddatl.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

16:16 **David Melding** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I thank Members for taking part in this debate and I will reply briefly to some of the matters that have been raised, starting with those raised by Joyce Watson. I think Joyce sought to put this question in a wider political context, which is not something I chose to do, as my job is a more technical one as chair of the Constitutional and Legislative Affairs Committee, although this did occur in a wider political context, so I do not think your remarks were in any way inappropriate, Joyce, and you set out the Government's case in a political context very well. Indeed, this was an issue that involved two Governments and those relations were not conducted at an optimum level, I think it is fair to say.

Hoffwn ddiolch i'r Aelodau am gymryd rhan yn y ddatl hon, a gwnaf ymateb yn fyr i rai o'r materion a godwyd, gan ddechrau gyda'r rhai a godwyd gan Joyce Watson. Credaf i Joyce geisio gosod y cwestiwn hwn mewn cyd-destun gwleidyddol ehangach, sef rhywbeth na ddewisais innau ei wneud, gan fod fy swydd fel cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn un fwy technegol, er i hyn ddigwydd mewn cyd-destun gwleidyddol ehangach, felly ni chredaf fod eich sylwadau yn amhriodol mewn unrhyw ffordd, Joyce, a gwnaethoch amlinellu achos y Llywodraeth mewn cyd-destun gwleidyddol yn dda iawn. Yn wir, roedd hyn yn fater a oedd yn cynnwys y ddwy Lywodraeth a chredaf ei bod deg dweud na chafodd y cysylltiadau hynny eu cynnal ar y lefel orau bosibl.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

I will not pass judgment on the political issues involved. My main response here is that our procedures are flexible enough to cope with the effect that has on scrutiny, especially on technical issues such as the fitness of regulations. We could still have coped with that political context and done our job in terms of our technical and legislative scrutiny responsibilities. The Government could have published as much as possible in draft, and it could have published without final figures. There were practical ways to do this and to manage it. I think I can infer from what the Minister said that the Government has taken that on board.

Ni chynigiau farn ar y materion gwleidyddol dan sylw. Fy mhrif ymateb yma yw bod ein gweithdrefnau yn ddigon hyblyg i ymdopi â'r effaith a gaiff hynny ar y broses graffu, yn enwedig ar faterion technegol megis addasrwydd y rheoliadau. Gallem fod wedi ymdopi o hyd â'r cyd-destun gwleidyddol hwnnw a gwneud ein gwaith o ran ein cyfrifoldebau craffu technegol a deddfwriaethol. Gallai'r Llywodraeth fod wedi cyhoeddi cymaint â phosibl ar ffurf ddrafft, a gallai fod wedi cyhoeddi heb ffigurau terfynol. Roedd ffyrdd ymarferol o wneud hyn a llwyddo i'w wneud. Credaf y gallaf gasglu o'r hyn a ddywedodd y Gweinidog fod y Llywodraeth wedi derbyn hynny.

Simon Thomas, I suppose also made a similar expansive comment in saying that the final outcome was improved and there was a reasonable solution, particularly when the Government accepted a sunset clause. Again that possibly goes beyond what is appropriate for me to comment on, but I do hear what he said: that the system did work in the end in terms of how the Government has to negotiate with other parties and listen to the views of Assembly Members. However, I think it could have been saved a lot of that had it engaged more effectively with the Constitutional and Legislative Affairs Committee in the first place. Simon made the point that scrutiny is of paramount importance. It is what the legislative process is all about—I was going to say especially for those of us who are in parties that are not in Government, but it is also, actually, an important function for Labour backbenchers and one that they execute with considerable alacrity most of the time.

Eluned Parrott said that Standing Orders are there so that we have a full and proper legislative process, which discusses things in a timely and effective manner. Standing Orders have to be taken seriously. They are the very rules that make our work really rigorous. I think that is something that the Government has to take on board. It usually does, because Standing Orders help Government as much as anything else, because it has the right to present its programme to us, and to have decisions taken in an appropriate and timely manner itself. However, Standing Orders are not to be suspended unless there are the most extraordinary circumstances to justify that.

Eluned also pointed out the importance of the Government taking on board the lessons that are in our report, and, again, the absolute importance of the scrutiny role.

In conclusion, the Minister's response was, I think, broadly encouraging. I do not think that to say that the Government has learned from experience reduces the Government. I think that it is appropriate sometimes to say, 'Look, we didn't get all this right. There are reasons for it; they weren't malign reasons'. I am quite prepared to believe that, given the pressure of events and the wider context and, perhaps, the Government's own priorities in keeping an eye on things. It is not easy to do all that complex work to the highest standard all the time.

We have sought to be very practical in the suggestions that we have made to make sure that these mishaps do not occur in the future. I was very pleased to hear the Minister say that the scheme that will have to be in place because of the sunset clause, the succeeding scheme, is a priority, and that you fully accept that, when that scheme is brought forward, the scrutiny process is absolutely essential and needs to be conducted thoroughly. I am sure that the Government can restore a lot of its reputation for good practice in this area by the way in which the successor scheme is dealt with.

Gwnaeth Simon Thomas sylw yr un mor eang hefyd, fe dybiaf, pan ddywedodd fod y canlyniad terfynol yn well a bod ateb rhesymol, yn arbennig pan dderbyniodd y Llywodraeth gymal machlud. Unwaith eto mae hynny, o bosibl, yn mynd y tu hwnt i'r hyn sy'n briodol imi roi sylwadau arno, ond clywaf yr hyn a ddywedodd: bod y system wedi gweithio yn y pen draw o ran sut y mae'n rhaid i'r Llywodraeth gyd-drafod â phleidiau eraill a gwrando ar farn Aelodau'r Cynulliad. Fodd bynnag, credaf y gellid bod wedi arbed llawer o hynny pe bai wedi ymwneud yn fwy effeithiol â'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn y lle cyntaf. Gwnaeth Simon y pwynt bod craffu yn hollbwysig. Dyna hanfod y broses ddeddfwriaethol—roeddwn yn mynd i ddweud yn enwedig i'r rhai ohonom mewn pleidiau nad ydynt mewn grym, ond mae hefyd, mewn gwirionedd, yn swyddogaeth bwysig i aelodau meinciau cefn Llafur ac yn un a gyflawnant gyda chryn barodrydd y rhan fwyaf o'r amser.

Dywedodd Eluned Parrott fod y Rheolau Sefydlog ar waith fel bod gennym broses ddeddfwriaethol lawn a phriodol, sy'n trafod pethau mewn modd amserol ac effeithiol. Rhaid cymryd Rheolau Sefydlog o ddirif. Dyna'r union reolau sy'n gwneud ein gwaith yn wirioneddol drwyadl. Credaf fod hynny'n rhywbeth y mae'r Llywodraeth yn gorfod ei dderbyn. Fel arfer mae'n gwneud hynny, gan mai cynorthwyo'r Llywodraeth a wna Rheolau Sefydlog yn fwy na dim, gan fod ganddi'r hawl i gyflwyno ei rhaglen inni, ac i wneud penderfyniadau mewn ffordd briodol ac amserol. Fodd bynnag, ni ddylid atal Rheolau Sefydlog oni fydd amgylchiadau eithriadol i gyflawnhau hynny.

Cyfeiriodd Eluned hefyd at ba mor bwysig ydyw bod y Llywodraeth yn ystyried y gwersi sydd yn ein hadroddiad, ac, unwaith eto, bwysigrwydd llwyr y rôl graffu.

I gloi, roedd ymateb y Gweinidog yn galonogol ar y cyfan, fe gredaf. Nid yw dweud bod y Llywodraeth wedi dysgu o brofiad yn diraddio'r Llywodraeth yn fy marn i. Credaf ei bod yn briodol dweud weithiau, 'Edrychwch, ni wnaethom lwyddo i wneud popeth yn iawn. Mae rhesymau am hyn; nid oeddent yn rhesymau drwg'. Rwy'n eithaf parod i gredu hynny, o gofio pwysau'r digwyddiadau a'r cyd-destun ehangach ac, efallai, flaenoriaethau'r Llywodraeth ei hun o ran cadw llygad ar bethau. Nid yw'n hawdd gwneud yr holl waith cymhleth hwnnw i'r safon uchaf drwy'r amser.

Rydym wedi ceisio bod yn ymarferol iawn yn yr awgrymiadau a wnaethom er mwyn sicrhau nad yw'r achosion anffodus hyn yn digwydd yn y dyfodol. Roeddwn yn falch iawn o glywed y Gweinidog yn dweud y bydd yn rhaid i'r cynllun a fydd yn gorfod bod ar waith oherwydd y cymal machlud, y cynllun olynol, yn flaenoriaeth, a'ch bod yn derbyn yn llawn, pan gaiff y cynllun hwnnw ei gyflwyno, y bydd y broses graffu yn hanfodol bwysig ac y bydd angen ei chynnal yn drylwyr. Rwy'n siŵr y gall y Llywodraeth adfer llawer o'i henw da am arfer da yn y maes hwn drwy'r ffordd yr ymdrinnir â'r cynllun olynol.

I also noticed that you also said, Minister, that a rather different scheme may succeed this approach in general, and that the Government may decide to bring forward legislation in 2015-16. If that happens—if there is a more radical way of using reduced resources, presumably targeted more at those in most need—then, again, engagement with the Assembly will be essential so that our scrutiny function can be executed properly.

I am pleased by the tone of this debate, which I think has been appropriate and serious, and that the work of the committee has been taken on board appropriately by the Government. We will now go through the response that the Minister has sent to me today as Chair of the committee on the future conduct of the Government. We will review all that very carefully.

Sylwais hefyd ichi ddweud, Weinidog, y bydd cynllun braidd yn wahanol o bosibl yn olynu'r cynllun presennol yn gyffredinol, ac efallai y bydd y Llywodraeth yn penderfynu cyflwyno deddfwriaeth yn 2015-16. Os digwydd hynny—os oes ffordd fwy radical o ddefnyddio llai o adnoddau, wedi'u targedu yn ôl pob tebyg at y rhai sydd â'r angen mwyaf—yna, unwaith eto, bydd ymgysylltu â'r Cynulliad yn hanfodol fel y gellir cyflawni'r swyddogaeth graffu yn briodol.

Mae naws y ddadl hon, sydd wedi bod yn briodol a difrifol yn fy marn i, yn fy mhlesio ac rwy'n falch bod gwaith y pwyllgor wedi cael ei ystyried yn briodol gan y Llywodraeth. Awn drwy'r ymateb yn awr y mae'r Gweinidog wedi ei anfon ataf heddiw fel Cadeirydd y pwyllgor ar ymddygiad y Llywodraeth yn y dyfodol. Byddwn yn adolygu hyn i gyd yn ofalus iawn.

16:23

Y Llywydd / The Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The proposal is to note the Constitutional and Legislative Affairs Committee's report. Does any Member object? There are no objections, therefore the motion is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.

Derbyniwyd y cynnig.

Y cynnig yw y dylid nodi adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly, derbynnir y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Motion agreed.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

Dadl Cyfnod 3 o dan Reol Sefydlog Rhif 26.44 ar y Bil Cartrefi Symudol (Cymru)

Grŵp 1: Technegol (Gwelliannau 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 128, 129, 11, 12, 130, 15, 131, 132, 133, 134, 136, 16, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 17, 18, 19, 146, 20, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 21, 157, 22, 158, 159, 160, 23, 24, 25, 161, 162, 163, 164, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 165, 166, 42, 167, 168, 44, 169, 46, 47, 48, 170, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 171, 67, 68, 172, 69, 71, 173, 79, 80, 81, 174, 175, 82, 176, 83, 84, 177, 178, 179, 180, 85, 86, 87, 88, 181, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 182, 183, 107, 108, 109, 110, 111, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 122 a 123)

Stage 3 Standing Order No. 26.44 Debate on the Mobile Homes (Wales) Bill

Group 1: Technical (Amendments 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 128, 129, 11, 12, 130, 15, 131, 132, 133, 134, 136, 16, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 17, 18, 19, 146, 20, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 21, 157, 22, 158, 159, 160, 23, 24, 25, 161, 162, 163, 164, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 165, 166, 42, 167, 168, 44, 169, 46, 47, 48, 170, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 171, 67, 68, 172, 69, 71, 173, 79, 80, 81, 174, 175, 82, 176, 83, 84, 177, 178, 179, 180, 85, 86, 87, 88, 181, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 182, 183, 107, 108, 109, 110, 111, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 122 and 123)

16:23

Y Llywydd / The Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The lead amendment in this group is amendment 1, and I call on the Minister to move amendment 1 and to speak to it and the other amendments in the group.

Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 1, a galwaf ar y Gweinidog i gynneg a thrafod gwelliant 1 ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

16:23

Carl Sargeant [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Y Gweinidog Tai ac Adfywio / The Minister for Housing and Regeneration

I move amendment 1 in my name.

Cynigiau welliant 1 yn fy enw i.

[Senedd.tv](#)
[Fideo Video](#)

I am grateful for the opportunity to speak to these amendments. Peter Black has done some very valuable work on this Bill, and I thank him for that. Our working together has clearly constructed something very useful, which will make a real difference in our communities.

Daeth y Dirprwy Lywydd i'r Gadair am 4.23 p.m.

Carl Sargeant [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

As a Welsh Government, we wanted to build on the good work that Peter put in place, and, therefore, working with him, we have brought forward some technical amendments in group 1.

Rwy'n ddiolchgar am y cyfle i drafod y gwelliannau hyn. Mae Peter Black wedi gwneud gwaith gwerthfawr iawn ar y Bil hwn, a hoffwn ddiolch iddo am hynny. Drwy gydweithio â'n gilydd mae'n amlwg ein bod wedi creu rhywbeth defnyddiol iawn, a fydd yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol yn ein cymunedau.

The Deputy Presiding Officer took the Chair at 4.23 p.m.

Fel Llywodraeth Cymru, roeddem yn awyddus i adeiladu ar y gwaith da a wnaed gan Peter, ac, felly, drwy gydweithio ag ef, rydym wedi cyflwyno rhai gwelliannau technegol yng ngrŵp 1.

16:24 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I am happy to support these technical amendments, and I return the compliment to the Minister and his predecessor for the work that they have done in helping to make this Bill a much more substantial Bill, and one which is, effectively, all-Welsh legislation, bringing together previous legislation and making the whole issue much clearer.

There was a lot of work involved in that, and that is reflected in the large number of technical amendments in this particular group. It is one of the reasons why, at the end of this stage, I will be asking the Assembly to send this Bill to a Report Stage so that we make sure that we have everything exactly right for when it comes back in September and we make this into law. In the meantime, this group is, in my view, perfectly adequate and I am happy to support the amendments.

Rwy'n fodlon cefnogi'r gwelliannau technegol hyn, a hoffwn ganmol y Gweinidog a'i ragflaenydd yn eu tro am y gwaith y maent wedi'i wneud i helpu i droi'r Bil hwn yn Fil llawer mwy sylweddol, ac yn un sydd, i bob diben, yn ddeddfwriaeth gwbl Gymreig, gan dwyn ynghyd ddeddfwriaeth flaenorol a gwneud yr holl fater yn llawer cliriach.

Roedd tipyn o waith ynghlwm wrth hynny, ac adlewyrchir hynny yn y nifer fawr o welliannau technegol yn y grŵp penodol hwn. Mae'n un o'r rhesymau pam, ar ddiwedd y cyfnod hwn, y byddaf yn gofyn i'r Cynulliad anfon y Bil hwn i fod yn destun Cyfnod Adrodd er mwyn inni sicrhau ein bod wedi cael popeth yn hollol iawn erbyn iddo ddod yn ôl ym mis Medi a'n bod yn ei droi'n gyfraith gwlad. Yn y cyfamser, mae'r grŵp hwn, yn fy marn i, yn gwbl ddigonol ac rwy'n fodlon cefnogi'r gwelliannau.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

16:24 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Do you want to say anything further, Minister? I see that you do not. The question is that amendment 1 be agreed to. Does any Member object? There no objections, so amendment 1 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 1.

A ydych am ddweud unrhyw beth arall, Weinidog? Gwelaf nad ydych. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 1. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 1 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Amendment 1 agreed.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

16:25 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Minister to move amendment 2.

Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 2.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

16:25 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I move amendment 2 in my name.

Cynigiai welliant 2 yn fy enw i.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

16:25 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The question is that amendment 2 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 2 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 2.

Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 2. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 2 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Amendment 2 agreed.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Grŵp 2: Safleoedd Awdurdodau Lleol i Sipsiwn a Theithwyr (Gwelliannau 3, 7, 45, 49, 53, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 74, 76, 89 a 112)

Group 2: Local Authority Gypsy and Traveller Sites (Amendments 3, 7, 45, 49, 53, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 74, 76, 89 and 112)

- 16:25 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo Video](#)
- The lead amendment in this group is amendment 3 and I call on the Minister to move amendment 3 and to speak to it and the other amendments in the group.
- Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 3 a galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 3 ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.
- 16:25 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo Video](#)
- I move amendment 3 in my name.
- Cynigiaf welliant 3 yn fy enw i.
- Members will be aware that, yesterday, Orders amending the Mobile Homes Act 1983 were debated and agreed. The Orders provide procedural safeguards against the eviction of Gypsy and Travellers from local authority sites.
- Bydd yr Aelodau yn ymwybodol i Orchmynion diwygio Deddf Cartrefi Symudol 1983 gael eu trafod a'u derbyn ddoe. Mae'r Gorchmynion yn darparu mesurau diogelwch gweithdrefnol rhag dadfeddiannu Sipsiwn a Theithwyr o safleoedd awdurdodau lleol.
- 16:26 **Rhodri Glyn Thomas** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo Video](#)
- Rwy'n codi i gefnogi'r gwelliannau sydd wedi cael eu cyflwyno yn y grŵp er mwyn sicrhau bod safleoedd Sipsiwn a Theithwyr yn cael eu diogelu yn y Bil hwn. Rwy'n credu bod Peter Black wedi dod â'r Bil hwn ger ein bron er mwyn mynd i'r afael â nifer o broblemau sydd wedi codi dros nifer o flynyddoedd gan Aelodau o'r Cynulliad ynglŷn â safleoedd ar gyfer cartrefi symudol. Mae nifer ohonom wedi codi'r materion hyn, sydd wedi bod o gryn bryder i'n hetholwyr, ac rwy'n canmol Peter Black yn fawr iawn am y modd y mae wedi defnyddio'r Bil hwn i sicrhau ein bod yn symud ymlaen gyda ddeddfwriaeth yn y maes hwn. Byddwn hefyd fel grŵp yn cefnogi cais Peter am Gyfnod Adrodd, fel bydd y mater hwn yn dod ger ein bron eto yn yr hydref. Rydym ni fel grŵp yn gefnogol iawn o'r hyn mae Peter wedi ei wneud a'r hyn sydd wedi'i drafod gan y pwyllgor ar y mater hwn.
- I rise to support the amendments tabled in the group to ensure that Gypsy and Traveller sites are safeguarded in this Bill. I think that Peter Black brought the Bill forward in order to deal with a number of issues that have been raised over many years by Assembly Members in relation to mobile home sites. Many of us have raised those issues, which have been of great concern to our constituents, and I applaud Peter Black for the way in which he has used this Bill to ensure that we progress with legislation in this area. We as a group will also be supporting Peter's request for a Report Stage, so that this issue will come before us again in the autumn. We as a group are very supportive of what Peter has done and what has been discussed by the committee on this issue.
- 16:27 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo Video](#)
- Having passed the statutory instruments yesterday amending the Mobile Homes Act 1983, it would be remiss not to subsequently amend this Bill to the same end. The Government's amendments to the Bill—the consolidation of previous legislation—did incorporate all of the previous legislation in relation to Gypsy and Traveller sites, so it is logical that these amendments should come forward as part of that.
- Ar ôl pasio'r offerynnau statudol ddoe sy'n diwygio Deddf Cartrefi Symudol 1983, byddai'n gamgymeriad peidio â diwygio'r Bil hwn i'r un perwyl wedyn. Gwnaeth gwelliannau'r Llywodraeth i'r Bil—er mwyn crydgrynhoid deddfwriaeth flaenorol—ymgorffori'r holl ddeddfwriaeth flaenorol mewn perthynas â safleoedd Sipsiwn a Theithwyr, felly mae'n rhesymegol bod y gwelliannau'n cael eu cyflwyno fel rhan o hynny.
- That means that we will have a comprehensive Bill covering not just residential mobile homes, but also Gypsy and Traveller sites. No doubt, when further Members' legislation comes forward in relation to holiday caravans, we will be able to consider whether this Bill should be amended in that regard as well.
- Golyga hynny y bydd Bil cynhwysfawr sydd, nid yn unig, yn cwmpasu cartrefi symudol preswyl, ond hefyd safleoedd Sipsiwn a Theithwyr. Yn ddi-os, pan fydd deddfwriaeth arall gan Aelodau yn cael ei chyflwyno mewn perthynas â charafannau gwyliau, gallwn ystyried a ddylai'r Bil hwn gael ei ddiwygio yn hynny o beth hefyd.
- However, I think that the outcome of this whole process will be a fully comprehensive stand-alone Wales Bill relating to all aspects of caravan sites, as originally started off in 1960 with that legislation. So, I am happy to support these amendments.
- Fodd bynnag, credaf mai'r hyn y bydd yr holl broses hon yn ei greu yw Bil cwbl gynhwysfawr ac annibynnol i Gymru sy'n ymwneud â phob agwedd ar safleoedd carafannau, fel y dechreuwyd arni'n wreiddiol yn 1960 drwy'r ddeddfwriaeth honno. Felly, rwy'n fodlon cefnogi'r gwelliannau hyn.

- 16:28 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call the Minister to reply. Galwaf ar y Gweinidog i ymateb.
- 16:28 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am grateful for the support from Rhodri Glyn Thomas in terms of the amendments and the process. We will also seek to support Peter Black's proposal for a next stage, a Report Stage, for further detail to be considered in September, should that be the wish of this Assembly. Rwy'n ddiolchgar am gefnogaeth Rhodri Glyn Thomas o ran y gwelliannau a'r broses. Byddwn hefyd yn anelu at gefnogi cynnig Peter Black ar gyfer cyfnod nesaf, sef Cyfnod Adrodd, er mwyn i fanylion pellach gael eu hystyried ym mis Medi, os yw'r Cynulliad hwn yn dymuno hynny.
- 16:28 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
If amendment 3 is not agreed to, amendments 45, 49, 53, 58, 59, 89 and 112 will fall. The question is that amendment 3 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 3 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Os na dderbynnir gwelliant 3 bydd gwelliannau 45, 49, 53, 58, 59, 89 a 112 yn methu. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 3. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 3 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 3. *Amendment 3 agreed.*
- 16:28 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
We now move to dispose of the next amendments in the marshalled list. I propose that amendments 4 and 5, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections, so I call on the Minister to move amendments 4 and 5. Awn yn ein blaenau i benderfynu ar y gwelliannau nesaf yn y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Cynigaf y dylid penderfynu ar welliannau 4 a 5, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 4 a 5.
- 16:29 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 4 and 5 in my name. Cynigaf welliannau 4 a 5 yn fy enw i.
- 16:29 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 4 and 5 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 4 and 5 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 4 a 5. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 4 a 5 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 4 a 5. *Amendments 4 and 5 agreed.*
- 16:29 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 6. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 6.
- 16:29 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 6 in my name. Cynigaf welliant 6 yn fy enw i.
- 16:29 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 6 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 6 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 6. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 6 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 6. *Amendment 6 agreed.*

16:29	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I call on the Minister to move amendment 7.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 7.
16:29	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I move amendment 7 in my name.	Cynigiaf welliant 7 yn fy enw i.
16:29	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	The question is that amendment 7 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 7 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 7. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 7 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
	<i>Derbyniwyd gwelliant 7.</i>	<i>Amendment 7 agreed.</i>
16:29	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I call on the Minister to move amendment 8.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 8.
16:29	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I move amendment 8 in my name.	Cynigiaf welliant 8 yn fy enw i.
16:29	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	The question is that amendment 8 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 8 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 8. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 8 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
	<i>Derbyniwyd gwelliant 8.</i>	<i>Amendment 8 agreed.</i>
16:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I call on the Minister to move amendment 9.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 9.
16:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I move amendment 9 in my name.	Cynigiaf welliant 9 yn fy enw i.
16:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	The question is that amendment 9 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 9 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 9. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 9 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
	<i>Derbyniwyd gwelliant 9.</i>	<i>Amendment 9 agreed.</i>
16:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I call on the Minister to move amendment 128.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 128.
16:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	I move amendment 128 in my name.	Cynigiaf welliant 128 yn fy enw i.
16:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	The question is that amendment 128 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 128 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 128. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 128 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 128.

Amendment 128 agreed.

- 16:30 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 129. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 129.
- 16:30 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 129 in my name. Cynigiaf welliant 129 yn fy enw i.
- 16:30 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 129 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 129 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 129. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 129 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 129.

Amendment 129 agreed.

Grŵp 3: Amodau Trwyddedau Safle (Gwelliannau 10, 13, 192 a 14)

Group 3: Conditions of Site Licence (Amendments 10, 13, 192 and 14)

- 16:30 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The lead amendment in this group is amendment 10. I call on the Minister to move amendment 10 and to speak to it and the other amendments in the group. Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 10. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 10 ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.
- 16:31 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 10 in my name. Cynigiaf welliant 10 yn fy enw i.
- I ask colleagues to resist amendment 192 in the name of Jocelyn Davies. Amendments 10 and 13 are proposed by the Government with the purpose of ensuring that local authorities may set licence conditions relating to managing risk and coastal erosion. This includes setting out, where appropriate, measures that a site owner should take to mitigate the risks and how those risks should be communicated to the residents. Amendment 14 also concerns conditions to the site attached to site licences. Gofynnaf i'm cyd-Aelodau wrthod gwelliant 192 yn enw Jocelyn Davies. Cynigir gwelliannau 10 a 13 gan y Llywodraeth gyda'r bwriad o sicrhau y gall awdurdodau lleol osod amodau trwydded sy'n ymwneud â rheoli risg ac erydu arfordirol. Mae hyn yn cynnwys nodi, lle y bo'n briodol, gamau y dylai perchennog y safle eu cymryd i liniaru'r risgiau a sut y dylid hysbysu'r preswylwyr am y risgiau hynny. Mae gwelliant 14 hefyd yn ymwneud ag amodau ynglŷn â'r safle sydd ynghlwm wrth drwyddedau safle.
- 16:31 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The amendment that I have tabled in this group, amendment 192, is self-explanatory. It ensures that only those who pass the fit-and-proper-person test can collect pitch fees. This, I believe, would provide confidence for mobile home residents and offer them a further safeguard. Indeed, I have spoken to mobile home residents on park home sites on many occasions, and this amendment comes from those discussions with them. This probing amendment explores this point. Collection of the pitch fee is, to my mind, a management function and should be carried out by a fit-and-proper person, as the collection of the pitch fee is an area where considerable friction can arise and has arisen on many occasions across Wales. However, I heard what the Minister said, and if the thrust of this amendment can be accommodated in another, more effective manner, I will be happy not to move it. Mae'r gwelliant a gyflwynwyd gennyf yn y grŵp hwn, sef gwelliant 192, yn hunanesboniadol. Mae'n sicrhau mai dim ond y rhai sy'n bodloni'r prawf person addas a phriodol a all gasglu ffioedd lleiniau. Byddai hyn, yn fy marn i, yn rhoi hyder i breswylwyr cartrefi symudol ac yn cynnig diogelwch pellach iddynt. Yn wir, rwyf wedi siarad â phreswylwyr cartrefi symudol ar safleoedd cartrefi mewn parciau ar sawl achlysur, ac mae'r gwelliant hwn yn deillio o'r trafodaethau hynny gyda hwy. Mae'r gwelliant procio hwn yn archwilio'r pwynt hwn. Swyddogaeth rheoli yw casglu ffi'r llain, yn fy marn i, a dylai gael ei wneud gan berson addas a phriodol, gan fod y broses o gasglu ffi'r llain yn faes lle y gall cryn wrthdaro ddigwydd ac mae wedi digwydd sawl gwaith ledled Cymru. Fodd bynnag, clywais yr hyn a ddywedodd y Gweinidog, ac os gall byrdwn ei gwelliant hwn gael ei gynnwys mewn ffordd arall, fwy effeithiol, byddaf yn barod i beidio â'i gynnig.

Peter Black [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

This group contains a number of substantial amendments. I am happy to support the issue in relation to floods and coastal erosion, which was an issue that clearly arose last year and needs to be covered as part of the management conditions. Of course, the issue in relation to the display of public liability insurance was one that was raised at Stage 2, and I am grateful to the Minister for putting forward an amendment to the Bill to include that. I think that it is right that anybody who manages a site should display their public liability insurance. It is good practice, and I think that we should require that as part of the site licence.

With regard to amendment 192, I would resist that amendment for a number of reasons, but, essentially, the way that the Bill is designed is that the site manager is the fit-and-proper person. He or she has responsibility for the entire site and for the people employed on that site. If the people employed under him act in a way that is contrary to the licence conditions, he takes the consequences for that in terms of the fit-and-proper-person title being withdrawn or enforcement action being taken against him. I think that we can argue, as Jocelyn has done, that the person collecting the rent should be a fit-and-proper person, but you also might have a groundsman or other members of staff who might also act in a way that is intimidatory.

Jocelyn Davies [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The site manager may very well be a woman.

Peter Black [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Yes. I am sorry, I thought that I said 'he or she', so I apologise if I slipped up once or twice as part of that. I was trying to use non-gender-specific terms and, obviously, I got carried away.

The site manager is responsible for those employees, and those employees are accountable to him—the other thing, of course—or her. [Laughter.] I am moving on now.

The other thing that is clear is that the Bill contains not only the powers but also the funding for a local authority to properly enforce the site licence and to ensure that, in the event that there are any breaches of that licence, it is able to take action. If those breaches are the responsibility of the employee, they will be able to issue notices and take enforcement action. The Bill also removes potential barriers to the formation of residents associations, which will be active in monitoring the activity of employees on the site. Therefore, those residents associations, together with the additional enforcement powers and resources available to local authorities, I would hope, would provide a sufficient bulwark against the sort of abuse that is envisaged in this amendment. For that reason, I would ask that you resist the amendment.

Mae'r grŵp hwn yn cynnwys nifer o welliannau sylweddol. Rwy'n fodlon cefnogi'r mater sy'n ymwneud â llifogydd ac erydu arfordirol, sef mater a gododd yn amlwg y llynedd ac mae angen ymdrin ag ef fel rhan o'r amodau rheoli. Wrth gwrs, mae'r mater ynglŷn ag arddangos tystysgrif yswiriant atebolrwydd cyhoeddus yn un a godwyd yng Nghyfnod 2, ac rwy'n ddiolchgar i'r Gweinidog am gyflwyno gwelliant i'r Bil a fydd yn cynnwys hynny. Credaf ei bod yn briodol bod unrhyw un sy'n rheoli safle yn arddangos eu tystysgrif yswiriant atebolrwydd cyhoeddus. Mae'n arfer da, a chredaf y dylem ei gwneud yn ofynnol fel rhan o drwydded y safle.

O ran gwelliant 192, byddwn yn gwrthod y gwelliant hwnnw am sawl rheswm, ond, yn y bôn, mae'r Bil wedi'i lunio mewn ffordd sy'n golygu mai rheolwr y safle yw'r person addas a phriodol. Mae ganddo ef neu ganddi hi gyfrifoldeb am y safle cyfan ac am y bobl a gyflogir ar y safle hwnnw. Os bydd y bobl a gyflogir ganddo yn gweithredu mewn ffordd sy'n groes i amodau'r drwydded, y rheolwr sy'n gyfrifol am hynny yn yr ystyr y gellir tynnu y teitl person addas a phriodol yn ôl neu y gellir cymryd camau gorfodi yn ei erbyn. Credaf y gallwn ddadlau, fel y gwnaeth Jocelyn, y dylai'r sawl sy'n casglu'r rhent fod yn berson addas a phriodol, ond efallai y bydd tirmon neu aelodau eraill o staff yn gweithredu mewn ffordd fygythiol hefyd.

Mae'n ddigon posibl y bydd rheolwr y safle yn ferch.

Ydy. Mae'n ddrwg gennyf, roeddwn yn meddwl fy mod wedi dweud 'ef neu hi', felly ymddiheuraf os gwnethum gamgymeriad unwaith neu ddwy fel rhan o hynny. Roeddwn yn ceisio defnyddio termau nad ydynt yn rhywbenodol ac, yn amlwg, anghofiais hynny.

Mae rheolwr y safle yn gyfrifol am y cyflogeion hynny, ac mae'r cyflogeion hynny yn atebol iddo ef—y peth arall, wrth gwrs—neu iddi hi.[Chwerthin.] Symudaf ymlaen yn awr.

Y peth arall sy'n amlwg yw bod y Bil nid yn unig yn cynnwys y pwerau, ond hefyd yr arian i awdurdod lleol orfodi trwydded y safle yn briodol a sicrhau, os bydd unrhyw achos o dorri amodau'r drwydded honno, y gall gymryd camau. Os mai'r cyflogai sy'n gyfrifol am dorri'r amodau hynny bydd yr awdurdod lleol yn gallu cyhoeddi hysbysiadau a chymryd camau gorfodi. Mae'r Bil hefyd yn cael gwared ar rwystrau posibl i ffurfio cymdeithasau preswylwyr, a fydd yn weithredol yn y gwaith o fonitro gweithgarwch cyflogeion ar y safle. Felly, byddai'r cymdeithasau preswylwyr hynny, ynghyd â'r pwerau gorfodi a'r adnoddau ychwanegol sydd ar gael i awdurdodau lleol, gobeithio, yn ddiogelwch digonol rhag y math o gamymddwyn a ragwelir yn y gwelliant hwn. Am y rheswm hwnnw, gofynnaf ichi wrthod y gwelliant.

- 16:35 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I listened carefully to Jocelyn Davies's words on her amendment, and I note her offer not to move that amendment. I recognise the good intention of the amendment, but, as Peter Black states, I am concerned about how this would work out in practice on the basis that I believe that most pitch fees are now collected by direct debit or bank transactions, as opposed to a personal transaction. Therefore, I remain unconvinced, but the opportunity for further discussion that Jocelyn Davies may wish to add could come at report stage, subject to the Assembly's agreement.
- Gwrandewais yn astud ar yr hyn a ddywedodd Jocelyn Davies am ei gwelliant, a nodaf ei chynnig i beidio â chynnig y gwelliant hwnnw. Rwy'n cydnabod bwriad da'r gwelliant, ond, fel y noda Peter Black, rwy'n bryderus ynghylch sut y byddai'n gweithio'n ymarferol ar y sail bod y rhan fwyaf o ffioedd lleiniau yn cael eu casglu trwy ddebyd uniongyrchol neu drafodion banc bellach, fe gredaf, yn hytrach na thrwy drafodyn personol. Felly, nid wyf yn argyhoeddedig, ond gallai'r cyfle i drafod hyn ymhellach y bydd Jocelyn Davies yn dymuno ei gael o bosibl gael ei roi yn ystod y cyfnod adrodd, yn amodol ar gytundeb y Cynulliad.
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 10 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 10 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 10. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 10 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 10.* *Amendment 10 agreed.*
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- We will now dispose of the next amendments in the marshalled list. I call on the Minister to move amendment 11.
- Byddwn yn awr yn penderfynu ar y gwelliannau nesaf yn y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 11.
- 16:36 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 11 in my name.
- Cynigiau welliant 11 yn fy enw i.
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 11 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 11 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 11. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 11 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 11.* *Amendment 11 agreed.*
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 12.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 12.
- 16:36 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 12 in my name.
- Cynigiau welliant 12 yn fy enw i.
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 12 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 12 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 12. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 12 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 12.* *Amendment 12 agreed.*
- 16:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 13.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 13.

16:36	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 13 in my name.	Cynigiau welliant 13 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:36	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 13 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 13 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 13. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 13 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 13.</i>	<i>Amendment 13 agreed.</i>	
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography Jocelyn Davies, do you wish to move amendment 192?	Jocelyn Davies, a ydych am gynnig gwelliant 192?	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Jocelyn Davies Bywgraffiad Biography No.	Nac ydw.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Ni chynigiwyd gwelliant 192.</i>	<i>Amendment 192 not moved.</i>	
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 130.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 130.	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 130 in my name.	Cynigiau welliant 130 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 130 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 130 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 130. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 130 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 130.</i>	<i>Amendment 130 agreed.</i>	
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 14.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 14.	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 14 in my name.	Cynigiau welliant 14 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 14 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 14 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 14. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 14 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 14.</i>	<i>Amendment 14 agreed.</i>	
16:37	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 15.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 15.	Senedd.tv Fideo Video
16:37	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 15 in my name.	Cynigiau welliant 15 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video

- 16:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 15 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 15 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 15. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 15 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 15. *Amendment 15 agreed.*
- 16:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 131. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 131.
- 16:37 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 131 in my name. Cynigiaf welliant 131 yn fy enw i.
- 16:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 131 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 131 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 131. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 131 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 131. *Amendment 131 agreed.*
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 132. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 132.
- 16:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 132 in my name. Cynigiaf welliant 132 yn fy enw i.
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 132 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 132 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 132. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 132 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 132. *Amendment 132 agreed.*
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 133. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 133.
- 16:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 133 in my name. Cynigiaf welliant 133 yn fy enw i.
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 133 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 133 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 133. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 133 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 133. *Amendment 133 agreed.*
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 134. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 134.

- 16:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 134 in my name. Cynigaf welliant 134 yn fy enw i.
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 134 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 134 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 134. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 134 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 134.* *Amendment 134 agreed.*
- Grŵp 4: Torri Amod (Gwelliannau 135 a 135A)** **Group 4: Breach of Condition (Amendments 135 and 135A)**
- 16:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The lead amendment in this group is amendment 135. I call on the Minister to move amendment 135 and to speak to it and the other amendment in the group. Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 135. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 135 ynghyd â'r gwelliant arall yn y grŵp.
- 16:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 135 in my name. Cynigaf welliant 135 yn fy enw i.
- I thank the Deputy Presiding Officer for the opportunity to move amendment 135, and, in support, amendment 135A tabled in the name of Peter Black. The amendment is a practical amendment to ensure that the site-owners' breaches of licence conditions receive a fixed penalty notice so that they cannot simply leave the fixed penalty notice unpaid. On revision of the revised Bill, after Stage 2, we have noticed that it was silent on what should happen if the fixed penalty notice is not paid. We believe that we have resolved that with Peter Black's technical amendment 135A. I seek the Assembly's support. Hoffwn ddiolch i'r Dirprwy Lywydd am y cyfle i gynnig gwelliant 135, a hefyd welliant 135A a gyflwynwyd yn enw Peter Black. Gwelliant ymarferol ydyw sy'n sicrhau bod perchennogion safleoedd sy'n torri amodau eu trwydded yn cael hysbysiad cosb benodedig fel na allant beidio â thalu'r gosb benodedig. Wrth ddiwygio'r Bil diwygiedig, ar ôl Cyfnod 2, rydym wedi sylwi ei fod yn fud ynglŷn â'r hyn a ddylai ddigwydd os na fydd y gosb benodedig yn cael ei thalu. Credwn ein bod wedi datrys hynny gyda gwelliant technegol 135A Peter Black. Gofynnaf am gefnogaeth y Cynulliad.
- 16:39 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am happy to support the amendment. It is important, not least because of the European Charter of Fundamental Rights and that a fixed penalty notice has to be discharged in some way, and that there is also the right to appeal. Clearly, the compliance notice is the appropriate way forward. I felt that I needed to add 'withdraw the fixed penalty notice' just to make sure, and effectively to dot the i's and cross the t's. I urge the Assembly to support both amendment 135 and my amendment to the amendment. Rwy'n fodlon cefnogi'r gwelliant. Mae'n bwysig, yn bennaf oherwydd Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop a'r ffaith bod yn rhaid i hysbysiad cosb benodedig gael ei roi mewn rhyw ffordd, a bod hefyd hawl i apelio. Yn amlwg, yr hysbysiad cydymffurfio yw'r ffordd briodol ymlaen. Roeddwn yn teimlo bod angen imi ychwanegu 'tynnu'r hysbysiad cosb benodedig yn ôl' dim ond er mwyn sicrhau bod popeth wedi'i gwmpasu i bob diben. Anogaf y Cynulliad i gefnogi gwelliant 135 a'm gwelliant i'r gwelliant.
- 16:40 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Minister, do you wish to reply? Weinidog, a ydych am ymateb?
- 16:40 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
No. Nac ydw.
- 16:40 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
As there is an amendment to amendment 135, we will dispose of that first. Peter Black, do you wish to move amendment 135A? Gan fod gwelliant i welliant 135, byddwn yn penderfynu ar hynny yn gyntaf. Peter Black, a ydych am gynnig gwelliant 135A?

16:40	Peter Black Bywgraffiad Biography I move amendment 135A in my name.	Cynigiaf welliant 135A yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 135A be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 135A is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 135A. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 135A yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 135A.</i>	<i>Amendment 135A agreed.</i>	
16:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 135, as amended, be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 135, as amended, is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 135, fel y'i diwygiwyd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 135, fel y'i diwygiwyd, yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 135 fel y'i diwygiwyd.</i>	<i>Amendment 135, as amended, agreed.</i>	
16:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography We will now move to dispose of the next amendments in the marshalled list. I call on the Minister to move amendment 136.	Symudwn yn awr i benderfynu ar y gwelliannau nesaf yn y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 136.	Senedd.tv Fideo Video
16:40	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 136 in my name.	Cynigiaf welliant 136 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 136 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 136 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 136. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 136 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 136.</i>	<i>Amendment 136 agreed.</i>	
16:41	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 16.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 16.	Senedd.tv Fideo Video
16:41	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 16 in my name.	Cynigiaf welliant 16 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
16:41	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 16 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 16 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 16. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 16 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 16.</i>	<i>Amendment 16 agreed.</i>	
16:41	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 137.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 137.	Senedd.tv Fideo Video
16:41	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 137 in my name.	Cynigiaf welliant 137 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video

- 16:41 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 137 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 137 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 137. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 137 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 137.* *Amendment 137 agreed.*
-
- 16:41 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 138 to 143, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? I see that there are no objections. I call on the Minister to move amendments 138 to 143.
- Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 138 i 143, sy'n ymddangos yn olynol yn y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Gwelaf nad oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig welliannau 138 i 143.
-
- 16:41 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 138, 139, 140, 141, 142 and 143 in my name.
- Cynigiau welliannau 138, 139, 140, 141, 142 a 143 yn fy enw i.
-
- 16:41 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 138 to 143 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 138 to 143 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 138 i 143. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 138 i 143 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 138, 139, 140, 141, 142 a 143.* *Amendments 138, 139, 140, 141, 142 and 143 agreed.*
-
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 144.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 144.
-
- 16:42 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 144 in my name.
- Cynigiau welliant 144 yn fy enw i.
-
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 144 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 144 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 144. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 144 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 144.* *Amendment 144 agreed.*
-
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 145.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 145.
-
- 16:42 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 145 in my name.
- Cynigiau welliant 145 yn fy enw i.
-
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 145 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 145 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 145. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 145 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 145.

Amendment 145 agreed.

- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 17 to 19, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? I see that there are no objections. I call on the Minister to move amendments 17 to 19.
Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 17 i 19, sy'n ymddangos yn olynol yn y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Gwelaf nad oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 17 i 19.
- 16:42 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 17, 18 and 19 in my name.
Cynigiaf welliannau 17, 18 a 19 yn fy enw i.
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 17 to 19 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 17, 18 and 19 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 17 i 19. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 17, 18 a 19 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 17, 18 ac 19.* *Amendments 17, 18 and 19 agreed.*
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 146.
Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 146.
- 16:42 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 146 in my name.
Cynigiaf welliant 146 yn fy enw i.
- 16:42 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 146 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 146 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 146. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 146 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 146.* *Amendment 146 agreed.*
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 20.
Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 20.
- 16:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 20 in my name.
Cynigiaf welliant 20 yn fy enw i.
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 20 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 20 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 20. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 20 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 20.* *Amendment 20 agreed.*
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 147.
Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 147.
- 16:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 147 in my name.
Cynigiaf welliant 147 yn fy enw i.

- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 147 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 147 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 147. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 147 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 147.* *Amendment 147 agreed.*
-
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 148 to 154, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? I see that there are no objections. I call on the Minister to move amendments 148 to 154.
- Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 148 i 154, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Gwelaf nad oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 148 i 154.
-
- 16:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 148, 149, 150, 151, 152, 153 and 154 in my name.
- Cynigiau welliannau 148, 149, 150, 151, 152, 153 a 154 yn fy enw i.
-
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 148 to 154 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 148 to 154 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 148 i 154. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 148 i 154 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 148, 149, 150, 151, 152, 153 a 154.* *Amendments 148, 149, 150, 151, 152, 153 and 154 agreed.*
-
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 155.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 155.
-
- 16:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 155 in my name.
- Cynigiau welliant 155 yn fy enw i.
-
- 16:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 155 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 155 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 155. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 155 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 155.* *Amendment 155 agreed.*
-
- 16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 156.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 156.
-
- 16:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 156 in my name.
- Cynigiau welliant 156 yn fy enw i.
-
- 16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 156 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 156 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 156. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 156 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 156.

Amendment 156 agreed.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 21. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 21.

16:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 21 in my name. Cynigiau welliant 21 yn fy enw i.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 21 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 21 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 21. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 21 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 21.

Amendment 21 agreed.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 157. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 157.

16:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 157 in my name. Cynigiau welliant 157 yn fy enw i.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 157 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 157 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 157. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 157 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 157.

Amendment 157 agreed.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 22. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 22.

16:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 22 in my name. Cynigiau welliant 22 yn fy enw i.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 22 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 22 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 22. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 22 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 22.

Amendment 22 agreed.

16:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 158 to 160, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? I see that there are no objections. I call on the Minister to move amendments 158 to 160. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 158 i 160, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Gwelaf nad oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 158 i 160.

16:45	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 158, 159 and 160 in my name.</p>	<p>Cynigaf welliannau 158, 159 a 160 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:45	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 158, 159 and 160 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 158, 159 and 160 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 158, 159 a 160.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 158, 159 a 160. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 158, 159 a 160 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 158, 159 and 160 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
<p>Grŵp 5: Prawf Person Addas a Phriodol (Gwelliannau 124, 125, 126, 26)</p>		<p>Group 7: Fit and Proper Person Test (Amendments 124, 125, 126 and 26)</p>	
16:45	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The lead amendment in this group is amendment 124. I call on Mark Isherwood to move and to speak to it and to the other amendments in the group.</p>	<p>Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 124. Galwaf ar Mark Isherwood i'w gynnig a'i drafod ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:45	<p>Mark Isherwood Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 124 in my name.</p> <p>Amendment 124 reinstates the requirement that owner and/or manager satisfy the fit-and-proper-person test. In order to provide sufficient protections for mobile home site residents, the fit-and-proper-person test should be applied to site owners, including offices of corporate bodies and members of partnerships, where relevant, as well as to site managers. There were different opinions among witnesses and respondents to the consultation as to whom the test should be applied: site owners, site managers, or both?</p> <p>Mobile home industry representatives said that they thought that the test should be applied only to site owners. They said that it was site owners who set the tone of a park, whereas the site managers were responsible only for basic site operations. Clive Betts MP, who had chaired the equivalent UK Government legislation in England, supported the application of the fit-and-proper-person test to site managers only—as did the City and Council of Swansea. The reasons they gave included the high level of contact that site managers have with mobile home owners, avoidance of the complications that could arise from the application of the test to site owners in respect of complicated corporate structures, disruption to mobile home owners if there was disruption to the ownership of a site, and the difficulty of removing a site from an individual's ownership, should they be found not to be fit and proper to own a site.</p>	<p>Cynigaf welliant 124 yn fy enw i.</p> <p>Mae gwelliant 124 yn adfer y gofyniad bod perchennog a/neu reolwr yn bodloni'r prawf person addas a phriodol. Er mwyn rhoi digon o ddiogelwch i breswylwyr safleoedd cartrefi symudol, dylai'r prawf person addas a phriodol gael eu cymhwyso at berchenogion safleoedd, gan gynnwys swyddfydd cyrff corfforaethol ac aelodau o bartneriaethau, lle y bo'n berthnasol, yn ogystal â rheolwyr safleoedd. Roedd gwahaniaeth barn ymhlith y tystion a'r ymatebwyr i'r ymgynghoriad ynghylch at bwy y dylid cymhwyso'r prawf: perchennogion safleoedd, rheolwyr safleoedd, neu'r ddau?</p> <p>Dyweddodd cynrychiolwyr y diwydiant cartrefi symudol y dylid cymhwyso'r prawf at berchenogion safleoedd yn unig, yn eu barn hwy. Dywedwyd mai perchennogion safleoedd a oedd yn creu naws parc, tra bod rheolwyr safleoedd ond yn gyfrifol am weithrediadau sylfaenol safleoedd. Roedd Clive Betts AS, a gadeiriodd ddeddfwriaeth gyfatebol Llywodraeth y DU yn Lloegr, o blaid cymhwyso'r prawf person addas a phriodol at reolwyr safleoedd yn unig—fel yr oedd Cyngor Dinas a Sir Abertawe. Ymhlith y rhesymau a roddwyd ganddynt roedd y lefel uchel o gyswllt rhwng rheolwyr safleoedd a pherchenogion cartrefi symudol, osgoi cymhlethdodau a allai godi o gymhwyso'r prawf at berchenogion safleoedd mewn perthynas â strwythurau corfforaethol cymhleth, amharu ar berchenogion cartrefi symudol pe bai amharu ar berchenogaeth safle, a'r anhawster o ddiddymu perchennogaeth unigolyn, pe penderfynid nad oedd yn berson addas a phriodol i fod yn berchen ar safle.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

However, witnesses supporting the application of the test to site owners and site managers cited the responsibility that site managers have for the day-to-day running of sites, and the parallels with the houses in multiple occupation regime in the Housing Act 2004. These witnesses included mobile home owners, Powys County Council, the Residential Property Tribunal and Care Forum Wales. You will recall that the original proposal was that both the owner and the manager would be required to pass the fit-and-proper-person test. The then Minister, in evidence, raised the question of whether this could, effectively, deprive an owner of his or her livelihood and so breach article 1 of protocol 1 of the European Convention on Human Rights, in that it amounted to interference with a person's right

'to the peaceful enjoyment of his possessions. No one shall be deprived of his possessions except in the public interest and subject to the conditions provided for by law'.

However, the advice provided to the committee was that the Bill, as originally drafted and introduced by Peter Black, was compliant with article 1. While it was not possible to advise categorically that the right to own and run a mobile home site was outside the scope of article 1, the Bill proceeded on the basis that article 1 did apply, but that it was not breached. This argument, I am advised by Assembly lawyers, can stand.

Previously, the Bill proposed that the local authority could revoke a licence where it considered that the licence holder was no longer a fit and proper person. Additionally, the Welsh Government now proposes that the local authority has to apply to a magistrates' court for revocation, which is a further safeguard that will apply to the proposal. Previously, the Bill proposed that the local authority could revoke a licence where it considered that the licence holder was no longer a fit and proper person. As I said, the convention says that

'Every natural or legal person is entitled to the peaceful enjoyment of his possessions. No one shall be deprived of his possessions except in the public interest and subject to the conditions provided for by law and by the general principles of international law.'

It goes on to state that

'The preceding provisions shall not, however, in any way impair the right of a State to enforce such laws as it deems necessary to control the use of property in accordance with the general interest or to secure the payment of taxes or other contributions or penalties.'

Fodd bynnag, nododd tystion a oedd o blaid cymhwyso'r prawf at berchnogion safleoedd a rheolwyr safleoedd mai rheolwyr safleoedd sy'n gyfrifol am redeg y safleoedd o ddydd i ddydd, a chyfeiriwyd at y tebygrwydd i'r gyfundrefn tai amlfeddiannaeth yn Neddf Tai 2004. Roedd y tystion hyn yn cynnwys perchenogion cartrefi symudol, Cyngor Sir Powys, y Tribiwnlys Eiddo Preswyl a Fforwm Gofal Cymru. Byddwch yn cofio mai'r cynnig gwreiddiol oedd y byddai'n ofynnol i'r perchennog a'r rheolwr fel ei gilydd fodloni prawf person addas a phriodol. Cododd y Gweinidog ar y pryd, mewn tystiolaeth, y cwestiwn pa un a allai hyn, i bob pwrpas, amddifadu perchennog o'i fywoliaeth neu ei bywoliaeth ac felly dorri erthygl 1 o brotocol 1 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, yn yr ystyr ei bod yn gyfystyr ag ymyrryd â hawl person

i fwynhau ei eiddo mewn heddwch. Ni fydd neb yn cael ei amddifadu o'i eiddo ac eithrio er budd y cyhoedd ac yn ddarostyngedig i'r amodau a ddarperir ar eu cyfer gan y gyfraith.

Fodd bynnag, y cyngor a roddwyd i'r pwyllgor oedd bod y Bil, fel y'i drafftwyd ac y'i cyflwynwyd gan Peter Black yn wreiddiol, yn cydymffurfio ag erthygl 1. Er nad oedd yn bosibl dweud yn bendant bod yr hawl i fod yn berchen ar safle cartrefi symudol a'i redeg y tu allan i gwmpas erthygl 1, aeth y Bil yn ei flaen ar y sail bod erthygl 1 yn gymwys, ond nad oedd yn cael ei thorri. Gall y ddatl hon, yn ôl y cyngor a gefais gan gyfreithwyr y Cynulliad, sefyll.

O'r blaen, cynigiodd y Bil y gallai'r awdurdod lleol ddirymu trwydded pan oedd o'r farn nad oedd deiliad y drwydded yn berson addas a phriodol mwyach. At hynny, mae Llywodraeth Cymru bellach yn cynnig bod yn rhaid i'r awdurdod lleol wneud cais i'r llys ynadon i ddirymu trwydded, sy'n gam diogelu pellach a fydd yn gymwys i'r cynnig. O'r blaen, cynigiodd y Bil y gallai'r awdurdod lleol ddirymu trwydded pan oedd o'r farn nad oedd deiliad y drwydded yn berson addas a phriodol mwyach. Fel y dywedais, dywed y confensiwn

Mae gan bob person naturiol neu gyfreithiol yr hawl i fwynhau ei eiddo mewn heddwch. Ni fydd neb yn cael ei amddifadu o'i eiddo ac eithrio er budd y cyhoedd ac yn ddarostyngedig i'r amodau a ddarperir ar eu cyfer gan y gyfraith a chan egwyddorion cyffredinol cyfraith ryngwladol.

Aiff yn ei flaen i ddweud

Fodd bynnag, ni fydd y darpariaethau blaenorol, yn amharu mewn unrhyw ffordd ar hawl Gwladwriaeth i orfodi'r cyfryw gyfreithiau ag a dybir yn angenrheidiol i reoli'r defnydd o eiddo yn unol â budd cyffredinol neu i sicrhau talu trethi neu gyfraniadau neu gosbau eraill.

So, article 1 of protocol 1 protects citizens against being deprived of their possessions, except lawfully and in the public interest and subject to internationally accepted principles, such as the principle that there should normally be compensation where the state seizes property, and also against controls on the use of property that are not in the general interest, and, again, lawful—that is, that are oppressive or arbitrary. Clearly, within that definition, the inclusion of both owners and managers is not exempt.

Amendment 125 relates to the licensing regime, which should include a fit-and-proper-person test transferrable between sites in a local authority area, and should require local authorities to consider whether an individual has previously failed an equivalent test. Consideration should be given to whether additional bureaucracy could be avoided by issuing enduring licences that could be revoked following breaches of site licence conditions, or an individual ceasing to be a fit and proper person, as per recommendation 5, unanimously made by committee in its Stage 1 report. The committee considered the issue of transferability of licences, and agreed that, while site licences should be linked to sites, the fit-and-proper-person element of the licence should be linked to an individual, and should therefore be transferable between sites within a local authority area. Where an individual was involved with sites across multiple local authority areas, the committee recognised that the specific criteria for the fit-and-proper test might vary, and agreed that separate fit-and-proper-person tests should be applied. The committee agreed, however, that the Member in charge should consider including as a criterion of the fit-and-proper-person test whether an individual had failed a fit-and-proper-person test previously, whether in that local authority area or another local authority area.

Felly, mae erthygl 1 o brotocol 1 yn diogelu dinasyddion rhag cael eu hamddifadu o'u heiddo, ac eithrio'n gyfreithlon ac er budd y cyhoedd ac yn unol ag egwyddorion a dderbynnir yn rhyngwladol, megis yr egwyddor y dylid rhoi iawndal fel arfer lle y mae'r wladwriaeth yn atafaelu eiddo, a hefyd yn erbyn rheolaethau ynglŷn â'r defnydd o eiddo nad ydynt er budd cyffredinol, ac, unwaith eto, yn gyfreithlon—hynny yw, eu bod yn ormesol neu'n fympwyl. Yn amlwg, o fewn y diffiniad hwnnw, nid yw cynnwys perchenogion a rheolwyr fel ei gilydd wedi'i eithrio.

Mae gwelliant 125 yn ymwneud â'r gyfundrefn drwyddedu, a ddylai gynnwys prawf person addas a phriodol sy'n drosglwyddadwy rhwng safleoedd mewn ardal awdurdod lleol, ac a ddylai ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ystyried a yw unigolyn wedi methu prawf cyfatebol o'r blaen. Dylid ystyried a ellid osgoi biwrocraiaeth ychwanegol drwy roi trwyddedau parhaol y gellid eu diddymu os torrir amodau trwydded y safle, neu pan fydd unigolyn yn peidio â bod yn berson addas a phriodol, yn unol ag argymhelliad 5, a wnaed yn unfrydol gan y pwyllgor yn ei adroddiad Cyfnod 1. Ystyriodd y pwyllgor y mater o drosglwyddo trwyddedau, a chytunodd, er y dylai trwyddedau safleoedd fod yn gysylltiedig â safleoedd, y dylai'r elfen o'r drwydded sy'n ymwneud â pherson addas a phriodol fod yn gysylltiedig ag unigolyn, ac felly dylai fod yn drosglwyddadwy rhwng safleoedd o fewn ardal awdurdod lleol. Lle y bo unigolyn yn ymwneud â safleoedd ar draws sawl ardal awdurdod lleol, cydnabu'r pwyllgor y gallai'r meini prawf penodol ar gyfer y prawf person addas a phriodol amrywio, a chytunodd y dylai profion person addas a phriodol ar wahân gael eu cymhwyso. Fodd bynnag, cytunodd y pwyllgor y dylai'r Aelod sy'n gyfrifol ystyried cynnwys fel un o feini prawf y prawf person addas a phriodol a yw unigolyn wedi methu prawf person addas a phriodol o'r blaen, boed yn ardal yr awdurdod lleol hwnnw neu ardal awdurdod lleol arall.

16:51 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Minister to reply.

Galwaf ar y Gweinidog i ymateb.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

16:51 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will speak first to my amendment 26. It was suggested during the Stage 2 debate by the committee that these amendments are intended to enhance the fit-and-proper-person test provisions so that, where a local authority decides that a person is not a fit-and-proper person, it should provide the applicant with the reasons for that decision. The local authority should also inform the applicants of the right to appeal.

Byddaf yn trafod fy ngwelliant 26 yn gyntaf. Awgrymwyd yn ystod y ddadl Cyfnod 2 gan y pwyllgor mai bwriad y gwelliannau hyn yw gwella'r darpariaethau ar gyfer prawf person addas a phriodol fel y dylai awdurdod lleol, pan fo'n penderfynu nad yw person yn berson addas a phriodol, roi rhesymau i'r ymgeisydd dros y penderfyniad hwnnw. Dylai'r awdurdod lleol hefyd roi gwybod i'r ymgeisydd am yr hawl i apelio.

In terms of the amendments in the name of Mark Isherwood—124, 125 and 126—I ask Members to resist those proposals. These amendments were rehearsed at some length during the Stage 2 debate and voted down at the time. I fail to see why Members would seek to support those amendments at Stage 3 today.

O ran y gwelliannau yn enw Mark Isherwood—124, 125 a 126—gofynnaf i'r Aelodau wrthod y cynigion hynny. Cafwyd trafodaeth hirfaith ynglŷn â'r gwelliannau hyn yn ystod y ddadl Cyfnod 2 a phleidleisiwyd i'w gwrthod ar y pryd. Ni allaf weld pam y byddai Aelodau am gefnogi'r gwelliannau hynny yng Nghyfnod 3 heddiw.

[Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)

I would also ask Members to resist amendments 124, 125 and 126. The issue that Mark raises in relation to making both the manager and the owner of the land the fit-and-proper person is a difficult one. If you have a manager who has ceased to be a fit-and-proper person, you can remove that manager from that post and replace him or her with another manager. If you have a landowner who is not a fit-and-proper person, you cannot effectively confiscate the land from him. How you enforce a fit-and-proper-person test against an owner is the main problem that we are faced with in terms of amendment 124. The Bill also provides that if it appears to a local authority that has issued a site licence that the owner of the land is failing or has failed to comply with the conditions of the site licence, then the local authority may give the owner a fixed-penalty notice or a compliance notice. Clearly, there is provision to take action against an owner if that owner is in breach of a condition of the licence.

In addition, there is in existence harassment legislation, which continues unchanged, as are the various criminal sanctions that apply in that regard. Both the co-provisions of the Bill—that the existing law and the fact that, effectively, action can be taken against the manager as well, who is ultimately responsible for the site—are sufficient to deal with the arguments that Mark Isherwood has put forward in that regard.

With regard to amendments 125 and 126, they are based on the assumption that a fit-and-proper-person test would be applied simultaneously across a number of sites. I do not think that that is always the case. Someone may well be a fit-and-proper person for a particular site and then, months or years later, might become a manager of another site, and, of course, a lot of things can happen in that period that would need to be tested by the local authority. However, the important point here is that there is quite a lot of discretion available to a local authority in determining what evidence it takes into account when deciding whether someone is fit and proper to manage a site. So, that authority does have the discretion to take account of previous determinations as to the fit-and-proper status of a manager. That, again, should cover the issues that Mark Isherwood raises in amendments 125 and 126.

I am happy to support amendment 26 in relation to an appeal. Any determination has to have an appeals process. I am, therefore, grateful to the Minister for bringing that forward, to ensure that this Bill remains compliant with human rights legislation.

I will reiterate that the advice to the committee was that the Bill, as originally drafted and introduced by Peter Black, was compliant with article 1 of the European Convention on Human Rights, and the Bill proceeded on the basis that article 1 did apply but was not breached. The advice that I have received from Assembly lawyers is, therefore, that it is not outside the Assembly's competence.

Byddwn hefyd yn gofyn i Aelodau wrthod gwelliannau 124, 125 a 126. Mae'r mater y mae Mark yn ei godi mewn perthynas â gwneud y rheolwr a pherchennog y tir fel ei gilydd yn berson addas a phriodol yn un anodd. Os bydd rheolwr yn peidio â bod yn berson addas a phriodol, gallwch ddiswyddo'r rheolwr hwnnw a phenodi rheolwr arall yn ei le neu yn ei lle. Os nad yw tiffeddiannwr yn berson addas a phriodol, ni allwch i bob diben atafaelu'r tir oddi wrtho. Y brif broblem a wynebwn o ran gwelliant 124 yw sut y byddwch yn gorfodi prawf person addas a phriodol yn erbyn perchennog. Mae'r Bil hefyd yn darparu, os yw'n ymddangos i awdurdod lleol sydd wedi rhoi trwydded safle fod perchennog y tir yn methu neu wedi methu â chydymffurfio ag amodau trwydded y safle, yna gall yr awdurdod lleol roi hysbysiad cosb benodedig neu hysbysiad cydymffurfio i'r perchennog. Yn amlwg, ceir darpariaeth i gymryd camau yn erbyn perchennog os yw'r perchennog yn torri un o amodau'r drwydded.

At hynny, ceir deddfwriaeth ynglŷn ag aflonyddu, sy'n parhau heb ei newid, a hefyd yr amrywiol gosbau troseddol sy'n gymwys yn y cyswllt hwnnw. Mae cyd-ddarpariaethau'r Bil—y gyfraith sy'n bodoli eisoes a'r ffaith y gellir, i bob diben, gymryd cymryd camau yn erbyn y rheolwr sy'n gyfrifol am y safle yn y pen draw—yn ddigonol i ymdrin â'r dadleuon a gyflwynwyd gan Mark Isherwood yn y cyswllt hwnnw.

O ran gwelliannau 125 a 126, maent yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai prawf person addas a phriodol yn cael ei gymhwyso ar yr un pryd ar draws nifer o safleoedd. Ni chredaf fod hynny'n digwydd bob tro. Mae'n ddigon posibl y gallai rhywun fod yn berson addas a phriodol ar gyfer safle penodol ac yna, fisoedd neu flynyddoedd yn ddiweddarach, gallai ddod yn rheolwr safle arall, ac, wrth gwrs, gall llawer o bethau ddigwydd yn y cyfamser y byddai angen i'r awdurdod lleol eu profi. Fodd bynnag, y pwynt pwysig yma yw bod cryn dipyn o ddisgresiwn ar gael i awdurdod lleol wrth benderfynu pa dystiolaeth y mae'n ei hystyried wrth benderfynu a oes rhywun yn addas a phriodol i reoli safle. Felly, mae gan yr awdurdod hwnnw y disgrisiwn i ystyried penderfyniadau blaenorol ynghylch statws addas a phriodol rheolwr. Dylai hynny, unwaith eto, ymdrin â'r materion a godwyd gan Mark Isherwood yng gwelliannau 125 a 126.

Rwy'n fodlon cefnogi gwelliant 26 mewn perthynas ag apêl. Rhaid i unrhyw benderfyniad fod yn destun proses apelio. Felly, rwy'n ddiolchgar i'r Gweinidog am gyflwyno hynny, er mwyn sicrhau bod y Bil hwn yn parhau i gydymffurfio â deddfwriaeth hawliau dynol.

Nodaf eto mai'r cyngor a roddwyd i'r pwyllgor oedd bod y Bil, fel y'i drafftwyd ac y'i cyflwynwyd gan Peter Black yn wreiddiol, yn cydymffurfio ag erthygl 1 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, ac aeth y Bil yn ei flaen ar y sail bod erthygl 1 yn gymwys, ond nad oedd wedi'i thorri. Felly, y cyngor a gefais gan gyfreithwyr y Cynulliad oedd nad yw y tu allan i gymhwysedd y Cynulliad.

I am motivated not only by the fact that this was backed unanimously by the committee at that stage, but by the phrase 'he who pays the piper calls the tune', meaning that if you are paying for someone's services, you can dictate exactly what you want that person to do. This will not be addressed if we focus only on the manager.

Peter Black a gododd—

16:56 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I will take an intervention.

16:56 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I accept that point, Mark. However, you cannot do that when the manager is subject to licence conditions and is tested on how fit and proper they are to manage the site. You may ask someone to break the law because you employ them. However, they do not have to break the law, because that would be illegal.

16:56 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

It would be illegal; therefore, where people are already acting illegally in that capacity and under direction, they are not being prevented from so doing because of the legal constraints that are in place. They have a job and an income on which they are dependent. If the piper plays the tune, they will dance to it; that is why it is important to address this.

If we accept that article 1 of protocol 1 of the European Convention on Human Rights applies in this respect, we could, logically, be creating problems in several other areas where some form of licensing recognition or test is required for people to provide services. If services are substandard, and the owner or provider of those services is affected accordingly and we are prevented from taking action against them, where could that take us? I think of self-employed publicans, for example, who own the freehold of their pubs, and licensing of them if reasons are held by the licensing authority that a pub should not operate. This opens up a number of considerations, and I think that we need to consider progress very cautiously accordingly. I stand by these amendments and call on Members to support them.

16:57 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

The question is that amendment 124 be agreed to. Does any Member object? There is objection, so we will proceed to an electronic vote.

[Canlyniad y bleidlais ar welliant 124.](#)

Gwrthodwyd gwelliant 124: O blaid 12, Yn erbyn 36, Ymatal 0.

Rwyf wedi fy nghymhell nid yn unig gan y ffaith i hyn gael ei gefnogi'n unfrydol gan y pwyllgor yn ystod y cyfnod hwnnw, ond gan yr ymadrodd 'a dalo'r pibydd, a ddewis y dôn', sef os ydych yn talu am wasanaethau rhywun, gallwch bennu'n union yr hyn yr ydych am i'r person ei wneud. Nid ymdrinnir â hyn os canolbwyntiwn ar y rheolwr yn unig.

Peter Black rose—

Derbyniat ymyriad.

Derbyniat y pwynt hwnnw, Mark. Fodd bynnag, ni allwch wneud hynny pan fydd y rheolwr yn ddarostyngedig i amodau trwydded ac yn cael ei brofi i ba raddau y mae'n berson addas a phriodol i reoli'r safle. Gallwch ofyn i rywun dorri'r gyfraith am eich bod yn ei gyflogi. Fodd bynnag, nid oes rhaid iddynt dorri'r gyfraith, oherwydd byddai hynny'n anghyfreithlon.

Byddai'n anghyfreithlon; felly, lle mae pobl eisoes yn gweithredu'n anghyfreithlon yn rhinwedd y swydd honno ac o dan gyfarwyddyd, nad ydynt yn cael eu hatal rhag gwneud hynny oherwydd y cyfyngiadau cyfreithiol sydd ar waith. Mae ganddynt swydd ac incwm y maent yn dibynnu arnynt. Os bydd y pibydd yn chwarae'r dôn, bydd yn dawnsio iddi; dyna pam ei bod yn bwysig mynd i'r afael â hyn.

Os derbyniwn fod erthygl 1 o brotocol 1 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol yn gymwys yn hyn o beth, gallem, yn rhesymegol, fod yn creu problemau mewn sawl maes arall lle mae rhyw fath o gydnabyddiaeth ar ffurf trwyddedu neu brawf yn ofynnol er mwyn i bobl ddarparu gwasanaethau. Os bydd gwasanaethau'n is na'r safon, ac effeithir ar y perchennog neu ddarparwr y gwasanaethau hynny yn unol â hynny a'n bod yn cael ein hatal rhag cymryd camau yn eu herbyn, beth fyddai'r sefyllfa wedyn? Rwy'n meddwl am dafarnwyr hunangyflogedig, er enghraifft, sy'n berchen ar rydd-ddaliad eu tafarndai, a'u trwyddedu os oes gan yr awdurdod trwyddedu resymau pam na ddylai tafarn fod yn weithredol. Mae hyn yn esgor ar nifer o ystyriaethau, a chredaf fod angen inni ystyried gweithredu'n ofalus iawn felly. Rwy'n dal i gefnogi'r gwelliannau hyn ac yn galw ar Aelodau i'w cefnogi.

Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 124. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Oes, felly awn ymlaen i bleidlais electronig.

[Result of the vote on amendment 124.](#)

Amendment 124 not agreed: For 12, Against 36, Abstain 0.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

16:58	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 23 and 24, which appear consecutively in the marshalled list, are grouped en bloc given their nature. Does any Member object to these being grouped? There is no objection. I call on the Minister to move amendments 23 and 24.</p>	<p>Cynigiau y dylid cynnig gwelliannau 23 a 24, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, mewn un grŵp o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes gwrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 23 a 24.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:58	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>Cynigiau welliannau 23 a 24 yn fy enw.</p>	<p>I move amendment 23 and 24 in my name.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:58	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 23 and 24 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 23 and 24 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 23 a 24.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 23 a 24. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 23 a 24 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 23 and 24 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 25.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 25.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 25 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 25 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 25 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 25 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 25.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 25. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 25 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 25 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 161.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 161.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 161 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 161 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 161 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 161 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 161.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 161. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 161 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 161 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 162.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 162.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
16:59	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 162 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 162 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

16:59	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 162 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 162 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 162.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 162. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 162 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 162 agreed.</i></p>
16:59	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call on Mark Isherwood to move amendment 125.</p>	<p>Galwaf ar Mark Isherwood i gynnig gwelliant 125.</p>
16:59	Mark Isherwood Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 125 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 125 yn fy enw i.</p>
16:59	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 125 be agreed to. Does any Member object? There is objection, so we will proceed to an electronic vote.</p> <p>Canlyniad y bleidlais ar welliant 125.</p> <p><i>Gwrthodwyd gwelliant 125: O blaid 12, Yn erbyn 36, Ymatal 0.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 125. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Oes, felly awn ymlaen i bleidlais electronig.</p> <p>Result of the vote on amendment 125.</p> <p><i>Amendment 125 not agreed: For 12, Against 36, Abstain 0.</i></p>
17:00	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call Mark Isherwood to move amendment 126.</p>	<p>Galwaf ar Mark Isherwood i gynnig gwelliant 126.</p>
17:00	Mark Isherwood Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 126 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 126 yn fy enw i.</p>
17:00	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 126 be agreed to. Does any Member object? There is objection, so we will proceed to a vote.</p> <p>Gwrthodwyd gwelliant 126: O blaid 12, Yn erbyn 36, Ymatal 0.</p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 126. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Oes, felly awn ymlaen i bleidlais.</p> <p>Amendment 126 not agreed: For 12, Against 36, Abstain 0.</p>
17:00	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call on the Minister to move amendment 26.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 26.</p>
17:00	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 26 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 26 yn fy enw i.</p>
17:00	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 26 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 26 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 26.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 26. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 26 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 26 agreed.</i></p>

- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 163 and 164, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to votes being grouped? There is no objection. I call on the Minister to move amendments 163 and 164.
- Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 163 a 164, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y pleidleisiau yn cael eu cynnal yn un grŵp? Nid oes gwrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 163 a 164.
- 17:01 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 163 and 164.
- Cynigiaf welliannau 163 a 164.
- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 163 and 164 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 163 and 164 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 163 a 164. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 163 a 164 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 163 a 164.* *Amendments 163 and 164 agreed.*
- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 27 to 33, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There is no objection.
- Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 27 i 33, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes gwrthwynebiad.
- 17:01 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 27, 28, 29, 30, 31, 32 and 33.
- Cynigiaf welliannau 27, 28, 29, 30, 31, 32 a 33.
- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 27 to 33 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 27 to 33 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 27 i 33. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 27-33 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 27, 28, 29, 30, 31, 32 a 33.* *Amendments 27, 28, 29, 30, 31, 32 and 33 agreed.*
- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 34.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 34.
- 17:01 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 34 in my name.
- Cynigiaf welliant 34 yn fy enw i.
- 17:01 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 34 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 34 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 34. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 34 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 34.* *Amendment 34 agreed.*

Grŵp 6: Gorchmynion Ad-dalu (Gwelliannau 127 a 35)

Group 6: Repayment Orders (Amendments 127 and 35)

17:02	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on Mark Isherwood to move amendment 127 and to speak to it and the other amendment in the group.</p>	<p>Galwaf ar Mark Isherwood i gynnegi a thrafod gwelliant 127 ynghyd â'r gwelliant arall yn y grŵp.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:02	<p>Mark Isherwood Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 127 in my name.</p> <p>I will start by correcting myself. When I referred earlier to 'care forum Wales', it should have been 'Consumer Focus Wales', which supported the application to test site owners and managers. I would be grateful if the Record could note my correction.</p> <p>Amendment 127 draws on recommendation 10 of the committee's Stage 1 report, which was, again, a unanimous recommendation. As drafted, the Bill provides that the residential property tribunal is limited in the amount that it can include in a repayment Order, as the Order cannot include sums in respect of any time falling outside the period of 12 months, ending with the date of the occupier's application to the tribunal. An occupier's right to make an application to the tribunal is triggered by the conviction of the owner or manager with regard to causing or permitting the use of land as a regulated site without a site licence. An application must be made within 12 months of the conviction. During evidence, potential problems were foreseen in only being able to go back 12 months from the application date. If an offender was not convicted for a longer period, this could impact on the amount that could be included in the repayment Order. As the Order could include payments made in connection with the purchase of a mobile home, significant sums could be involved.</p> <p>Amendment 127 seeks to articulate the committee's recommendation 10 at Stage 1, by removing the requirement that repayment Orders are confined to sums paid during the 12-month period ending with the date of the occupier's application to the tribunal. If the amendment is accepted, an Order will be able to include relevant payments as defined in subsection (5) made prior to this 12-month period. Relevant payments referred to in subsection (5) include costs relating to the purchase of a mobile home, to commission pitch fees and any periodical payments in respect of such a mobile home. Approval of this amendment, alongside the now defeated other amendments, would have brought this Bill completely in line with the original recommendations of the committee at Stage 1, which were agreed unanimously.</p>	<p>Cynigiai welliant 127 yn fy enw i.</p> <p>Dechreuaf drwy fy nghywiro fy hun. Pan gyfeiriais yn gynharach at 'Fforwm Gofal Cymru', dylwn fod wedi dweud 'Llais Defnyddwyr Cymru', a oedd o blaid cymhwyso'r prawf at berchnogion a rheolwyr safleoedd. Byddwn yn ddiolchgar pe gallai'r Cofnod nodi fy nghywiriad.</p> <p>Mae gwelliant 127 yn deillio o argymhelliad 10 adroddiad Cyfnod 1 y pwyllgor, a oedd, unwaith eto, yn argymhelliad unfrydol. Fel y'i drafftwyd, mae'r Bil yn darparu bod cyfyngiad ar y tribiwnlys eiddo preswyl o ran y swm y gall ei gynnwys mewn Gorchymyn ad-dalu, gan na all y Gorchymyn gynnwys symiau mewn perthynas ag unrhyw gyfnod sy'n fwy na 12 mis, sy'n dod i ben ar ddyddiad cais y deiliad i'r tribiwnlys. Mae hawl deiliad i wneud cais i'r tribiwnlys yn cael ei hysgogi gan gollfarn y perchennog neu'r rheolwr o ran achosi neu'n caniatáu defnyddio tir fel safle wedi'i reoleiddio heb drwydded safle. Rhaid i gais gael ei wneud o fewn 12 mis i'r gollfarn. Yn ystod y dystiolaeth, rhagwelwyd problemau posibl os mai dim ond mynd yn ôl 12 mis ar ôl dyddiad y cais y gellid ei wneud. Os nad yw troseddwr yn euog am gyfnod hwy, gallai hyn effeithio ar y swm y gellid ei gynnwys yn y Gorchymyn ad-dalu. Gan y gallai'r Gorchymyn gynnwys taliadau a wneir mewn cysylltiad â phrynu cartref symudol, rydym yn sôn am symiau sylweddol o bosibl.</p> <p>Mae gwelliant 127 yn ceisio mynegi argymhelliad 10 y pwyllgor yng Nghyfnod 1, drwy gael gwared ar y gofyniad bod Gorchymynion ad-dalu yn cael eu cyfyngu i symiau a dalwyd yn ystod y cyfnod o 12 mis sy'n dod i ben ar ddyddiad cais y deiliad i'r tribiwnlys. Os derbynir y gwelliant, bydd Gorchymyn yn gallu cynnwys taliadau perthnasol fel y'u diffinnir yn isadran (5) a wnaed cyn y cyfnod hwn o 12 mis. Mae taliadau perthnasol y cyfeirir atynt yn isadran (5) yn cynnwys costau sy'n ymwneud â phrynu cartref symudol, comisiynu ffioedd lleiniau ac unrhyw daliadau cyfnodol mewn perthynas â'r cyfryw gartref symudol. O gymeradwyo'r gwelliant hwn, ynghyd â'r gwelliannau eraill a wrthodwyd erbyn hyn, byddai'r Bil wedi bod yn hollol unol ag argymhellion gwreiddiol y pwyllgor yng Nghyfnod 1, y cytunwyd arnynt yn unfrydol gennym.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:04	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I will be moving amendment 35 in my name, but I will now respond to Mark Isherwood's amendment 127 and ask Members to resist amendment 127.</p>	<p>Byddaf yn cynnegi gwelliant 35 yn fy enw i, ond byddaf yn ymateb i welliant 127 Mark Isherwood yn awr ac yn gofyn i'r Aelodau wrthod gwelliant 127.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

The Government continues to believe that a 12-month period is a sufficient deterrent to prevent a site being operated without a licence. This is particularly true in the wider context of the provisions of the new licensing regime that the Bill will introduce. Amendment 35 proposes deleting the unnecessary provision for an application to be made only by the occupier of a mobile home when requiring the payment of a repayment Order.

Mae'r Llywodraeth yn parhau i gredu bod cyfnod o 12 mis yn rhwystr digonol i atal safle rhag cael ei weithredu heb drwydded. Mae hyn yn arbennig o wir yng nghyd-destun ehangach darpariaethau'r drefn drwyddedu newydd y bydd y Bil yn ei chyflwyno. Mae gwelliant 35 yn cynnig y dylid dileu'r ddarpariaeth ddiangen bod yn rhaid i gais gael ei wneud gan ddeiliad cartref symudol yn unig wrth ei gwneud yn ofynnol i Orchymyn ad-dalu gael ei dalu.

17:05 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I would also ask the Assembly to resist amendment 127. The totality of the Bill provides an effective and comprehensive regime in terms of the licensing of mobile home sites. Substantial penalties are payable by the owner on breaching the conditions of the licence—far more substantial than those in existing legislation. There are also powers for local authorities to issue compliance notices and to take other action where breaches of conditions take place. I would also expect that, because of the resources available to a local authority, it would quickly become aware of a site in its area that was not licensed. There are only 92 of these sites in the whole of Wales, and a local authority would quickly become aware that a licence had not been issued to a particular site and would want to take action against it. Therefore, any opportunity to have a period longer than 12 months is fairly remote. However, in any case, the penalties that have already been laid out in the Bill are proportionate and substantial. It is therefore also unnecessary as they are laid out there. I would not want to enhance them further, as proposed by this amendment.

Byddwn hefyd yn gofyn i'r Cynulliad wrthod gwelliant 127. Mae'r Bil yn ei grynsyth yn cynnig trefn effeithiol a chynhwysfawr o ran trwyddedu safleoedd cartrefi symudol. Mae cosbau sylweddol yn daladwy gan y perchennog os torrir amodau'r drwydded—yn llawer mwy sylweddol na'r rhai yn y ddeddfwriaeth bresennol. Ceir pwerau hefyd i awdurdodau lleol gyflwyno hysbysiadau cydymffurfio a chymryd camau eraill lle ceir achosion o dorri amodau. Byddwn hefyd yn disgwyl, oherwydd yr adnoddau sydd ar gael i awdurdod lleol, y byddai'n dod yn ymwybodol yn fuan o safle yn ei ardal nad oedd wedi ei drwyddedu. Dim ond 92 o'r safleoedd hyn sydd drwy Gymru gyfan, a byddai awdurdod lleol yn dod yn ymwybodol yn fuan nad yw trwydded wedi'i rhoi i safle penodol ac yn awyddus i gymryd camau yn ei erbyn. Felly, mae unrhyw gyfle i gael cyfnod sy'n hwy na 12 mis yn eithaf annhebygol. Sut bynnag, mae'r cosbau sydd eisoes wedi eu nodi yn y Bil yn gymesur ac yn sylweddol. Felly mae'n ddiangen hefyd gan eu bod wedi'u nodi yno. Ni fyddwn am ychwanegu atynt ymhellach, fel y cynigiwyd gan y gwelliant hwn.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

17:06 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on Mark Isherwood to reply.

Galwaf ar Mark Isherwood i ymateb.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

17:06 **Mark Isherwood** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

As I said, the Order could, not must, include payments made in connection with the purchase of the mobile home, which can involve significant sums. It is for the residential property tribunal to determine what it would be proportionate to include in that Order and it would clearly not apply an excessive penalty if it believed that the offence did not merit that. However, it simply gives appropriate remedy where that is necessary in order to protect the interests of the resident and the owner of the mobile home. If we do not pass this amendment, repayment Orders will be confined to the sums paid during a 12-month period and would, therefore, exclude relevant payments in subsection (5), including costs relating to the purchase of a mobile home, commission pitch fees and payments in respect of such a mobile home paid periodically. I hope and trust that Members would not wish to place mobile home owners at such a disadvantage if they were to suffer grievously at the hands of a site owner. Therefore, I stand by amendment 127 and ask Members to stand by the original committee recommendation, which was supported unanimously by all Members of all parties.

Fel y dywedais, gallai'r Gorchymyn, ond nid oes rhaid iddo, gynnwys taliadau a wnaed mewn cysylltiad â phrynu'r cartref symudol, a all gynnwys symiau sylweddol. Mater i'r tribiwnlys eiddo preswyl yw penderfynu beth fyddai'n gymesur i'w gynnwys yn y Gorchymyn hwnnw ac mae'n amlwg na fyddai'n rhoi cosb ormodol pe bai'n credu nad oedd y drosedd yn haeddu hynny. Fodd bynnag, yn syml, rhydd rwymedi priodol lle bo hynny'n angenrheidiol er mwyn diogelu buddiannau'r preswlydd a pherchennog y cartref symudol. Os na dderbyniwn y gwelliant hwn, bydd Gorchymynion ad-dalu yn cael eu cyfyngu i'r symiau a dalwyd yn ystod y cyfnod o 12 mis ac ni fyddent, felly, yn cynnwys taliadau perthnasol yn isadran (5), gan gynnwys costau sy'n gysylltiedig â phrynu cartref symudol, comisiynu ffioedd lleiniau a thaliadau mewn perthynas â chartref symudol o'r fath a delir yn gyfnodol. Gobeithiaf a hyderaf na fyddai Aelodau yn dymuno rhoi perchenogion cartrefi symudol o dan y fath anfantais pe baent yn dioddef yn enbyd oherwydd gweithredoedd perchennog safle. Felly, rwy'n dal i gefnogi gwelliant 127 a gofynnaf i'r Aelodau lynu wrth argymhelliad gwreiddiol y pwyllgor, a gefnogwyd yn unfrydol gan bob Aelod o bob plaid.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

17:07 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

If amendment 127 is agreed to, amendment 35 falls. The question is that amendment 127 be agreed to. Does any Member object? I see that there is objection, so I call for a vote.

Os derbynnir gwelliant 127, mae gwelliant 35 yn methu. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 127. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Gwelaf fod gwrthwynebiad, felly galwaf am bleidlais.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

[Canlyniad y bleidlais ar welliant 127.](#)

[Result of the vote on amendment 127.](#)

Gwrthodwyd gwelliant 127: O blaid 12, Yn erbyn 36, Ymatal 0.

Amendment 127 not agreed: For 12, Against 36, Abstain 0.

- 17:08 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 35. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 35.
- 17:08 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 35 in my name. Cynigiai welliant 35 yn fy enw i.
- 17:08 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 35 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 35 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 35. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 35 yn unol â Gorchymyn Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 35. *Amendment 35 agreed.*
- Grŵp 7: Cyfrifoldeb Perchennog Tir sy'n Ddarostyngedig i Drwydded neu Denantiaeth (Gwelliant 36)** **Group 7: Responsibility of Owner of Land Subject to a Licence or Tenancy (Amendment 36)**
- 17:09 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
The lead and only amendment in this group is amendment 36. I call on the Minister to move the amendment. Y prif welliant a'r unig welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 36. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig y gwelliant.
- 17:09 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 36 in my name. Cynigiai welliant 36 yn fy enw i.
Amendment 36 deletes section 36 of the Bill, which provides for the site owner to terminate a tenancy agreement should the tenant commit an offence during the period as the licence holder. Mae gwelliant 36 yn dileu adran 36 o'r Bil, sy'n galluogi perchennog y safle i derfynu cytundeb tenantiaeth pe bai'r tenant yn cyflawni trosedd yn ystod y cyfnod fel deiliad y drwydded.
- 17:09 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
This is one of the clauses that have been brought forward from previous legislation that has subsequently been found to be anachronistic, particularly as we already have protections from evictions in relation to mobile home agreements in the subsequent legislation. Therefore, I support its deletion. Mae hwn yn un o'r cymalau a ddygwyd ymlaen o ddeddfwriaeth flaenorol y canfuwyd wedyn ei fod yn gamanserol, yn enwedig gan fod diogelwch eisoes rhag dadfeddiannu mewn perthynas â chytundebau cartrefi symudol yn y ddeddfwriaeth ddilynol. Felly, cefnogaf ei ddileu.
- 17:09 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to respond. Galwaf ar y Gweinidog i ymateb.
- 17:09 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) [Senedd.tv](#)
[Fideo](#) [Video](#)
I do not wish to respond. Nid wyf am ymateb.

- 17:09 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 36 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 36 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 38. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 36 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 36.* *Amendment 36 agreed.*
-
- 17:09 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- We will now move to dispose of the next amendments on the marshalled list. I propose that amendments 37 to 40, which appear consecutively in the list, are disposed of en bloc, given their nature. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 37 to 40.
- Awn yn ein blaenau i benderfynu ar y gwelliannau nesaf ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 37 i 40, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 37 i 40.
-
- 17:10 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 37, 38, 39 and 40 in my name. Cynigiau welliannau 37, 38, 39 a 40 yn fy enw i.
-
- 17:10 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 37 to 40 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 37 to 40 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 37 i 40. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 37 i 40 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 37, 38, 39 a 40.* *Amendments 37, 38, 39 and 40 agreed.*
-
- 17:10 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 165. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 165.
-
- 17:10 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 165 in my name. Cynigiau welliant 165 yn fy enw i.
-
- 17:10 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 165 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 165 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 165. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 165 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 165.* *Amendment 165 agreed.*
-
- 17:10 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 166. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 166.
- I move amendment 166 in my name. Cynigiau welliant 166 yn fy enw i.
- The question is that amendment 166 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 166 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 166. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 166 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 166.* *Amendment 166 agreed.*

Grŵp 8: Diffiniad o Deulu (Gwelliannau 41, 41A, 193, 194, 66, 195, 73, 73A, 77 a 77A)

Group 8: Definition of Family (Amendments 41, 41A, 193, 194, 66, 195, 73, 73A, 77 and 77A)

- 17:10 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The lead amendment in this group is amendment 41. I call on the Minister to move amendment 41 and to speak to that amendment and other amendments in the group.
- Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 41. Galwaf ar y Gweinidog i gynneg gwelliant 41 a thrafod y gwelliant hwnnw ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.
- 17:10 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 41 in my name.
- Cynigiai welliant 41 yn fy enw i.
- I committed to look at this definition of family carefully at Stage 2 of the Bill. On reflection, and post amendments being tabled, I have had further discussions with other parties regarding the definition of family, and, therefore, will be seeking, subject to Assembly approval, at the Report Stage to do some more work on the definition. Therefore, I will not be seeking to move any amendment in my name in group 8.
- Ymrwymais i ystyried y diffiniad hwn o deulu yn ofalus yn ystod Cyfnod 2 o'r Bil. Ar ôl ei ystyried, ac ar ôl i'r gwelliannau gael eu cyflwyno, rwyf wedi cael trafodaethau pellach gyda phartion eraill ynghylch y diffiniad o deulu, ac, felly, yn amodol ar gymeradwyaeth y Cynulliad, byddaf yn anelu at wneud rhagor o waith ar y diffiniad yn ystod y Cyfnod Adrodd. Felly, ni fyddaf yn ceisio cynneg unrhyw welliant yn fy enw i yng ngrŵp 8.
- 17:11 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- You have moved amendment 41.
- Rydych wedi cynneg gwelliant 41.
- 17:11 **Jocelyn Davies** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I speak to the remaining amendments tabled in my name. All of them, of course, relate to the definition of family and what constitutes a relative for the purposes of protection under this particular legislation. In that sense, amendment 195 gives Members an understanding of what I mean. Defining a family and who is a relative is essential to this legislation, because it is about providing the appropriate protection for those who may deserve it. With that in mind, I was very uncomfortable with the original language used in the definition of a family, as tabled by the Government at committee. The current draft includes what I would regard to be a narrow and archaic definition. If left unamended we will, at some point, be left with an Act-of-succession-style definition of family. Of course, we are not deciding who the next monarch will be, but it is important that we get it right. I do not think that it is in keeping with modern Welsh life to be using terms such as 'illegitimate' when talking about children whose parents are not married, and I do not think that referring to 'reputed' fathers of those children is in keeping with the ethos of this institution. The 'whole-blood' and 'half-blood' terms are enough to make my blood run cold. I doubt if anybody here would be content with legislation that contains these words. An illegitimate person is the legitimate child of the person's mother and the reputed father. My family were not pleased when I told my children that their father was their reputed father—neither was he, I have to say.
- Byddaf yn trafod y gwelliannau sy'n weddill a gyflwynwyd yn fy enw i. Mae pob un ohonynt, wrth gwrs, yn ymwneud â'r diffiniad o deulu a'r hyn sy'n gyfystyr â pherthynas at ddibenion diogelu o dan y ddeddfwriaeth benodol hon. Yn yr ystyr hwnnw, mae gwelliant 195 yn helpu'r Aelodau i ddeall yr hyn yr wyf yn ei olygu. Mae diffinio teulu a phwy sy'n berthynas yn hanfodol i'r ddeddfwriaeth hon, gan ei bod yn ymwneud â diogelu'n briodol y rhai a allai haeddu diogelwch o'r fath. O ystyried hynny, roeddwn yn anghyfforddus iawn gyda'r iaith wreiddiol a ddefnyddiwyd yn y diffiniad o deulu, fel y'i cyflwynwyd gan y Llywodraeth yn y pwyllgor. Mae'r drafft presennol yn cynnwys yr hyn y byddwn yn ei ystyried yn ddiffiniad cul a hynafol. Os na chaiff ei ddiwygio byddwn, rywbryd, yn wynebu diffiniad o deulu sy'n debyg i'r Ddeddf Olyniaeth. Wrth gwrs, nid penderfynu pwy fydd y brenin neu'r frenhines nesaf yr ydym yn ei wneud, ond mae'n bwysig ein bod yn cael y peth yn iawn. Ni chredaf fod y defnydd o dermau megis 'anghyfreithlon' wrth sôn am blant nad yw eu rhieni yn briod yn cyd-fynd â bywyd modern yng Nghymru, ac ni chredaf fod cyfeirio at dadau 'honedig' i'r plant hynny yn cyd-fynd ag ethos y sefydliad hwn. Mae'r termau 'gwaed cyfan' a 'lledwaed' yn ddigon i rewi fy ngwaed. Rwy'n amau a fyddai unrhyw un yma yn fodlon ar ddeddfwriaeth sy'n cynnwys y geiriau hyn. Person anghyfreithlon yw plentyn cyfreithlon mam y person a'r tad honedig. Nid oedd fy rheulu yn fodlon iawn pan ddywedais wrth fy mhlant fod eu tad yn dad honedig—nac yntau ychwaith, rhaid imi ddweud.

I note and welcome the Government's change of direction on this, Minister, because I think that, once we came to look at it closely, all of us were uncomfortable. In terms of the amendments that you have tabled today and the indication that you intend to withdraw the amendment, you have changed direction. It goes some way towards correcting it, but I think that you would agree that it does not go far enough. Therefore, I am still unconvinced that this affords the proper protection from eviction for those who may find themselves in that position. The most offending terms have been withdrawn, but there is still a focus on blood lines and the enhanced status for legal marriages and civil partnerships. I do not think that that is acceptable. Of course, same-sex and opposite-sex partnerships should not be considered inferior by Government. All the children of a household deserve protection and rights. That is the reality. Families are much more complex than the legally married parents with their shiny legitimate offspring, which is the picture that is being painted here, but we know what the reality is. Therefore, in amendment 195, I have included,

'any individual who normally resides with the person'.

I accept that this is not a perfect definition, but I am far more comfortable in going out and justifying that definition than the narrower scope of the definition in the current Bill. This provides an important clause and the rights for someone who may be considered a member of a family who might not fall into the narrow definition that is before us today. We may have circumstances where an individual resides with the person, and they are worthy of the status and protection that this legislation attempts to create.

The Minister has indicated that he is willing to re-look at this specific point, so I will not be moving my amendment. We can return to it in the autumn after some reflection and a bit more work. So, as I said, I will not move the amendments. However, I look forward to modern legislation reflecting modern families and the ethos of this legislature.

Nodaf a chroesawaf newid cyfeiriad y Llywodraeth o ran hyn, Weinidog, oherwydd credaf, ar ôl inni edrych arno'n ofalus, fod pob un ohonom yn anghyfforddus. O ran y gwelliannau yr ydych wedi eu cyflwyno heddiw a'r arwydd eich bod yn bwriadu tynnu'r gwelliant yn ôl, rydych wedi newid cyfeiriad. Mae'n mynd ychydig o'r ffordd tuag at gywiro hynny, ond credaf y byddech yn cytuno nad yw'n mynd yn ddigon pell. Felly, nid wyf wedi fy argyhoeddi eto bod hyn yn cynnig y diogelwch priodol rhag dadfeddiannu i'r rhai a allai fod yn y sefyllfa honno. Mae'r termau mwyaf sarhaus wedi cael eu tynnu'n ôl, ond canolbwyntir o hyd ar linach a statws uwch i briodasau cyfreithiol a phartneriaethau sifil. Ni chredaf fod hynny'n dderbyniol. Wrth gwrs, ni ddylai partneriaethau o'r un rhyw ac o'r rhyw arall gael eu hystyried yn israddol gan y Llywodraeth. Mae pob plentyn ar aelwyd yn haeddu cael ei ddiogelu ac yn haeddu cael hawliau. Dyna'r realiti. Mae teuluoedd yn llawer mwy cymhleth na'r rhieni sy'n briod yn gyfreithiol gyda'u hepil cyfreithlon hyfryd, sef y darlun a roddir yma, ond gwyddom beth yw'r realiti. Felly, yng ngwelliant 195, rwyf wedi cynnwys,

'unrhyw unigolyn sydd fel arfer yn byw gyda'r person'.

Derbyniaf nad yw'n ddiffiniad perffaith, ond byddaf yn teimlo'n llawer mwy cyfforddus yn cyfiawnhau'r diffiniad hwnnw na'r diffiniad mwy cul ei gwmpas sydd yn y Bil ar hyn o bryd. Mae hyn yn rhoi cymal pwysig a hawliau i rywun a allai gael ei ystyried yn aelod o deulu ond nad yw o bosibl yn dod o dan y diffiniad cul sydd ger ein bron heddiw. Efallai y bydd amgylchiadau yn codi lle mae unigolyn yn byw gyda'r person, ac mae'n haeddu cael y statws a'r diogelwch y mae'r ddeddfwriaeth hon yn ceisio eu cynnig.

Mae'r Gweinidog wedi nodi ei fod yn barod i ailystyried y pwynt penodol hwn, felly ni fyddaf yn cynnig fy ngwelliant. Gallwn ddychwelyd ato yn yr hydref ar ôl rhywfaint o fyfyrto ac ychydig mwy o waith. Felly, fel y dywedais, ni fyddaf yn cynnig y gwelliannau. Fodd bynnag, edrychaf ymlaen at ddeddfwriaeth fodern sy'n adlewyrchu teuluoedd modern ac ethos y ddeddfwria hon.

17:16	Peter Black Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>This is one of the pitfalls of trying to consolidate legislation that is already on the statute book. The definition of family that is currently in the Bill as agreed at Stage 2 is 53 years old, and predates many social and legislative developments, not least the legislation currently going through the House of Commons and the House of Lords on equal marriage. So, it is only right and proper that we have a period of reflection on this. The Report Stage offers us the opportunity to do that. I am just grateful that I am not going to be the lawyer who tries to define a modern family, and I am sure that the Minister is also grateful that he is not the lawyer who will be trying to define a modern family. If we get the definition right, it could be used in subsequent legislation, not just by this Assembly, but by other legislatures as well. In that sense, we could be doing everyone a valuable service by coming up with a definition of a modern family for future legislation across the United Kingdom. So, I am content that these amendments are being withdrawn, and we will work on them further over the summer. I will do my best to facilitate that if I am required to, but please do not draw on my legal or philosophical expertise, because I do not think that I have any in this regard.</p>	<p>Dyma un o beryglon ceisio cydgyrthio deddfwriaeth sydd eisoes ar y llyfr statud. Cafodd y diffiniad o deulu sydd yn y Bil ar hyn o bryd fel y cytunwyd arno yng Nghyfnod 2 ei bennu 53 mlynedd yn ôl, ac mae'n rhagddyddio llawer o ddatblygiadau cymdeithasol a deddfwriaethol, yn bennaf y ddeddfwriaeth sy'n mynd drwy Dŷ'r Cyffredin a Thŷ'r Arglwyddi ar hyn o bryd ynglŷn â phriodas gyfartal. Felly, mae'n gwbl briodol ein bod yn myfyrio ar hyn. Mae'r Cyfnod Adrodd yn cynnig cyfle inni wneud hynny. Rwyf ond yn ddiolchgar nad fi fydd y cyfreithiwr a fydd yn ceisio diffinio teulu modern, ac rwy'n siŵr bod y Gweinidog yn ddiolchgar hefyd nad ef fydd y cyfreithiwr a fydd yn ceisio diffinio teulu modern. Os lluniwn ddiffiniad cywir, gellid ei ddefnyddio mewn deddfwriaeth ddilynol, nid yn unig gan y Cynulliad hwn, ond gan deddfwrfeydd eraill hefyd. Yn yr ystyr hwnnw, efallai y byddwn yn gwneud cymwynas werthfawr â phawb drwy lunio diffiniad o deulu modern ar gyfer deddfwriaeth yn y dyfodol ym mhob rhan o'r Deyrnas Unedig. Felly, rwy'n fodlon bod y gwelliannau hyn yn cael eu tynnu'n ôl, a byddwn yn gweithio arnynt ymhellach dros yr haf. Gwnaf fy ngorau i hwyluso hynny, os bydd angen imi wneud, ond peidiwch â dibynnu ar fy arbenigedd cyfreithiol nac athronyddol, oherwydd ni chredaf fod gennyf unrhyw arbenigedd yn hyn o beth.</p>
17:17	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I will take advice from the Deputy Presiding Officer in terms of seeking to withdraw the amendments in group 8 in my name.</p>	<p>Gofynnaf am gyngor gan y Dirprwy Lywydd o ran ceisio tynnu'r gwelliannau yng ngrŵp 8 yn fy enw i yn ôl.</p>
17:17	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>We would normally vote on the amendment to the amendment, but amendment 41A is not going to be moved. Is that correct?</p>	<p>Byddem fel arfer yn pleidleisio ar y gwelliant i'r gwelliant, ond nid ydych yn bwriadu cynnig gwelliant 41A. A yw hynny'n gywir?</p>
17:17	Jocelyn Davies Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Yes.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 41A.</i></p>	<p>Ydy.</p> <p><i>Amendment 41A not moved.</i></p>
17:18	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The Minister has indicated that he would like to withdraw amendment 41. It has been moved, but I can allow it to be withdrawn if no Member objects. Does any Member object to it being withdrawn? I see that no Member objects, so amendment 41 is withdrawn.</p> <p><i>Tynnwyd gwelliant 41 yn ôl drwy ganiatâd y Cynulliad.</i></p>	<p>Mae'r Gweinidog wedi dweud ei fod am dynnu gwelliant 41 yn ôl. Mae wedi cael ei gynnig, ond gallaf ganiatáu iddo gael ei dynnu'n ôl os nad oes Aelod yn gwrthwynebu. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu ei dynnu'n ôl? Gwelaf nad oes Aelod yn gwrthwynebu, felly tynnwyd gwelliant 41 yn ôl.</p> <p><i>Amendment 41 is withdrawn by leave of the Assembly.</i></p>
17:18	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>We now move to dispose of the next amendments on the marshalled list. I call on the Minister to move amendment 42.</p>	<p>Awn yn ein blaenau i benderfynu ar y gwelliannau nesaf ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 42.</p>
17:18	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 42 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 42 yn fy enw i.</p>

- 17:18 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 42 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 42 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 42. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 42 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 42.* *Amendment 42 agreed.*
- 17:18 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 167.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 167.
- 17:19 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 167 in my name.
- Cynigiai welliant 167 yn fy enw i.
- 17:19 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 167 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 167 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 167. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 167 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 167.* *Amendment 167 agreed.*
- Grŵp 9: Diffiniadau a Dehongli (Gwelliannau 43, 60, 65 a 75)** **Group 9: Definitions and Interpretation (Amendments 43, 60, 65 and 75)**
- 17:19 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The lead amendment in this group is amendment 43 and I call on the Minister to move amendment 43 and to speak to it and the other amendments in the group.
- Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 43 a galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 43 ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.
- 17:19 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 43 in my name.
- Cynigiai welliant 43 yn fy enw i.
- The amendments in this group are largely technical, with minor drafting changes to the definitions set out in the interpretation sections of Parts 3, 4 and 6. This will ensure consistency in the drafting throughout the Bill.
- Mae'r gwelliannau yn y grŵp hwn yn rhai technegol i raddau helaeth, gyda mân newidiadau drafftio i'r diffiniadau a nodir yn yr adrannau dehongli o Rannau 3, 4 a 6. Bydd hyn yn sicrhau cysondeb wrth ddrafftio'r drwy gydol y Bil.
- 17:19 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I am content with the amendments.
- Rwy'n fodlon ar y gwelliannau.
- 17:19 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I see that the Minister does not want to reply. The question is that amendment 43 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 43 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Gwelaf nad yw'r Gweinidog am ymateb. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 43. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 43 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 43.* *Amendment 43 agreed.*
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- We will now move to dispose of the next amendments on the marshalled list and I call on the Minister to move amendment 168.
- Awn yn ein blaenau i benderfynu ar y gwelliannau nesaf ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli a galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 168.

- 17:20 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 168 in my name. Cynigiaf welliant 168 yn fy enw i.
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 168 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 168 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 168. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 168 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 168. *Amendment 168 agreed.*
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 44. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 44.
- 17:20 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 44 in my name. Cynigiaf welliant 44 yn fy enw i.
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 44 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 44 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 44. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 44 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 44. *Amendment 44 agreed.*
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 169. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 169.
- 17:20 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 169 in my name. Cynigiaf welliant 169 yn fy enw i.
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 169 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 169 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 169. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 169 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 169. *Amendment 169 agreed.*
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 45. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 45.
- 17:20 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 45 in my name. Cynigiaf welliant 45 yn fy enw i.
- 17:20 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 45 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 45 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 45. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 45 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 45. *Amendment 45 agreed.*

- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 46. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 46.
- 17:21 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 46 in my name. Cynigaf welliant 46 yn fy enw i.
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 46 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 46 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 46. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 46 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 46. *Amendment 46 agreed.*
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 47 and 48, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc given their nature. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 47 and 48. Cynigaf y dylid penderfynu ar welliannau 47 a 48, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 47 a 48.
- 17:21 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 47 and 48 in my name. Cynigaf welliannau 47 a 48 yn fy enw i.
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 47 and 48 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 47 and 48 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 47 a 48. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 47 a 48 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 47 a 48. *Amendments 47 and 48 agreed.*
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 170. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 170.
- 17:21 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 170 in my name. Cynigaf welliant 170 yn fy enw i.
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 170 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 170 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 170. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 170 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 170. *Amendment 170 agreed.*
- 17:21 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 49. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 49.
- 17:21 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 49 in my name. Cynigaf welliant 49 yn fy enw i.

17:21	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 49 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 49 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 49.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 49. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 49 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 49 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 50.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 50.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 50 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 50 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 50 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 50 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 50.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 50. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 50 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 50 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 51.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 51.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 51 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 51 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 51 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 51 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 51.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 51. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 51 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 51 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 52.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 52.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 52 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 52 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 52 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 52 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 52.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 52. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 52 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 52 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:22	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 53.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 53.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

- 17:22 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 53 in my name. Cynigiau welliant 53 yn fy enw i.
- 17:22 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 53 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 53 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 53. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 53 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 53. *Amendment 53 agreed.*
- 17:22 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 54. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 54.
- 17:22 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 54 in my name. Cynigiau welliant 54 yn fy enw i.
- 17:22 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 54 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 54 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 54. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 54 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 54. *Amendment 54 agreed.*
- 17:22 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 55 and 56, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc given their nature. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 55 and 56. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 55 a 56, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 55 a 56.
- 17:23 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 55 and 56 in my name. Cynigiau welliannau 55 a 56 yn fy enw i.
- 17:23 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 55 and 56 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 55 and 56 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 55 a 56. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 55 a 56 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 55 a 56. *Amendments 55 and 56 agreed.*
- 17:23 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 57. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 57.
- 17:23 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 57 in my name. Cynigiau welliant 57 yn fy enw i.

17:23	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 57 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 57 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 57.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 57. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 57 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 57 agreed.</i></p>
17:23	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Jocelyn Davies has indicated that she does not want to move amendments 193, but I need to confirm that.</p>	<p>Mae Jocelyn Davies wedi dweud nad yw am gynnig gwelliant 193, ond mae angen imi gadarnhau hynny.</p>
17:23	Jocelyn Davies Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I will not move amendment 193.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 193.</i></p>	<p>Nid wyf am gynnig gwelliant 193.</p> <p><i>Amendment 193 not moved.</i></p>
17:23	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>Jocelyn, I understand that you are also not moving amendment 194.</p>	<p>Jocelyn, deallaf nad ydych yn cynnig gwelliant 194 ychwaith.</p>
17:23	Jocelyn Davies Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I will not move amendment 194.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 194.</i></p>	<p>Nid wyf am gynnig gwelliant 194.</p> <p><i>Amendment 194 not moved.</i></p>
17:24	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call on the Minister to move amendment 58.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 58.</p>
17:24	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 58 in my name.</p>	<p>Cynigaf welliant 58 yn fy enw i.</p>
17:24	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 58 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 58 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 58.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 58. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 58 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 58 agreed.</i></p>
17:24	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I call on the Minister to move amendment 171.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 171.</p>
17:24	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>I move amendment 171 in my name.</p>	<p>Cynigaf welliant 171 yn fy enw i.</p>
17:24	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	Senedd.tv Fideo Video
	<p>The question is that amendment 171 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 171 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 171.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 171. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 171 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 171 agreed.</i></p>

- 17:24 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 59. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 59.
- 17:24 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 59 in my name. Cynigiaf welliant 59 yn fy enw i.
- 17:24 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 59 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 59 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 59. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 59 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 59. *Amendment 59 agreed.*
- 17:24 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 60. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 60.
- 17:24 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 60 in my name. Cynigiaf welliant 60 yn fy enw i.
- 17:24 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
If amendment 60 is not agreed to, amendment 65 will fall. The question is that amendment 60 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 60 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Os na dderbynnir gwelliant 60, bydd gwelliant 65 yn methu. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 60. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 60 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 60. *Amendment 60 agreed.*
- 17:25 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 61 and 62, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 61 and 62. Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 61 a 62, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 61 a 62.
- 17:25 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 61 and 62 in my name. Cynigiaf welliannau 61 a 62 yn fy enw i.
- 17:25 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 61 and 62 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 61 and 62 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 61 a 62. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 61 a 62 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 61 a 62. *Amendments 61 and 62 agreed.*

17:25	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 63 and 64, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 63 and 64.</p>	<p>Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 63 a 64, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 63 a 64.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:25	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 63 and 64 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliannau 63 a 64 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:25	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 63 and 64 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 63 and 64 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 63 a 64.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 63 a 64. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 63 a 64 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 63 and 64 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:25	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 65.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 65.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:25	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 65 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 65 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:25	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 65 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 65 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 65.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 65. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 65 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 65 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:26	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>Minister, you have indicated that you are not likely to move amendment 66. Do you wish to move amendment 66?</p>	<p>Weinidog, rydych wedi nodi nad ydych yn debygol o gynnig gwelliant 66. A ydych am gynnig gwelliant 66?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:26	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>No.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 66.</i></p>	<p>Nac ydw.</p> <p><i>Amendment 66 not moved.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:26	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>Jocelyn, you have indicated that you are not going to move amendment 195.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 195.</i></p>	<p>Jocelyn, rydych wedi nodi nad ydych yn bwriadu cynnig gwelliant 195.</p> <p><i>Amendment 195 not moved.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:26	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 67.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 67.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:26	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 67 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 67 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

- 17:26 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 67 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 67 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 67. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 67 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 67. *Amendment 67 agreed.*
- 17:26 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 68. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 68.
- 17:26 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 68 in my name. Cynigiaf welliant 68 yn fy enw i.
- 17:26 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 68 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 68 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 68. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 68 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 68. *Amendment 68 agreed.*
- 17:27 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 172. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 172.
- 17:27 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 172 in my name. Cynigiaf welliant 172 yn fy enw i.
- 17:27 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 172 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 172 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 172. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 172 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 172. *Amendment 172 agreed.*
- 17:27 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I call on the Minister to move amendment 69. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 69.
- 17:27 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 I move amendment 69 in my name. Cynigiaf welliant 69 yn fy enw i.
- 17:27 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
 The question is that amendment 69 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 69 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 69. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 69 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 69. *Amendment 69 agreed.*

**Grŵp 10: Cymdeithasau Trigolion Gymwys
(Gwelliannau 70 a 72)**

**Group 10: Qualifying Residents' Associations
(Amendments 70 and 72)**

- 17:27 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 70 and to speak to it and the other amendment in the group. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 70 ynghyd â'r gwelliant arall yn y grŵp.
- 17:27 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 70 in my name. Cynigiai welliant 70 yn fy enw i.

The Government amendments 70 and 72 refer to the meaning of qualifying residents' associations and are designed to respond to the recommendations of the committee at Stage 2. Amendment 70 deletes section 62(1)(h) from the Bill, so that the owner of the site is no longer required to acknowledge a residents' association in writing. Amendment 72 refers to the protection afforded to the members of qualifying residents' associations under the Freedom of Information Act 2000. The proposed amendments will ensure that the details of the chairperson, secretary and treasurer of the qualifying residents' associations are excluded from this requirement and may be disclosed by the local authority. Mae gwelliannau 70 a 72 y Llywodraeth yn cyfeirio at ystyr cymdeithasau preswylwyr cymwys a'u nod yw ymateb i argymhellion y pwyllgor yng Nghyfnod 2. Mae gwelliant 70 yn dileu adran 62(1)(f) o'r Bil, fel na fydd yn ofynnol rwyach i berchennog y safle gydnabod cymdeithas preswylwyr yn ysgrifenedig. Mae gwelliant 72 yn cyfeirio at y diogelwch a roddir i aelodau o gymdeithasau preswylwyr cymwys o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Bydd y gwelliannau arfaethedig yn sicrhau y bydd manylion cadeirydd, ysgrifennydd a thrysorydd cymdeithasau preswylwyr cymwys wedi'u heithrio o'r gofyniad hwn a gall yr awdurdod lleol eu datblygu.
- 17:28 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am content to support both these amendments. It is important that the owner of the site has no say in or access to the details of the residents' association or approval of them. Also, I believe that he does need to know who the chair, secretary and treasurer of that association is, so that he is able to communicate and deal with them. I think that these amendments give effect to that. Rwy'n fodlon cefnogi'r ddau welliant hyn. Mae'n bwysig nad oes gan berchennog y safle unrhyw ddylanwad ynglŷn â chymdeithasau preswylwyr, ac nad oes ganddo'r hawl i gael eu manylion na'u cymeradwyo. Credaf hefyd fod yn rhaid iddo wybod pwy yw cadeirydd, ysgrifennydd a thrysorydd y gymdeithas honno, fel y gall gyfathrebu â hwy ac ymwneud â hwy. Credaf fod y gwelliannau hyn yn gweithredu hynny.
- 17:28 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call the Minister to respond. Galwaf ar y Gweinidog i ymateb.
- 17:28 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I have no response. Nid oes gennyf unrhyw ymateb.
- 17:28 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 70 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 70 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 70. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 70 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd gwelliant 70. *Amendment 70 agreed.*
- 17:29 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
We now dispose of the next amendments on the marshalled list. I call on the Minister to move amendment 71. Awn yn ei blaen i benderfynu ar y gwelliannau nesaf ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 71.
- 17:29 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 71 in my name. Cynigiai welliant 71 yn fy enw i.

17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 71 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 71 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derrbyniwyd gwelliant 71.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddyliid derbyn gwelliant 71. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 71 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 71 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 173.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 173.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 173 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 173 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 173 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 173 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 173.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddyliid derbyn gwelliant 173. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 173 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 173 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 72.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 72.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 72 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 72 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 72 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 72 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 72.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddyliid derbyn gwelliant 72. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 72 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 72 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>Minister, you have indicated that you might not move amendment 73. Are you moving amendment 73?</p>	<p>Weinidog, rydych wedi nodi na fyddwch yn cynnig gwelliant 73 o bosibl. A ydych yn cynnig gwelliant 73?</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>No.</p> <p><i>Ni chynigiwyd gwelliant 73.</i></p>	<p>Nac ydw.</p> <p><i>Amendment 73 not moved.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:29	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>Therefore, amendment 73A cannot be moved and falls.</p> <p><i>Methodd gwelliant 73A.</i></p>	<p>Felly, ni ellir cynnig gwelliant 73A ac mae'n methu.</p> <p><i>Amendment 73A fell.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:30	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 74.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 74.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

17:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 74 in my name.	Cynigaf welliant 74 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
17:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography If amendment 74 is not agreed, amendment 76 will fall. The question is that amendment 74 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 74 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Os na dderbynnir gwelliant 74, bydd gwelliant 76 yn methu. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 74. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 74 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 74.</i>	<i>Amendment 74 agreed.</i>	
17:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 75.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 75.	Senedd.tv Fideo Video
17:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 75 in my name.	Cynigaf welliant 75 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
17:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 75 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 75 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 75. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 75 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 75.</i>	<i>Amendment 75 agreed.</i>	
17:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography I call on the Minister to move amendment 76.	Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 76.	Senedd.tv Fideo Video
17:30	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography I move amendment 76 in my name.	Cynigaf welliant 76 yn fy enw i.	Senedd.tv Fideo Video
17:30	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography The question is that amendment 76 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 76 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.	Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 76. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 76 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Derbyniwyd gwelliant 76.</i>	<i>Amendment 76 agreed.</i>	
17:31	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography Minister, you have indicated that you might not move amendment 77. Do you wish to move amendment 77?	Weinidog, rydych wedi nodi na fyddwch yn cynnig gwelliant 77 o bosibl. A ydych am gynnig gwelliant 77?	Senedd.tv Fideo Video
17:31	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography No, I do not.	Nac ydw.	Senedd.tv Fideo Video
	<i>Ni chynigiwyd gwelliant 77.</i>	<i>Amendment 77 not moved.</i>	
17:31	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography As amendment 77 has not been moved, amendment 77A cannot be moved and falls.	Gan na chynigiwyd gwelliant 77, ni ellir cynnig 77A ac mae'n methu.	Senedd.tv Fideo Video

Grŵp 11: Rheoliadau (Gwelliannau 190 a 191)

Group 11: Regulations (Amendments 190 and 191)

17:31 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
 The lead amendment in this group is amendment 190. I call on Eluned Parrott to move amendment 190 and to speak to it and the other amendment in the group.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 190. Galwaf ar Eluned Parrott i gynnig a thrafod gwelliant 190 ynghyd â'r gwelliant arall yn y grŵp.

17:31 **Eluned Parrott** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
 I move amendment 190 in my name.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Cynigaf welliant 190 yn fy enw i.

It is a great pleasure to present these amendments to my esteemed colleague's Bill. The amendments are procedural, but I think that they are important, so perhaps I can explain the context. Schedule 2, paragraph 8(4), enables Welsh Ministers to set out the maximum commission rate that new occupiers will be required to pay site owners under new agreements. Amendments 190 and 191 have the effect of ensuring that this takes place via the affirmative procedure. This was a recommendation of the Constitutional and Legislative Affairs Committee when we considered this in our report in February. As commission is a major part of the economics of mobile homes—and it is something that has been raised time and again by constituents during the passage of this Bill—it is something that we should consider putting to the affirmative procedure rather than the negative procedure so that this Assembly has the opportunity to consider it more fully. Obviously, the negative procedure is passported from older legislation in this case, but I do not think that that is any reason for us to follow suit as we move forward. It is not something that should need frequent change, and it is something that has a significant impact on businesses and individuals, so I would ask for the affirmative procedure for this to allow effective scrutiny in advance of any changes.

Mae'n bleser mawr cael cyflwyno'r gwelliannau hyn i Fil fy nghyd-Aelod parchus. Mae'r gwelliannau yn rhai gweithdrefnol, ond credaf eu bod yn bwysig, felly hoffwn egluro'r cyd-destun. Mae Atodlen 2, paragraff 8 (4), yn galluogi Gweinidogion Cymru i nodi'r gyfradd gomisiwn uchaf y bydd yn ofynnol i ddeiliaid newydd ei thalu i berchenogion safleoedd o dan gytundebau newydd. Effaith gwelliannau 190 a 191 yw sicrhau bod hyn yn digwydd drwy'r weithdrefn gadarnhaol. Argymhellwyd hyn gan y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol pan ystyriwyd y mater yn ein hadroddiad ym mis Chwefror. Gan fod comisiwn yn rhan bwysig o economeg cartrefi symudol—ac mae'n rhywbeth sydd wedi cael ei godi dro ar ôl tro gan etholwyr yn ystod hynt y Bil hwn—mae'n rhywbeth y dylem ystyried ymdrin ag ef drwy'r weithdrefn gadarnhaol yn hytrach na'r weithdrefn negyddol fel bod y Cynulliad hwn yn cael cyfle i'w ystyried yn llawnach. Yn amlwg, mae'r weithdrefn negyddol yn cael ei throsglwyddo o ddeddfwriaeth hŷn yn yr achos hwn, ond ni chredaf fod hynny'n rheswm inni wneud yr un peth wrth inni symud ymlaen. Nid yw'n rhywbeth y dylai fod angen ei newid yn aml, ac mae'n rhywbeth sy'n cael effaith sylweddol ar fusnesau ac unigolion, felly byddwn yn gofyn am y weithdrefn gadarnhaol ar gyfer hyn er mwyn caniatáu craffu effeithiol cyn y gwneir unrhyw newidiadau.

17:32 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)
 I call on the Minister to respond.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

Galwaf ar y Gweinidog i ymateb.

17:32 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

I appreciate the thoughts around the amendments that Eluned Parrott brings to the Chamber today in group 11, but we will be seeking to resist these amendments. I appreciate the intent behind this, but I believe that, at Stage 2, this was discussed by the Constitutional and Legislative Affairs Committee, which did not recommend changing the procedure in the most recent letter that I received and also the Member in charge. Therefore, while I appreciate that the commission rate is important, I do not believe that it warrants the additional procedural burden on the Assembly. It is highly unlikely that the Assembly would seek to change the commission rate. The rate has remained the same since 1983 and has been subject to the negative procedure in the past. Therefore, we will not be seeking to support these amendments.

Deallaf y syniadau sy'n sail i'r gwelliannau a gyflwynir gan Eluned Parrott gerbron y Siambr heddiw yng ngrŵp 11, ond bwriadwn wrthod y gwelliannau hyn. Gwerthfawrogaf y bwriad sy'n sail i hyn, ond credaf, yng Nghyfnod 2, i hyn gael ei drafod gan y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, nad oedd yn argymhell newid y drefn yn y llythyr diweddaraf a gefais innau a'r Aelod sy'n gyfrifol. Felly, er fy mod yn sylweddoli bod cyfradd y comisiwn yn bwysig, ni chredaf ei bod yn cyfiawnhau gosod baich gweithdrefnol ychwanegol ar y Cynulliad. Mae'n annhebygol iawn y byddai'r Cynulliad yn ceisio newid cyfradd y comisiwn. Mae'r gyfradd wedi aros yr un fath ers 1983 ac mae wedi bod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol yn y gorffennol. Felly, ni fwriadwn gefnogi'r gwelliannau hyn.

17:33

Peter Black [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

I accept that it is highly unlikely that we will be looking to change the commission rate. In fact, it was one of the things that I decided not to go anywhere near when I started to produce this Bill. As Eluned Parrott quite rightly points out, it is part of the essential economics of mobile home sites that, if the owner gets less than 10% commission, they will put the pitch fees up and vice versa. Clearly, there is a relationship between the amount of commission that an owner gets and how much a resident will pay on an annual basis to the owner. That means that it is very important that any change to this commission rate should be subject to proper consultation and consideration—I would say by the Assembly. For that reason, I will support these amendments. I think that, if it came to the stage where we were to embark on a review of the economics of mobile homes in Wales, and we were to consider changing the commission rate, the least that we would want to do would be to consult with the park home owners and the site owners. That consultation should be as a matter of course, as part of the Order that would come before us. I also think that we would want to have a debate in this Chamber about that. Therefore, the affirmative procedure is far more appropriate nowadays than it was when this was first drafted—it was certainly in the 1983 legislation, and it might have been in the 1960 legislation. So, in terms of modernising this legislation, I think that an affirmative procedure is far more appropriate for the current year. I would therefore ask the Assembly to support these amendments.

Derbyniaf ei bod yn annhebygol iawn y byddwn yn ystyried newid cyfradd y comisiwn. Yn wir, roedd yn un o'r pethau y penderfynais beidio â mynd yn agos ato pan ddechreuais baratoi'r Bil hwn. Fel y noda Eluned Parrott, a hynny'n gwbl deg, mae'n rhan o economeg hanfodol safleoedd cartrefi symudol, os bydd y perchennog yn cael llai na 10% o gomisiwn, y bydd yn cynyddu ffioedd lleiniau ac i'r gwrthwyneb. Yn amlwg, ceir perthynas rhwng faint o gomisiwn a gaiff perchennog a faint y bydd preswlydd yn ei dalu bob blwyddyn i'r perchennog. Golyga hynny ei bod yn bwysig iawn bod unrhyw newid i gyfradd y comisiwn yn amodol ar ymgynghoriad ac ystyriaeth briodol—gan y Cynulliad, yn fy marn i. Am y rheswm hwnnw, byddaf yn cefnogi'r gwelliannau hyn. Credaf, pe baem byth yn cychwyn ar adolygiad o economeg cartrefi symudol yng Nghymru, a'n bod am ystyried newid cyfradd y comisiwn, y lleiaf y byddem am ei wneud fyddai ymgynghori â pherchenogion cartrefi mewn parciau a pherchenogion safleoedd. Dylai ymgynghori o'r fath ddigwydd fel mater o drefn, fel rhan o'r Gorchymyn a fyddai'n dod ger ein bron. Credaf hefyd y byddem am gael dadl yn y Siambr ynglŷn â hynny. Felly, mae'r weithdrefn gadarnhaol yn llawer mwy priodol erbyn hyn nag yr oedd pan gafodd hyn ei ddrafftio yn gyntaf—yn sicr roedd yn neddfwriaeth 1983, ac efallai ei fod yn neddfwriaeth 1960. Felly, o ran moderneiddio'r ddeddfwriaeth hon, credaf y bydd gweithdrefn gadarnhaol yn llawer mwy priodol ar gyfer y flwyddyn hon. Felly gofynnaf i'r Cynulliad gefnogi'r gwelliannau hyn.

17:35

Eluned Parrott [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

Minister, I am disappointed that you are minded to resist these particular amendments, given that, as I have stated, this is something that has a significant impact on businesses and individuals in this area. Also, if you think that it is very unlikely to be changed on a regular basis, it is hardly an onerous burden for the Welsh Government or the Assembly to manage. I would hope that you will reconsider on that basis, because this is something that has been raised on a number of occasions with us.

Weinidog, rwy'n siomedig eich bod yn bwriadu gwrthod y gwelliannau penodol hyn, o gofio, fel y nodais, fod hyn yn rhywbeth sy'n cael effaith sylweddol ar fusnesau ac unigolion yn y maes hwn. Hefyd, os credwch ei bod yn annhebygol iawn o gael ei newid yn rheolaidd, prin ei fod yn faich llethol ar Lywodraeth Cymru neu'r Cynulliad i ymgymryd ag ef. Gobeithio y byddwch yn ailystyried ar y sail honno, gan fod hyn yn rhywbeth sydd wedi'i godi ar sawl achlysur gyda ni.

17:35

Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

If amendment 190 is not agreed, amendment 191 will fall. The question is that amendment 190 be agreed to. Does any Member object? There is objection. We will therefore have an electronic vote.

Os na dderbynnir gwelliant 190, bydd gwelliant 191 yn methu. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 190. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Mae gwrthwynebiad. Felly, byddwn yn cael pleidlais electronig.

[Canlyniad y bleidlais ar welliant 190.](#)

[Result of the vote on amendment 190.](#)

Gwrthodwyd gwelliant 190: O blaid 23, Yn erbyn 25, Ymatal 0.

Amendment 190 not agreed: For 23, Against 25, Abstain 0.

17:36

Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

As amendment 190 is not agreed, amendment 191 falls.

Gan na dderbyniwyd gwelliant 190, mae gwelliant 191 yn methu.

Methodd gwelliant 191.

Amendment 191 fell.

Grŵp 12: Canllawiau (Gwelliant 78)

Group 11: Guidance (Amendment 78)

- 17:36 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The lead and only amendment in this group is amendment 78 and I call on the Minister to move amendment 78 and to speak to it. Y prif welliant a'r unig welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 78 a galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 78.
- 17:36 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 78 in my name. Cynigiau welliant 78 yn fy enw i.
- The purpose of amendment 78 is to clarify that any guidance issued under the Act by Welsh Ministers may be varied or withdrawn by them. The amendment is proposed simply to clarify the guidance around withdrawal or varied application. Diben gwelliant 78 yw egluro y gall unrhyw ganllawiau a gyhoeddir o dan y Ddeddf gan Weinidogion Cymru gael eu newid neu eu tynnu'n ôl ganddynt. Cynigir y gwelliant dim ond er mwyn egluro'r canllawiau ynghylch tynnu'n ôl neu newid.
- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on Peter Black. Galwaf ar Peter Black.
- 17:37 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am content. Rwy'n fodlon.
- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Minister, I take it that you do not have anything further to say. The question is that amendment 78 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 78 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Weinidog, cymeraf nad oes gennych unrhyw beth rhagor i'w ddweud. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 78. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 78 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 78.* *Amendment 78 agreed.*
- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
We will now move to dispose of the next amendments on the marshalled list. I propose that amendments 79 to 81, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 79 to 81? Awn yn ein blaenau i benderfynu ar y gwelliannau nesaf ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 79 i 81, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 79 i 81?
- 17:37 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 79, 80 and 81 in my name. Cynigiau welliannau 79, 80 ac 81 yn fy enw i.
- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 79 to 81 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 79 to 81 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 79 i 81. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 79-81 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 79, 80 and 81.* *Amendments 79, 80 and 81 agreed.*
- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 174. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 174.
- 17:37 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 174 in my name. Cynigiau welliant 174 yn fy enw i.

- 17:37 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 174 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 174 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 174. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 174 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 174.* *Amendment 174 agreed.*
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 175.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 175.
-
- 17:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 175 in my name.
- Cynigiaf welliant 175 yn fy enw i.
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 175 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 175 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 175. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 175 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 175.* *Amendment 175 agreed.*
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 82.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 82.
-
- 17:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 82 in my name.
- Cynigiaf welliant 82 yn fy enw i.
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 82 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 82 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 82. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 82 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 82.* *Amendment 82 agreed.*
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 176.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 176.
-
- 17:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 176 in my name.
- Cynigiaf welliant 176 yn fy enw i.
-
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 176 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 176 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 176. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 176 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 176.* *Amendment 176 agreed.*

- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 83 and 84, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 83 and 84.
- Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 83 ac 84, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 83 ac 84.
- 17:38 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 83 and 84 in my name.
- Cynigiau welliannau 83 ac 84 yn fy enw i.
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 83 and 84 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 83 and 84 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 83 ac 84. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 83 ac 84 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 83 and 84.*
- Amendments 83 and 84 agreed.*
- 17:38 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I propose that amendments 177 to 179, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? I see that there are no objections. I call on the Minister to move amendments 177 to 179.
- Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 177 i 179, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu eu bod yn cael eu cynnig yn un grŵp? Gwelaf nad oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 177 i 179.
- 17:39 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendments 177, 178 and 179 in my name.
- Cynigiau welliannau 177, 178 a 179 yn fy enw i.
- 17:39 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendments 177 to 179 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 177 to 179 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 177 i 179. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliannau 177 i 179 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliannau 177, 178 a 179.*
- Amendments 177, 178 and 179 agreed.*
- 17:39 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 180.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 180.
- 17:39 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 180 in my name.
- Cynigiau welliant 180 yn fy enw i.
- 17:39 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 180 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 180 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 180. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 180 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 180.*
- Amendment 180 agreed.*

17:39	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 85 to 88, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 85 to 88.</p>	<p>Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 85 i 88, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 85 i 88.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:39	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 85, 86, 87 and 88 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliannau 85, 86, 87 ac 88 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:39	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 85 to 88 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 85 to 88 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 85, 86, 87 ac 88.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 85 i 88. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 85 i 88 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 85, 86, 87 and 88 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:39	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 89.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 89.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose amendment 89 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 89 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 89 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 89 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 89.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 89. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 89 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 89 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 181.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 181.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 181 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 181 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 181 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 181 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 181.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 181. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 181 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 181 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 90.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 90.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 90 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 90 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

17:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>The question is that amendment 90 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 90 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 90.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 90. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 90 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 90 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>I propose that amendments 91 to 96, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 91 to 96.</p>	<p>Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 91 i 96, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu eu bod yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig welliannau 91 a 96.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>I move amendments 91, 92, 93, 94, 95 and 96 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliannau 91, 92, 93, 94, 95 a 96 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>The question is that amendments 91 to 96 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 91 to 96 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 91, 92, 93, 94, 95 a 96.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 91 i 96. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 91 i 96 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 91, 92, 93, 94, 95 and 96 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>I call on the Minister to move amendment 97.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 97.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>I move amendment 97 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 87 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:40	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>The question is that amendment 97 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 97 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 97.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 97. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 97 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 97 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>I call on the Minister to move amendment 98.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 98.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	Carl Sargeant Bywgraffiad Biography	<p>I move amendment 98 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 98 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography	<p>The question is that amendment 98 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 98 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 98.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 98. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 98 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 98 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

17:41	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 99.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 99.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 99 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliant 99 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 99 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 99 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 99.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 99. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 99 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 99 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 100 to 102, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 100 to 102.</p>	<p>Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 100 i 102, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 100 i 102.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 100, 101 and 102 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliannau 100, 101 a 102 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 100 to 102 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 100 to 102 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 100, 101 a 102.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 100 i 102. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 100 i 102 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 100, 101 and 102 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:41	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 103 and 104, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc, given their nature. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendment 103 and 104.</p>	<p>Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 103 a 104, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd, o ystyried eu natur. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 103 a 104.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 103 and 104 in my name.</p>	<p>Cynigiau welliannau 103 a 104 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 103 and 104 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 103 and 104 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 103 a 104.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 103 a 104. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 103 a 104 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 103 and 104 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 105 and 106, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 105 and 106.</p>	<p>Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 105 a 106, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 105 a 106.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 105 and 106 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliannau 105 a 106 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 105 and 106 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 105 and 106 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 105 a 106.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 105 a 106. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 105 a 106 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 105 and 106 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 182.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 182.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 182 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 182 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 182 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 182 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 182.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 182. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 182 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 182 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 183.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 183.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 183 in my name.</p>	<p>Cynigiaf welliant 183 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:42	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 183 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 183 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 183.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 183. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 183 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 183 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:43	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 107 and 108, which appear consecutively in the marshalled list, are disposed of en bloc. Do any Members object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 107 and 108.</p>	<p>Cynigiaf y dylid penderfynu ar welliannau 107 a 108, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 107 a 108.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

- 17:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 107 and 108 in my name. Cynigiau welliannau 107 a 108 yn fy enw i.
- 17:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 107 and 108 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 107 and 108 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 107 a 108. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 107 a 108 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 107 a 108. *Amendments 107 and 108 agreed.*
- 17:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 109. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 109.
- 17:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 109 in my name. Cynigiau welliant 109 yn fy enw i.
- 17:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 109 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 109 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 109. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 109 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 109. *Amendment 109 agreed.*
- 17:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 110 and 111, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 110 and 111. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 110 a 111, sy'n ymddangos olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 110 a 111.
- 17:43 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 110 and 111 in my name. Cynigiau welliannau 110 a 111 yn fy enw i.
- 17:43 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendments 110 and 111 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 110 and 111 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 110 a 111. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 110 a 111 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliannau 110 a 111. *Amendments 110 and 111 agreed.*
- 17:44 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I propose that amendments 184 and 185, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 184 and 185. Cynigiau y dylid penderfynu ar welliannau 184 a 185, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 184 a 185.
- 17:44 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendments 184 and 185 in my name. Cynigiau welliannau 184 a 185 yn fy enw i.

17:44	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 184 and 185 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 184 and 185 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 184 a 185.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 184 a 185. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 184 a 185 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 184 and 185 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 186.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig welliant 186.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 186 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 186 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 186 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendment 186 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 186.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn welliant 186. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir welliant 186 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 186 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I propose that amendments 187 and 188, which appear consecutively on the marshalled list, are disposed of en bloc. Does any Member object to these being grouped? There are no objections. I call on the Minister to move amendments 187 and 188.</p>	<p>Cynigiai y dyldid penderfynu ar welliannau 187 a 188, sy'n ymddangos yn olynol ar y rhestr o welliannau wedi'u didoli, gyda'i gilydd. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu bod y rhain yn cael eu cynnig yn un grŵp? Nid oes unrhyw wrthwynebiad. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliannau 187 a 188.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendments 187 and 188 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliannau 187 a 188 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:44	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendments 187 and 188 be agreed to. Does any Member object? There are no objections, so amendments 187 and 188 are agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliannau 187 a 188.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliannau 187 a 188. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliannau 187 a 188 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendments 187 and 188 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:45	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>I call on the Minister to move amendment 189.</p>	<p>Galwaf ar y Gweinidog i gynnig welliant 189.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:45	<p>Carl Sargeant Bywgraffiad Biography</p> <p>I move amendment 189 in my name.</p>	<p>Cynigiai welliant 189 yn fy enw i.</p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>
17:45	<p>Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer Bywgraffiad Biography</p> <p>The question is that amendment 189 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 189 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.</p> <p><i>Derbyniwyd gwelliant 189.</i></p>	<p>Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 189. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes gwrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 189 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.</p> <p><i>Amendment 189 agreed.</i></p>	<p>Senedd.tv Fideo Video</p>

- 17:45 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 112. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 112.
- 17:45 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 112 in my name. Cynigiaf welliant 112 yn fy enw i.
- 17:45 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 112 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 112 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 112. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes gwrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 112 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 112. *Amendment 112 agreed.*
- Grŵp 13: Diwygiadau Canlyniadol** **Group 13: Consequential Amendments**
(Gwelliannau 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120 a 121) **(Amendments 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120 and 121)**
- 17:45 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The lead amendment in this group is amendment 113. I Y prif welliant yn y grŵp hwn yw gwelliant 113. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig a thrafod gwelliant 113 ynghyd â'r gwelliannau eraill yn y grŵp.
call on the Minister to move amendment 113 and to speak to it and the other amendments in the group.
- 17:45 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 113 in my name. Cynigiaf welliant 113 yn fy enw i.

The amendments in this group are largely technical amendments to ensure that the correct consequential amendments are made to the Mobile Homes Act 1983, the Town and Country Planning Act 1990 and the Housing Act 2004. Mae'r gwelliannau yn y grŵp hwn yn rhai technegol i raddau helaeth er mwyn sicrhau bod y gwelliannau canlyniadol cywir yn cael eu cyflwyno i Ddeddf Cartrefi Symudol 1983, Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Deddf Tai 2004.
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on Peter Black to reply. Galwaf ar Peter Black i ymateb.
- 17:46 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I am happy with those amendments. Rwy'n fodlon ar y gwelliannau hynny.
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Minister, obviously you do not wish to reply. Weinidog, yn amlwg, nid ydych am ymateb.

The question is that amendment 113 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 113 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 113. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes gwrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 113 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 113. *Amendment 113 agreed.*
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 114. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 114.
- 17:46 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 114 in my name. Cynigiaf welliant 114 yn fy enw i.

- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 114 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 114 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 114. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 114 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 114.* *Amendment 114 agreed.*
-
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 115.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 115.
-
- 17:46 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 115 in my name.
- Cynigïaf welliant 115 yn fy enw i.
-
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 115 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 115 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 115. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 115 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 115.* *Amendment 115 agreed.*
-
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 116.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 116.
-
- 17:46 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 116 in my name.
- Cynigïaf welliant 116 yn fy enw i.
-
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 116 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 116 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 116. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 116 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 116.* *Amendment 116 agreed.*
-
- 17:46 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 117.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 117.
-
- 17:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I move amendment 117 in my name.
- Cynigïaf welliant 117 yn fy enw i.
-
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- The question is that amendment 117 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 117 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36.
- Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 117. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynir gwelliant 117 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
- Derbyniwyd gwelliant 117.* *Amendment 117 agreed.*
-
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
- I call on the Minister to move amendment 118.
- Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 118.

- 17:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 118 in my name. Cynigiaf welliant 118 yn fy enw i.
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 118 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 118 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 118. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 118 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 118. *Amendment 118 agreed.*
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 119. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 119.
- 17:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 119 in my name. Cynigiaf welliant 119 yn fy enw i.
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 119 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 119 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 119. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 119 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 119. *Amendment 119 agreed.*
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 120. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 120.
- 17:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 120 in my name. Cynigiaf welliant 120 yn fy enw i.
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 120 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 120 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 120. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 120 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 120. *Amendment 120 agreed.*
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 121. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 121.
- 17:47 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 121 in my name. Cynigiaf welliant 121 yn fy enw i.
- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 121 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 121 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 121. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 121 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 121. *Amendment 121 agreed.*

- 17:47 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 122. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 122.
- 17:48 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move amendment 122 in my name. Cynigiaf welliant 122 yn fy enw i.
- 17:48 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 122 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 122 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 122. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 122 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 122. *Amendment 122 agreed.*
- 17:48 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I call on the Minister to move amendment 123. Galwaf ar y Gweinidog i gynnig gwelliant 123.
- 17:48 **Carl Sargeant** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
Cynigiaf welliant 123 yn fy enw i. I move amendment 123 in my name.
- 17:48 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The question is that amendment 123 be agreed to. Does any Member object? There is no objection, so amendment 123 is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn gwelliant 123. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir gwelliant 123 yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.
Derbyniwyd gwelliant 123. *Amendment 123 agreed.*
- 17:48 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
We have reached the end of our Stage 3 consideration of the Mobile Homes (Wales) Bill. I declare that all sections and Schedules to the Bill are deemed agreed. That concludes Stage 3 proceedings. Rydym wedi gorffen ein hystyriaeth Cyfnod 3 o Fil Cartrefi Symudol (Cymru). Rwy'n datgan y bernir bod pob adran ac Atodlen i'r Bil wedi'u derbyn. Dyna ddiwedd trafodion Cyfnod 3.
- Cynnig o dan Reol Sefydlog Rhif 26.45 ynghylch y Bil Cartrefi Symudol (Cymru)**
Cynnig

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 26.45, yn ystyried gwelliannau i'r Bil Cartrefi Symudol (Cymru) mewn Cyfnod Adrodd.

Motion under Standing Order No. 26.45 in relation to the Mobile Homes (Wales) Bill
Motion

To propose that the National Assembly for Wales, in accordance with Standing Order No. 26.45, considers amendments to the Mobile Homes (Wales) Bill at Report Stage.
- 17:48 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
I move the motion. Cynigiaf y cynnig.
- 17:49 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
The proposal is to agree the motion. Does any Member object? There is no objection, so the motion is agreed in accordance with Standing Order No. 12.36. Y cwestiwn yw a ddylid derbyn y cynnig. A oes unrhyw Aelod yn gwrthwynebu? Nid oes unrhyw wrthwynebiad, felly derbynnir y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 12.36.

Derbyniwyd y cynnig.

Motion agreed.

17:49 **Y Dirprwy Lywydd / The Deputy Presiding Officer** [Bywgraffiad](#) [Biography](#) Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)
As the motion is agreed, the next item, which was the Stage 4 motion to approve the Bill, will be deferred until after the Report Stage.

There is no voting time. I am sure that Members are relieved to hear that.

Nid oes cyfnod pleidleisio. Rwy'n siŵr bod yr Aelodau yn falch o glywed hynny.

Daeth Angela Burns i'r gadair am 5.49 p.m.

Angela Burns took the chair at 5.49 p.m.

17:50 **Dadl Fer: Buddsoddi yn ein Dyfodol**

Peter Black [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

My short debate is on the important role of credit unions in creating sustainable communities. Mark Isherwood has given notice that he wishes—[Interruption.]

Short Debate: Investing in our Future

Testun fy nadl fer yw rôl bwysig undebau credyd yn y gwaith o greu cymunedau cynaliadwy. Mae Mark Isherwood wedi fy hysbysu ei fod am—[Torri ar draws.]

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

17:50 **Angela Burns** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Order. May I interrupt, Peter? I ask Members to be silent for the short debate, please. Thank you.

Trefn. A gaf dorri ar draws, Peter? A fyddai'r Aelodau cystal â bod yn dawel ar gyfer y ddadl fer, os gwelwch yn dda. Diolch.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

17:50 **Peter Black** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Mark Isherwood has given notice that he wishes to have a minute after I have finished my speech.

Mae Mark Isherwood wedi fy hysbysu ei fod am gael munud ar ôl imi orffen fy araith.

Senedd.tv
[Fideo](#) [Video](#)

If the view of credit unions as the poor man's bank were ever true, it certainly is not now. Credit unions in Wales—indeed, throughout the United Kingdom—are among the most innovative organisations working in our communities, with an underlying ethos that makes them, and the service that they provide, relevant to the lives of all sections of society and not simply those who are financially excluded.

Pe bai'r farn mai banc y tlodion yw'r undebau credyd erioed yn wir, yn sicr, nid yw'n wir mwyach. Mae undebau credyd yng Nghymru—yn wir, ledled y Deyrnas Unedig—ymhlith y sefydliadau mwyaf arloesol sy'n gweithio yn ein cymunedau, gydag ethos sylfaenol sy'n golygu eu bod hwy, a'r gwasanaeth a ddarperir ganddynt, yn berthnasol i fywydau pob rhan o'r gymdeithas ac nid dim ond y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ariannol.

From the smallest community-based credit union, staffed entirely by volunteers, to the largest employee-based credit union, one of which is growing at over £1 million a month, the ethos remains the same. They are membership-based financial co-operatives with volunteer boards, seeking to provide services, encourage ethical savings and loans in the communities that they serve and to return any profits to those self-same members in the form of a dividend. They consist of people coming together to help one another make their community more resilient.

O'r undeb credyd cymunedol lleiaf, lle mae pob aelod o staff yn wirfoddolwr, i'r undeb credyd mwyaf â chyflogion, y mae un ohonynt yn tyfu ar gyfradd o dros £1 filiwn y mis, erys yr un ethos. Maent yn sefydliadau ariannol cydweithredol yn seiliedig ar system aelodaeth â byrddau o wirfoddolwyr, sy'n ceisio darparu gwasanaethau, annog dulliau cynilo a benthyciadau moesegol yn y cymunedau a wasanaethir ganddynt a dychwelyd unrhyw elw i'r un aelodau hynny ar ffurf difidend. Maent yn annog pobl i ddod at ei gilydd i helpu ei gilydd i sicrhau bod eu cymuned yn fwy gwydn.

At a time when mainstream banks and financial institutions have abandoned many of our communities, preferring the building of shareholder value over the serving of customers, the void created has all too often been filled by doorstep lenders, money shops, payroll lenders and illegal loan sharks, who charge eye-watering levels of interest. The latest figures from the Campaign for Community Banking Services have identified 50 communities in Wales—38 of them rural—where there is only one bank branch left. Many of these lenders have a business model that is geared to plunging customers deeper and deeper into debt so that they can charge more and more interest.

Credit unions act as an antidote to such a spiral, offering the chance to save and borrow at reasonable rates of interest, thus relieving the financial and psychological burden of debt that weighs down so many individuals and communities today.

However, credit unions are not charities but businesses. This means that, important though working to combat financial exclusion might be, it cannot be the principal focus of the credit union movement in Wales. Welsh credit unions must become self-sustaining, trading successfully with their members and attracting new members across the Welsh demographic. Successive Welsh and UK Governments have recognised this. In Wales, we have seen the credit union action plan being extended to April of next year, with the Minister offering a further £1.25 million to Welsh credit unions for a business plan that will deliver Welsh Government objectives after that date.

The UK Government has made £38 million of money from the Department for Work and Pensions available to fund the credit union expansion programme to April 2015. Five Welsh credit unions, of which Loans and Savings Abertawe in Swansea is one, are part of the 31 UK credit unions in phase 1 of that scheme. Other Welsh credit unions will enter in subsequent phases.

What is clear, and has been attested to by both the previous Minister for Communities and Tackling Poverty and the First Minister, is that these two schemes must work together. It has always been stressed that Welsh Government funding should not duplicate but enhance the objectives of the credit union expansion project programme in Wales. At the Welsh Government's credit union summit on 13 June, I am told that the Minister spoke clearly about the need to promote resilient communities, defined as communities that are well informed, well organised and well supported. The Minister said that credit unions have a clear role to play in all three areas, in close co-operation with appropriate persons.

Ar adeg pan fo banciau a sefydliadau ariannol prif ffrwd wedi gadael llawer o'n cymunedau heb ddarpariaeth, gan fod yn well ganddynt gynyddu gwerth i gyfranddalwyr na gwasanaethu cwsmeriaid, mae'r gwagle a grëwyd yn rhy aml wedi cael ei lenwi gan fenthycwyr carreg drws, siopau arian, benthycwyr cyflogres a benthycwyr arian didrwydded anghyfreithlon, sy'n codi lefelau anhygoel o log. Mae'r ffigurau diweddaraf gan yr Ymgyrch dros Wasanaethau Bancio Cymunedol wedi nodi 50 o gymunedau yng Nghymru—38 ohonynt yn rhai gwledig—lle mae un gangen banc yn unig sy'n weddill. Mae gan lawer o'r benthycwyr hyn fodel busnes wedi'i anelu at beri i gwsmeriaid fynd yn ddyfnach ac yn ddyfnach i ddyled er mwyn iddynt allu codi mwy a mwy o log.

Mae undebau credyd yn gweithredu i wrthsefyll patrwm o'r fath, gan gynnig y cyfle i gynilo a benthycu ar gyfraddau llog rhesymol, gan felly ysgafnhau baich ariannol a seicolegol dyled sy'n pwysu ar gymaint o unigolion a chymunedau heddiw.

Fodd bynnag, nid elusennau yw undebau credyd ond busnesau. O ganlyniad, er bod trechu allgáu ariannol yn bwysig, ni all fod yn brif ffocws i'r mudiad undebau credyd yng Nghymru. Rhaid i undebau credyd yng Nghymru ddod yn hunangynhaliol, gan fasnachu'n llwyddiannus gyda'u haelodau a denu aelodau newydd ledled demograffeg Cymru. Mae Llywodraethau olynol Cymru a'r DU wedi cydnabod hyn. Yng Nghymru, estynnwyd y cynllun gweithredu ar gyfer undebau credyd tan fis Ebrill y flwyddyn nesaf, gyda'r Gweinidog yn cynnig £1.25 miliwn arall i undebau credyd yng Nghymru tuag at gynllun busnes a fydd yn cyflawni amcanion Llywodraeth Cymru ar ôl y dyddiad hwnnw.

Mae Llywodraeth y DU wedi rhyddhau £38 miliwn gan yr Adran Gwaith a Phensiynau i ariannu'r rhaglen ehangu undebau credyd hyd at fis Ebrill 2015. Mae pum undeb credyd yng Nghymru, y mae Loans and Savings Abertawe yn un ohonynt, yn rhan o'r 31 o undebau credyd yn y DU sydd wedi'u cynnwys yng ngham 1 o'r cynllun hwnnw. Caiff undebau credyd eraill yng Nghymru eu cynnwys fel rhan o gamau dilynol.

Yr hyn sy'n amlwg, ac a nodwyd gan y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi blaenorol a'r Prif Weinidog, yw bod yn rhaid i'r ddau gynllun hyn weithio gyda'i gilydd. Pwysleisiwyd o'r cychwyn cyntaf na ddylai arian Llywodraeth Cymru ddyblygu amcanion rhaglen y prosiect i ehangu undebau credyd yng Nghymru, ond yn hytrach y dylai ychwanegu atynt. Yn uwchgynhadledd undebau credyd Llywodraeth Cymru ar 13 Mehefin, yn ôl pob sôn, siaradodd y Gweinidog yn eglur am yr angen i hyrwyddo cymunedau gwydn, a ddiffiniwyd fel cymunedau gwybodus, wedi'u trefnu'n dda ac wedi'u cefnogi'n dda. Dywedodd y Gweinidog fod gan undebau credyd ran amlwg i'w chwarae yn y tri maes, gan gydweithredu'n agos â phobl briodol.

However, how is this to be delivered in practical terms? There will need to be a single business plan, designed and agreed by Welsh credit unions, that works with the grain of the credit union expansion project programme, hence with the Association of British Credit Unions Limited in Wales. Such a plan will need to deliver improvement in the areas of operations, marketing and central services, with improved information technology as a cross-cutting theme. It will, however, need to do so through the medium of specific projects designed to address looming problems in our communities, such as the impact of pay-day loans, potential rent shortfalls, the need for closer co-operation with advice agencies and sharia-compliant savings and loan products, among others.

Fortunately, a start has already been made, with ABCUL credit unions coming together in a single Wales-wide body and agreeing to establish a group to which trade bodies will contribute to begin formulating a business plan. Time is not on the credit unions' side. The Minister set a deadline of four months from 13 June for a draft plan to be produced. I understand that officials have attempted to halve this deadline, and this needs to be clarified urgently. Conversations need to be had with ABCUL, the DWPs successful tenderer for the credit union expansion project, and with the DWP itself to establish how the two projects can achieve synergy.

A decision needs to be made as to whether the disbursement of £1.25 million is to be subject to a tender process and how that process and, indeed, the terms of any tender are to be structured. Sensible outcomes and a time frame need to be negotiated with Welsh credit unions by the Welsh Government and outputs and way stations that will produce these outcomes need to be identified and agreed. A lot of work needs to be done.

The strength of credit unions is the way that they are able to innovate within the boundaries of an ethical framework. In Swansea, LASA has led the way with an initiative that has seen it work with Swansea prison, to offer credit union accounts to prisoners. I was privileged to work with it in helping it to set up negotiations with the Ministry of Justice in London to keep the project on schedule. Enabling former prisoners to reintegrate swiftly into the community upon release is vital and helps to prevent reoffending. Prisoners can join the credit union and save money from their earnings while they are still completing their sentences. This means that they will have a lump sum saved upon release that they will be able to use for housing costs and other expenses to tide them over until they are able to access a source of regular income. Prisoners will be able to use their credit union accounts to continue to play a significant part in the lives of their families, by being able to pay for household expenses, birthday presents and the like.

The Swansea credit union is also working with the Islamic Bank of Britain and the Muslim community to put in place sharia, or ethical, loans and saving accounts. I understand that this product will be ready to be launched in a few months' time. That product will help the credit union to attract members from communities where there is a significant level of financial exclusion. I understand that considerable interest has been shown in this by other ethnic communities throughout Swansea as well.

Fodd bynnag, sut y gellir cyflawni hyn yn ymarferol? Bydd angen un cynllun busnes, a gaiff ei gynllunio ac y cytunir arno gan undebau credyd yng Nghymru, sy'n gweithio ar y cyd â rhaglen y prosiect i ehangu undebau credyd, felly gyda Chymdeithas Undebau Credyd Prydain Cyfyngedig yng Nghymru. Bydd angen i gynllun o'r fath sicrhau gwelliannau ym maes gweithrediadau, marchnata a gwasanaethau canolog, gyda gwell technoleg gwybodaeth yn thema drawsbynciol. Fodd bynnag, bydd angen iddo wneud hynny drwy gyfrwng prosiectau penodol wedi'u cynllunio i ymdrin â phroblemau sydd ar y gorwel yn ein cymunedau, megis effaith benthyciadau diwrnod cyflog, diffygion rhent posibl, yr angen am gydweithredu agosach gydag asiantaethau cyngor a chynhyrchion cynilo a benthycy sy'n cydymffurfio â sharia, ymhlith eraill.

Yn ffodus, dechreuwyd arni eisoes, gydag undebau credyd ABCUL yn dod at ei gilydd i greu un corff i Gymru gyfan ac yn cytuno i sefydlu grŵp y bydd cyrff masnach yn cyfrannu ato er mwyn dechrau llunio cynllun busnes. Nid oes gan yr undebau credyd lawer o amser. Pennodd y Gweinidog derfyn amser o bedwar mis o 13 Mehefin ar gyfer llunio cynllun drafft. Rwyf ar ddeall bod swyddogion wedi ceisio haneru'r terfyn amser hwn, ac mae angen cadarnhau'r sefyllfa ar fyrder. Mae angen cynnal sgysiaau gydag ABCUL, tendrwr llwyddiannus DWP ar gyfer y prosiect ehangu undebau credyd, a chyda DWP ei hun er mwyn canfod sut y gall y ddau brosiect sicrhau eu bod yn gydnaws â'i gilydd.

Mae angen gwneud penderfyniad o ran pa un a ddylai'r taliad o £1.25 miliwn fod yn destun proses dendro a sut y dylid strwythuro'r broses honno ac, yn wir, delerau unrhyw dendr. Mae angen i Lywodraeth Cymru negodi deilliannau ac amserlen synhwyrol gydag undebau credyd Cymru ac mae angen nodi allbynnau a cherrig milltir a fydd yn arwain at y deilliannau hyn a chytuno arnynt. Mae angen gwneud cryn dipyn o waith.

Cryfder undebau credyd yw'r ffordd y gallant arloesi o fewn ffiniau fframwaith moesegol. Yn Abertawe, mae LASA wedi arwain y ffordd gyda menter lle y bu'n gweithio gyda charchar Abertawe, i gynnig cyfrifon undeb credyd i garcharorion. Cefais y ffrind o weithio gydag LASA i'w helpu i drefnu cyd-drafodaethau â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn Llundain er mwyn sicrhau bod y prosiect yn cael ei gyflawni ar amser. Mae galluogi gyn-garcharorion i ailintegreiddio'n gyflym i'r gymuned adeg eu rhyddhau yn hanfodol ac mae'n helpu i'w hatal rhag aildroseddu. Gall carcharorion ymuno â'r undeb credyd a chynilo arian o'u henillion tra y byddant yn bwrw eu dedfryd. Felly byddant wedi cynilo cyfandaliad erbyn adeg eu rhyddhau y gallant ei ddefnyddio tuag at gostau tai a threuliau eraill i'w cadw ar ben y ffordd hyd nes y gallant ddod o hyd i ffynhonnell incwm reolaidd. Bydd carcharorion yn gallu defnyddio eu cyfrifon undeb credyd i barhau i chwarae rhan sylweddol ym mywydau eu teuluoedd, drwy allu talu am dreuliau'r cartref, anrhegion pen-blwydd ac ati.

Mae undeb credyd Abertawe hefyd yn gweithio gyda Banc Islamaidd Prydain a'r gymuned Fwslimaidd i gynnig benthyciadau a chyfrifon cynilo sharia, neu foesegol. Deallaf y bydd y cynnyrch hwn yn barod i'w lansio ymhen ychydig fisoedd. Bydd y cynnyrch hwnnw yn helpu'r undeb credyd i ddenu aelodau o gymunedau lle ceir lefel sylweddol o allgáu ariannol. Deallaf fod cymunedau ethnig eraill ledled Abertawe wedi dangos cryn ddiddordeb yn hyn hefyd.

Credit unions are now also working with housing providers to help those tenants who have to pay rent for the first time, as a result of changes in housing benefits, to manage their finances. I understand that work is also ongoing to enable, and to provide, finance for microbusinesses. This is particularly important when linked up with ethical loans, as it is not just individuals who can benefit from this product, but businesses, too.

Like many others, I am concerned about the growth of companies offering these loans, often at extraordinary levels of interest—companies such as Wonga with its typical APR of 4,214%, or The Money Shop's Payday Express, with its typical APR of 2,671%. Earlier this year, the UK Government published a report of a year-long investigation into the activities of pay-day lenders. Among the actions to be taken by the Office of Fair Trading is forcing pay-day lenders to make their advertising clearer, stopping them from rolling loans over and ceasing strong-arm debt recovery practices. Pay-day lenders will be forced to clean up their act with regard to marketing, told to make sure that people can afford to take a loan, stop continuously taking money from customers' accounts, thus plunging them deeper and deeper into debt, and be required to act decently towards people in debt. That is an important step forward, but I hope that the Government can be persuaded to go further. There should be a cap on the total cost of credit to halt this financial abuse once and for all. When the financial conduct authority takes over regulation in 2014, it should introduce one as quickly as possible.

How credit unions can help to counter the insidious influence of these companies is a key question that the Welsh and the UK Governments need to face up to. Can credit unions, for example, buy out these loans and encourage victims to save and borrow with them? Will they need Government assistance to do that? We need to push at the boundaries of what credit unions can do to promote social justice, while maintaining a sound business. The key to this is long-term and sustainable Government support, so as to achieve specific objectives. I hope that the new Minister can give an undertaking to continue that work, and, in finishing this speech, I welcome Jeff Cuthbert to that job. I do not envy him the task of taking forward the challenge that I have just laid down for him.

Mae undebau credyd bellach yn gweithio gyda darparwyr tai hefyd i helpu'r tenantiaid hynny sy'n gorfod talu rhent am y tro cyntaf, o ganlyniad i newidiadau mewn budd-daliadau tai, i reoli eu harian. Deallaf fod gwaith yn mynd rhagddo hefyd i alluogi microfusnesau ac i ddarparu arian ar eu cyfer. Mae hyn yn arbennig o bwysig pan gaiff ei gysylltu gyda benthyciadau moesegol, ac nid dim ond unigolion y mae'r cynnyrch hwn o fudd iddynt, ond busnesau hefyd.

Fel llawer o bobl eraill, rwy'n pryderu am y twf yn nifer y cwmnïau sy'n cynnig y benthyciadau hyn, yn aml ar lefelau llog aruthrol—cwmnïau fel Wonga gyda'i APR nodweddiadol o 4,214%, neu Payday Express The Money Shop, gyda'i APR nodweddiadol o 2,671%. Yn gynharach eleni, cyhoeddodd Llywodraeth y DU adroddiad ar ymchwiliad blwyddyn o hyd i weithgareddau benthycwyr diwrnod cyflog. Ymhlith y camau i'w cymryd gan y Swyddfa Masnachu Teg mae gorfodi benthycwyr diwrnod cyflog i wneud eu hysbysebu'n gliriach, eu hatal rhag cario benthyciadau drosodd a rhoi'r gorau i arferion adennill dyledion bygythiol. Bydd benthycwyr diwrnod cyflog yn cael eu gorfodi i ddefnyddio dulliau marchnata mwy gonest, dywedir wrthynt am sicrhau y gall pobl fforddio'r benthyciad, i roi'r gorau i godi arian yn rheolaidd o gyfrifon cwsmeriaid, gan beri iddynt fynd yn ddyfnach ac yn ddyfnach i ddyled, ac fe'i gwneir yn ofynnol iddynt ymddwyn mewn ffordd weddus tuag at bobl sydd mewn dyled. Mae hwnnw'n gam pwysig ymlaen, ond gobeithio y gellir darbwyllo'r Llywodraeth i wneud mwy. Dylid rhoi cap ar gyfanswm cost credyd er mwyn rhoi terfyn ar y camymddwyn ariannol hwn unwaith ac am byth. Pan ddaw'r awdurdod ymddygiad ariannol yn gyfrifol am reoleiddio yn 2014, dylai gyflwyno un cyn gynted â phosibl.

Mair ffordd y gall undebau credyd helpu i drechu dylanwad llechwraidd y cwmnïau hyn yn gwestiwn allweddol y mae angen i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ei wynebu. Er nghrafft, a all undebau credyd brynu'r benthyciadau hyn ac annog dioddefwyr i gynilo a benthggyd gyda hwy? A fydd angen cymorth y Llywodraeth arnynt er mwyn gwneud hynny? Mae angen inni estyn ffiniau'r hyn y gall undebau credyd ei wneud i hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol, tra'n cynnal busnes cadarn. Mae cefnogaeth hirdymor a chynaliadwy gan y Llywodraeth yn allweddol yn hyn o beth, er mwyn cyflawni amcanion penodol. Gobeithio y gall y Gweinidog newydd ymrwymo i barhau â'r gwaith hwnnw, ac, wrth ddod â'r araith hon i ben, croesawaf Jeff Cuthbert i'r swydd honno. Nid wyf yn eiddigeddus o'r dasg sy'n ei hwynebu wrth ymateb i'r her a gyflwynais iddo.

17:59

Mark Isherwood [Bywgraffiad Biography](#)

In January last year, changes to the Credit Unions Act 1979 came into place that were described by the chief executive of the Association of British Credit Unions as a major breakthrough in delivery of credit union services to communities around Britain. On that occasion, I called on the Welsh Government to maximise the freedoms delivered by this UK legislation. In May, I tabled a statement of opinion, welcoming the success of ABCUL's bid to deliver the UK Government's credit union expansion project, noting that several credit unions in Wales had already signed up.

Ym mis Ionawr y llynedd, rhoddwyd newidiadau i Ddeddf Undebau Credyd 1979 ar waith a ddisgrifiwyd gan brif weithredwr Cymdeithas Undebau Credyd Prydain fel datblygiad sylweddol o ran darparu gwasanaethau undebau credyd i gymunedau ledled Prydain. Ar yr achlysur hwnnw, galwais ar Lywodraeth Cymru i fanteisio i'r eithaf ar y rhyddid sy'n gysylltiedig â'r ddeddfwriaeth hon yn y DU. Ym mis Mai, cyflwynais ddatganiad barn, yn croesawu llwyddiant cais ABCUL i roi prosiect ehangu undebau credyd Llywodraeth y DU ar waith, gan nodi bod sawl undeb credyd yng Nghymru eisoes wedi ymuno â'r prosiect hwnnw.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

I also noted more recently that both the Scottish Parliament—with positive comments from members of all four parties—had debated the UK Government's credit union expansion project. In the House of Lords, similarly, there were positive comments across the parties in a debate sponsored by a Labour Lord. The project has been welcomed. However, when the Welsh Government chose to announce its recent funding for credit unions, it did so outside the Chamber and without any reference to the UK Government's credit union expansion programme.

I also note the work that credit unions have been doing with housing providers and on the development of budgeting account solutions to assist people to manage their finances when affected by direct payments under housing benefit changes. This is, once again, supported by UK Government money. However, when I have asked questions on all of these matters, the Welsh Government has avoided reference to any of the UK schemes. Therefore, I call on the Welsh Government to engage with the UK Government on these schemes and to publicly share progress with us so that we know that this is helping with the efficient and effective development of credit union services and the people who can most benefit from them in Wales.

Nodais hefyd yn fwy diweddar fod Senedd yr Alban—gyda sylwadau cadarnhaol gan aelodau pob un o'r pedair plaid—wedi trafod prosiect ehangu undebau credyd Llywodraeth y DU. Yn Nhŷ'r Arglwyddi, yn yr un modd, cafwyd sylwadau cadarnhaol gan bob plaid mewn dadl a gyflwynwyd gan Arglwydd Llafur. Croesawyd y prosiect. Fodd bynnag, pan ddevisodd Llywodraeth Cymru gyhoeddi ei chyllid diweddar ar gyfer undebau credyd, gwnaeth hynny y tu allan i'r Siambr ac heb unrhyw gyfeiriad at raglen ehangu undebau credyd Llywodraeth y DU.

Nodaf hefyd y gwaith y mae undebau credyd wedi bod yn ei wneud gyda darparwyr tai ac ar ddatblygu atebion cyfrifon cyllidebu i helpu pobl i reoli eu harian pan fydd taliadau uniongyrchol yn effeithio arnynt oherwydd newidiadau i fudd-daliadau tai. Caiff hyn, unwaith eto, ei gefnogi gan arian Llywodraeth y DU. Fodd bynnag, pan ofynnais gwestiynau ar bob un o'r materion hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi osgoi cyfeirio at unrhyw un o gynlluniau'r DU. Felly, galwaf ar Lywodraeth Cymru i ymgysylltu â Llywodraeth y DU ar y cynlluniau hyn ac i rannu cynnydd yn gyhoeddus gyda ni er mwyn inni wybod fod y broses yn helpu i ddatblygu gwasanaethau undebau credyd mewn ffordd effeithlon ac effeithiol ac yn helpu'r bobl y byddant o'r budd mwyaf iddynt yng Nghymru.

18:01 **Angela Burns** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

I call on the Minister for Communities and Tackling Poverty to reply to the debate.

Galwaf ar y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi i ymateb i'r dadl.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

18:01 **Jeff Cuthbert** [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi / The Minister for Communities and Tackling Poverty

I thank Peter for proposing the debate on this important issue today. I thank Mark Isherwood for his contribution, and I also thank Peter for welcoming me to my new position. I do not doubt for one second the hard tasks that I face.

Diolch i Peter am gynnig y ddadl ar y mater pwysig hwn heddiw. Diolch i Mark Isherwood am ei gyfraniad, a diolch hefyd i Peter am fy nghrosawu i'm swydd newydd. Nid oes unrhyw amheuaeth gennyf fod tasgau anodd o'm blaen.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

I want to start by saying that today provides an excellent first opportunity for me to say a few words about my thoughts and ambitions for the credit union movement in Wales as Minister for Communities and Tackling Poverty. This debate is also timely, following the announcement on 13 June by my predecessor of additional funding of almost £2 million for this financial year. This funding will do two things. First, it will extend the current credit union project for a further six months to March 2013. Secondly, it will stimulate membership growth in this financial year. I will talk about this in more detail later.

Hoffwn ddechrau drwy ddweud bod heddiw yn rhoi cyfle cyntaf gwych imi sôn rhywfaint am fy syniadau a'm huchelgeisiau ar gyfer y mudiad undebau credyd yng Nghymru fel y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi. Mae'r dadl hon hefyd yn amserol, yn dilyn y cyhoeddiad a wnaed ar 13 Mehefin gan fy rhagflaenydd bod arian ychwanegol o bron i £2 filiwn ar gael ar gyfer y flwyddyn ariannol hon. Bydd yr arian hwn yn gwneud dau beth. Yn gyntaf, bydd yn ymestyn y prosiect undebau credyd presennol am chwe mis arall hyd at fis Mawrth 2013. Yn ail, bydd yn ysgogi twf yn nifer yr aelodau yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Soniaf yn fanylach am hyn yn ddiweddarach.

Credit unions are key to our efforts to tackle poverty and play an important role in supporting work under our tackling poverty action plan, which I launched with the First Minister and the Deputy Minister for Tackling Poverty last week. I see credit unions as a key part of the local network of support that should exist in all communities. As a Government, we support many organisations to work with communities. These organisations need to come together to help to build sustainable communities across Wales. That is, communities where people can easily access the services they need and find the support that is on offer. Access to affordable financial services has always been important, but, as Peter Black has pointed out, in these days of pay-day loan companies and loan sharks, it is essential to ensure that communities are well informed and aware of the facts to enable them to make informed decisions about their lives. Credit unions and, of course, advice services are central to enabling this.

We must also ensure that our community resources are well organised, with service providers working together to make the best use of available funding by eliminating gaps in service, removing duplication and working together to deliver consistent messages and approaches. For example, as a Government, we provide funding to advice services and credit unions. It is not unreasonable to ask for the services that we fund to work in much closer collaboration in Wales.

With the support of the Welsh Government and European regional development fund, more than £4 million has been invested over the last three years in credit unions in Wales. As a result of this support, significant progress has been made in growing the membership of credit unions. As of March 2013, this project has helped just under 15,000 adults to access affordable credit and services. Together with the funding announcement made by my predecessor last month, the investment into credit unions over three years will be £6 million. As a result of this financial support, credit unions in Wales are on target to achieve 143,000 members by 2020. However, I would like to see that grow even more.

Credit unions are at the heart of our efforts to tackle poverty. While it is difficult to quantify, the reality is that loans provided by credit unions are saving many consumers millions of pounds in interest, especially when compared, as Peter Black illustrated, to the extortionate rate of interest charged by the pay-day loan companies that are increasingly blighting our communities. For this reason, I am committed to continuing support for credit unions.

Mae undebau credyd yn allweddol i'n hymdrechion i drechu tlodi ac yn chwarae rhan bwysig i gefnogi gwaith sy'n rhan o'n cynllun gweithredu ar gyfer trechu tlodi, a lansiwyd gennyf gyda'r Prif Weinidog a'r Dirprwy Weinidog Trechu Tlodi yr wythnos diwethaf. Mae undebau credyd, yn fy marn i, yn rhan allweddol o'r rhwydwaith cymorth lleol a ddylai fodoli ymhob cymuned. Fel Llywodraeth, rydym yn helpu llawer o sefydliadau i weithio gyda chymunedau. Mae angen i'r sefydliadau hyn ddod at ei gilydd er mwyn helpu i ddatblygu cymunedau cynaliadwy ledled Cymru. Hynny yw, cymunedau lle y gall pobl gael gafael yn hawdd ar y gwasanaethau sydd eu hangen arnynt a dod o hyd i'r cymorth sydd ar gael. Bu mynediad i wasanaethau ariannol fforddiadwy bob amser yn bwysig, ond, fel y nododd Peter Black, yn yr oes sydd ohoni gyda'r cwmnïau benthyciadau diwrnod cyflog a benthycwyr arian didrwydded, mae'n hanfodol sicrhau bod cymunedau yn wybodus ac yn ymwybodol o'r ffeithiau er mwyn iddynt allu gwneud penderfyniadau hyddysg am eu bywydau. Mae undebau credyd ac, wrth gwrs, wasanaethau cynghori yn greiddiol yn hyn o beth.

Rhaid inni hefyd sicrhau y caiff ein hadnoddau cymunedol eu trefnu'n dda, gyda darparwyr gwasanaethau yn cydweithio i wneud y defnydd gorau o'r arian sydd ar gael drwy gael gwared ar fylchau mewn gwasanaethau, dileu achosion o ddyblygu a chydweithio i gyfleu negeseuon ac ymagweddau cyson. Er enghraifft, fel Llywodraeth, rydym yn rhoi arian i wasanaethau cyngor ac undebau credyd. Nid yw'n afresymol gofyn i'r gwasanaethau a ariennir gennym gydweithio'n llawer agosach yng Nghymru.

Gyda chymorth Llywodraeth Cymru a chronfa datblygu rhanbarthol Ewrop, buddsoddwyd mwy na £4 miliwn mewn undebau credyd yng Nghymru yn ystod y tair blynedd diwethaf. O ganlyniad i'r cymorth hwn, gwnaed cynnydd sylweddol o ran cynyddu aelodaeth undebau credyd. Ym mis Mawrth 2013, mae'r prosiect hwn wedi helpu bron i 15,000 o oedolion i gael gafael ar gredyd a gwasanaethau fforddiadwy. Ynghyd â'r cyhoeddiad ar gyllid a wnaed gan fy rhagflaenydd fis diwethaf, bydd £6 miliwn wedi'i fuddsoddi mewn undebau credyd dros gyfnod o dair blynedd. O ganlyniad i'r cymorth ariannol hwn, mae undebau credyd yng Nghymru ar y trywydd cywir i gyrraedd 143,000 o aelodau erbyn 2020. Fodd bynnag, hoffwn weld cynnydd mwy byth.

Mae undebau credyd wrth wraidd ein hymdrechion i drechu tlodi. Er ei bod yn anodd ei fesur, y realiti yw bod benthyciadau a ddarperir gan undebau credyd yn arbed miliynau o bunnoedd mewn llog i lawer o ddefnyddwyr, yn enwedig o gymharu â'r gyfradd llog aruthrol, fel y disgrifiwyd gan Peter Black, a godir gan y cwmnïau benthyciadau diwrnod cyflog sy'n bla cynyddol ar ein cymunedau. Am y rheswm hwn, rwy'n ymrwymedig i barhau i gefnogi undebau credyd.

Part of the funding awarded this year to credit unions will extend the support for them from September until March of next year to continue to deliver services to those who are financially excluded. Of course, consideration needs to be given to support beyond that time period, and that is a matter that I will address. A further £1.25 million has been made available for this financial year to look at what can be done to accelerate credit union development and increase growth. This additional funding was announced last month and discussed with credit unions at a summit on 13 June. At this summit, credit unions were tasked with a challenge as to how the Welsh Government should support them in this financial year in order to help achieve a sustainable credit union movement that can still help those on low incomes access affordable finance.

I know that this will not be easy. There are difficulties that exist between targeting those who are financially excluded while also achieving sustainability, but I am sure this can be done. I want credit unions to respond to these challenges together and collectively. This collaboration will be important if continued growth and sustainability of Welsh credit unions over the next three years is to be achieved. I look forward to working with the movement in meeting this challenge and particularly as this work progresses over the coming weeks and months.

I know that some good work has already been done and this can be considered as we move forward. There are several ideas and products already on the table, such as home budgeting accounts and different loan products. All this work is good, but I know that, by working together, credit unions, with the support of Welsh Government, can do much more for the people of Wales, who deserve efficient, affordable and transparent financial services on which they can depend. Credit unions are ideally placed to deliver that. With the additional funding that has been made available this financial year, it is crucial that credit unions identify what is right for them in order to achieve sustainability, and what they need in terms of Welsh Government support. It is also clear that credit unions will need to work together in a co-ordinated way to meet this challenge. I hope that this can be achieved by working with Social Investment Business, which is ideally placed to facilitate this work.

Therefore, to conclude, I want to restate my admiration for the way in which credit unions have delivered in recent years. Thanks to their efforts, many low-income households have been able to benefit from access to more affordable finance. Moving forward, I want to encourage credit unions in Wales to work collaboratively to meet the challenge of working with the financially excluded in our communities while at the same time accelerating growth.

Bydd rhan o'r cyllid a ddyfernir i undebau credyd eleni yn ymestyn y cymorth iddynt o fis Medi hyd at fis Mawrth y flwyddyn nesaf er mwyn iddynt barhau i ddarparu gwasanaethau i'r rhai sydd wedi'u hallgáu'n ariannol. Wrth gwrs, mae angen ystyried rhoi cymorth y tu hwnt i'r cyfnod amser hwnnw, a byddaf yn ymdrin â'r mater hwnnw. Rhyddhawyd £1.25 miliwn pellach ar gyfer y flwyddyn ariannol hon er mwyn ystyried beth y gellir ei wneud i gyflymu'r broses o ddatblygu undebau credyd a chynyddu twf. Cyhoeddwyd yr arian ychwanegol hwn fis diwethaf ac fe'i trafodwyd gyda'r undebau credyd mewn uwchgynhadledd ar 13 Mehefin. Yn yr uwchgynhadledd hon, gofynnwyd i'r undebau credyd sut y dylai Llywodraeth Cymru eu cefnogi yn ystod y flwyddyn ariannol hon er mwyn helpu i sicrhau mudiad undebau credyd cynaliadwy a all barhau i helpu'r rhai ar incwm isel i gael gafael ar gyllid fforddiadwy.

Gwn na fydd hyn yn hawdd. Mae anawsterau rhwng targedu'r rhai sydd wedi'u hallgáu'n ariannol ond gan sicrhau cynaliadwyedd ar yr un pryd, ond rwy'n siŵr y gellir gwneud hyn. Rwyf am i undebau credyd ymateb i'r heriau hyn gyda'i gilydd mewn ffordd gyfunol. Bydd y cydweithredu hwn yn bwysig er mwyn sicrhau twf a chynaliadwyedd parhaus undebau credyd yng Nghymru dros y tair blynedd nesaf. Edrychaf ymlaen at weithio gyda'r mudiad i ymateb i'r her hon ac yn arbennig wrth i'r gwaith hwn fynd rhagddo dros yr wythnosau a'r misoedd nesaf.

Gwn fod rhywfaint o waith da eisoes wedi'i wneud a gellir ystyried hyn wrth inni symud ymlaen. Mae llawer o syniadau a chynhyrchion eisoes wedi'u cynnig, megis cyfrifon cyllidebu cartref a gwahanol fenthyciadau. Mae'r holl waith hwn yn gadarnhaol, ond gwn, drwy gydweithio, y gall undebau credyd, gyda chymorth Llywodraeth Cymru, wneud llawer mwy i bobl Cymru, sy'n haeddu gwasanaethau ariannol effeithlon, fforddiadwy a thryloyw y gallant ddibynnu arnynt. Mae undebau credyd mewn sefyllfa ddelfrydol i ddarparu hynny. Gyda'r arian ychwanegol a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon, mae'n hanfodol bod undebau credyd yn nodi beth sy'n briodol ar eu cyfer er mwyn sicrhau cynaliadwyedd, a'r hyn sydd ei angen arnynt o ran cymorth gan Lywodraeth Cymru. Mae hefyd yn amlwg y bydd angen i undebau credyd gydweithio mewn ffordd gydgyssylltiedig er mwyn ymateb i'r her hon. Gobeithio y gellir cyflawni hyn drwy weithio gyda Social Investment Business, sydd mewn sefyllfa ddelfrydol i hwyluso'r gwaith hwn.

Felly, i gloi, hoffwn aildatgan fy edmygedd tuag at gyflawniadau undebau credyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Diolch i'w hymdrechion, mae llawer o aelwydydd incwm isel wedi gallu cael gafael ar gyllid mwy fforddiadwy. Gan symud ymlaen, hoffwn annog undebau credyd yng Nghymru i gydweithio i ymateb i'r her sy'n gysylltiedig â gweithio gyda phobl sydd wedi'u hallgáu'n ariannol yn ein cymunedau tra'n cyflymu twf ar yr un pryd.

18:08

Angela Burns [Bywgraffiad](#) [Biography](#)

Thank you, Minister. That brings today's proceedings to a close.

Daeth y cyfarfod i ben am 6.08 p.m.

Diolch, Weinidog. Daw hynny â thrafodion heddiw i ben.

The meeting ended at 6.08 p.m.

Senedd.tv
[Fideo Video](#)

This page is intentionally left blank